GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 27 listopada 2026 | Redaktor prowadzący **Piotr Rozpara** | Cena gazety **12,99 zł** (w tym 8% VAT) | nr 277.11376, 1

Nakład 81 tys. + **347,7 tys. prenumerat cyfrowych**

Kultura

ZNAMY SZCZEGÓŁY TAJNEGO PROJEKTU USTAWY O KSIĄŻCE

▸2 i 14-15

FOT. SHUTTERSTOCK

Po zamachu w Krakowie

Szukają pokrzywdzonych

Śledczy szukają dziewczynki, która cudem uniknęła kul zamachowca w Krakowie. Ale nie tylko jej, także innych osób, do których strzelał zabójca.

Jarosław Sidorowicz

Wstrząsające nagranie, które pojawiło się na poświęconym sprawom kryminalnym facebookowym profilu „Dziennik Śledczy", obiegło całą Polskę.

Dramatyczne sceny

Widać na nim spacerowczów na ulicy Grodzkiej w Krakowie. W pewnym momencie zaczynają w panice uciekać. Jest wśród nich zagubione dziecko, nie wie, dokąd biec. W mgnieniu oka ulica pustoszeje, wszystkim udaje się schronić w pobliskich sklepach i bramach, a dziewczynka zostaje sama, jest zdezorientowana. Wtedy nadjeżdża czarne Subaru zamachowca. Padają strzały wycelowane w jej kierunku. Są oddane z zaledwie kilku metrów, mijają dziewczynkę o centymetry i trafiają w ścianę kamienicy, wzbijając tylko obłoki kurzu z rozbitego tynku.

Przerażona dziewczynka desperacko przytula buzię do witryny kawiarni, puka w szybę. Niedługo potem nadjeżdżają radiowozy policji i straży miejskiej. Przybiega też mężczyzna, który bierze dziecko na ręce. Tu film się urywa.

Jedyny trop

Filmem zainteresował się małopolski wydział Prokuratury Krajowej, który prowadzi śledztwo w sprawie zamachu z 7 listopada. Potwierdzono, że jest autentyczny.

– To dziecko jest ofiarą usiłowania zabójstwa i w śledztwie będzie miało status osoby pokrzywdzonej – mówi „Wyborczej" Eryk Stasielak, szef małopolskiego wydziału PK. Dodaje, że podobny status może otrzymać także widoczna na początku filmu kobieta, prawdopodobnie opiekunka dziecka. – Dostałem wiele pytań, czy wobec tej kobiety może być prowadzone postępowanie o ewentualne pozostawienie dziecka bez opieki, ale nie ma do tego żadnych podstaw – podkreśla.

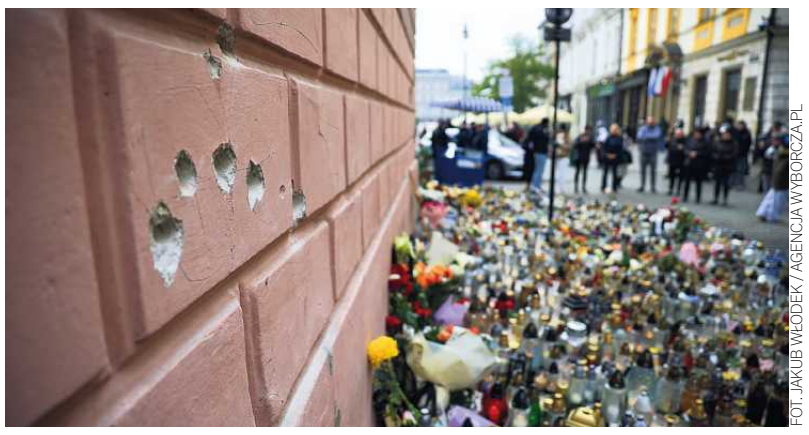

FOT. JAKUB WŁODEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Ślady po kulach na kamienicy przy ul. Sławkowskiej**

Do dziś ani dziecka, ani jego opiekunki nie udało się przesłuchać. Śledczy nie znają ich tożsamości, nie wiadomo nawet, czy to Polacy, czy obcokrajowcy. Jedynym tropem pozostaje film.

Ważny status

Prokurator Stasielak podkreśla, że osób o statusie pokrzywdzonego w sprawie zamachu może być znacznie więcej. – To nie tylko te, które bezpośrednio ucierpiały i odniosły obrażenia. Pokrzywdzonymi mogą być wszystkie te osoby, do których zamachowiec strzelał, a niekoniecznie odniosły rany, choćby siedzący w ogródkach kawiarnianych, które zostały ostrzelane – zaznacza w rozmowie z „Wyborczą".

Śledczy wyjaśniają, że taki status daje spore pole do działania. – Otwiera cały wachlarz możliwości, łącznie z tym, że takie osoby mogą być aktywne w śledztwie – mówi nam Piotr Kosmaty, prokurator i doktor nauk prawnych, wykładowca w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. – Mogą składać wnioski o przeprowadzenie konkretnych dowodów, jeśli uznają, że takowe są konieczne lub zostały pominięte przez śledczych. A także wnioskować o wgląd do akt postępowania, czy też zaskarżać decyzje prokuratury – dodaje.

Będą odszkodowania?

Przede wszystkim jednak otwiera to możliwości uzyskania odszkodowania. – Niektóre osoby pokrzywdzone mogą być bowiem ubezpieczone od nagłych wydarzeń – zaznacza Piotr Kosmaty.

Śledczy mówią też o innych możliwościach.

– Można sobie wyobrazić roszczenie wobec państwa w sytuacji, gdyby na przykład śledztwo wykazało, że pozwolenie na broń dla zamachowca zostało wydane z naruszeniem reguł i przepisów – mówi nam doświadczony krakowski śledczy.

Tragedia w sercu Krakowa wydarzyła się w sobotę 7 listopada. Zabójczy rajd 24-letni Michał Oksiński z Ostrowca Świętokrzyskiego rozpoczął o godz. 15. Zastrzelił sześć osób i ranił 15. Po błyskawicznym pościgu i strzelaninie został ujęty przez policjantów. Dwa dni później zmarł w szpitalu. Tragicznego dnia, kilkanaście godzin wcześniej, w mieszkaniu w Ostrowcu zastrzelił swoich rodziców i siostrę. ●

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198
ISSN 0860-908X

REKLAMA

Kraj/34457954

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Wojciech Szot

Ochrona rynku książki na koszt czytelnika?

Ministerstwo Kultury wierzy, że wydawcy obniżą ceny książek, a czytelnicy zaczną ich kupować więcej. Dużo w tym dobrej woli. I chyba naiwności.

Załóżmy, że nowość za 50 zł czytelnik kupuje dziś w promocji za 35 zł. Przy tej samej cenie okładkowej, po wejściu ustawy w życie, zapłaciłby co najmniej 47,50 zł. To o 12,50 zł więcej. Projekt ustawy o ochronie rynku książki, który ujawniamy, przewiduje najwyżej 5 proc. rabatu przez rok od premiery. Także w internecie.

Rozumiem irytację księgarza, który rozpakowuje nowości i widzi, że w sieci są już o kilkanaście złotych tańsze. Czy wyrównanie cen nagle przyciągnie do niego klientów? To bardzo odważne założenie.

Kolejny newralgiczny punkt dotyczy wydań cyfrowych. Po wejściu ustawy w życie nowe e-booki i audiobooki też trzeba by rozliczać w abonamencie po cenie okładkowej.

Przykład? Płacę 50 zł miesięcznie. Słucham audiobooka wartego 45 zł. Kiedy mam dopłacić za następny? A jeśli porzucę go po kilku minutach? Czy jeden rozdział liczy się jak cała kopia? Projekt o tym milczy.

Rozumiem irytację księgarza, który rozpakowuje nowości i widzi, że w sieci są już o kilkanaście złotych tańsze

Według raportu Storytela na tytuły wydane w ubiegłym roku przypadało około 38 proc. korzystania z treści. Jak poradzą sobie serwisy z abonamentami bez tych 38 proc. klientów? Po wprowadzeniu dopłat mogą zostać tylko najwięksi gracze. A ponoć ta ustawa ma przeciwdziałać oligopolizacji.

Ciekawy argument wysuwa Legimi, które przekonuje, że w abonamencie łatwiej sięgnąć po nieznanego autora. Jeśli czytelnika będzie stać na jedną książkę zamiast czterech, raczej nie zaryzykuje kupna debiutu.

Nie lubię tych serwisów, uważam że psują rynek książki, zaniżając wartość tytułów. Ale ograniczać je bez przyjrzenia się temu, co zrobią ich czytelnicy? To szaleństwo.

Resort chce chronić wydawców przed dopłatami dla hurtowni i księgarni. Doskonale to rozumiem. Tyle że art. 9 ust. 3 projektu zakazuje także dopłat za promocję książki.

Wyobraźmy sobie, że wydawca zamawia w Najlepszej Księgarni na Żoliborzu spotkanie z autorką w dniu premiery. Czy wolno księgarni wystawić fakturę za ten wieczór, skoro promuje książkę, którą sama sprzedaje?

Co ciekawe, na stronie 42 uzasadnienia przeczytałem, że niemiecka komisja ds. konkurencji zaleciła ostrożność przy regulowaniu rynku. Autorzy zapewniają, że projekt poprzedziły dokładne analizy. Przypis 52 odsyła do punktu 341 raportu komisji z 2018 r. Zajrzałem tam z ciekawości. „Na podstawie tej oceny Komisja ds. Monopolów opowiada się za zniesieniem systemu stałych cen książek" – brzmi pierwsze zdanie tego punktu.

Można się z niemiecką komisją nie zgadzać. Ale przytaczać akurat ten punkt na potwierdzenie założeń projektu? Odważne.

Czytaj 14-15

Andrzej rysuje

Kraków

Obwodnica została domknięta

FOT. KLAUDIA RADECKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kraków jest od wczoraj drugim polskim miastem, po Łodzi, z pełną obwodnicą. Dopełniło tego otwarcie węzła Mistrzejowice, największego tego typu obiektu w Małopolsce i jednego z największych w kraju.
Więcej zdjęć z Polski i ze świata oraz niezwykłych galerii na Wyborcza.pl/zdjecia

Liczba dnia

3

MLN
O tyle do 2035 roku może spaść w Polsce liczba osób w wieku produkcyjnym – szacują analitycy rynku
Więcej ▶ Next.gazeta.pl

Grand Press 2026

Kolejne nominacje dla naszych dziennikarzy

Wiktoria Bieliaszyn i Piotr Miączyński to kolejni dziennikarze „Wyborczej" nominowani do tegorocznej nagrody Grand Press.

Wiktoria otrzymała nominację w kategorii wywiad za cykl „Rozmowy Rosyjskie. Antywojenni Rosjanie: Kasparow, Chodorkowski, Muratow". To seria rozmów z rosyjskimi opozycjonistami. – Putin prowadzi dziś wyścig z czasem. Rosja nie może bez końca wojować, potrzebny jej jakiś sukces. Według mnie Putin ma jakieś półtora roku na to, by go w końcu osiągnąć. Pytanie, ile czasu zostało Ukrainie? Właśnie dlatego uważam, że trzeba się spieszyć – mówił w rozmowie z Wiktorią Garri Kasparow, rosyjski arcymistrz szachowy, a od 2005 roku zaangażowany działacz rosyjskiej opozycji demokratycznej. – Nie ma w naszym kraju działających instytucji władzy, a przy jedynowładztwie utrzymanie balansu wymaga pracy 24/7. Jeśli tracisz tę możliwość, czysto fizycznie, to po balansie nie zostaje nawet ślad. Putin jest bliski tego momentu – komentował z kolei Michaił Chodorkowski, były oligarcha i szef Jukosu, a także założyciel ruchu Otwarta Rosja.

W tej samej kategorii nominację otrzymał Piotr Miączyński z Wyborcza.biz – za cykl „Lewe fajki po polsku". To seria trzech rozmów o kulisach nielegalnych fabryk papierosów. Rozmówcy Piotra są anonimowi. Jeden z nich wyjawił, jak wygląda produkcja. – Jeżeli pan to mądrze rozegra i utrzyma fabrykę w ciągu produkcyjnym, to w ciągu roku zarobi pan około 30 milionów złotych na czysto – powiedział. Druga z rozmów dotyczy odpowiedzialności prawnej, a trzecia – kulisów przemytów przez wschodnią granicę.

To niejedyna nominacja dla Piotra. W kategorii „Dziennikarstwo specjalistyczne i nowe formy dziennikarstwa" doceniono jego cykl „Polska armia na zakupach". Opisał w nim nieracjonalne decyzje MON dotyczące zakupów uzbrojenia dla polskiej armii. – Kreskówkę „Sąsiedzi" pan oglądał? To identycznie jest u nas z zakupami uzbrojenia. Każdy problem, każde wyzwanie wywołuje kolejny problem. Który jest jeszcze większy i jego rozwiązanie jest coraz bardziej kuriozalne – wyjaśniał jeden z rozmówców Piotra Miączyńskiego.

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ, MATEUSZ SKWARCZEK/ AGENCJA WYBORCZA.PL

Wcześniej nominacje do tegorocznej nagrody Grand Press otrzymali: Ireneusz Sudak z Wyborcza.biz w kategorii news (za tekst o problemach kryptowalutowej giełdy Zondacrypto) oraz Aleksandra Szyłło i Agnieszka Rodowicz za najlepszy reportaż prasowy – pierwsza za tekst „Mamy czekać, aż poleje się krew?" (opowiadający o mężczyźnie chorującym na schizofrenię, który po wyjściu ze szpitala zabił swojego dziadka), a druga za „Nikt nie chciał czarnego dziecka" (o Polakach, którzy zostali rodzinami zastępczymi nastolatków z Beninu, Malawi i Konga).

Laureatów 30. edycji konkursu poznamy 7 grudnia.

Paweł Marcinkiewicz

eprasa.pl e26bd0d53e

Trwa Tydzień Odpowiedzialnej Gry

W dniach 23-29 listopada odbywa się IV edycja Tygodnia Odpowiedzialnej Gry w Polsce. Cykliczna inicjatywa edukacyjna, organizowana przez iGaming Polska, przypomina, że świadoma gra wymaga znajomości zasad i ryzyka. Od 4 lat partnerem akcji jest Totalizator Sportowy.

Tydzień Odpowiedzialnej Gry to cykliczna inicjatywa edukacyjna organizowana przez iGaming Polska, poświęcona promocji odpowiedzialnego uczestnictwa w grach hazardowych. Jest nie tylko okazją do edukacji, ale również impulsem do szerszej dyskusji o bezpieczeństwie graczy i odpowiedzialności branży hazardowej.

Kluczowa kontrola nad grą

Organizatorzy podkreślają, że skuteczna profilaktyka wymaga regularnych działań, współpracy różnych podmiotów oraz zwiększania świadomości na temat zagrożeń związanych z hazardem. Ważne jest także promowanie narzędzi pomagających zachować kontrolę nad grą i informowanie o dostępnych formach wsparcia.

Wydarzenie ma formę tygodniowej kampanii medialnej, obejmującej publikacje eksperckie, wywiady, analizy oraz działania informacyjne w mediach społecznościowych. W realizację projektu angażują się przedstawiciele branży hazardowej, psychologowie, terapeuci uzależnień i eksperci ds. ochrony graczy. Od początku istnienia inicjatywy partnerem wydarzenia jest Totalizator Sportowy.

Weryfikacja wieku i tożsamości

Odpowiedzialna gra nie sprowadza się do umieszczania na stronach operatorów haseł w rodzaju „graj odpowiedzialnie" ani do prostego potwierdzenia pełnoletności poprzez zaznaczenie pola „Mam ukończone 18 lat". Kluczowe znaczenie mają konkretne rozwiązania, które pozwalają graczom świadomie zarządzać swoją aktywnością, kontrolować wydatki i czas poświęcany na grę, a w razie potrzeby również całkowicie z niej zrezygnować.

Do najważniejszych narzędzi należą weryfikacja wieku i tożsamości gracza zgodnie z procedurami KYC (Know Your Customer), limity kwotowe i czasowe, możliwość czasowego zawieszenia konta lub skorzystania z samowykluczenia, a także rezygnacja z komunikacji marketingowej. Istotną rolę odgrywają również dostęp do informacji o ryzyku związanym z hazardem, narzędzia samooceny oraz wskazówki dotyczące możliwości uzyskania profesjonalnego wsparcia.

Poszczególne rozwiązania pełnią odmienne, ale wzajemnie uzupełniające się funkcje. Limity pozwalają z góry określić wysokość środków przeznaczanych na grę oraz czas, jaki użytkownik chce jej poświęcić. Z kolei czasowe zawieszenie konta i samowykluczenie umożliwiają przerwanie aktywności na określony okres. Szczególnie ważne jest, aby raz podjęta decyzja o zawieszeniu lub wykluczeniu nie mogła zostać przedwcześnie cofnięta, co ogranicza ryzyko impulsywnego powrotu do gry.

Równie istotna jak sama dostępność narzędzi jest łatwość korzystania z nich. Gracz nie powinien być zmuszony do przeszukiwania rozbudowanych zakładek, przechodzenia przez wieloetapowe procedury czy kontaktowania się z biurem obsługi klienta i konsultantem, aby uruchomić funkcję ochronną. Im bardziej skomplikowany proces, tym większe ryzyko, że użytkownik zrezygnuje z podjęcia takiej decyzji. Dobre praktyki zakładają więc, że najważniejsze narzędzia odpowiedzialnej gry powinny być łatwo dostępne i możliwe do uruchomienia samodzielnie, w ciągu zaledwie kilku minut.

Odpowiedzialność operatorów obejmuje również sposób prowadzenia działań marketingowych. Komunikacja promocyjna nie powinna docierać do osób, które zdecydowały się ograniczyć swoją aktywność lub zawiesić udział w grach. Skuteczne wyłączenie komunikatów reklamowych i ofert bonusowych jest jednym z istotnych elementów ochrony graczy. Nawet pojedyncza wiadomość zachęcająca do skorzystania z promocji może bowiem stać się impulsem do powrotu do hazardu dla osoby, która próbuje odzyskać kontrolę nad swoim zachowaniem. Dlatego odpowiedzialna gra wymaga nie tylko udostępniania narzędzi ochronnych, ale także konsekwentnego respektowania decyzji użytkowników przez operatorów.

Korzystanie z usług legalnych podmiotów

Istotnym elementem odpowiedzialnej gry jest wybór legalnego operatora, który zapewnia graczom dostęp do narzędzi ochronnych i odpowiednich standardów bezpieczeństwa. „Badanie odpowiedzialnej gry w Polsce" przeprowadzone przez Forum Konsumentów wykazało wyraźne różnice między legalnymi a nielegalnymi podmiotami. W ocenie uwzględniono m.in. narzędzia kontroli gry, weryfikację wieku, reakcje obsługi klienta na sygnały problemowego grania oraz dostępność materiałów edukacyjnych. Średni wynik legalnych operatorów wyniósł 745 punktów, podczas gdy nielegalnych – 404 punkty. Oznacza to, że korzystanie z usług legalnych podmiotów, takich jak Totalizator Sportowy, wiąże się z większą dostępnością mechanizmów ochronnych i wsparcia.

Legalność nie eliminuje ryzyka związanego z hazardem, ale zwiększa poziom bezpieczeństwa. Gra w nielegalnych serwisach oznacza dodatkowe zagrożenia: według badania panelu Ariadna z października najczęściej wskazywane to oszustwa i manipulowanie wynikami (58 proc.), brak gwarancji wypłaty środków (52 proc.), kradzież danych osobowych i płatniczych (51 proc.) oraz brak możliwości dochodzenia swoich praw (48 proc.).

Odpowiedzialna gra zaczyna się jednak także od samoświadomości. Wydawanie większych kwot, niż wcześniej zakładano, wydłużanie czasu gry, próby odrabiania strat, ukrywanie aktywności przed bliskimi czy pożyczanie pieniędzy na grę to sygnały, których nie należy lekceważyć. Im wcześniej zostaną rozpoznane, tym większa szansa na uniknięcie poważnych konsekwencji finansowych, rodzinnych i zdrowotnych. Dlatego edukacja powinna pomagać graczom rozpoznawać utratę kontroli, odróżniać rozrywkę od zachowań ryzykownych i wskazywać miejsca, w których można uzyskać pomoc.

Wyzwanie jest duże: według Ariadny tylko 10 proc. Polaków wie, gdzie sprawdzić legalność operatora hazardowego (wśród graczy kasyn online odsetek ten wynosi 31 proc.). Dlatego odpowiednia edukacja, regularne kampanie informacyjne i promowanie świadomych wyborów mają kluczowe znaczenie dla poprawy bezpieczeństwa graczy. Wiedza o zagrożeniach, znajomość dostępnych narzędzi ochronnych i umiejętność rozpoznawania nielegalnych operatorów pozwalają podejmować bardziej odpowiedzialne decyzje. Ostatecznie bowiem odpowiedzialna gra to nie tylko zadanie operatorów, ale również wspólna troska o bezpieczeństwo i świadomość samych graczy.

eprasa.pl e26bd0d53e

Brytyjski think tank o możliwym polexicie

7 lekcji dla Polski

Poparcie dla partii antyunijnych w Polsce jest już większe, niż kiedykolwiek mieli brexitowcy. Prounijny rząd może nie wystarczyć, by zatrzymać te nastroje – ostrzegają brytyjscy badacze.

Maria Korcz

Poziom PKB na jednego mieszkańca Wielkiej Brytanii byłby dziś o 11 proc. wyższy, gdyby Brytyjczycy przed dekadą nie zdecydowali o wyjściu z Unii Europejskiej.

Gdyby jednak Polska postanowiła udać się tą samą drogą, konsekwencje gospodarcze opuszczenia Wspólnoty byłyby dla nas jeszcze bardziej katastrofalne, niż są dziś dla mieszkańców Zjednoczonego Królestwa.

„O ile brexit był dla Wielkiej Brytanii ekonomicznie niekorzystny, polexit byłby dla Polski katastrofalny" – czytamy w raporcie „Quo vadis, Polonia? Lekcje z brexitu dla silniejszej Polski w Europie", który przygotował brytyjski centroprawicowy think tank polityczny BrightBlue.

Autorzy badania przeanalizowali dyskurs polityczny i medialny, dane z badań gospodarczych i społecznych z obu państw, by zdiagnozować, jak możemy uniknąć błędów, które w przeszłości popełniła Wielka Brytania. Na tej podstawie opracowali listę siedmiu lekcji z brexitu dla Polski.

▲ **Prounijny marsz w Londynie w 10. rocznicę głosowania Brytyjczyków za wystąpieniem z Unii Europejskiej, 20 czerwca 2026 r.** FOT. REUTERS/JACK TAYLOR

1

Brexit się nie udał, polexit byłby katastrofą

Dobrobyt gospodarczy Brytyjczyków nigdy nie zależał od członkostwa w UE tak bardzo, jak zależy od niego kondycja ekonomiczna naszego kraju.

Weźmy pierwszy z brzegu przykład. Handel z innymi państwami Wspólnoty daje dziś pracę ponad 5 mln Polaków. W Wielkiej Brytanii przekładał się jednak na ponad dwa razy mniej (2 mln) miejsc pracy.

2

Ludzie nie boją się o gospodarkę, tylko o suwerenność

Dane mówią same za siebie. Niezależnie od tego, czy mowa o gospodarczym gigancie z imperialną przyszłością, czy dopiero co powitanej na salonach wschodzącej gwieździe z Europy Środkowo-Wschodniej, opuszczenie Wspólnoty nikomu nie wychodzi na dobre.

Wszystko to jednak bez większego znaczenia, bo nieważne jak bardzo nagimnastykują się ekonomiści, ich argumenty mają dla eurosceptyków drugo-, a może i nawet trzeciorzędne znaczenie. Dużo ważniejsze jest przekonanie o konieczności obrony suwerenności, czyli niezależności przy kontroli granic czy przy stanowieniu prawa.

O ile argumenty czysto gospodarcze były od początku po stronie zwolenników pozostania Wielkiej Brytanii w Unii Europejskiej, o tyle te tożsamościowe (a dokładnie – odowołujące się do tożsamości narodowej Brytyjczyków) były na tyle silne, że poniosły brexitowców do zwycięstwa.

„Co do zasady nie ma żadnego powodu, dla którego te same argumenty nie miałyby w Polsce doprowadzić do takiego samego rezultatu, jaki osiągnięto w Wielkiej Brytanii" – ostrzegają badacze.

3

Eurosceptycyzm jest dla populistów jak tlen

Hipoteza ta wydaje się prawdopodobna o tyle, że partie antyunijne mają dziś w Polsce więcej zwolenników, niż gromadzili ich brytyjscy odpowiednicy przed rokiem 2016. Sama Konfederacja i Konfederacja Korony Polskiej Grzegorza Brauna osiągają w sondażach lepsze wyniki niż te, które przed referendum udało się osiągnąć Partii Niepodległości Zjednoczonego Królestwa.

Nawet w czasach swojej świetności, gdy na czele PNZK stał Nigel Farage, jedna z twarzy brexitu, a dziś lider antyrządowej Reform UK, brytyjscy eurosceptycy nie dobijali w sondażach do 20 proc. poparcia, który to poziom z łatwością osiągają dziś obie Konfederacje.

„Warto zauważyć, że poparcie dla PNZK załamało się po referendum w sprawie brexitu, ponieważ partia ta straciła swój sens istnienia. W wyborach parlamentarnych w rok później uzyskała zaledwie 1,8 proc. głosów" – podkreślają badacze z BrightBlue. To z kolei prowadzi ich do tezy, że występowanie przeciw UE jest dla partii populistycznych jak tlen.

Odległość, wielkość i skomplikowanie europejskich struktur znacznie ułatwia budowanie narracji o ich elitaryzmie i antyludzkim charakterze. Podział na „my Polacy (czy Brytyjczycy)" i „oni, elity z Brukseli" jest politycznym samograjem, bo może

eprasa.pl e26bd0d53e

Brytyjski think tank o możliwym polexicie

być odpowiedzią na niemal każdy, nieważne jak skomplikowany problem.

I dlatego – czytamy w raporcie – populiści są od krytyki UE po prostu uzależnieni. Brak zaufania do instytucji unijnych jest najważniejszą wspólną cechą ich wyborców.

4

Nie potrzeba antyeuropejskiego rządu, by wyjść z Unii

Nigel Farage nie musiał zostać ani premierem, ani nawet członkiem rządu, by doprowadzić do wyjścia Wielkiej Brytanii z UE. Fakt, że w 2016 roku premierem kraju był proeuropejski konserwatysta David Cameron, w niczym mu nie przeszkodził. Presja ugrupowania, które jak dotąd nigdy nie było nawet przy władzy, doprowadziła do referendum, a w trakcie poprzedzającej go kampanii eurosceptykom skutecznie udało się spopularyzować antybrukselskie postulaty. Rządzący wówczas na Wyspach Torysi liczyli, że otwierając się na dyskusję z Faragem i jego poplecznikami, będą mogli przejąć część ich poparcia. Strategia ta okazała się jednak pułapką.

„Polskie partie proeuropejskie nie mogą zakładać, że do polexitu nie dojdzie, jeśli popierające go partie nie wejdą do rządu" – zauważają autorzy badania.

5

Wyjście z UE nie likwiduje antyunijnych nastrojów

Od referendum, które doprowadziło do wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, minęła w tym roku dekada. A problemy, które do niego doprowadziły, są dziś większe niż kiedykolwiek. Gospodarka spowolniła, saldo migracji urosło.

Chichotem losu wydaje się zwłaszcza to ostatnie. Jak zauważają badacze, rezygnacja Wielkiej Brytanii z udziału w europejskim systemie zarządzania prawem do azylu sprawiła, że utraciła ona możliwość odsyłania nielegalnych migrantów do innych państw europejskich, jeśli to z ich terytorium wjechali oni do Zjednoczonego Królestwa. Takie rozwiązanie przewidziano w ramach Common European Asylum System (Wspólny Europejski System Azylowy).

Można było temu oczywiście zapobiec, bo kształt brexitu i zasady dalszej współpracy Londynu z Brukselą były negocjowane przez kolejnych premierów przez długie miesiące. I to właśnie – jak wskazują autorzy raportu – jest sedno problemu, które przez eurosceptyków jest zupełnie pomijane.

Problemy, o które oskarża się Brukselę, nie wynikają z jej polityki, tylko z błędów popełnianych przez rządy poszczególnych państw. I dlatego wyjście z Unii wielu z nich po prostu nie rozwiąże.

6

Wartości się nie zmieniają, podejście do UE tak

„W czasie referendum z 1975 r. UE była postrzegana przez brytyjską lewicę bardziej negatywnie, niż postrzegała ją prawica. Później sytuacja uległa zmianie" – przypominają autorzy raportu. Wartości obu stron politycznej sceny pozostały jednak bez zmian. Co takiego więc się stało, że to prawica ostatecznie wyprowadziła kraj ze Wspólnoty?

Choć wartości się nie zmieniły, to zmieniła się ich interpretacja.

Przykład? Dla zwolenników nieograniczonej wymiany handlowej polityków prawicy UE była kiedyś najlepszą platformą realizacji tej wizji. Z czasem zaczęła być jednak postrzegana jako wróg wolnego handlu, który przesadnie reguluje rynek.

To, że poglądy elektoratów, które dziś wydają się zatwardziałe, mogą ulegać zmianie, jest zdaniem badaczy ważną lekcją dla proeuropejskich liderów. Z której wynika jeszcze jeden ważny wniosek: eurosceptycy mogą zmieniać zdanie, ale rewidować swoje opinie mogą także ci, których mieliśmy za oddanych euroentuzjastów.

Nieważne, jak bardzo nagimnastykują się ekonomiści, ich argumenty mają dla eurosceptyków drugo-, a może i nawet trzeciorzędne znaczenie

▲ **Przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen, premier Wielkiej Brytanii Andy Burnham oraz przewodniczący Rady Europejskiej Antonio Costa podczas szczytu UE–Wielka Brytania w Brukseli, 20 listopada 2026 r.**
FOT. REUTERS/YVES HERMAN

7

Pieniądze to nie wszystko

Kornwalia i Zachodnia Walia były przez lata największymi beneficjentami funduszy unijnych. Choć region zamieszkuje tylko 4 proc. całej populacji kraju, trafiło tu aż 26 proc. pieniędzy, które Wielka Brytania otrzymywała przez lata z budżetu UE. Kiedy jednak przyszło do głosowania nad opuszczeniem Wspólnoty, 56,5 proc. mieszkańców tej części kraju zagłosowało za brexitem.

By zgłębić ten fenomen, badacze London School of Economics w 2019 roku postanowili przyjrzeć się zależnościom między poziomem subsydiów, jakie otrzymali np. rolnicy w poszczególnych miejscowościach, a tym, jak ich mieszkańcy głosowali później w referendum. Żadnej zależności między jednym a drugim faktem się jednak nie dopatrzono.

Podobnie sytuacja wygląda w Polsce. Autorzy badania zestawili ze sobą dane o poziomie unijnych dotacji przypadających na jednego mieszkańca wszystkich powiatów w kraju, z wynikami pierwszej tury wyborów prezydenckich w 2025 roku.

Tym razem wyniki wskazywały na pewną zależność, nie była ona jednak na tyle silna, by móc stwierdzić, że inwestycje unijne przekładają się na poparcie dla UE w regionie, do którego trafiają.

Jak zatrzymać Polskę w UE?

– Polexit byłby błędem, ale antyunijne nastroje nie biorą się znikąd. Wiele z tych samych procesów, które spowodowały brexit w 2016 roku, poczucie, że państwo traci suwerenność, odczucie, że świat się zmienia i zostawia nas w tyle, ma dziś miejsce także w Polsce – mówi Bartłomiej Staniszewski, dyrektor ds. polityki w BrightBlue i współautor raportu.

Nie jest jednak tak, że nic z tymi nastrojami nie można zrobić. Zdaniem badaczy jest co najmniej kilka sposobów na to, by skutecznie odpowiadać na niepokoje towarzyszące dziś Polakom. Dla proeuropejskich liderów politycznych mają konkretną listę propozycji. Znalazły się na niej m.in.:

- utworzenie (i przewodzenie nią) unijnej jednostki ds. przeciwdziałania wojnie hybrydowej;
- dofinansowywanie udziału obywateli Polski w europejskich komitetach tworzących normy np. dla produktów powstających w UE;
- umożliwienie małym i mikroprzedsiębiorstwom z Polski korzystania z bonów eksportowych pokrywających pierwsze 10 tys. zł kosztów tłumaczeń, porad prawnych i certyfikacji za granicą, związanych z kontraktami zagranicznymi w UE;
- objęcie zwolnieniem podatkowym w ramach OKI dodatkowe 30 proc. inwestycji w europejskie akcje i udziały;
- oferowanie najzdolniejszym polskim studentom dofinansowania studiów na najlepszych uczelniach UE pod warunkiem powrotu do Polski na co najmniej pięć lat po ich ukończeniu. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

POLICJANCI NA KRAWĘDZI
Jak rządzi PiS, jesteśmy „PiSlicją", jak Platforma – „POlicją"

KOGO OBRAŻA „GTA"
Co umyka moralistom zwalczającym tę grę

SANDRA DRZYMALSKA: VILLAS I JA
Do opowieści o młodej Czesi Gospodarek miałam robioną plastykę twarzy.

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Nie NBP, lecz BGK będzie obsługiwać konto TK

Prezes NBP Adam Glapiński, na prośbę Bogdana Święczkowskiego, w połowie listopada zablokował rachunek TK w banku centralnym. Ale decyzją rządu wicepremier Andrzej Domański odblokuje pieniądze dla sądu konstytucyjnego.

Agnieszka Kublik

• **Andrzej Domański i Donald Tusk**
FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

W środę wieczorem 25 listopada w Monitorze Polskim ukazała się „uchwała Rady Ministrów w sprawie podjęcia środków niezbędnych do zapobieżenia sytuacji kryzysowej związanej z funkcjonowaniem Trybunału Konstytucyjnego". Rząd uznał, że sąd konstytucyjny znajduje się w kryzysie, dlatego podejmuje nadzwyczajne środki. Chodzi o to, by Andrzej Domański, wicepremier i minister finansów, mógł przenieść rachunek Trybunału Konstytucyjnego z Narodowego Banku Polskiego do BGK.

Uchwała rządu jest dla ministra Domańskiego podstawą prawną do działania w tej sprawie.

– Rada Ministrów w związku z sytuacją kryzysową związaną z funkcjonowaniem Trybunału Konstytucyjnego uznaje za konieczne podjęcie przez Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Finansów i Gospodarki adekwatnych działań w celu ochrony interesów Skarbu Państwa oraz zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa oraz porządku publicznego – czytamy w uchwale. – Realizacja tych celów immanentnie wiąże się z koniecznością ochrony dóbr i wartości wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym zwłaszcza wolności i praw gwarantowanych przez ustawę zasadniczą.

Polityczne działanie prezesa NBP

Problem wziął się stąd, że Adam Glapiński, prezes NBP oraz przyjaciel Jarosława Kaczyńskiego, na prośbę Bogdana Święczkowskiego, zawieszonego prezesa TK, zablokował w połowie listopada rachunek TK w banku centralnym.

– W związku z sytuacją w Trybunale Konstytucyjnym i uniemożliwieniem mi jako prezesowi, wiceprezesowi Bartłomiejowi Sochańskiemu oraz pozostałym sędziom wejścia do siedziby Trybunału, zwracam się z prośbą o natychmiastowe zablokowanie wszystkich rachunków bankowych Trybunału Konstytucyjnego dla osób, które uzurpują sobie prawo zarządzania Trybunałem Konstytucyjnym – napisał Święczkowski do Glapińskiego.

Przypomnijmy, że od 30 października 2026 roku Święczkowski jest zawieszony. Razem z nim wiceprezes Bartłomiej Sochański. To decyzja Anny Korwin-Piotrowskiej, sędzi TK z najstarszym stażem sędziowskim. Zawiesiła Święczkowskiego m.in. za to, że nie dopuszczał do pracy sędziów TK legalnie wybranych przez Sejm. Od tego czasu Święczkowski planuje prace TK „na uchodźstwie".

Z naszych informacji wynika, że już trwają robocze konsultacje, by nowe konto otworzyć jak najszybciej, jeszcze w tym tygodniu. Wtedy wszyscy, pracownicy i sędziowie TK nie zostaną bez pensji

Glapiński zablokował pieniądze nie tylko „uzurpatorom", jak chciał Święczkowski, ale wszystkim w TK – pracownikom i innym sędziom, także tym, którzy wspierają Święczkowskiego.

Rachunek Trybunału Konstytucyjnego w BGK

W odpowiedzi Korwin-Piotrowska poinformowała NBP, że ma prawo do konta bankowego TK, ale Glapiński zasłania się tym, że „nie będzie rozstrzygał sporu". I TK ma zablokowane konta w NBP, ale pracuje. Zgromadzenie Ogólne sędziów TK uchwaliło budżet, uchyliło immunitety Święczkowskiemu i Sochańskiemu. Sędziowie zmieniają regulamin pracy i nadają bieg sprawom. W TK pracują też składy dyscyplinarne, które ocenią decyzję Korwin-Piotrowskiej o zawieszeniu Święczkowskiego i Sochańskiego.

Po decyzji Glapińskiego od razu pojawił się pomysł, by przelać pieniądze na nowy rachunek, właśnie w Banku Gospodarstwa Krajowego. Jednak najpierw musiał o tym zdecydować rząd, potem minister finansów, a na koniec prezes sądu konstytucyjnego otwiera rachunek.

Były wątpliwości prawne, czy minister finansów może to zrobić. – Uchwała rządu w tej sprawie jest dla ministra finansów podstawą prawną do przeniesienia tych pieniędzy – mówi „Wyborczej" źródło związane z Trybunałem Konstytucyjnym.

Rząd uznał bowiem, że blokada konta TK jest niebezpieczną sytuacją kryzysową z dwóch powodów:

• funkcjonowanie Trybunału Konstytucyjnego jest poważnie zagrożone w sferze realizacji wydatków budżetowych wskutek wstrzymania przez Narodowy Bank Polski wszelkich zleceń płatniczych dotyczących środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach Trybunału Konstytucyjnego. W tej sytuacji istnieje poważne ryzyko, że zostanie uniemożliwione działanie Trybunału Konstytucyjnego w obszarze ochrony praw i wolności obywatelskich oraz organ ten nie będzie mógł wykonać ciążących na nim zobowiązań finansowych.

• w momencie, w którym po wielu latach zaistniała szansa na przezwyciężenie kryzysu konstytucyjnego, ograniczenie możliwości wykonywania przez Trybunał Konstytucyjny przypisanych mu przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej kompetencji wpłynie negatywnie na poziom bezpieczeństwa prawnego ludzi, w tym obywateli, może również zakłócać działanie organów administracji publicznej, a także doprowadzić do powstania roszczeń odszkodowawczych, w szczególności związanych z naruszeniem wiążących Rzeczpospolitą Polską zobowiązań międzynarodowych. Sytuacja ta może zachwiać bezpieczeństwem mienia w znacznych rozmiarach, w tym spowodować poważne szkody majątkowe po stronie Skarbu Państwa.

Z naszych informacji wynika, że już trwają robocze konsultacje, by nowe konto otworzyć jak najszybciej, jeszcze w tym tygodniu, a najpóźniej w poniedziałek 30 listopada. Wtedy wszyscy, pracownicy i sędziowie nie zostaną bez pensji.

TK będzie mógł też naprawić furtkę i bramę, które zostały zniszczone 30 października, gdy Święczkowski – już zawieszony jako prezes TK – szturmował ogrodzenie. To w tamtą noc do budynku Trybunału Konstytucyjnego siłą wdarł się prezydent Karol Nawrocki. W ten sposób okazał wsparcie Święczkowskiemu.

Nawrocki bez zmian, rząd Tuska w dół

Premier Donald Tusk i paru jego ministrów w dół. Prezes Jarosław Kaczyński i paru jego kolegów na prawicy w górę. Ale obaj mają powód do zmartwienia.

Agnieszka Kublik

W listopadowym rankingu CBOS najwyższym zaufaniem cieszy się prezydent Karol Nawrocki – 52 proc. To od października wynik bez zmian. Zmiany, i to na gorsze, CBOS odnotowuje w przypadku kilku, i to kluczowych, ministrów z gabinetu Tuska i samego premiera:

• wicepremier Radosław Sikorski, szef MSZ stracił 5 punktów procentowych i teraz ufa mu 39 proc.;

• premier Donald Tusk stracił 4 punkty procentowe i ufa mu 32 proc.;

• wicepremier Andrzej Domański, szef finansów stracił 3 punkty procentowe, ufa mu 21 proc., nie ufa 22 proc., tu wzrost o 3 punkty;

• minister sprawiedliwości-prokurator generalny Waldemar Żurek stracił na zaufaniu 3 punkty do 26 proc. oraz odnotował wzrost nieufności o 3 punkty do 30 proc.;

• szef MSWIA Marcin Kierwiński, tu 22 proc, zaufania i bez zmian, ale nieufność wzrosła o 4 punkty, do 31 proc.

W obozie władzy tylko Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy, poprawił swoje noty. Zaufanie do niego wzrosło o 2 punkty, do 37 proc., ale nieufność spadła o 4 punkty, do 41 proc.

Na prawicy kilku polityków poprawiło swoje notowania. A ponieważ trwa tam bitwa o przywództwo, Jarosław Kaczyński – choć sam zyskał 1 punkt zaufania z wzrostem do 22 proc., a stracił 4 punkty nieufności (obecnie 56 proc.) – to ma powody, by się martwić, bo jego konkurencji też przybyło:

W obozie władzy tylko Rafał Trzaskowski, prezydent Warszawy, poprawił swoje noty. Zaufanie do niego wzrosło o 2 punkty

• Sławomir Mentzen, wzrost zaufania o 3 punkty procentowe do 29 proc. oraz spadek nieufności o 7 punktów, do 41 proc.;

• Mateusz Morawiecki, lider Rozwoju Plus powstałego po rozpadzie PiS, wzrost zaufania o 2 punkty, do 28 proc. oraz spadek nieufności o 6 punktów do 48 proc.

• Przemysław Czarnek, kandydat na kandydata na premiera PiS, 20 proc. zaufania; tu bez zmian, ale spadek nieufności o 5 punktów do 47 proc.

Mimo to Kaczyński nadal otwiera listę polityków, którym wyborcy ufają najmniej. Tak samo złe noty ma jeszcze Grzegorz Braun, szef Konfederacji Korona Polska. Kaczyński cieszy się jednak nieco wyższym zaufaniem – 24 proc. A Braun – 19 proc.

Mentzen, choć z dodatnim bilansem, to ma gorsze noty niż rywalizujący z nim Krzysztof Bosak. Wicemarszałek Sejmu jest 5. w rankingu zaufania i jako pierwszy spośród polityków prawicy. Ufa mu 34 proc., 32 proc. nie ufa, to wynik lepszy od Morawieckiego, Mentzena czy Przemysława Czarnka.

Sondaż CBOS z 5 -15 listopada 2026 r., próba ogólnopolska 963 dorosłych Polaków, metoda mieszana (59,1 proc. metodą CAPI, 23,3 proc. – CATI, 17,7 proc. – CAWI).

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Były agent CBA trafił do aresztu

Warszawski sąd zgodził się na aresztowanie – na trzy miesiące – Artura Chodzińskiego, byłego agenta CBA z delegatury we Wrocławiu. Jest jednym z podejrzanych w śledztwie dotyczącym afery z giełdą kryptowalut Zondacrypto.

Marcin Rybak

• **Były agent CBA Artur Chodziński w drodze na posiedzenie aresztowe, 26 listopada 2026 r.** FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zdaniem prokuratury Artur Chodziński przyjmował od Przemysława Krala, szefa i właściciela giełdy kryptowalut Zondacrypto gotówkę (646 458,80 zł) i „korzyści osobiste", tj. bilety na mecze, posiłki w restauracjach czy opłacanie pobytów w hotelach.

Prokuratura: powoływał się na wpływy

W zamian były agent miał obiecywać Kralowi uniewinnienie albo ułaskawienie. Szef giełdy był wówczas – i jest do dziś – oskarżony o utrudnianie śledztwa w sprawie zastraszania Michała Fuji z „Superwizjera". Dziennikarz szykował reportaż poświęcony giełdzie kryptowalut BitBay (potem zmieniła nazwę na Zondacrypto). Chodziński miał też obiecywać pomoc w załatwieniu przepisów prawnych korzystnych dla branży kryptowalut. Media wiele pisały o spotkaniu Przemysława Krala z posłem PiS Michałem Moskalem.

Podczas przesłuchania w prokuraturze Chodziński złożył szczegółowe wyjaśnienia, ale do ogłoszonych mu zarzutów się nie przyznał. Relację byłego agenta CBA śledczy mieli ocenić jako sprzeczną z innymi dowodami

Drugi z ogłoszonych Chodzińskiemu zarzutów dotyczy wykonywania bez licencji usług detektywistycznych. Polegały one, jak wylicza prokuratura, na „uzyskiwaniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji o osobach, przedmiotach i zdarzeniach, w tym informacji o miejscach zamieszkania i pobytów dziennikarzy stacji telewizyjnej TVN24". Chodzi najpewniej o dziennikarzy „Superwizjera", pracujących nad reportażem o giełdzie kryptowalut, z którą związany był Przemysław Kral.

Podczas przesłuchania w prokuraturze Chodziński złożył szczegółowe wyjaśnienia, ale do ogłoszonych mu zarzutów się nie przyznał. Relację byłego agenta CBA śledczy mieli ocenić jako sprzeczną z innymi dowodami. We wtorek 24 listopada wydano postanowienie o formalnym zatrzymaniu przesłuchiwanego. Zdecydowano też o wystąpieniu do sądu o zgodę na jego tymczasowe aresztowanie.

Według prokuratury Chodziński na wolności mógłby utrudniać śledztwo – próbować mataczyć albo nawet uciec i ukrywać się. Tym bardziej, że – zdaniem śledczych – popełnienie przestępstwa jest bardzo prawdopodobne, a podejrzanemu grozi surowa kara. Śledczy obawiali się, że Chodziński mógłby chcieć wpływać na zeznania świadków.

– Nie zgadzam się z tym – mówi „Wyborczej" adwokatka podejrzanego, mecenas Estera Zachar z Wałbrzycha. – Prokuratura we wniosku nawet nie wymieniła nazwisk tych świadków. Nie mówiąc już o tym, że pan Chodziński dobrowolnie stawił się na przesłuchanie i wiedział, że będą mu ogłoszone zarzuty. Wcześniej zabezpieczano u niego w domu dowody do tej sprawy. Jeżeli chciałby mataczyć, miał bardzo dużo czasu, żeby już to zrobić. Sąd zgodził się jednak z argumentacją prokuratury. Mecenas Zachar zapowiedziała, że złoży zażalenie na to postanowienie do Sądu Okręgowego w Warszawie.

Czy to była korupcja?

W tej sprawie – szczególnie w wątku korupcyjnym – nie ma sporu oskarżenia i obrony co do najważniejszych faktów. Chodziński – przez wiele lat agent wrocławskiej delegatury CBA a wcześniej także dziennikarz i bloger – już jako emeryt zaczął pracować dla szefa Zondacrypto Przemysława Krala. Dostawał od niego pieniądze oraz inne „korzyści".

Spór będzie się toczyć o to, czy wszystko – łącznie przeszło 640 tys. zł w gotówce, bilety, hotele i obiady – to łapówka czy nie. Chodziński w rozmowie z „Wyborczą" przekonywał, że prawa nie złamał. Wykonywał usługę, prowadził działalność gospodarczą, wystawiał faktury. Ale prokuratura jest pewna, że ma mocne dowody winy. Zgodnie z prawem, wnioskując o areszt, prokuratura miała obowiązek ujawnić podejrzanemu i jego obrońcy dowody, na które się powoływała.

– Nie byliśmy tymi materiałami zaskoczeni – mówi Estera Zachar. Szczegółów nie wolno jej zdradzić. Powiedziała nam jedynie, że wiele z tych informacji można było przeczytać w mediach. ●

REKLAMA

Kraj/34460250

TRADE REPUBLIC

Otwórz konto. Otrzymuj 6% oprocentowania od gotówki.

Oprocentowanie może ulec zmianie. 6 % odsetek od twojej gotówki do 200 000 zł.
Obowiązuje Regulamin. Więcej informacji na stronie www.traderepublic.pl

2 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Przegląd obecności wojsk U

Długi proces decyzyjny w sprawie obecności wojsk USA w Europie może przynieść dobre wiadomości, ale rodzi też zagrożenia.

Maciej Czarnecki

• **Flaga Polski i USA w Stałym Garnizonie Wojsk USA w Polsce w Poznaniu**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jak poinformowały źródła agencji Bloomberg, europejskie stolice zakładają, że decyzja w sprawie dalszej obecności amerykańskich żołnierzy w Europie zostanie ogłoszona nie na początku grudnia, jak dotąd zakładano, ale później, w tym miesiącu, albo dopiero po Nowym Roku. Pentagon tego nie skomentował.

Agencja podkreśliła, że amerykańscy negocjatorzy nadal próbują doprowadzić do pokoju w Ukrainie. Według źródeł za spodziewane opóźnienie ma odpowiadać też polepszenie relacji USA-NATO (jakkolwiek dziwnie by to nie brzmiało, bo przecież USA pozostają integralną częścią Sojuszu), a także zadowolenie Waszyngtonu ze zwiększonych wydatków Europejczyków na obronę oraz jego oczekiwania wykorzystywania baz w Europie do amerykańskich operacji na Bliskim Wschodzie i w innych rejonach.

Polska liczy na specjalne traktowanie

Przegląd wojsk USA w Europie zarządził w czerwcu sekretarz obrony Pete Hegseth. Z jego wynikami powiązana jest kwestia stałej bazy USA w Polsce, o którą zabiega Warszawa.

Administracja Donalda Trumpa od dawna nie kryje, że w hierarchii ważności Europa znajduje się dla niej za półkulą zachodnią i Indo-Pacyfikiem, co ma pociągnąć za sobą cięcia europejskiego kontyngentu, obecnie liczącego blisko 80 tys. żołnierzy.

Polska liczy jednak na specjalne traktowanie. We wrześniu delegacja Pentagonu badała potencjalne lokalizacje bazy w Zachodniej Polsce, a Trump zapewnił, że poczyniono w tej sprawie „znaczne postępy".

Już w połowie listopada Bloomberg doniósł, że – wbrew wcześniejszym obawom – według planów Pentagonu redukcja nie będzie duża i może zamknąć się w 5 tys. żołnierzy. Większość miałaby wyjechać z Niemiec, a flanka wschodnia zostałaby wzmocniona, przy pokryciu części kosztów przez kraje graniczące z Rosją. Ostateczną decyzję podejmie jednak Trump.

Oburzenie w Europie wywołują żądania Rosji, która domaga się, by w toku negocjacji z USA i Ukrainą nad zakończeniem wojny omawiać też kwestie europejskiej architektury bezpieczeństwa. Z przecieków z negocjacji wynika, że Moskwa domaga się, by NATO wycofało swoje instalacje i żołnierzy z państw, które przystąpiły do Sojuszu po 1997 roku – czyli m.in. z Polski i krajów bałtyckich.

Sojusz zdecydowanie to wyklucza. Pytanie, czy można być też spokojnym o pozostanie samych amerykańskich żołnierzy. O nich decyduje Waszyngton, który w ostatnich miesiącach poczynił szereg ustępstw wobec Kremla.

Putin tylko mydli oczy Trumpowi?

Członkowie polskiego rządu, którzy od miesięcy rozmawiają z Amerykanami o stałej bazie, zapewniają, że negocjacje USA i Ukrainy z Rosją nie mają wpływu na rozmowy o obecności wojsk w Polsce, a celem jest skuteczne odstraszenie Rosji.

Gdy „Wyborcza" zapytała w Waszyngtonie wicepremiera i szefa MON Władysława Kosiniaka-Kamysza, czy nie obawia się, że nasze interesy padną ofiarą szerszych ustaleń geopolitycznych, odparł, że nie.

Jednak podczas zeszłotygodniowej wizyty w siedzibie NATO w Brukseli podsekretarz obrony Elbridge Colby w odpowiedzi na pytanie, czy w przeglądzie amerykańskich wojsk będą brane pod uwagę żądania Rosji, odparł, że USA „będą gotowe dostosować się, aby wesprzeć te negocjacje pokojowe".

W najnowszej turze rozmów, które mogą odbyć się jeszcze w grudniu, ma wziąć udział także Europa. Zapowiedziała to w środę w Strasburgu szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen. Wcześniej sygnalizował to amerykański negocjator Jared Kushner. Rosja dotąd była temu niechętna.

Wielu komentatorów uważa, że Władimir Putin nie jest jeszcze poważnie zainteresowany negocjacjami i tak naprawdę nie zamierza kończyć wojny. A rozmowy prowadzi, by mydlić oczy Trumpowi, grać na czas i stawiać maksymalistyczne żądania.

Prezydent Litwy Gitanas Nauseda zaapelował w czwartek w Brukseli, by zwiększyć pomoc dla Ukrainy, tak aby mogła negocjować z Rosją z pozycji siły. Ocenił, że realne szanse

Rosja wymiera, wojna to jeszcze przyspiesza

Rosja traci miliony obywateli, bo rodzi się ich mniej, niż umiera. Zabici na froncie tylko zwiększają tempo spadku liczebności poddanych imperium Putina w czasie jego wojny w Ukrainie.

Wacław Radziwinowicz

Badacze i dziennikarze śledczy niezależnych mediów, korzystając z wycieku utajnionych danych rosyjskiej Federalnej Państwowej Służby Statystycznej (Rosstat) wyliczyli i udowodnili, że od początku inwazji na Ukrainę siły zbrojne Federacji Rosyjskiej straciły co najmniej 700 tys. ludzi.

Co kryje się za tą suchą cyfrą? Obywateli płci męskiej (w tym dzieci i starców), a to oni giną w beznadziejnych szturmach w Donbasie, Rosja ma dziś, jak się szacuje (aktualne dane statystyczne stanowią z rozkazu Kremla tajemnicę państwową), nie więcej niż 66 mln. Ich średnia długość życia to około 64 lata (wiek emerytalny jest o rok wyższy). Z tego wynika, że wojna, która trwać będzie jeszcze długo, już zabiła cały jeden rocznik męskiej populacji kraju Putina.

Co najmniej siedmioro dzieci przed trzydziestką

Zdolność odtworzenia tych strat jest mniejsza niż zero. Rosjanki co miesiąc rodzą aktualnie średnio około 50 tys. chłopców. Po to, by zaleczyć demograficzną ranę wojenną, każda z rodzących obywatelek przez 14 miesięcy musiałaby wydać na świat bliźnięta, z których „dodatkowe" dziecko musiałoby być płci męskiej.

Słowem, czynem oraz rublem władza i zachęca, i przymusza poddane do rodzenia. Jak może tylko ogranicza dostęp do aborcji, w czym przoduje obwód wołogodzki, stolica rosyjskiego ciemnogrodu. Tam też, i nie tylko tam, nieletnim dziewczętom płacą premie za zajście w ciążę, choć seks z młodocianymi jest zakazany i ścigany prawem.

Nie dalej jak tydzień temu prof. Walentin Pawłow, akademik Rosyjskiej Akademii Nauk, rektor Państwowego Uniwersytetu Medycznego w Ufie wystąpił z inicjatywą, by

każdą Rosjankę nakłaniać do urodzenia co najmniej siedmiorga dzieci jeszcze przed osiągnięciem 30. roku życia, bo tylko dzięki temu można mieć tyle dusz, ile potrzeba, by zagospodarować przestrzenie imperium.

Uczony nie wspomniał o tym, że przez ostatnie sześć lat w Federacji „dla oszczędności" zamknięto niemal co piątą porodówkę. Tak samo, jak o tym, że w przyjętym właśnie budżecie kraju na 2027 rok założono zmniejszenie wydatków na służbę zdrowia i na finansowe wsparcie dzieci.

Zgodnie z prognozami na przyszły rok w Federacji na świat przyjdzie jeszcze mniej niż w tym, bo około 500 tys. chłopców. Nadziei na odrobienie strat wojennych nie ma.

Państwo utajniło dane demograficzne

Oficjalne, opracowywane przez Rosstat dane statystyczne o demografii Rosji, zostały utajnione w czwartym roku wojny, bo okazały się fatalne, wręcz zatrważające.

W roku 2022, czyli pierwszym wojennym, liczba obywateli FR zmniejszyła się o 600 tys. Rok później – o 500 tys. W 2024 r. było znowu minus 600 tys. W sumie w pierwszych trzech latach wojny, zgodnie z oficjalną informacją, zginęło 1,7 mln Rosjan.

Za ubiegły rok, z racji utajnienia danych, mamy już tylko szacunki, ale można na nich polegać.

Według bardzo szanowanego za profesjonalizm, a przez władze uznanego za „agenta zagranicy", Aleksieja Rakszy w roku ubiegłym Rosja miała minus 820 tys. rodaków, a w tym spadek nie będzie mniejszy.

Pięć lat wojny zmniejszyło liczbę poddanych Putina o 3,3 mln, a trzeba pamiętać, że COVID odebrał mu jeszcze nie mniej niż milion, co udowodnił Raksza, za co swego czasu został wyrzucony z Rosstatu.

Jak podsumowuje demograf, „kraj wymiera z szybkością 2 tys. ludzi na dzień", z czego wojna odbiera Rosji zabitymi na froncie mniej więcej 290 osób.

Prof. Walentin Pawłow, wystąpił z inicjatywą, by każdą Rosjankę nakłaniać do urodzenia co najmniej siedmiorga dzieci jeszcze przed osiągnięciem 30. roku życia

Rosja pustoszeje, a Putin chce panować nad jeszcze większym obszarem

Federacji dramatycznie brakuje mężczyzn. Oni żyją dziś średnio nieco ponad 14 lat krócej niż kobiety. Zawsze wojująca i tracąca swych ludzi na wojnach Rosja tradycyjnie była i teraz ponownie jest krajem wdów.

Demografia pokazuje absurd wojny Putina. Rządząc krajem o powierzchni ponad 17 mln km kw. (Rosja zajmuje 11,5 proc. powierzchni światowych lądów, gdzie mieszka 1,75 proc. ludności globu) poświęca setki tysięcy „deficytowych" mężczyzn dla wydarcia sąsiedniemu krajowi kawałka ziemi, który stanowi nawet nie procent tego, czego sam u siebie nie potrafi zaludnić i zagospodarować.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34462549

„Jak nie szablą to piórem"

In memoriam

w 60. rocznicę śmierci

Mariana Buszyńskiego

Płk. Audytora Służby Sprawiedliwości II RP
Niestrudzonego bojownika o wolność i niepodległość Rzeczpospolitej

rodzina

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

SA w Europie opóźniony

na rozpoczęcie negocjacji pokojowych pojawią się dopiero wiosną 2027 roku.

„Zaklinacz Trumpa" na Florydzie

W środę w USA gościł sekretarz generalny NATO Mark Rutte, uznawany za jednego z czołowych „zaklinaczy Trumpa". Odwiedził Mar-a-Lago na Florydzie, dokąd prezydent USA poleciał na Święto Dziękczynienia.

We wspólnym, opublikowanym przez Biały Dom oświadczeniu obaj poinformowali, że głównymi tematami rozmowy była wojna w Ukrainie i konflikt USA z Iranem, a także zwiększanie inwestycji w obronność i przemysł zbrojeniowy w NATO.

„Omówiliśmy również, jak ważne jest, aby Rosja unikała wszelkich działań, które umyślnie lub nieumyślnie rozszerzają konflikt, oraz jak ważne jest jak najszybsze pokojowe rozwiązanie konfliktu" – podkreślono w komunikacie.

Członkowie polskiego rządu, którzy od miesięcy rozmawiają z Amerykanami o stałej bazie, zapewniają, że negocjacje USA i Ukrainy z Rosją nie mają wpływu na rozmowy o obecności wojsk w Polsce, a celem jest skuteczne odstraszenie Rosji

Dotąd Trump nie skomentował wprost sprawy trzech rosyjskich rakiet, które 20 listopada wleciały do Polski.

Będą kolejne rozmowy w USA o stałej bazie

W niedzielę do Waszyngtonu ma znów udać się na rozmowy o bazie wiceszefowa resortu obrony Magdalena Sobkowiak-Czarnecka. Podczas wtorkowego briefingu w Gdyni zapytano ją, czy po tym, jak Trump nazwał Putina swoim przyjacielem, perspektywa bazy się oddaliła. Sobkowiak-Czarnecka podkreśliła, że „Amerykanie są naszymi sojusznikami, to partnerstwo transatlantyckie jest bardzo silne".

Doniesienia Bloomberga o spodziewanym opóźnieniu decyzji USA o przeglądzie wojsk w Europie skomentował w rozmowie z PAP inny wiceminister obrony, Paweł Zalewski, też mocno zaangażowany w zabiegi o bazę.

Czekamy na analizę Białego Domu, nie spodziewamy się, że będzie szybka. Oczekujemy decyzji na przełomie roku – powiedział minister. – To nie oznacza, że zostanie ona szybko przedstawiona opinii publicznej. A na pewno nie oczekuję, że będzie na początku grudnia – dodał.

Zalewski przekonywał, że od początku konsekwentnie komunikował, iż decyzja zapadnie na przełomie roku i nie należy traktować tego jako jej opóźnienie. Jednak najwyżsi urzędnicy MON wcześniej podawali terminy na początku grudnia. Władysław Kosiniak-Kamysz powiedział po rozmowach w Pentagonie 10 listopada, że „ostateczna decyzja będzie podjęta przez Biały Dom, nastąpi to na początku grudnia", zaś Sobkowiak-Czarnecka 12 listopada oświadczyła, że „decyzji w sprawie stałej bazy amerykańskiej w Polsce powinniśmy spodziewać się 3 lub 4 grudnia".

REKLAMA
Kraj/34460933

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Nieznany w Polsce finansowy trik, który odmieni domowe finanse

Oszczędzanie nie jest dla zamożnych – jest dla średniaków, którzy muszą sami zatroszczyć się o pieniądze i oszczędności. Oto prosty trik, który pozwoli w miarę bezpiecznie uzbierać nawet pół miliona złotych.

Ireneusz Sudak

W Polsce robi się moda na oszczędzanie. Konsumujemy już na tyle dużo i chętnie, że w końcu stać nas i na to, żeby zacząć oszczędzać. To nie jest sztuka dla sztuki – oszczędności pozwolą nam zachować siłę nabywczą nie tylko na jesień życia, ale na dowolny, zachciankowy wydatek albo na czarną godzinę.

Oto prosty algorytm, który pozwoli w miarę bezboleśnie i bez wyrzeczeń dojść do naprawdę dużych pieniędzy.

Trzy proste triki na bezbolesne oszczędzanie

Z oszczędzaniem jest jak z uprawianiem joggingu – proces, który zmusza nas do założenia sportowych butów i wyjścia z domu na przebieżkę, zaczyna się w głowie. Z odkładaniem pieniędzy na zaś jest podobnie. To wysiłek, który trzeba podjąć już teraz, a przyszła nagroda jest odsunięta w czasie.

Według analizy BIG InfoMonitor systematycznie oszczędza jedynie co drugi Polak (53 proc.).

Dlaczego wolimy wydać pieniądze i żyć tu i teraz, a nie zadbać o przyszłość naszą, dzieci i wnuków? Jak wynika z odpowiedzi, 32 proc. osób nie oszczędza ze względu na wysokie koszty życia i rachunki. 28 proc. twierdzi, że ma zbyt małe dochody w stosunku do bieżących potrzeb. Aż 7 proc. badanych nie widzi potrzeby oszczędzania – być może są to osoby tak zamożne, że oszczędności wystarczy im na dwa pokolenia do przodu.

Ci, którzy nie mają takiego szczęścia (np. nie odziedziczyli majątku w spadku), a mózg szuka wymówek przed odkładaniem jakichkolwiek kwot, mogą zastosować na start trzy proste triki.

1 **Po pierwsze,** szybo odjąć sobie od ust to, co miałoby się wydać. Czyli w dniu wypłaty, zanim ruszymy do sklepu czy uregulujemy zobowiązania, zróbmy jeden oszczędnościowy przelew pomniejszający nasz dochód, za to budujący oszczędności. Na tym etapie nie zastanawiamy się jeszcze, ani nie analizujemy, gdzie te pieniądze mają trafić: na konto oszczędnościowe, lokatę, obligacje, czy inwestycje. Ważne, żeby zacząć budować „masę finansową".

2 O sukcesie **drugiej metody** świadczy fakt, że została już opisana i zarekomendowana na wszystkie możliwe sposoby. To automatyczne zaokrąglanie transakcji.

Dużo instytucji finansowych oferuje automatykę, jeśli chodzi o odkładanie pieniędzy – przy transakcjach bezgotówkowych kwota jest zaokrąglana w górę, a nadwyżka trafia na konto. Jak ulał sprawdza się jeszcze średniowieczne powiedzenie, że czego oczy nie widzą, tego sercu nie żal i skoro nie musimy sami robić przelewu, takie oszczędzanie boli mniej. Za to możemy się miło zaskoczyć, gdy po jakimś czasie zajrzymy na rachunek oszczędnościowy.

O tym, że to warunek brzegowy mówi nam bloger finansowy Jakub Samcik z portalu Subiektywnie o Finansach. – Najlepiej zacząć oszczędzać automatycznie i trzymać się jednej prostej reguły: nie odkładamy tego, co zostanie pod koniec miesiąca. Dużo lepiej ustawić stały, niezależny od okoliczności przelew w dniu otrzymywania wynagrodzenia – choćby na 50 zł. Pierwsze odłożone pieniądze zbudują poduszkę finansową na pilne wydatki lub nieprzewidziane zdarzenia, jak nagła utrata pracy – na początek wystarczy równowartość miesięcznych wydatków, docelowo powinna to być równowartość wydatków na trzy miesiące – tłumaczy Samcik.

3 **Trzecia opcja** to twórcze rozwinięcie słynnej planszówki „Monopoly", w której jest pole „podatek od luksusu". Chcesz kupić sobie PlayStation5 Pro, żeby grać w GTA VI i nowy telewizor OLED? Kup, ale do jego ceny dodaj 5, 10, a może nawet 15 proc., które trafi na konto oszczędnościowe. Tę regułę można stosować do różnych kategorii wydatków: niezdrowego jedzenia, używek, czy innych zbytków. Oczywiście, jest ryzyko, że po kilku razach zabraknie nam dyscypliny do takiego autopodatku, ale warto spróbować, bo stawka wysoka.

– Większość osób nie rodzi się milionerami. Ludzie, którzy zgromadzili majątek, zaczynali najczęściej od małych sum. Niewiele osób wygrało na loterii czy otrzymało duży spadek – mówi nam Kamil Szymański, dyrektor na Polskę w Trade Republic.

– Niewiele jest też osób, które w krótkim czasie osiągają bardzo wysokie dochody z pracy zawodowej. To są raczej wyjątkowe sytuacje. Większość z nas jest w sytuacji, w której jedyną możliwością dojścia do majątku jest rozpoczęcie oszczędzania, siłą rzeczy, niewielkich, niekiedy nieregularnych kwot. Takie są realia, które warto na początku przyswoić i zaakceptować – dodaje ekspert i propagator wiedzy finansowej.

Zacznij oszczędzać 1 proc. pensji, a zobaczysz, co się stanie

Polski rynek finansowy jest relatywnie płytki – gospodarka wolnorynkowa ma niecałe 40 lat, więc nie zdążyliśmy wypracować zbyt wielu metod czy strategii oszczędzania i inwestowania. Dość napisać, że dopiero teraz (od 2027 r.) startują Osobiste Konta Inwestycyjne, które mają zachęcić do inwestowania zwolnieniem z podatku od zysków kapitałowych do kwoty 100 tys. zł.

Żeby opowiedzieć o skutecznym, prostym i bezbolesnym sposobie na dorobienie się dużych pieniędzy, trzeba sięgać po pomysły zza oceanu. Taki przedstawia np. firma zarządzająca pieniędzmi klientów i tworząca strategie inwestycyjne Fidelity – jedna z największych na świecie, więc można założyć, że wie, co rekomenduje.

Amerykanie radzą, aby z myślą o oszczędnościach długoterminowych odkładać kwotę równą 1 proc. pensji, a następnie z każdym rokiem zwiększać ten odsetek o 1 pkt proc. – docelowo do 12-15 proc.

Niewiele jest osób, które w krótkim czasie osiągają bardzo wysokie dochody z pracy zawodowej. Większość z nas jest w sytuacji, w której jedyną możliwością dojścia do majątku jest rozpoczęcie oszczędzania, siłą rzeczy, niewielkich, niekiedy nieregularnych kwot

KAMIL SZYMAŃSKI
dyrektor na Polskę w Trade Republic

Idea dojścia do majątku liczonego w polskich warunkach na setkach tysięcy złotych jest bardzo prosta i zaczyna się od kilkunastu złotych miesięcznie. Omawiany przykład przełożony jest w całości na polskie realia.

Amerykanie radzą, aby z myślą o oszczędnościach długoterminowych odkładać kwotę równą 1 proc. pensji, a następnie z każdym rokiem zwiększać ten odsetek o 1 pkt proc. – docelowo do 12-15 proc.

Ma to sens o tyle, że na początku swojej kariery zwykle zarabia się mniej, więc możliwości oszczędzania są mniejsze. Z czasem, gdy zarobki rosną, można sobie pozwolić na odkładanie większych sum. Poza tym im wcześniej zaczniemy oszczędzać, tym większą kwotę uzbieramy.

Fidelity wyliczyło, że już podniesienie składki emerytalnej o jeden punkt procentowy może w przypadku 35-letniego Amerykanina zarabiającego 60 tys. dolarów rocznie przynieść niemal 110 tys. dolarów dodatkowych oszczędności do 67. roku życia.

Oczywiście, jest limit tego wzrostu – **symulacja bazowa zakłada, jak napisaliśmy wyżej, osiągnięcie stopy oszczędzania na poziomie 12-15 proc. pensji miesięcznie** (w USA to bardzo popularna metoda oszczędzania). Dzięki temu 35-letni Amerykanin może zacząć oszczędzać od 12 dol. tygodniowo, a przechodząc na emeryturę, będzie miał uzbierane dodatkowe 110 tys. dol. w ramach swojego konta emerytalnego.

W Polsce pieniądze możemy dodatkowo wpłacać na PPK, choć jest procentowy limit. Poza tym PPK wcale nie jest tak tanie w obsłudze, jakby się mogło wydawać – opłaty zjadają część zysku.

Ale idąc tym tropem, jaki majątek można uzbierać i po jakim czasie Kowalski?

Michała Kowalskiego droga do pół miliona

Oto hipotetyczny Michał, który ma 30 lat i zarabia 70 proc. średniej krajowej przez pierwsze 5 lat swojej kariery. To wyjściowe założenie dla naszej symulacji.

W jego przypadku 1 proc. pensji netto to będzie plus minus **47 zł miesięcznie** w pierwszym roku. Obecnie 70 proc. średniego wynagrodzenia to plus minus 4,7 tys. zł na rękę (w trzecim kwartale średnie wynagrodzenie wynosiło 9,3 tys. zł brutto).

Statystycznie średnie wynagrodzenie rośnie co roku (obecnie w tempie 5,9 proc. według GUS), ale przecież pracownik nie

eprasa.pl e26bd0d53e

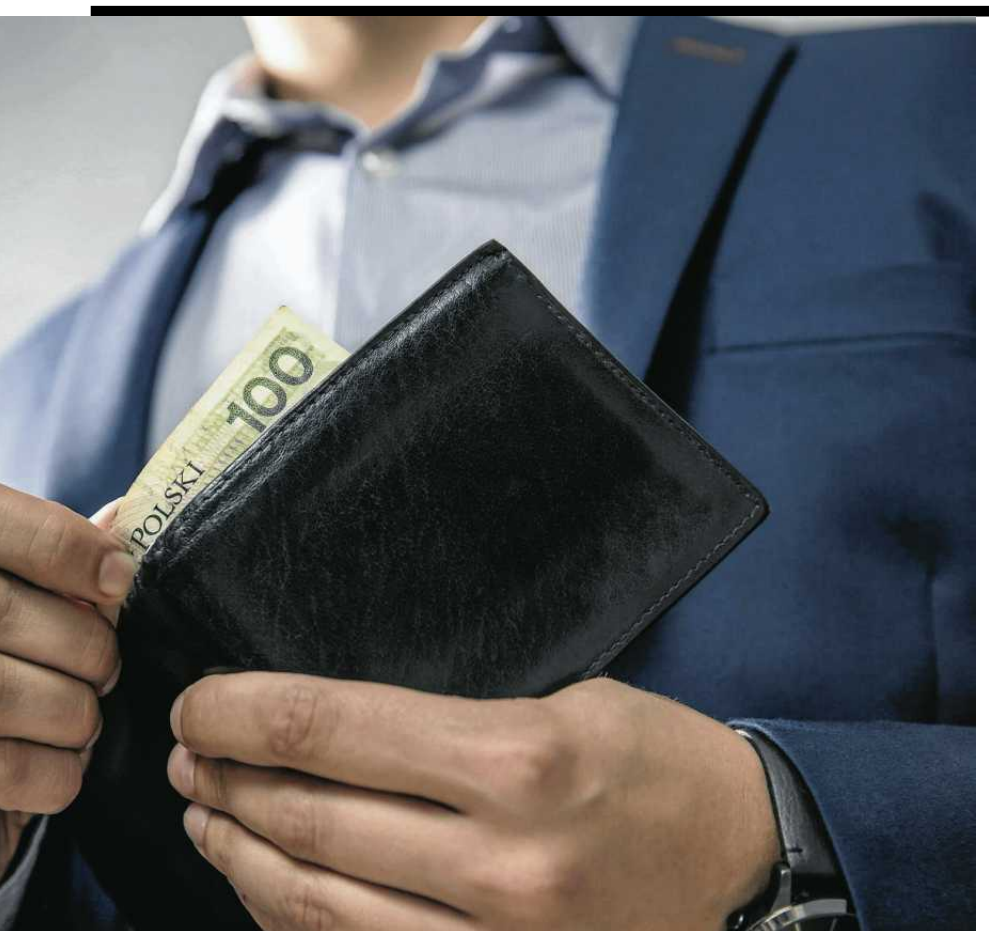

• 1 proc. pensji trafia na konto. Ile można uzbierać po 30 latach? Te zasada zmienia sposób myślenia o finansach

FOT. SHUTTERSTOCK

dostaje podwyżki z początkiem każdego stycznia. Dlatego w naszej symulacji zakładamy, że w wieku 35 lat Michał otrzymuje „zwaloryzowaną" nową pensję w wysokości pełnej średniej krajowej (zakładamy, że wynagrodzenia rosły w tempie 5 proc. rocznie), czyli 11,9 tys. zł brutto – mniej więcej 8,4 tys. zł netto miesięcznie (nie wiemy, jakie będą podatki i składki za 5 lat, więc nie należy traktować danych jak wykutych ze spiżu).

Wówczas (po 5 latach) odkłada już 6 proc. swojej pensji w dodatku od większej kwoty. Jego miesięczne oszczędności to 506 zł miesięcznie, czyli jakieś 117 zł tygodniowo. I z każdym rokiem kwota rośnie, tak że w wieku 41 lat odkłada już 12 proc. pensji i ten odsetek zostawia, albo w wieku 44 lat odkłada 15 proc. pensji. I tak aż do emerytury. W między czasie jego zarobki pewnie rosną, ale dla uproszczenia trzymamy się już stałych kwot.

Odkładane pieniądze muszą pracować – zakładamy, że średniorocznie zarabia na bezpiecznym rachunku albo lokacie umiarkowane 3 proc. (minus podatek Belki). Ile uzbiera w wieku 65 lat?

W pierwszym wariancie, w którym od 41. roku życia odkłada 12 proc. wynagrodzenia netto, czyli około 1012 zł miesięcznie, na jego rachunku znajdzie się niemal 512 tys. zł. A jeśli będzie odkładał 15 proc. pensji netto od 44. roku życia – nawet 600 tys. zł.

To kwoty nominalne, bez uwzględnienia inflacji i faktu, że jednak Michał pewnie dostaje jeszcze w swoim życiu jakieś podwyżki. Niemniej uzyskana kwota daje do myślenia, ale żeby pieniądze nie były tylko „przechowywane" w tym czasie i realnie nie traciły na wartości, warto znaleźć atrakcyjną lokatę, obligacje antyinflacyjne, albo chociaż część inwestować.

Jeśli ktoś nie chce gimnastykować się i obliczać procentu pensji, może po prostu zacząć realizować zasadę „dwóch stówek".

– Małe kwoty odkładane regularnie robią ogromną różnicę dzięki procentowi składanemu: zgromadzone zyski po latach samoistnie przynoszą kolejne, jeszcze większe zyski, tworząc tym samym efekt kuli śnieżnej. Przy średnim rocznym zysku na poziomie 7 proc. odkładając zaledwie 200 zł miesięcznie przez 30 lat, łącznie uzbieramy ponad 230 tys. zł, z czego z własnej kieszeni wpłacimy tylko ok. 70 tys. zł – mówi Jakub Samcik.

Cała reszta, czyli ponad 160 tys. zł, to zarobek, na który nie musieliśmy pracować. Ale i tutaj trzeba pamiętać, że po uwzględnieniu inflacji te pieniądze będą miały oczywiście wyraźnie mniejszą siłę nabywczą.

– Większość z nas nie docenia siły własnych pieniędzy. Z czasem nawet niewielkie, ale systematycznie odkładane kwoty mogą urosnąć do znaczących sum. Nie ma więc na co czekać i odkładać decyzji o oszczędzaniu do momentu, w którym będziemy więcej zarabiać – to może szybko nie nastąpić i żeby kiedyś mieć pieniądze, trzeba zacząć je gromadzić już teraz – mówi Kamil Szymański.

Lepsze zrywy czy konsekwencja?

Wiemy już, że systematyczne oszczędzanie jest kluczem do długoterminowych zysków i budowy poduszki finansowej. Jak to wygląda w badaniach? Richard Thaler, laureat ekonomicznego Nobla z 2017 r., oraz Shlomo Benartzi, opracowali program „Save More Tomorrow", w którym pracownicy zobowiązywali się przeznaczać część przyszłych podwyżek na oszczędności emerytalne. Propozycję przyjęło 78 proc. uczestników badania, a 80 proc. z nich pozostało w programie do czwartej podwyżki. W ciągu 40 miesięcy średnia stopa oszczędzania wzrosła z 3,5 do 13,6 proc. wynagrodzenia.

Z drugiej strony badanie francuskiego ekonomisty J. Indigo Jonesa, opublikowane w 2026 r. przyniosło zaskakujące wyniki: okazało się, że osoby, które inwestują regularnie, czasami odkładają mniej niż te, które przeżywają „zrywy" oszczędnościowe.

Czy żeby chronić realną wartość naszych oszczędności warto indeksować to ile odkładamy o poziom inflacji? – Raczej nie, bo jeżeli nasze wynagrodzenie nie rośnie w tempie inflacji, może się okazać, że zaczynamy odkładać zbyt dużo w stosunku do naszych możliwości. Najważniejsze jest to, żeby oszczędzanie było dla nas komfortowe i żebyśmy byli w stanie utrzymać ten nawyk przez długi czas – puentuje Szymański.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
Kraj/34461741

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Ochrona zabytków

Czy nasza historia zostanie zagrożona?

Od nowego roku Polska stanie się międzynarodowym „paserem". Minsterstwo uległo lobbystom z wykrywaczami metalu

Urbańczyk

Z początkiem roku 2027 wejdzie w życie brzemienna w skutki nowelizacja ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Łagodzi ona znacząco warunki amatorskich i w znacznym stopniu rabunkowych poszukiwań z użyciem wykrywaczy metali zabytków archeologicznych znajdujących się wciąż pod ziemią. Zobowiązuje też Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do sowitego płacenia za świadectwa naszej odległej przeszłości pozyskane w ten prymitywny sposób.

Za granicą ta zmiana będzie miała poważne konsekwencje wizerunkowe, gdyż stanowi jawne złamanie ratyfikowanych przecież przez Polskę zobowiązań zapisanych w Europejskiej Konwencji Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego przyjętej w La Valetta 16 stycznia 1992 r. oraz w tzw. Konwencji paryskiej z 14 listopada 1970 r. o zapobieganiu nielegalnemu przewożeniu i przenoszeniu własności dóbr kultury.

Ta nowelizacja jest też sprzeczna z przegłosowanym 1 lipca 1981 r. zaleceniem nr 921 Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, zaniepokojonego „zagrożeniem dziedzictwa archeologicznego spowodowanym przez rosnący handel wykrywaczami metali w Europie i ich niekontrolowanym szeroko rozpowszechnionym wykorzystywaniem".

W Polsce doprowadzi to do organizacyjnego i finansowego zrujnowania systemu ochrony zabytków oraz do postępującej dewastacji podziemnych zasobów naszego dziedzictwa kulturowego. Będzie więc oznaczało złamanie artykułu 5 Konstytucji RP, który zobowiązuje państwo do „strzeżenia dziedzictwa narodowego" oraz rezygnację z obowiązków państwa jako ustawowego właściciela wszystkich zabytków archeologicznych.

Te realne zagrożenia najwyraźniej nie robią żadnego wrażenia na posłach ani na ministerstwie, które, o ironio, ma w swojej nazwie „dziedzictwo narodowe", a faktycznie sprzeniewierza się swoim ustawowym obowiązkom. Minister Marta Cienkowska konsekwentnie ignoruje negatywne opinie całego środowiska naukowego i konserwatorskiego, stając tym samym po stronie rosnącej liczby właścicieli wykrywaczy metali, których egoistyczną „pasją" jest wydłubywanie z ziemi zalegających tam jeszcze zabytków. Czy to zwykła głupota, karygodna niefrasobliwość, czy uległość wobec silnego lobby detektorystów?

A może jest to inercyjne akceptowanie zaszłości ustawodawczych, które mają niechlubne tło polityczne? Dla tej niepozornej nowelizacji uruchomiono przecież w 2023 roku typowy dla ówczesnej władzy walec ekspresowej legislacji: 6 lipca pierwsze czytanie w Komisji Kultury i Środków Przekazu, 11 lipca drugie czytanie, 13 lipca głosowanie w Sejmie. Pilnowały tego polityczne tuzy w osobach Ryszarda Terleckiego i Marka Suskiego, a szczególną aktywność w forsowaniu tej jakże szkodliwej dla ochrony dziedzictwa kulturowego zmiany wykazywał ówczesny Generalny Konserwator Zabytków (sic!), wiceminister Dziedzictwa Narodowego (sic!) Jarosław Sellin.

• **Z początkiem roku 2027 wejdzie w życie brzemienna w skutki nowelizacja ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** FOT. PAWEŁ MAŁECKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Sprawa miała bowiem ukryty wymiar polityczny dla PiS-u, borykającego się z obstrukcyjną strategią Zbigniewa Ziobry, który regularnie szantażował chwiejącą się większość rządową głosami zdyscyplinowanych posłów Solidarnej/Suwerennej Polski. Możemy się tylko domyślać zakulisowych negocjacji mających zaskarbić przychylność kukizowców (posłem sprawozdawcą tej nowelizacji był przecież Jarosław Sachajko), którzy wielokrotnie wspierali swoimi głosami niepewne losy inicjatyw legislacyjnych rządzącej koalicji, oraz ówczesnych konfederatów (inicjatywę poselską poparł sam Grzegorz Braun), którzy mogli być potencjalnymi koalicjantami powyborczymi. W obu tych środowiskach aktywne było (i wciąż jest!) silne lobby właścicieli detektorów metali, których wdzięczność miała zostać zdyskontowana przy urnie wyborczej.

Istnieje realna groźba, że hojnie oferowane przez polskie państwo pieniądze przyciągną przemytników

O dziwo tak niechlubny kontekst polityczny i oczywista szkodliwość tej nowelizacji nie wzbudziły jakiegoś „obrzydzenia" w nowej większości sejmowej, która konsekwentnie ignorowała apele protestacyjne dyrektorów muzeów archeologicznych, Konferencji Dziekanów i Dyrektorów Wydziałów i Instytutów Archeologii Akademickiej oraz Stowarzyszenia Naukowego Archeologów Polskich. Tylko silne wsparcie Senatu pozwoliło dwukrotnie (w 2024 i 2025 r.) odsunąć o rok wejście tej groźnej zmiany w życie.

Ministerstwo wciąż ignoruje też jednoznaczną opinię profesjonalnych badaczy świadectw archeologicznych – w tym również Rady Ochrony Dziedzictwa Archeologicznego powoływanej przecież przez Ministra. Ta pasywność nie wynika tylko z braku stosownej determinacji, bo moje doświadczenia z rozmów z pracownikami ministerstwa wyraźnie wskazują, iż panuje tam niechęć w stosunku do prób zapobieżenia utracie kontroli nad rzeszą amatorskich przeszukiwaczy łąk, pól i lasów. Niektórzy urzędnicy ze zrozumieniem podchodzą do ich działalności, wspominając czasem, że to też są wyborcy, którzy mają prawo realizować swoje specyficzne hobby. Toteż trzy lata upłynęły na starannym pozorowaniu działań zapobiegawczych.

Ta nowelizacja zapewnia detektorystom, zwanym też adekwatnie „saperami", dostęp do ukrytych w ziemi zabytków znacznie łatwiejszy od zawodowych badaczy naszych pradziejów. W przeciwieństwie do dyplomowanych archeologów ci amatorzy nie będą musieli składać żadnych dokumentów i czekać na stosowna decyzję konserwatora wojewódzkiego, bo wystarczy, że czując nagłą potrzebę pobiegania z wykrywaczem dokonają zgłoszenia internetowego przez „aplikację mobilną udostępnioną przez ministra" (jak stanowi nowelizacja). A że takiego systemu nie ma i pewnie długo jeszcze nie będzie, to słusznie będą mogli uznać, że wina leży po stronie ministerstwa, co zapewnia im swobodę działania.

Najdziwniejsze jest to, że nowelizacja nakłada na ministerstwo obowiązek płacenia za wydłubane z ziemi zabytki. Za te najcenniejsze będzie się należała nawet czterdziestokrotność średniej płacy! Zatem skarb państwa, które jest wszak prawnym właścicielem wszystkich spoczywających w ziemi zabytków, będzie nagradzał ludzi, którzy bezceremonialnie rozgrabiają jego majątek.

Czy ja jestem prawniczym ignorantem, czy też ta nowelizacja jest bezczelną próbą otworzenia kasy państwowej przed spryciarzami, którzy stworzą sobie źródło dochodów z wydłubywania z ziemi co ważniejszych zabytków, stanowiących wszak nasze wspólne dobro?

Nienaukowe wyszukiwanie zabytków metalowych stanie się dla wielu rzekomych „pasjonatów pradziejów" zyskownym procederem realizowanym pod parasolem zmienionego „pod nich" prawa.

Obawy budzi perspektywa milionowych konsekwencji budżetowych. Można się spodziewać tysięcy finansowych roszczeń detektorystów/saperów oraz konieczności wypłacenia dużych sum powoływanym przez ministra rzeczoznawcom, którzy zainkasują sowite pieniądze za każdą swoją opinię o przyniesionym im przedmiocie, bez względu na jego wartość.

Co gorsza, oprócz legalizacji już przecież trwającego rabunku polskich zasobów archeologicznych, istnieje też realna groźba, że hojnie oferowane przez polskie państwo pieniądze przyciągną przemytników. Będą oni szmuglować do Polski łatwe do spieniężenia zabytki z państw, gdzie takich zysków nie da się legalnie osiągnąć i gdzie ochrona konserwatorska jest instytucjonalnie słaba lub też chwilowo osłabiona na przykład przez działania wojenne, co ma dziś miejsce na bogatej archeologicznie Ukrainie.

Stworzy to podłoże do powstania skoncentrowanej na Polsce międzynarodowej sieci powiązań o charakterze mafijnym.

Jeżeli bowiem wystarczy sama deklaracja „właściciela" dostarczonych służbie konserwatorskiej zabytków, że znalazł je gdzieś w Polsce, to należy się spodziewać napływu przedmiotów egzotycznych, które zostaną zaoferowane ministrowi spełniającemu oficjalnie funkcję „pasera" na międzynarodowym rynku nielegalnego obiegu znalezisk archeologicznych.

Na pewno przyciągnie to do Polski egzotyczne „importy", które mogą radykalnie zafałszować cierpliwie budowaną od ponad stu lat wizję naszych pradziejów. Zalegalizowane przez ministerialne nagrody i dyplomy przedmioty te staną się bowiem częścią kolekcji muzealnych, kusząc nieroztropnych archeologów możliwością sformułowania odkrywczych, a nawet i rewolucyjnych hipotez, które sprawią, że nasze pradzieje coraz bardziej będą nabierać cech *historical fiction*.

O zgrozo, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego zamiast stać murem na straży owego dziedzictwa, nie potrafi skutecznie zastopować jawnego zagrożenia.

Nie podejmując skutecznych działań, Ministerstwo Dziedzictwa Narodowego sprzeniewierza się swojemu podstawowemu obowiązkowi ochrony nieodtwarzalnych zasobów dziedzictwa archeologicznego przed rabunkową eksploracją przez amatorów biegania po polach i lasach z wykrywaczami metali.

Czy jest to tylko karygodna niefrasobliwość, czy może wciąż trwające uwikłanie polityczne, które każe nie antagonizować sejmowej prawicy, która przedkłada źle rozumianą wolność jednostki nad interes narodowy? Niech Pani Minister Cienkowska wreszcie oprzytomnieje i podejmie rzeczywistą próbę zapobieżenia sytuacji, która przyniesie Polsce tylko międzynarodowy wstyd! ●

Przemysław Urbańczyk
Mediewista, archeolog, pracuje w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

• **Teksty w dziale Opinie wyrażają poglądy autorów i nie muszą odzwierciedlać stanowiska redakcji**

eprasa.pl e26bd0d53e

Alfabet Michnika

Ruszyliśmy z posad bryłę świata

„Gazeta Wyborcza” to wielka przygoda mojego życia.

Michnik

Redakcja początkowo mieściła się w innym miejscu, choć niedaleko ul. Czerskiej, bo w żłobku przy Iwickiej. To była siedziba przejściowa. Dobrze pamiętam ten okres, bo to była niezwykła przygoda, wszyscy mieliśmy wtedy poczucie, że zakładając „Gazetę Wyborczą”, ruszamy z posad bryłę świata. Że to moment, który zmienia historię.

Napisałem wtedy wstępniak na jedynkę, że to koniec stalinowskiego komunizmu.

To był szok, obróciła się cała scena historyczna, zaczęliśmy żyć w świecie, którego nie znaliśmy i czuliśmy, że tak wiele od nas zależy.

Gazeta to wielka przygoda mojego życia, przygoda wielu osób i przygoda polskiej demokracji. To był pierwszy razy w historii Polski, kiedy powstał tak mocny, wyrazisty i wiarygodny dziennik.

Jak szliśmy na obrady Okrągłego Stołu, to od początku zakładaliśmy, że chcemy odzyskać legalną „Solidarność”, a jednocześnie wiedzieliśmy, że trzeba będzie za to czymś zapłacić. Tą ceną była legitymizacja reżimu komunistycznego. Legitymizacja miała polegać na tym, że skoro przystąpimy do wyborów, wezwiemy do udziału w nich, to tym samym zalegitymizujemy reżim. Trochę nas to bolało, ale po latach beznadziei była szansa, że jakoś z tego wyjdziemy. Przy Okrągłym Stole wynegocjowaliśmy, że na czas kampanii opozycja musi mieć jakieś swoje pismo, władz się zgodziła – tak powstała Gazeta. Pozostawało pytanie, kto zostanie naczelnym.

Pamiętam dość długą rozmowę z Bronisławem Geremkiem, w trakcie której zastanawialiśmy się, kto będzie najlepiej pasował do tej roli. To była nasza pierwsza legalna instytucja, więc sprawa była poważna. Musiał być to ktoś znany w środowisku „Solidarności” i podziemia, ale także ktoś, kogo przełknie komuna. Ale musiał to być też ktoś, kto będzie miał zaufanie Lecha Wałęsy. Geremkowi z tej kalkulacji wyszło, że powinienem być to ja. Wałęsa zareagował optymistycznie: „Oczywiście, Adaś, to świetny jest pomysł! Nadajesz się”.

• **Redakcja początkowo mieściła się w innym miejscu, choć niedaleko Czerskiej. W żłobku na ul. Iwickiej. To była siedziba przejściowa** FOT. SŁAWOMIR SIERZPUTOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

To był szok, obróciła się cała scena historyczna, zaczęliśmy żyć w świecie, którego nie znaliśmy i czuliśmy, że tak wiele od nas zależy

Wtedy władza bardzo liczyła się z Kościołem. Przypuszczam, że gdyby spytała się prymasa Glempa, czy ja mogę zostać naczelnym, to powiedziałby, że nie. Ale tak się stało, że nikt go nie spytał. Dlaczego? Ponieważ podczas obrad Okrągłego Stołu władza zmieniła ocenę Jacka Kuronia i mnie. Najpierw byliśmy najgorsi, mówili, że nie wolno nas dopuścić do rozmów, że jesteśmy kontrrewolucyjni i że reprezentujemy to, co najgorsze. Od 1968 roku aktyw partyjny był wychowywany tak, że nic gorszego nie ma niż Kuroń i Michnik.

A przy Okrągłym Stole okazało się, że z nami da się gadać. Więc władza zaaprobowała moją kandydaturę, nie pytając o opinię Kościół.

Był moment, kiedy zastanawialiśmy się, co z drukiem. Do Stanisława Cioska, sekretarza KC PZPR, powiedziałem wtedy: „Panie Stanisławie, jak ja od was nie dostanę papieru, to wam tu dadzą jakiegoś taliba, na przykład Macierewicza, to wtedy z nim będziecie gadać.” Odpowiedział: „Ależ panie Adamie, oczywiście”. No i tak załatwiliśmy sprawę drukarni i Gazeta wystartowała.

W 1989 roku stało się coś innego, niż zakładaliśmy przy Okrągłym Stole. Wyniki wyborów nie zalegitymizowały władzy komunistów, czym się martwiliśmy, lecz ją zdelegitymizowały! W pełni demokratyczne wybory do Senatu i nasza wygrana oznaczały klęskę reżimu.

Następnego dnia rzecznik KC PZPR powiedział, że oni respektują ten wynik. W oczywistym sensie stała się rzecz niezwykła. Oznaczało to, że wszystko się zmieniło, choć niby nic się nie zmieniło, bo oni ciągle mieli propagandę, bezpiekę, administrację.

Ale zmieniło się wszystko, bo oto okazało się, że król jest nagi. Tylko ślepy mógł nie zauważyć, że wybory miażdżąco wygrała opozycja.

Matką chrzestną Gazety była Helena Łuczywo, ona to wszystko zorganizowała, była duszą, ciałem, umysłem i sumieniem całej redakcji. Ja byłem raczej komisarzem politycznym, dbałem o to, jakim językiem pisać o najbardziej kontrowersyjnych rzeczach, co wywoływało spory i dyskusje w redakcji. Mój głos był jednak ważny.

To też nie jest tak, że dla nas prace redakcyjne były czymś zupełnie nowym. Helena była w „Tygodniku Mazowsze”, ja byłem w kolegium NOW-ej i „Krytyki”. Natomiast przeskok był olbrzymi! To było widoczne do tego stopnia, że Krzysztof Kozłowski, jak się dowiedział, że zostałem naczelnym, powiedział, że to najgorsza decyzja Wałęsy, bo nie potrafię napisać tekstu krótszego niż na 30 stron. Musiałem się tego nauczyć. I się nauczyłem.

Cenzura była wtedy już bardzo łagodna. Pamiętam, jak byłem na konferencji w Paryżu z okazji rocznicy rewolucji francuskiej. Ktoś mnie spytał, jak to się dzieje, że siadamy do stołu z ludźmi, którzy wczoraj trzymali was w więzieniach, jak się dogadujemy. Przekonywałem, że to hiszpańska droga, nasza jedyna szansa. Dziennikarz „El Pais” zrobił wtedy ze mną wywiad o cenzurze, w którym opowiadałem, że oni nas tylko pilnują, żeby nie pisać o Związku Radzieckim i sojusznikach.

Gdy w obliczu przemian w Polsce Nicolae Ceaușescu rozesłał do wszystkich demoludów pismo, że trzeba w Polsce interweniować zbrojnie, bo do władzy dochodzi kontrrewolucja, odpowiedział mu Rakowski, jako pierwszy sekretarz KC PZPR. Pisał, że nie ma o tym mowy i sobie nie życzymy tego typu interwencji. Oba te teksty wydrukowałem w „Wyborczej”, ale zanim to się stało, zadzwoniłem do Rakowskiego. Powiedziałem: – Panie premierze, ja stawiam ten tekst, ale niech pan przypilnuje tych swoich towarzyszy z cenzury, żeby mi tego nie zatrzymali.

Bo to było bardzo niecenzuralne na tamte lata. Rakowski zapewnił, że „zobaczymy, co da się zrobić”. Ale ostatecznie nie zablokowali. To była bomba! Wielkie wydarzenie. Hit! Później Rakowski dziękował za to. Ale przecież wydrukowałem to, nie żeby dziękował mi sekretarz KC PZPR, tylko, żeby mieć świetny dziennikarski materiał. Byliśmy jedynym dziennikiem w bloku, który wydrukował coś podobnego.

Wydaje mi się, że to, co udało nam się w Gazecie, to zrównoważony sposób opowiadania historii.

Ostatnio na przykład Adam Krzemiński pisał o Wolfgangu Harichu. Świetny tekst! A kto wcześniej słyszał o Harichu? Niektórzy mogą powiedzieć, że podejmując takie niszowe tematy, zamykamy się w wieży z kości słoniowej, że kogo to obchodzi.

Otóż nie, jeśli chcemy budować pewną wrażliwość historyczną i kulturową, to trzeba proponować różne teksty. Bo ten, kto przeczyta np. tekst o Henrym Millerze, który też ostatnio wydrukowałem, będzie bogatszy od tego, kto tego tekstu nie przeczyta. ●

Adam Michnik

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34413996

Alfabet Michnika

Cykl rozmów, w którym każda litera alfabetu inspiruje osobistą opowieść o ideach, wartościach i decyzjach

Co piątek czytaj w Wyborczej
lub oglądaj na kanale YouTube
AleHistoriaWideo:

Zeskanuj kod

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Tajny projekt ustawy o książce

KONIEC TANICH NOWOŚCI OCHRONI RYNEK?

Rabat na nowości do 5 proc., na targach do 15 proc. Dopłaty do abonamentów lub czekanie rok. „Wyborcza” dotarła do projektu ustawy o książce.

Wojciech Szot

Macie pod ręką nową książkę? Spójrzcie na cenę. Na moim biurku leży „Uczeń” Ryzińskiego. Na okładce – 59,90 zł. Za 300 stron w miękkiej oprawie.

W sieci kupię go za 37,37 zł, czyli prawie 38 proc. taniej.

Ile zapłacimy za taką premierę po wejściu w życie ustawy o ochronie rynku książki? 59,90 zł? 75? A może 45? Zwolennicy jednolitej ceny książki mówią, że będzie taniej. Krytycy – że tyle samo albo drożej.

Łączy ich to, że od miesięcy spierają się o nieopublikowany projekt ustawy. „Wyborcza” do niego dotarła.

ZACZNIJMY OD CHRONOLOGII I PROCEDUR

To ważne, żebyśmy wiedzieli, o jakim projekcie mówimy. I co może się z nim wydarzyć.

Projekt ustawy, do którego dotarła „Wyborcza”, został ukończony pod koniec sierpnia tego roku – wskazują na to odwołania do ustaw uchwalonych w tym okresie i powoływanie się na nieaktualny tekst jednolity ustawy o informatyzacji – nowy ogłoszono 23 września.

Zgadzałoby się to z chronologią.

21 września ministra Marta Cienkowska ogłosiła, że podpisała wniosek o wpisanie projektu do wykazu prac legislacyjnych rządu.

27 października Cienkowska mówiła „Kulturze Liberalnej”, że projekt jest przed wpisem, a uwagi z innych resortów dopiero spływają.

Do dzisiaj – tekst powstał 26 listopada – projekt wciąż nie został opublikowany przez Rządowe Centrum Legislacji.

A teraz jeszcze o procedurze.

Warto pamiętać, że samo wysłanie wniosku przez ministrę do zespołu nie uruchamia siedmiodniowego odliczania do zakończenia konsultacji. Taki wniosek trafia najpierw do przewodniczącego Zespołu do spraw Programowania Prac Rządu.

Przewodniczący Zespołu Grzegorz Karpiński może też sam zdecydować o wpisie lub odmowie. Od złożenia wniosku minęły ponad dwa miesiące. Ile jeszcze może potrwać oczekiwanie? Przepisy nie wyznaczają terminu na podjęcie decyzji.

Wniosek?

Wersja, która trafi do konsultacji, może się różnić od wersji, do której dotarła „Wyborcza”.

A projekt też wcale nie musi do nich trafić. I może nigdy nie zostać opublikowany.

SKĄD SIĘ WZIĘŁA USTAWA O OCHRONIE RYNKU KSIĄŻKI?

Próby uregulowania cen książek mają dłuższą historię niż obecny spór. Projekty przygotowane z udziałem Polskiej Izby Książki trafiały do Sejmu w 2015 i 2017 r. za sprawą posłów PSL. Ten z 2015 r. przeszedł pierwsze czytanie. Sejmowa podkomisja nie dokończyła jednak prac przed końcem kadencji. W 2021 r. PIK przedstawił kolejną propozycję, która nie stała się przedmiotem prac parlamentarnych.

W lutym 2025 r. ówczesna ministra kultury Hanna Wróblewska powołała Zespół ds. pola literackiego. Na jego czele stanęła Agata Diduszko-Zyglewska, doradczyni w resorcie. W pracach uczestniczyli m.in. Grzegorz Jankowicz z Instytutu Książki, Jacek Dehnel z Unii Literackiej i Rafał Lisowski ze Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury. W kwietniu odbył się Okrągły Stół Rynku Książki.

• Resort zakłada, że gdy księgarnie stacjonarne przestaną tracić klientów na rzecz sklepów oferujących większe rabaty, sprzeda się w Polsce więcej książek. Na zdjęciu minister kultury i dziedzictwa narodowego Marta Cienkowska

FOT. DAWID ŻUCHOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Jednym z punktów wyjścia był raport „Jeszcze książka nie zginęła?” Polskiej Sieci Ekonomii, przygotowany na zlecenie Instytutu Książki. Według jego autorów czterej najwięksi dystrybutorzy kontrolowali około 80 proc. rynku hurtowego.

Wydawcy skarżyli się na wysokość rabatów, opłaty pobierane m.in. za promocję i utrudniony dostęp do danych sprzedażowych.

W listopadzie 2025 r. resort zapowiedział trzy filary ustawy – jednolitą cenę detaliczną, ograniczenie rabatów między firmami i raportowanie sprzedaży. We wrześniu 2026 r. przedstawił nowy filar dotyczący wynagrodzenia autorów i tłumaczy.

PROJEKT USTAWY O OCHRONIE RYNKU KSIĄŻKI

Zgodnie z projektem, do którego dotarła „Wyborcza”, cenę książki ustalałby wydawca, a dla książek wydanych za granicą i wprowadzanych na polski rynek – importer.

Jednolita cena książki obowiązywałaby sprzedawców już w okresie przedsprzedaży i jeszcze przez 12 miesięcy od premiery.

Z działania ustawy wyłączone byłyby podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe. Objęłaby zaś książki dołączane do gazet, co jest obecnie, z innych przyczyn, zanikającą praktyką.

Ustawa nie wyłącza też książki artystycznej i wydawanej w niewielkich nakładach, a także katalogów wystaw, które dzisiaj (o ile w ogóle są wydawane) często są przeceniane tuż po jej zakończeniu.

Zmiana jednolitej ceny mogłaby być możliwa jedynie w przypadku zmiany stawki VAT. Wówczas aktualizacja byłaby obowiązkowa, przy zachowaniu dotychczasowej kwoty netto. Po roku księgarnia odzyskiwałaby swobodę przeceny dla czytelników.

GDZIE BĘDZIE TANIEJ?

Zgodnie z projektem księgarze będą mogli udzielać czytelnikom rabatu w wysokości maksymalnie 5 proc. Na targach mógłby on wynosić 15 proc.

Tutaj resort zabezpiecza się przed możliwą pomysłowością rynku książki. Otóż targi to według projektu wielodniowe i stacjonarne wydarzenia, na których książki sprzedaje co najmniej dziesięciu sprzedawców nienależących do tej samej grupy kapitałowej.

Innymi słowy – Empik nie może uruchomić w swoich salonach niekończących się targów książki z udziałem wydawców, którzy należą do GW Foksal. A Świat Książki podobnego wydarzenia z udziałem wydawców należących do Dressler Dublin.

Z projektu wynika, że na jednodniowych kiermaszach wydawcy nie będą mogli oferować zniżek powyżej 5 proc.

Do 20 proc. upustu będą mogły dostać wskazane w projekcie instytucje kultury i oświaty i uczelnie. Do 30 proc. – biblioteki. W obu przypadkach warunkiem jest niepobieranie opłat za wypożyczanie książek.

Biblioteka mogłaby zatem kupić nowość za 35 zł zamiast za 50 zł. To zaskakująca zmiana, bo większość bibliotek kupuje dzisiaj książki z dużo większymi rabatami.

Promocje się nie sumują, a więc biblioteka kupująca na targach nie mogłaby dodać rabatu bibliotecznego do targowego.

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

CO Z PREMIERAMI W LEGIMI I NOVELIŚCIE?

Czy nowe e-booki i audiobooki znikną z abonamentów na rok? Artykuł 8 ust. 5 projektu mówi wprost o usługach dających dostęp do książek za okresową opłatą, czyli abonamentach.

Przez pierwsze 12 miesięcy danego wydania także w takim serwisie książki nie wolno byłoby udostępnić poniżej jednolitej ceny (z dopuszczalnym 5-procentowym rabatem). Przepis obejmuje również powieści opublikowane wyłącznie jako e-book (bez wydania papierowego) oraz audiobook nagrany jako samodzielna premiera.

Resort przywołuje w uzasadnieniu serwisy z filmami na żądanie, w którym abonenci płacą za dostęp do katalogu, lecz za konkretne premiery dopłacają albo czekają, aż wejdą do podstawowej oferty. Podobną decyzję mogłyby podjąć Legimi, Novelist i inne platformy.

Sprzedaż nowych e-booków „a la carte" (na kopie) wciąż byłaby możliwa, oczywiście po cenie okładkowej (ustalanej dla e-booka oddzielnie od wersji papierowej).

Projekt jednak nie wyjaśnia, jak przypisać jednemu audiobookowi część wspólnej miesięcznej opłaty. Jeśli więc mamy abonament za 50 zł, to czy możemy wysłuchać w jego ramach audiobooka, którego cena okładkowa wynosi 45 zł? Ustawa nie rozstrzyga też, kiedy odsłuch audiobooka staje się już udostępnieniem kopii.

To istotne dla platform, które de facto sprzedają godziny słuchania, oraz dla twórców wynagradzanych od liczby udostępnień.

ULUBIONE SŁOWO RYNKU KSIĄŻKI: „RABAT"

Projekt proponuje limit 45 proc. rabatu „w łańcuchu dostaw książki".

Co to znaczy?

W ciągu roku od premiery przy jednolitej cenie 60 zł żadna firma – od wydawcy do księgarni – nie powinna sprzedać książki do następnej firmy za mniej niż 33 zł.

A co po roku? Tu się pojawia mechanizm, którego w dotychczasowych zapowiedziach nie było.

W drugim roku książka mogłaby być już przeceniana w detalu, ale między firmami nadal obowiązywałby limit 45 proc. Co prawda wydawca mógłby zmienić cenę książki (tzw. okładkową) i mógłby ją bezpośrednio sprzedawać czytelnikom z rabatem 50 proc., ale do innej hurtowni wciąż musiałby dawać rabat najwyżej 45 proc.

Resort uzasadnia ten dodatkowy rok obawą, że dystrybutorzy odbiją sobie niższe upusty na nowościach, żądając natychmiast znacznie wyższych rabatów na nieco starsze książki.

Osobny przepis zakazuje pobierania dodatkowych opłat „w łańcuchu dostaw książki, w szczególności opłat z tytułu dystrybucji i promocji książki". Ma to chronić wydawcę, od którego po wynegocjowaniu rabatu sprzedawca żąda jeszcze pieniędzy za ekspozycję książki.

Gdzie przebiega granica między dodatkową opłatą a osobno zamówioną usługą promocyjną, projekt nie wyjaśnia.

Zakaz opłat nie jest limitowany czasowo.

DWIE POŁĄCZONE ZE SOBĄ BAZY

Pierwszą, jawną, miałaby prowadzić Biblioteka Narodowa. Wydawcy i importerzy mieliby co najmniej 14 dni przed przedsprzedażą lub po prostu premierą książki zgłosić do niej m.in. cenę, nakład, formę i oczywiście dzienną datę wprowadzenia książki do obrotu.

Z tego rejestru dane przepływałyby automatycznie do drugiej bazy, Informatycznego Systemu Monitorowania Rynku Książki. Prowadziłby go minister kultury, a za dostarczenie i utrzymanie odpowiadałby prezes GUS. Każda objęta regulacją książka dostałaby swoje konto. Dopiero tam pojawiałyby się dane o transakcjach, dostępne w różnym zakresie dla dystrybutorów, wydawców czy autorów.

Co pół roku wydawcy, importerzy i dystrybutorzy mieliby wykazywać m.in. liczbę sprzedanych egzemplarzy papierowych, zwrotów i cyfrowych udostępnień oraz ceny, po których sprzedawali książki.

Raportować musiałaby również księgarnia – liczbę sprzedanych i zwróconych egzemplarzy papierowych oraz liczbę cyfrowych udostępnień.

Autorzy i tłumacze mogliby w takiej bazie bezpłatnie zobaczyć na specjalnym koncie dla własnego tytułu m.in. liczbę sprzedanych przez wydawcę egzemplarzy w hurcie i detalu.

Już dziś prawo autorskie (art. 47) zobowiązuje, z określonymi wyjątkami, wydawców do informowania autorów o przychodach i należnym wynagrodzeniu. Nowością byłby dostęp do danych pochodzących również z dalszych ogniw sprzedaży.

Jak często GUS informowałby o wynikach? Ocena skutków regulacji (OSR) zapowiada coroczną publikację zbiorczych danych.

DLA KOGO 10 PROC., DLA KOGO 3

Co najmniej 10 proc. dla autora i 3 proc. dla tłumacza – tak resort przedstawiał jesienią czwarty filar projektu. W artykule 30. obie stawki poprzedza jeden warunek. Stosuje się je, jeżeli strony uzależniły wysokość wynagrodzenia od liczby sprzedanych egzemplarzy lub kopii.

Jeżeli autor podpisał umowę na ustaloną kwotę za utwór, ustawa nie zamienia tej kwoty na tantiemy.

Przy cenie jednolitej 60 zł za sprzedany papierowy egzemplarz autor dostawałby co najmniej 6 zł, a tłumacz – 1,80 zł. Oczywiście brutto.

O ile większość autorów ma umowy „tantiemowe", tak w przypadku tłumaczy jest to jednak bardzo rzadkie – w badaniu Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury za lata 2023-2024 aż 691 z 721 opisanych umów nie przewidywało tantiem od sprzedaży.

Co z tłumaczami, którzy rozliczają się za objętość przekładu?

Projekt przewiduje, że za arkusz, czyli 40 tys. znaków ze spacjami, przysługiwałaby im co najmniej jedna szósta minimalnego wynagrodzenia. Przy płacy minimalnej na rok 2027 (4950 zł) byłoby to 825 zł za arkusz.

To o 25 zł więcej niż mediana stawki za przekład z angielskiego w badaniu STL.

CO MINISTERSTWO POLICZYŁO W OCENIE SKUTKÓW REGULACJI

Resort zakłada, że gdy księgarnie stacjonarne przestaną tracić klientów na rzecz sklepów oferujących większe rabaty (a więc – w domyśle – księgarni internetowych), sprzeda się w Polsce więcej książek.

W wariancie nazwanym pesymistycznym sprzedaż miałaby wzrosnąć o 5 proc. W optymistycznym – o 16 proc.

Projekt ustala limity wydatków na działania GUS-u w łącznej wysokości 12,2 mln zł, w tym po 2,5 mln zł w pierwszych dwóch latach. Biblioteka Narodowa miałaby prowadzić swój rejestr z własnych środków. Kosztu nowych obowiązków Inspekcji Handlowej resort nie oszacował. Nie oszacowano też kosztu czasu pracy księgarzy ani nakładów na dostosowanie ich programów księgowych i magazynowych do obowiązków, które nakłada na nich projekt.

PROJEKT, KTÓRY DZIELI

Projekt ustawy nie różni się od przewidywań. Jego zwolennicy uważają, że zwiększy sprzedaż książek i poprawi sytuację na rynku. Przeciwnego zdania jest jednak wielu wydawców.

„Jestem za jednolitą ceną książki, ale tylko w połączeniu z opartym na wartościach podziałem zysków z książki i ustalonymi rabatami na poszczególnych etapach dystrybucji książki" – mówił „Wyborczej" Marek Korczak, prezes wydawnictwa Czarna Owca.

Zgodnie z projektem, do którego dotarła „Wyborcza", cenę książki ustalałby wydawca, a dla książek wydanych za granicą i wprowadzanych na polski rynek – importer. Jednolita cena książki obowiązywałaby sprzedawców już w okresie przedsprzedaży i jeszcze przez 12 miesięcy od premiery

Zdaniem Soni Dragi, prezeski Federacji Wydawców Europejskich, „Tam, gdzie nie ma regulacji, rynek się monopolizuje".

„Najważniejszy uczestnik rynku książki, czytelnik, nie może być ofiarą takich działań" – tak w maju Maciej Makowski z wydawnictwa Prószyński i s-ka uzasadniał w „Fakcie" swój sprzeciw wobec jednolitej ceny książki. Wydawca działający na rynku od lat 90. obawiał się, że czytelnik pozbawiony promocji kupi mniej książek.

21 października, w przeddzień krakowskich targów, Porozumienie Wydawców Książek, do którego należy m.in. Prószyński i s-ka, rozpoczęło kampanię „Nie podnoście Polakom cen książek". Ostrzegało, że po wprowadzeniu ustawy za 100 zł kupimy dwa tytuły zamiast trzech.

Zdaniem wydawców z likwidacji promocji i przecen nie wynika też, że zaoszczędzone na niej pieniądze wrócą do wydawnictwa lub do autora. Gdy spadnie liczba sprzedanych egzemplarzy, nawet twórca z wyższą stawką za egzemplarz może zarobić mniej, uważają wydawcy przeciwni ustawie.

Ministerstwo zarzuciło organizatorom kampanii dezinformację. Rzecznik resortu Piotr Jędrzejowski przekonywał, że kiedy zniknie potrzeba przeceniania książek w dniu premiery, wydawcy ustalą bardziej realistyczne ceny okładkowe.

Szczególnie wyraźnie podział widać na rynku audiobooków. Po targach w Krakowie Marcin Gontarz z Pick a Voice napisał na LinkedIn, że wielu wydawców, z którymi pracuje, przed decyzją o nagraniu pyta, czy ma prawa do streamingu. Z udostępniania nagrań w abonamencie pochodzi według Gontarza 83 proc. przychodów z książek, które sam ma w dystrybucji. „Rok bez nowości w abonamentach cofnie branżę literatury audio o rok, może dwa" – napisał Gontarz. Obawia się, że części audiobooków wydawcy w ogóle nie nagrają. W tej samej dyskusji Olaf Pietek, wcześniej związany ze Znakiem Horyzont, opowiedział się za krótszą karencją.

CO OCENIAŁ UOKIK I KIEDY PROJEKT TRAFI DO SEJMU

W czerwcu „Wyborcza" opisała opinię Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o projekcie ustawy.

Urząd ostrzegał, że wyższe ceny nowości mogą zmniejszyć ich sprzedaż i czytelnictwo, a małym firmom będzie trudno rywalizować z dużymi sieciami zasobnością oferty.

W odpowiedzi Agata Diduszko-Zyglewska zarzuciła urzędowi, że pod nazwą przyszłych skutków reformy opisuje zjawiska, które występują już dziś. „Martwi nas, że Urząd praktycznie nie odnosi się do kosztów wojny rabatowej" – mówiła Joanna Gierak-Onoszko, ówczesna prezeska Unii Literackiej.

Ani resort, ani UOKiK nie udostępniły wówczas projektu przesłanego do zaopiniowania.

Z analizy projektu, który posiada „Wyborcza", wynika, że po uwagach UOKiK zostały w nim wprowadzone nieliczne korekty. Zmieniła się m.in. proponowana stawka dla tłumaczy – z co najmniej 1 do 3 proc. ceny książki.

23 października o publikację projektu ustawy wspólnie zaapelowało do premiera 14 organizacji. „Do tej pory rozmawiamy niestety głównie o założeniach i domysłach" – mówiła Joanna Gierak-Onoszko.

Gdyby ustawa weszła w życie zgodnie z zapisami w projekcie, rejestr Biblioteki Narodowej i system dostarczany przez GUS miałyby powstać do 31 października 2027 roku. W grudniu 2027 roku wydawcy mogliby zgłaszać pierwsze tytuły. Zasadnicza część ustawy miałaby wejść w życie 1 stycznia 2028 roku.

Książki wydane przed 1 stycznia 2028 roku pozostałyby poza ustawą. I na pewno byłyby w promocyjnych cenach.

Współpraca Magdalena Lis

REKLAMA
Kraj/34461370

eprasa.pl e26bd0d53e

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

SFORA Z RACULI

– Gdy znalazłem tego człowieka, moje psy lizały mu rany – twierdził przed sądem Piotr M., któremu grozi dożywocie. Zapisy z karty zawodowego kierowcy pozwoliły śledczym podważyć linię obrony oskarżonego.

MAJA SAŁWACKA

Przed Sądem Okręgowym w Zielonej Górze toczy się proces Piotra M.. 54-letni były policjant wydziału kryminalnego zielonogórskiej komendy jest oskarżony o doprowadzenie do śmierci 46-letniego Marcina [art. 156 Kodeksu karnego].

W październiku 2025 roku sfora psów Piotra M. śmiertelnie pogryzła mężczyznę, gdy zbierał grzyby. Mieszańce owczarka belgijskiego zdarły ubranie i oskórowały swoją ofiarę. Mężczyzna zmarł w szpitalu. Wcześniej lekarze amputowali mu nogi.

Prokurator zebrał w 16 tomach akt dowody na to, że były policjant, właściciel amatorskiej strzelnicy w zielonogórskiej Raculi, nie tylko wyszkolił psy, by były agresywne, ale stracił nad nimi kontrolę. Psy stały się równie niebezpieczne jak użycie broń.

– Piotr M. zdawał sobie sprawę z agresji swoich psów. Gdy próbował je sprzedać, w ogłoszeniach pisał, że są to psy bojowe, „gryzą na rękaw" – mówi prokurator Robert Gabryszak.

Piotrowi M. grozi dożywocie.

MARCIN WRACAŁ DO DOMU, ZATRZYMAŁ SIĘ NA GRZYBY

Bliscy Marcina z rodzinnych Puław przyjechali do sądu tylko raz. Odchorowali to. Piotr M. nie wykazał skruchy, nie przeprosił. Wnosił o uchylenie aresztu, bo źle znosi samotność. Przez dwie kolejne wokandy składał wielogodzinne wyjaśnienia, które mają przekonać sąd, że był dobrym opiekunem psów, a one są wyjątkowo łagodne. Mówił o karmieniu psów słoniną, kurzymi żołądkami, setkami jaj. O spaniu w ich kojcach, wspólnych kąpielach.

O dniu, w którym psy zagryzły Marcina, powiedział tylko kilka zdań.

– Nie mamy siły, by przetrwać te wielogodzinne brednie. Ojciec Marcina po ostatniej wizycie w Zielonej Górze zasłabł. To dla nas zbyt wiele – tłumaczy Joanna, partnerka Marcina. Razem z ojcem wynajęli dwie niezależne kancelarie adwokackie. Jedną spoza miasta, by mieć pewność, że adwokat nie zna się z miejscową policją.

– Chciałabym się dowiedzieć, dlaczego M. nie podał Marcinowi szklanki wody. Prosił go o to. Mógł chociaż zwilżyć mu usta, ulżyć – mówi Joanna. – Piotr M. nie dostrzega, że zniszczył nam życie. Zabrał nam człowieka, którego tak bardzo kochaliśmy.

Na rozprawie w piątek 20 listopada M. zastrzegł, że nie chce odpowiadać na pytania adwokatki bliskich ofiary.

Obronę opiera na tezie, że ktoś w zemście wypuścił psy, bo ludzie mieszkający w okolicy sprzeciwiali się jego strzelnicy. W sądzie zaprzecza, że to jego psy pogryzły Marcina. Choć w ranach ofiary znaleziono DNA właśnie tych psów.

– Gdy znalazłem tego człowieka, moje psy lizały mu rany – opowiada.

Biegły medycyny sądowej podczas sekcji zwłok znalazł ponad 50 ran szarpanych i kąsanych. Marcin został przywieziony do szpitala z rozległą martwicą kończyn i rozwijającą się sepsą.

BYŁO CHŁODNO, MARCIN LEŻAŁ NAGI, PSY ZDARŁY Z NIEGO UBRANIE

12 października 2025 roku pogoda była jesienna, ok. 14 stopni Celsjusza, wiał wiatr, było pochmurnie. Marcin zebrał kilka grzybów, włożył je do reklamówki. W południe wysłał zdjęcia Joannie.

Był zawodowym kierowcą, wracał z zagranicznego kursu. Pauzę wymusił tachograf. Marcin zaparkował ciężarówkę w miejscu obsługi podróżnych przy południowym węźle na S3, na wysokości Zielonej Góry. Poszedł do lasu, który graniczy ze strzelnicą Piotra M. Tam dopadły go psy. Prawdopodobnie próbował się bronić, ale to jeszcze bardziej rozsierdziło zwierzęta. Gryzły go po nogach i rękach.

Ok. godz. 13.30 Marcinowi cudem udało się zadzwonić pod numer alarmowy 112, choć nie miał sprawnych palców, bo psy wygryzły mu ścięgna i mięśnie, oskórowały palce. Mówił, że „psy zjadają go żywcem", że słyszy strzały, jest blisko strzelnicy. Dyspozytor wpisał zgłoszenie do bazy. Dostrzegł je dyżurny II komisariatu policji w Zielonej Górze. Zadzwonił do M. ze służbowej komórki, żeby sprawdził, czy to nie jego psy gryzą człowieka.

M. strzelał w tym czasie z broni krótkolufowej. Był zajęty treningiem. Planował także strzelanie z broni długolufowej. Miał na uszach profesjonalne słuchawki, które tłumią hałas pistoletu, ale świetnie zbierają dźwięk z okolicy. Dobry sprzęt potrafi wychwycić szelest liści z odległości 150 metrów. Podobne słuchawki M. ma na zdjęciach na Facebooku.

Między seriami kilkunastu wystrzałów, musiał przeładować broń. Czy wtedy, w ciszy nie mógł usłyszeć wołania Marcina, ujadających psów?

– To było ponad 300 metrów, niczego nie słyszałem – mówi „Wyborczej" na sądowym korytarzu. Przed sądem zeznaje, że słyszał szczekające psy, kilka razy sprawdzał, czy są w swoich kojcach.

Joanna w to nie wierzy. – Mam przeczucie, że wszystko słyszał i godził się na to. Traktował Marcina jak włamywacza, któremu psy odgryzły uszy – mówi.

Prokurator Gabryszak odległość wyliczył na maksymalnie 120 metrów. Dowodów, by M. słyszał wołanie Marcina, nie znalazł. Śledztwo przejął po trzech dniach, gdy trafiło do okręgu, bo Marcin umarł. Do tego czasu nie zabezpieczono słuchawek, w których strzelał M. Śledztwo prowadzili policjanci z komendy.

W piątek 20 listopada sąd odczytał wyjaśnienia Piotra M., które składał, gdy prokurator stawiał mu zarzuty. Oskarżony opowiadał jak znalazł Marcina. Kilkukrotnie podkreślał, że był nagi, miał odsłonięte genitalia, a ubrania były odłożone obok – koszula, skarpetki.

– Nie było na nich śladów krwi – zaznaczał sugerując, że Marcin musiał je zdjąć przed atakiem psów. Podobnie miał odłożyć reklamówkę z grzybami.

M. sugerował, że Marcin mógł celowo prowokować psy, bo jego rysopis zgadza się z rysopisem mężczyzny, którego próbował zatrzymać pół roku wcześniej. Tłumaczył, że od pewnego czasu, ktoś przychodził pod ogrodzenie, by celowo rozwścieczyć psy.

Według M. mężczyzna ubierał maskę imitującą głowę psa, w erotycznym stylu. Tłumaczył, że można takie kupić w sex-shopie, są noszone na paradach równości. Psy stawały się agresywne.

– Raz nakryłem go, ale zdążył uciec. Był podobnej postury do rannego mężczyzny, dobrze zbudowany, miał ok. 180 cm wzrostu. Widziałem go tylko od tyłu – wyjaśniał.

Maskę znalazł w lesie w kwietniu, ale nigdy sprawy nie zgłosił policji. Dopiero prokurator zabezpieczył ją w domu Piotra M., gdy ten siedział w areszcie. Badania DNA nie potwierdziły, że maska należała do Marcina.

Teoria, że już wcześniej szczuł psy definitywnie legła w gruzach po przejrzeniu tras Marcina. Okazało się, że 12 października Marcin był pierwszy raz w okolicy strzelnicy.

– Całe szczęście, że Marcin był zawodowym kierowcą. Wszystkie trasy, postoje, co do minuty, było zapisane na karcie kierowcy. Myślę, że inaczej Piotr M. robiłby z Marcina dewianta, który obnaża się przed psami i rozwścieczа je. To obrzydliwe – podkreśla Joanna.

Marcin leżał bez ubrania, bo psy przed atakiem zdarły je z niego. – Biegli w swojej opinii potwierdzili to zachowanie – mówi prokurator Gabryszak.

Przed sądem zapytał Piotra M., czy nadal podtrzymuje swoje sugestie. M. nie potwierdził już swoich domysłów.

– Po przejrzeniu akt, wie, że tych spraw nie należy łączyć. Ofiara nie była człowiekiem z psią maską – mówi Witold Majchrzak, obrońca Piotra M.

Oskarżony zostawia sobie furtki w obronie. Zna kodeks postępowania karnego, wie, jak prowadzi się śledztwa. W sądzie zwraca uwagę, że nie tylko ktoś celowo mógł wypuścić psy, by się zemścić, ale mogły to zrobić osoby, które korzystały ze strzelnicy. Wszak nie tylko on miał trening tego dnia. Miał rzekomo przyjechać klient, ale M. nie wie, kto nim był. – Ludzie wpisywali się do książki strzelań, dopiero potem za to płacili – wyjaśniał w sądzie. Przyjechać miał także dostawca słomy, potrzebnej do wypełnienia psich kojców.

To, że ktoś zniszczył ogrodzenie, zauważył dopiero w poniedziałek, dzień po wypadku i wtedy zgłosił to policjantom. – Do wieczora składał wyjaśnienia na komendzie, dopiero rano, w świetle dziennym zauważył,

eprasa.pl e26bd0d53e

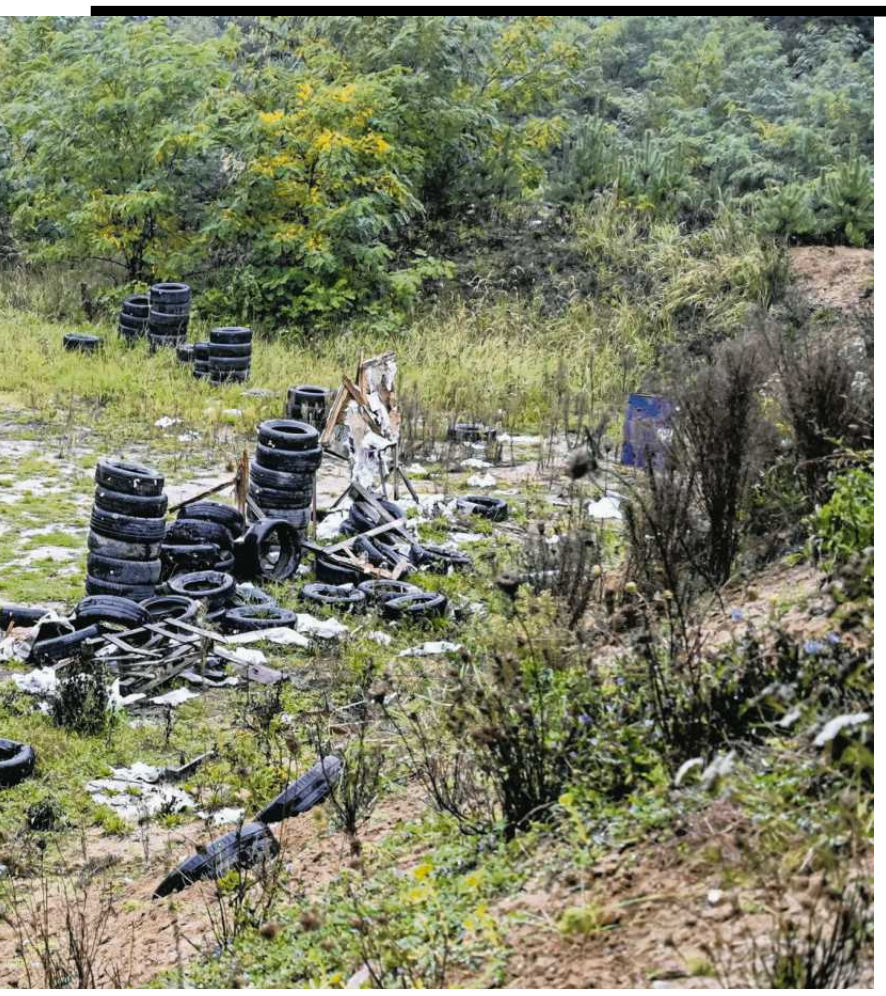

że ktoś musiał celowo rozszczelnić siatkę – tłumaczy mecenas Majchrzak.

Rodzina Marcina uważa, że M. miał dużo czasu, by zacierać ślady, mylić tropy. – Zatrzymano go dopiero dzień po śmierci Marcina, kilka dni po ataku psów. Mógł zrobić wiele, zwłaszcza że miał policyjną wiedzę operacyjną.

STRZELNICA MIAŁA BYĆ FORMĄ TERAPII.

Piotr M. amatorską strzelnicę założył w 2018 roku, za czasów rządu PiS. Z pracy w policji odszedł rok później. Przed sądem wyjaśniał, że chciał odreagować po latach służby, strzelnica miała być formą terapii. Interes okazał się dochodowy. Szkolili się w niej prywatnie policjanci, żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, miłośnicy survivalu. Po przejrzeniu książki strzelań prokurator okręgowy wyłączył z pracy nad śledztwem cały zespół zielonogórskiej komendy.

Dziś prokuratura bada, czy M. zakładał strzelnicę legalnie. Do urzędników wpływały skargi mieszkańców na hałas. Ludzie bali się też, że kule trafią w spacerowiczów, bo kulchwyty ich zdaniem usypano niechlujnie.

Teren strzelnicy ochraniała sfora psów. Piotr M. sam wyhodował mieszańce owczarka niemieckiego i belgijskiego. Krzyżówka nie jest uznawana za rasę przez Polski Związek Kynologiczny, ale takie psy bywają wykorzystywane do obrony i ochrony mienia. Są bardzo skoczne, mają instynkt łowiecki. M. zeznawał przed sądem, że planował sprzedać je policji, klientom do Arabii Saudyjskiej. Psy jednak nie przeszły weryfikacji. M. dawał ogłoszenia w sieci. Z pięciu wyhodowanych

▲ **Zielona Góra, strzelnica w rejonie Raculi, gdzie psy zagryzły kierowcę ciężarówki**
FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

◀ **Były policjant Piotr M. jest sądzony za doprowadzenie do śmierci 46-letniego Marcina**
FOT. MAJA SAŁWACKA/ AGENCJA WYBORCZA

psów, dwa miał sprzedać. Komu, gdzie? W sądzie nie potrafił odpowiedzieć na te pytania.

Piotr M. nie zadzwonił po pomoc, gdy znalazł Marcina. Jako emerytowany policjant i surwiwalowiec potrafił szybko ustalić współrzędne geograficzne miejsca, w którym leżał Marcin. To pomogłoby w dojeździe kierowcy karetki. Ratownicy mogliby także zadzwonić do Piotra M., a ten wskazałby im, jak dojechać najkrótszą trasą.

Sędzia Szymon Hołówko dopytywał M., dlaczego wolał zadzwonić na komendę, a nie na pogotowie. – Różnica między telefonem 112, a dyżurnym policji jest zbyt duża, wiem to, gdy zgłaszałem kradzież – tłumaczył. Tyle że w tym przypadku priorytetem miał być szybki przyjazd pogotowia. W efekcie karetka dojechała po kilkudziesięciu minutach. W tym czasie Piotr M. zabrał dwa psy pilnujące ciała Marcina do kojców, rozpoczął poszukiwania trzeciego psa. Przy Marcinie zostali policjanci. – Powiedziałem, że jeśli to konieczne, można założyć opaskę uciskową – zeznawał.

MARCIN NIE BYŁ PIERWSZYM DOTKLIWIE POGRYZIONYM PRZEZ PSY PIOTR M.

Piotr M. nie miał litości dla osób, które bezprawnie wchodziły na teren strzelnicy. W lipcu 2024 roku jego psy zaatakowały mężczyznę. Kąsały go w uszy, ręce. Mężczyzna stracił część małżowiny, kawałki palców. Psy także zdarły z niego ubranie. Mężczyzna zdołał im jednak uciec. Nagiego, leżącego w wysokiej trawie, znalazła kobieta, która przechodziła niedaleko strzelnicy. Wezwała karetkę. Śledztwo, mimo ciężkich obrażeń mężczyzny, jednak umorzono, gdy okazało się, że pogryziony przez psy wcześniej zakradł się na strzelnicę po miedziane łuski z pocisków. Miał przy sobie wiatrówkę, ostrzelał zwierzęta.

Piotr M. wówczas pisał o zdarzeniu: „Psy wygrały, tylko tyle napiszę dla dobra psów. (...) Bandyta trafił do szpitala, wczoraj został wybudzony ze śpiączki, odebrał bardzo bolesną i surową lekcję. Czeka go proces, rehabilitacja i mam nadzieję, że wykorzysta drugą szansę na życie, którą dostał od moich psów, bo to dzięki nim nie umarł tam na łące" – tłumaczył. Przed sądem potwierdził, że zrobił taki wpis.

Prokurator uważa, że M. zdawał sobie sprawę z agresji i siły psów, wręcz tego od nich oczekiwał.

Biegli znaleźli przy kojcach psów klin, który służy do nauki szarpania. Był rozpruty, zniszczony. M. twierdzi, że spłowiał na słońcu, sam się rozpadł, gdy przestał go używać. – To była rzecz słabej jakości. Już po pierwszym razie Mariusz [także były policjant – red.], który szkolił moje psy, zabronił mi go używać, bo psy miały głowę w niewłaściwej, niezgodnej z fizjologią pozycji. Nie używałem tego później – zapewniał Piotr M.

– Dawał pan ogłoszenia, że psy są bojowe, potrafią „gryźć na rękaw"? – dopytał prokurator Gabryszak.

– Byłoby mi żal, gdyby trafiły do złych ludzi – odpowiedział Piotr M.

Kolejna rozprawa w grudniu. ●

wyborcza.pl

• **Więcej wiadomości znajdziesz na wyborcza.pl**

Nie mamy siły, by przetrwać te wielogodzinne brednie. Ojciec Marcina po ostatniej wizycie w Zielonej Górze zasłabł. To dla nas zbyt wiele. Piotr M. nie dostrzega, że zniszczył nam życie

eprasa.pl e26bd0d53e

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

lek. dent. Bartosz Zimnoch*

...zapalenia miazgi z antybiotykiem

Antybiotyki skutecznie leczą zakażenia bakteryjne, np. anginę paciorkowcową czy zakażenia układu moczowego. W przypadku zębów, m.in. z powodu ich budowy, sprawa jest bardziej skomplikowana.

Pomysł na sięgnięcie po antybiotyk na ból zęba może wydać się rozsądny, ponieważ w przypadku bólu spowodowanego próchnicą to przeważnie bakterie wywołują stan zapalny miazgi. A skoro przyczyną są mikroby, łatwo dojść do wniosku, że antybiotyk będzie odpowiednim rozwiązaniem.

Zasadnicze znaczenie ma jednak charakter tego stanu zapalnego. W jego przebiegu dochodzi do uwalniania substancji odpowiedzialnych za pobudzanie zakończeń nerwowych. Ponieważ miazga znajduje się w przestrzeni ograniczonej twardymi tkankami zęba, rozwijający się stan zapalny może prowadzić do zaburzeń mikrokrążenia i wzrostu ciśnienia wewnątrz zęba, co dodatkowo nasila dolegliwości bólowe.

Antybiotyk nie jest skutecznym sposobem leczenia zapalenia miazgi. Z czasem może dojść do jej obumarcia i rozwoju zakażenia w systemie kanałów korzeniowych. W przypadku martwej miazgi antybiotyk podawany doustnie nie jest w stanie skutecznie wyeliminować bakterii znajdujących się wewnątrz nieunaczynionych kanałów. Możemy więc przyjmować tabletki przez kilka dni, a źródło zakażenia nadal pozostanie w zębie. Rozwiązaniem jest leczenie endodontyczne, czyli kanałowe, podczas którego oczyszcza się system kanałów korzeniowych z zainfekowanych tkanek i bakterii lub, w ostateczności, ekstrakcja zęba. ● **Not. ET**

*Medicover Stomatologia Białystok Sienkiewicza

Liczba

63

PROC. POLAKÓW

• **przynajmniej raz odkryło, że kupiony napój ma mniej korzystny skład, niż początkowo sądzili – wynika z badania ARC Rynek i Opinia, przeprowadzonego na zlecenie Euroconsumers Polska**

PYTANIE DO... kardiologa

Na czym polega syndrom sobotniego serca?

Prof. Paweł Balsam

kierownik Oddziału Klinicznego Elektrokardiologii w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym WUM

Chodzi o zaburzenia rytmu serca, które pojawiają się na drugi dzień po spożyciu większej ilości alkoholu i są związane z zaburzeniami elektrolitowymi w naszym organizmie. Możliwe objawy to uczucie kołatania serca, osłabienie, ból w klatce piersiowej, duszności. W grudniu i styczniu w szpitalach pojawia się więcej osób, które dzień po imprezie czują, że serce pracuje inaczej, dlatego inna nazwa syndromu sobotniego serca to syndrom świątecznego serca.

Alkohol działa moczopędnie, odwadnia organizm, sprawia, że tracimy elektrolity. Niedobór potasu może wywołać arytmię i uczucie osłabienia. Potas rozszerza naczynia krwionośne i równoważy działanie sodu. Jeśli pijemy alkohol, jemy dużo słonych potraw i nie nawadniamy się, ryzyko zaburzeń rytmu serca rośnie. Dla prawidłowej pracy serca kluczowy jest też magnez. Za każdym razem, gdy obniża się nam stężenie potasu i magnezu w organizmie, grożą nam zaburzenia rytmu serca. Taki efekt może wywołać odwodnienie spowodowane upałem czy treningiem.

Można temu zaradzić, dbając o elektrolity. Znaną pomocą jest sok pomidorowy, który ma dużo potasu. Źródłem potasu są też banany. Gdy to konieczne można suplementować potas i magnez.

Pacjentom z syndromem sobotniego serca, możemy zalecić dożylne nawadnianie, podanie eletroliotów, zażycie leków zapobiegających powstawaniu zakrzepów krwi, które mogłyby doprowadzić do udaru, jeżeli zostanie potwierdzone migotanie przedsionków. Możliwe jest też podanie leków, które wpływają na rytm serca. W niektórych przypadkach konieczny jest zabieg przywracający prawidłowy rytm serca.

Im więcej mamy problemów z układem krążenia, tym groźniejsze jest picie alkoholu. Syndrom sobotniego serca może wystąpić także u osób w pełni zdrowych i młodych. ●

Notowała Katarzyna Staszak

Akcja

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

24.11.2026 r., z okazji Europejskiego Tygodnia Testowania, na fasadach budynków w Warszawie wyświetlana była czerwona kokardka z napisem Światowy Dzień AIDS. W stolicy pojawiły się też podświetlane plakaty zachęcające do badania się w kierunku zakażenia HIV. Badania można wykonać u lekarza POZ, jak i w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych (są anonimowe, bezpłatne i bez skierowania). Adresy czynnych placówek można znaleźć na stronie aids.gov.pl oraz leczhiv.pl.

Odłóż telefon i rozwiąż sudoku

Brainstackin w 4 prostych krokach

Zamiast sięgać rano po telefon brainstacking proponuje zestaw analogowych rozrywek. Chodzi o samoregulacje uwagi i emocji – tłumaczy prof. Paweł Holas.

Magdalena Lis

Budzę się rano i jeszcze leżąc w łóżku sięgam po telefon. Wmawiam sobie, że kilka filmików pomoże mi się rozbudzić.

Na nagaraniu dziewczyna układa na biurku stos zeszytów i książek. Jest taki wysoki, że prawie ją zasłania. Influencerka nic nie mówi. Siedzi przy biurku w klimatycznym świetle i po kolei zapisuje coś w każdym zeszycie. Nagranie przerywają jedynie odgłosy długopisu i przewracanych kartek.

„Odgruzjmy razem mój mózg przed snem" wyjaśnia napis nad influencerką. Z opisu dowiaduje się, że oglądam właśnie sesję brainstackingu, którą wypełnia rozwiązywanie sudoku, pisanie w dzienniku i czytanie książki.

Wyłączam telefon. Zastanawiam się, czy tak właśnie powinna wyglądać moja poranna i wieczorna rutyna.

– Brainstacking to nie naukowa metoda, której skuteczność byłaby potwierdzona w badaniach – wyjaśnia mi psychoterapeuta Paweł Holas prof. UW – Ale łączy w atrakcyjnym internetowym opakowaniu kilka skutecznych, przebadanych mechanizmów.

CZYM JEST BRAINSTACKING?

Brainstacking ma pomóc zastąpić automatyczne sięganie po telefon czymś, co rzeczywiście chcemy robić.

– To kwestia samoregulacji uwagi i emocji – wyjaśnia prof. Holas.

Dzisiaj szczególnie trudno nam świadomie zarządzać własną uwagą, bo nieustannie konkurują o nią rozmaite bodźce

A gdyby tak odciąć się od dostępu do internetu w telefonie? Zostaje możliwość dzwonienia i wysyłania SMS-ów, ale odpadają media społecznościowe i wyszukiwarka.

Badacze z Uniwersytetu Alberta w Edmonton w Kanadzie poprosili o to 467 osób. Połowa badanych zainstalowała aplikacje blokującą dostęp do internetu na dwa tygodnie, reszta stanowiła grupę kontrolną. Później grupy zamieniły się rolami

Wyniki opublikowano na początku 2025 r. w PNAS Nexus. Badani deklarowali poprawę samopoczucia i zdolności do utrzymywania uwagi, spędzali więcej czasu na spotkaniach z innymi ludźmi i aktywności fizycznej. Czas przed ekranem skrócił się średnio z 314 do 161 minut dziennie.

Prof. Holas uważa, że czegoś podobnego dotyczy brainstacking. Szukaniu alternatywnych aktywności, gdy odsuniemy telefon na bok.

Badanie pokazało również, jak trudno ograniczyć dostęp do internetu w telefonie. Spośród 467 uczestników, którzy zgodzili się na udział w eksperymencie, jedynie 119 spełniło przyjęte przez badaczy kryterium przestrzegania dwutygodniowej blokady. Korzystanie ze smartfona jest wpisane w nasze codzienne nawyki.

Nadmierne rozproszenie uwagi to bolączka naszych czasów, która odbija się nam wszystkim czkawką

BRAINSTACKING W 4 KROKACH

1 Łamigłówki

Sudoku, krzyżówki, wykreślanki czy inne zadania logiczne. Przy brainstackingu szczególną popularnością cieszą się zagadki kryminalne. Czy takie czynności rzeczywiście poprawiają pracę mózgu?

– To nie do końca trenowanie mózgu, a tworzenie przestrzeni wolnej od nieustannej cyfrowej stymulacji – tłumaczy prof. Holas – W psychologii poznawczej istnieje problem transferu umiejętności. Jeżeli codziennie rozwiązujemy sudoku, prawdopodobnie z czasem będziemy to robić coraz szybciej. Nie ma jednak gwarancji, że przełoży się to na lepszą pamięć, koncentrację czy umiejętność przyswajania nowych informacji.

Można też rozwiązywać sudoku, będąc przy tym poirytowanym, nastawionym wyłącznie na wynik i jak najszybsze tempo.

Sama koncentracja na zadaniu nie jest jeszcze uważnością. W uważności chodzi również o świadomość tego, co się z nami dzieje, i o sposób, w jaki odnosimy się do własnych doświadczeń – tłumaczy prof. Holas.

2 Pisanie w dzienniku

Pisanie może działać terapeutycznie. Dla osób, które chciałyby lepiej przyj-

eprasa.pl e26bd0d53e

TYLKO ZDROWIE

FOT. SHUTTERSTOCK

rzeć się swoim przeżyciom, prof. Holas poleca także expressive writing, czyli pisanie ekspresywne. Polega ono na swobodnym zapisywaniu przez około 15-20 minut myśli i uczuć związanych z ważnymi doświadczeniami, bez przejmowania się stylem czy poprawnością językową. Badania wskazują, że taka praktyka może pomagać w przetwarzaniu emocji i lepszym rozumieniu własnych doświadczeń, choć nie u każdego przynosi takie same korzyści.

3 Czytanie

Czytanie książki przed snem poprawia jego jakość. W badaniu przeprowadzonym na 991 osobach uczestnicy przez siedem dni mieli czytać książkę w łóżku. Grupa kontrolna nie robiła tego przed snem. W pierwszej grupie 42 proc. badanych zadeklarowało poprawę jakości snu, w porównaniu z 28 proc. w grupie kontrolnej. Wyniki opierały się jednak na samoopisowych ocenach jakości snu, a nie na jego obiektywnych pomiarach.

Dzisiaj szczególnie trudno nam świadomie zarządzać własną uwagą, bo nieustannie konkurują o nią rozmaite bodźce

4 Medytacja

Prof. Paweł Holas proponuje, żeby do internetowego trendu dodać jeszcze medytację.

– Medytacja uważności jest szczególnie wartościowa, ponieważ ćwiczy zdolność świadomego kierowania uwagą i zauważania, kiedy nasz umysł automatycznie gdzieś odpływa, a także pomaga lepiej rozpoznawać i regulować emocje. Badania pokazują, że regularna praktyka może zmniejszać stres, lęk i skłonność do automatycznego reagowania na impulsy, dlatego może być dobrym sposobem na odzyskiwanie większej swobody w decydowaniu, na co poświęcamy nasz czas i uwagę – wyjaśnia prof. Holas.

Każda z tych aktywności niesie za sobą korzyści, zwłaszcza jeśli oderwie nas od ekranu. Rutynę powinno się przede wszystkim dopasować do swoich potrzeb. Inaczej brainstacking, zmieni się w kolejny męczący obowiązek od którego najłatwiej uciec w telefon.

SZTUKA BUDOWANIA NAWYKÓW

Zgodnie z popularną teorią do wyrobienia nowego nawyku wystarczy 21 dni. Doktor Holas tłumaczy, że wszystko zależy od konkretnej osoby i czynności.

Nie ma żadnej magicznej liczby dni, po której zachowanie automatycznie staje się nawykiem.

– W jednym z klasycznych badań Lally i współpracowników proces ten trwał od 18 do 254 dni. Ważniejsze od sztywnego trzymania się planu jest regularne powtarzanie czynności w podobnych okolicznościach. Przy czym, opuszczenie jednego dnia wcale nie musi przekreślać naszych wysiłków – wyjaśnia prof. Holas.

Poleca za to habit stacking, czyli budowanie nowych nawyków poprzez łączenie ich z tymi, które już mamy. Dziennik czy krzyżówkę można wpleść w konkretny moment dnia i istniejącą już rutynę. To łatwiejsze niż przejmowanie internetowego trendu o z góry narzuconej porze.

To która pora dnia jest najlepsza na takie analogowe aktywności? – pytam.

– Myślę, że obydwie rutyny mają sens. Ta poranna trochę „ustawia" dzień. A wieczorny brainstacking pomaga się wyciszyć. Mamy teraz ogromny problem, że zamiast spać po nocach siedzimy w platformach społecznościowych. Szczególnie niepokojące może być to zjawisko wśród młodzieży. Niektóre nastolatki wręcz się budzą w nocy i sprawdzają czy coś się nie zadziało, w czym powinni wziąć udział i regularnie „zarywają nocki bez powodu".

– Ciekawy paradoks – podsumowuje prof. Holas – Potrzebujemy dziś nowego internetowego trendu, który przypomni nam, żeby wyjść z tego internetu. Ale jeżeli dzięki temu zrozumiemy, że warto poczytać książkę, pobyć ze sobą czy zapisać swoje refleksje, to jestem za. ●

REKLAMA

Kraj/34434244

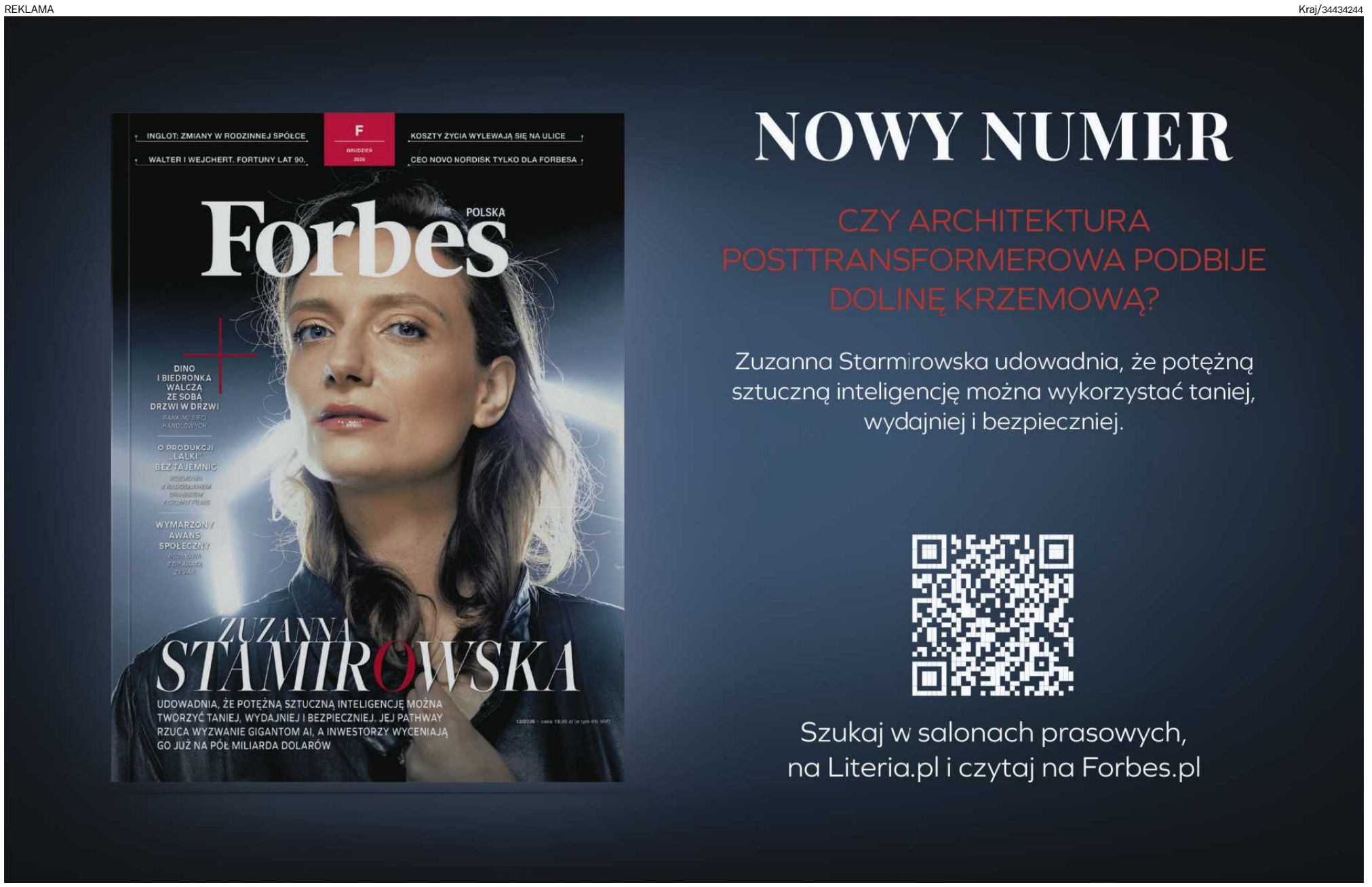

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

Żegnamy

Daniela Goode

(24.01.1936-21.11.2026)

kompozytora i klarnecistę, życiowego partnera Ann Snitow.

Dziękujemy za muzykę, inspiracje, obecność.

Małgorzata Tarasiewicz, Sławomira Walczewska, Beata Kowalska

www.nekrologi.wyborcza.pl/34462940

Syndyk Masy Upadłości

Mateusza Króla, osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej

zaprasza do składania ofert na zakup:

prawa własności nieruchomości składającej się z niezabudowanych działek gruntu o nr ewidencyjnych: 151/1 o powierzchni 0,2 ha; 152/1 o powierzchni 0,15 ha; 153/1 o powierzchni 0,07 ha; 515 o powierzchni 0,06 ha; 711 o powierzchni 0,22 ha; 791 o powierzchni 0,23 ha i 855 o powierzchni 0,03 ha, położonych w obrębie Długołęka, powiat staszowski, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Staszowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW Nr KI1A/00027800/9.

Wartość prawa własności nieruchomości została oszacowana na łączną kwotę 30 842,00 zł

- **cena wywołania 15 421,00 złote**

Oferty zgodne z Regulaminem postępowania – z dopiskiem na kopercie „**OFERTA Mateusz Król – nieruchomość**" należy składać do **4 grudnia 2026 r.** do godz. **12.00** do Kancelarii Syndyka, przy ul. Krakowskie Przedmieście 60/5, 20-002 Lublin. Dodatkowe informacje można uzyskać pod nr **607 067 848** oraz w Kancelarii Syndyka, gdzie można zapoznać się z Regulaminem postępowania oraz oszacowaniem nieruchomości.

Kraj/34462526

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Zyndrama z Maszkowic 18-18a m. 17-18 (lokal w klatce nr 18a)

Powierzchnia lokalu	-	**53,95 m²**
Pomieszczenia przynależne	-	**29,93 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**882 000,00 zł**
Wadium	-	**88 200,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 13.01.2027 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 14.01.2027 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 15.01.2027 r. w godz. 12^{00} – 14^{00} po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 2, ul. Otwarta 3-5, 50-212 Wrocław, tel. 71 798-69-72.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr **215**, o godz. 10:00 dnia **1 lutego 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 25 stycznia 2027 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 91 16.

Kraj/34462870

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

GDYŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA

81-056 Gdynia, ul. Helska 8

www.gdynskasm.pl

ogłasza przetargi nieograniczone – ofertowe na:

– Wykonanie projektu dla potrzeb wykonania dodatkowych schodów do piwnic budynku przy ul. Chylońskiej 191 w Gdyni

– Wykonanie projektu budowy dźwigu osobowego dla budynku Administracji Osiedla Cisowa przy ul. Chylońskiej 191 w Gdyni wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę

– Remont garaży przy ul. Owsianej 5A w Gdyni

– Wykonanie projektu dla potrzeb budowy dźwigu osobowego w budynku przy ul. Helskiej 8 w Gdyni

Warunkiem przystąpienia do przetargów jest zakup specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Przetargi odbędą się w dniach 10 i 16.12.2026 r.

Opis przedmiotu zamówienia, godziny złożenia i otwarcia ofert określono w specyfikacjach.

GSM zastrzega sobie prawo odstąpienia od przetargów w całości lub części bez podania przyczyn.

Osobą upoważnioną do kontaktu z oferentami jest Pani Marzanna Korolko
Telefon (58) 623 39 73
przetargi@gdynskasm.pl

Kraj/34463136

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Komuny Paryskiej nr 78 m. 9

Powierzchnia lokalu	-	**77,07 m²**
Powierzchnia przynależna	-	**1,96 m²**
Cena wywoławcza w zł	-	**610 000,00 zł**
Wadium	-	**61 000,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach 13.01.2027 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 14.01.2027 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 15.01.2027 r. w godz. 12^{00} – 14^{00}, po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 5, ul. Komuny Paryskiej nr 39-41, 50-451 Wrocław, tel. 71 798-69-75.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr **215**, o godz. 12:00 dnia **1 lutego 2027 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 25 stycznia 2027 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 91 16.

Kraj/34462864

Agencja Rozwoju Przemysłu Spółka Akcyjna

ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa
Zarządzający Tarnobrzeską Specjalną Strefą Ekonomiczną
EURO – PARK Wisłosan

arp Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. | euro-park kobierzyce

OGŁOSZENIE O PRZETARGU

Przetarg pisemny celem wyboru najemcy nieruchomości niezabudowanej o pow. 2.000 m² na terenie EURO – PARK Kobierzyce z przeznaczeniem pod budowę magazynów energii BESS na okres 10 lat z możliwością dwukrotnego przedłużenia na kolejnych 10 lat.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. z siedzibą w Warszawie [**„ARP S.A."**], działająca przez Oddział ARP S.A. we Wrocławiu [**„Oddział ARP"**], jako zarządzający Tarnobrzeską Specjalną Strefą Ekonomiczną EURO–PARK Wisłosan, ogłasza publiczny pisemny przetarg ofertowy nr 1/MOW/2026 którego celem jest udostępnienie na podstawie umowy dzierżawy nieruchomości niezabudowanej:

oznaczonej jako **działki gruntu nr 2/209 i 2/210 (wydzielone z dz. 2/162) obręb Biskupice Podgórne, gmina Kobierzyce o łącznej pow. 2.000 m²** na obszarze Tarnobrzeskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO – PARK Wisłosan podstrefa Wrocław – Kobierzyce **w zarządzanym przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. parku przemysłowym EURO – PARK Kobierzyce. Nieruchomość przeznaczona jest pod przygotowanie, budowę, przyłączenie, uruchomienie i eksploatację bateryjnego magazynu energii elektrycznej BESS (Battery Energy Storage System) o mocy około 20 MW wraz z niezbędną infrastrukturą towarzyszącą. Zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Przetargu i projektem Umowy dzierżawy zostanie zawarta na okres 10 lat, z możliwością jej dwukrotnego przedłużenia o kolejne okresy 10 lat każdy, na zasadach określonych w projekcie umowy dzierżawy.**

Wywoławcza miesięczna stawka czynszu dzierżawy wynosi 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych i 00/100) netto, powiększona o podatek od towarów i usług według stawki obowiązującej zgodnie z przepisami prawa. Wydzierżawiający przewiduje zastosowanie tymczasowej preferencyjnej stawki czynszu w wysokości 2.200,00 zł (słownie: dwa tysiące dwieście złotych i 00/100) netto miesięcznie, powiększonej o podatek od towarów i usług według stawki obowiązującej zgodnie z przepisami prawa. Preferencyjna stawka czynszu obowiązuje od dnia zawarcia umowy dzierżawy do wcześniejszego z następujących terminów:

1. dnia doręczenia Dzierżawcy przez właściwego operatora systemu dystrybucyjnego warunków przyłączenia magazynu BESS do sieci dystrybucyjnej; albo
2. dnia upływu 9 miesięcy od dnia zawarcia umowy dzierżawy.

Ustala się wadium w wysokości 20.000 zł, które należy wpłacić przelewem na rachunek bankowy nr 77 1240 6247 1111 0000 4975 2430 w Banku PEKAO S.A. w terminie do 17 grudnia 2026 r., w taki sposób, aby rachunek bankowy ARP S.A. został uznany pełną kwotą wadium najpóźniej do dnia 18 grudnia 2026 r. Wadium wniesione po upływie wskazanego terminu lub w wysokości niższej niż określona powyżej skutkuje pozostawieniem oferty bez rozpoznania.

Wadium oferenta, którego oferta zostanie wybrana, zostanie zaliczone na poczet kaucji z tytułu dzierżawy po zawarciu umowy dzierżawy. Jeżeli oferent, którego oferta zostanie wybrana, uchyli się od zawarcia umowy dzierżawy, w szczególności nie zawrze umowy w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania ARP S.A. do jej zawarcia, wadium nie podlega zwrotowi i ulega przepadkowi na rzecz ARP S.A. z upływem tego terminu. Wadium oferentów, których oferty nie zostały wybrane, zostanie zwrócone niezwłocznie po zawarciu umowy dzierżawy z wybranym oferentem albo po zakończeniu postępowania bez wyboru oferenta.

Szczegóły dotyczące udostępnionego majątku oraz warunki przygotowania oferty do przetargu i zapłaty wadium określa **„Specyfikacja istotnych warunków przetargu nr 1/MOW/2026" [„SIWP"]** dostępna w siedzibie Oddziału ARP S.A.: Oddział ARP S.A. we Wrocławiu, ul. Wyścigowa 56e, 53-012 Wrocław, tel. 71 360 07 40, e-mail: wroclaw@arp.pl, a także na stronie BIP ARP S.A.: http://bip.arp.com.pl oraz na stronie internetowej Oddziału https://epkobierzyce.arp.pl/pl/aktualnosci/.

Oferty należy składać w zamkniętych i nieprzezroczystych kopertach w siedzibie Oddziału Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. we Wrocławiu przy ul. Wyścigowej 56e, 53-012 Wrocław, w dni robocze w godzinach od 7:00 do 15:00, nie później jednak niż do dnia 18 grudnia 2026 r. do godz. 12.00. O zachowaniu terminu decyduje moment doręczenia oferty do siedziby Oddziału ARP S.A. Oferta złożona po upływie terminu pozostaje bez rozpoznania.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. w Warszawie jako zarządzający Tarnobrzeską Specjalną Strefą Ekonomiczną EURO–PARK Wisłosan, zastrzega sobie prawo do unieważnienia postępowania na każdym etapie, bez podania przyczyny, zgodnie z obowiązującą w ARP S.A. Procedurą udostępniania nieruchomości.

Ogłoszenie wraz ze Specyfikacją Istotnych Warunków Przetargu i załącznikami są dostępne na:

1. stronie http://bip.arp.com.pl
2. stronie internetowej Oddziału https://epkobierzyce.arp.pl/pl/aktualnosci/
3. w siedzibie Oddziału ARP S.A. we Wrocławiu, przy ul. Wyścigowej 56e.

Kraj/34463089

eprasa.pl e26bd0d53e

OGŁOSZENIE

Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, I Wydział Cywilny, ogłasza, że w tut. Sądzie pod sygn. I Ns 789/23 toczy się postępowanie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Poznania o stwierdzenie nabycia spadku po Grzegorzu Makarewiczu, synu Józefa i Marii, urodzonym 1 maja 1957 r. w Poznaniu, którego ostatnie stałe miejsce pobytu miało miejsce w Poznaniu zmarłemu w dniu 14 marca 2017 r. w Poznaniu.

Sąd wzywa spadkobierców Grzegorza Makarewicza, aby zgłosili się do Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu do I Wydziału Cywilnego do sprawy I Ns 789/23 w terminie 3 miesięcy od ukazania się tego ogłoszenia i udowodnili swe prawa do spadku po Grzegorza Makarewiczu w przeciwnym razie mogą zostać pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku po w/w osobie.

Kraj/34463229

Sygn. akt. V Ns 386/25

OGŁOSZENIE

W Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, V Wydział Cywilny toczy się postępowanie o sygn. akt V Ns 386/25 z wniosku Marka Wybieralskiego o stwierdzenie nabycia spadku po Alicji Grześkowiak, córce Czesława i Stefanii, urodzonej 14 stycznia 1933 roku w Poznaniu, zmarłej 15 maja 2025 roku w Poznaniu, której ostatnie miejsce zwykłego pobytu było w Luboniu. Spadkodawczyni pozostawiła majątek w postaci nieruchomości położonej w Luboniu. Wzywa się spadkobierców, aby w terminie 3 miesięcy od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłosili się do sądu, w którym toczy się postępowanie spadkowe i udowodnili nabycie spadku, gdyż w przeciwnym razie mogą być pominięci w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku

Kraj/34463223

GRYFINO

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O PRZETARGU USTNYM NIEOGRANICZONYM

Burmistrz Miasta i Gminy Gryfino informuje,

że w dniu **4 lutego 2027 r.,** o godzinie **11.00**, w sali nr 34 Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie przy ul. 1 Maja nr 16, przeprowadzony zostanie **II przetarg ustny nieograniczony** na sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w obrębie ewidencyjnym **Wełtyń II** (przy drodze wojewódzkiej nr 120, na odcinku pomiędzy Gryfinem a Wełtyniem),

przeznaczonej pod zabudowę usługową– usługi komercyjne, komunalne z dopuszczeniem lokalizacji funkcji biurowo – administracyjnej i magazynowej (W2.86.02.U).

– nieruchomość, w skład której wchodzą działki nr: 96/20 i 97/9 (KW SZ1Y/00043015/7)

– łączna powierzchnia 0,8547 ha

– cena wywoławcza netto 850.000,00 zł

– wadium – 85.000,00 zł

Pełna treść ogłoszenia o przetargu, wywieszona została na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie oraz zamieszczona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.gryfino.pl). Szczegółowe informacje dotyczące nieruchomości będącej przedmiotem przetargu uzyskać można w Wydziale Działalności Gospodarczej, Rolnictwa i Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta i Gminy w Gryfinie, ul. Parkowa nr 3 (II piętro w budynku Banku Pekao S.A) lub telefonicznie pod numerem 91 416 20 11 wew. 402.

Kraj/34463055

>15 kPLN/mc i brak sasiadów!

Z uwagi Pesel (70⁺) szukam osoby, która mogłaby i chciała, przejąć i kontynuować działalność stworzonego przeze mnie:

Cmentarza Małych Zwierząt

w Rzędzianach - jedynego na E od Wisły. A *„w pakiecie"* zaplecze i siedlisko z domem (A⁺⁺⁺) dla 2 osób i psa, przy S8, 4,5 ha gruntów inwestycyjnych na realizację dowolnych marzeń (SC/SU w planie ogólnym). Sprzedaż bezpośrednia ale via KOWR!

www.cmentarz-zwierzat.pl/sukcesja

Stały dochód, brak sasiadów i 100 minut do Warszawy - tylko po co - jest światłowód!

PS. nowy **iPhone Duo** w prezencie za skuteczną pomoc w znalezieniu Tego Sukcesora!

Kraj/34461419

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 113 ust. 5, ust. 6 i ust. 7 oraz art. 114 ust. 3 i ust. 4, w związku z art. 124 ust. 2 i art. 124a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2026 r. poz. 399, z późn. zm.)

STAROSTA OSTRÓDZKI

zawiadamia o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego w sprawie ograniczenia, w trybie art. 124 i 124a ustawy o gospodarce nieruchomościami, sposobu korzystania z nieruchomości **o nieuregulowanym stanie prawym**, położonej w **obrębie Małdyty, gmina Małdyty,** oznaczonej w operacie ewidencji gruntów i budynków jako działka nr 128/16 o pow. 0,**1329 ha**, w celu budowy linii kablowej nN wraz ze złączem kablowo-pomiarowym.

Starosta Ostródzki wzywa osoby, którym przysługują prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości, w tym następców prawnych zmarłych współwłaścicieli, aby w terminie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia zgłosiły się do Starostwa Powiatowego w Ostródzie, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Ewidencji Gruntów, ul. Jana III Sobieskiego 5, 14-100 Ostróda, pokój 323, tel. (89) 642-98-34, e-mail s.zambrzycka@powiat.ostroda.pl i **wykazały prawa rzeczowe do przedmiotowej nieruchomości**. Jeżeli w tym terminie nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe w zakresie udziałów o nieuregulowanym stanie prawnym, postępowanie zostanie wszczęte.

Kraj/34463060

Ja, Dariusz Mytych, przepraszam Sylen Studio S.A. z powodu rozpowszechniania nieprawdziwych i wprowadzających w błąd wiadomości o rzekomej wierzytelności przysługującej mnie – Dariuszowi Mytychowi – wobec Sylen Studio S.A. w oparciu o umowę z dnia 14 marca 2020 r., objętej fakturą nr 1/08/21.

Kraj/34463021

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

SZCZEPAN TWARDOCH: Jaka jest nowa powieść laureata Nike?

O czym pisze **OLGA TOKARCZUK** w „Świata jest za dużo"? Inga Iwasiów o nowej powieści noblistki i „pisaniu o ziemioodzyskaniu"

JAROSŁAW KURSKI: Jak pisałem książkę z Michnikiem?

Co nowego napisali John Irving, Margaret Atwood, Julian Barnes, George Saunders czy Douglas Stuart. Kto zachwyca, a kto rozczarował?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, targi, festiwale książkowe oraz przegląd jesiennych nowości

W sprzedaży, również z bezpłatną dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl e26bd0d53e

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokie obcasy extra

Temat numeru:
Longevity – jak żyć dłużej, zachowując pełnię zdrowia, energii i sprawności umysłowej

Sonda:
Jak dbają o zdrowie Beata Sadowska, Robert Korzeniowski, Beata Ścibakówna

Psychologia:
Randkowanie dla dojrzałych

Zamów na prenumerata24.pl
z dostawą do domu
lub z bezpłatną dostawą
do paczkomatu

Numer dostępny z kalendarzem ściennym na 2027 rok
z pięknymi zdjęciami zjawisk astronomicznych i kalendarium obserwacji nieba

eprasa.pl e26bd0d53e

Król, który nie przyszedł na partię

• **Magnus Carlsen** FOT. RANJITH KUMAR/NURPHOTO VIA GETTY IMAGES

Magnus Carlsen ogrywa regulamin walkowerami. FIDE grozi mu zawieszeniem. Kulisy afery najmocniejszego szachisty w dziejach.

Radosław Leniarski

– Jestem zmęczony i mam już dość. W ogóle nie mam ochoty grać – powiedział Magnus Carlsen w rozmowie z norweską telewizją TV 2 po zajęciu 17. miejsca w turnieju Total Chess World Championship Tour Pilot 2026 w Budapeszcie. Prowadzący zaniemówił. Zapytał o przyszłość – czy obecne nastawienie wpłynie na nadchodzące turnieje. – Musi istnieć jakaś motywacja, żeby grać – odparł Carlsen.

To był finał sensacyjnych wydarzeń w stolicy Węgier – można by stwierdzić pochopnie. Ale to nie był finał. To dopiero preludium do finału o nieznanym zakończeniu.

Magnus Carlsen w Komisji Etyki

W sobotę Międzynarodowa Federacja Szachowa (FIDE) skierowała sprawę Carlsena do Komisji Etyki i Dyscypliny. Przewinienie: celowe oddanie kilku partii podczas budapeszteńskiego, eksperymentalnego turnieju, wymyślonego przez norweską organizację Norway Chess – z ojczyzny Carlsena – w celu przetestowania nowego, dynamicznego formatu opartego na trzech różnych tempach gry.

Carlsen wykorzystał pewną lukę w regulaminie turnieju (a właściwie serii turniejów Total Chess w różnych miastach, którą Budapeszt zainaugurował). Polegała ona na połączeniu braku automatycznej dyskwalifikacji za nieobecność na pojedynczej partii oraz zasady FIDE, według której nierozegrana partia nie wpływa na ranking Elo.

Ponieważ w fazie pucharowej Total Chess każdego dnia do zdobycia było łącznie 20 punktów (4 za blitz, 8 za rapid i 8 za fast classic), po zdobyciu ponad 10 punktów zawodnik wygrywał dzień, czyli tzw. set. Zamiast więc grać ostatnią wysoko punktowaną partię z dużo niżej notowanymi rywalami – gdzie remis lub porażka oznaczałyby bolesną utratę punktów Elo, a wygrana minimalny zysk – Norweg po prostu nie przychodził na salę.

Jak nie przyjść na partię i nic nie stracić

Carlsen wygrał blitze i rapidy z Bibisarą Assaubajewą i prowadził 11,5–0,5, co gwarantowało mu wygraną z nią w pierwszym secie. Oddał więc walkowerem ostatnią partię fast classic za osiem punktów (wynik seta zmienił się na 11,5–8,5), zachowując zwycięstwo i nic nie tracąc w rankingu klasycznym Elo. Drugiego dnia – mecz był dwudniowy, złożony z dwóch identycznych setów – prowadził 10–2. Znów nie stawił się na partię fast classic, oddając rywalce osiem punktów, co dało remis 10–10 w secie, i awansował w turnieju bez ryzyka.

Potem, grając z Władisławem Artiemjewem, pojechał jeszcze bardziej po bandzie. Oddał walkowerem dwie partie szybkie (rapid), po czym wygrał wieczorną partię fast classic i pierwszy dzień 11–9. Drugiego dnia meczu z Artiemjewem, po gorszym początku w blitzu i rapidzie, przegrywał 4,5–7,5. W tej sytuacji wolał oddać walkowerem ostatnią partię – a tym samym cały set – i doprowadzić w ten sposób do 10-minutowego armagedonu (w którym czuł się znacznie pewniej niż w fast classic), niż ryzykować remis lub porażkę, przez które straciłby punkty Elo. Tak zrobił i wygrał decydujący armagedon o 17. miejsce w turnieju.

W normalnym turnieju oddanie partii walkowerem grozi oczywiście wykluczeniem z całych zawodów. Ale nie w Budapeszcie – z powodu wspomnianej luki. O tym jednak za chwilę.

Magnus Carlsen – Messi szachów

Zajmijmy się Carlsenem. 17. miejsce! Aby zrozumieć wagę tego zdarzenia, trzeba wiedzieć, kim jest 35-letni Norweg – Messim szachów, szachinszachem tej królewskiej gry. Jest niekwestionowanym liderem rankingu od 2011 r., najsilniejszym zawodnikiem w dziejach, z rekordem Elo 2882 pkt (osiągniętym w 2014 i 2019 r.). Ba, w trakcie turnieju w Szamkirze w kwietniu 2014 r. jego nieoficjalny ranking „na żywo" sięgnął nawet 2889,2 pkt. Następny w historii, Garri Kasparow, miał 2851 pkt w lipcu 1999 r.

Jest także ikoną popkultury, przyciągającą do szachów rzesze ludzi na świecie chyba nawet bardziej niż netfliksowy „Gambit królowej". Dlatego każde jego publiczne działanie jest brane pod lupę, a jest co podpatrywać. Carlsen się zmienia.

Od co najmniej kilku lat Norweg świadomie ewoluuje w kierunku szachów o szybszym tempie i szachów losowych (freestyle). Jest ich niekwestionowanym królem. Wygrywa najważniejsze imprezy – ostatnio m.in. mistrzostwa świata FIDE Freestyle Chess (pokonując w finale Fabiano Caruanę 2,5–1,5) czy Esports World Cup – dzięki temu, że w tych odmianach szachów nie trzeba wkuć komputerowych debiutów. Jego czysta intuicja i zrozumienie gry błyszczą podczas takich turniejów jak za najlepszych lat. Jego nowe podejście widać także w szachach klasycznych – coraz częściej wybiera boczne, nieoptymalne warianty tylko po to, by uniknąć zmagań z teorią. W efekcie jego klasyczna forma eroduje, bo w starciach z młodym pokoleniem – jak Gukesh Dommaraju, Arjun Erigaisi, Nodirbek Abdusattorov czy Alireza Firouzja (mają od 20 do 23 lat) – Carlsen pakuje się w gorsze pozycje już po kilkunastu ruchach.

Motywacja została w domu

Ale u źródeł tego wszystkiego leży spadek motywacji i niechęć do klasycznej formy gry, wymagającej ogromu pracy oraz poświęcania czasu na długie turnieje. W Budapeszcie musiał siedzieć przez dwa tygodnie – czuł, że powinien to zrobić, bo pomysł wykuł się w jego ojczyźnie. Wiek nie jest jego sprzymierzeńcem, choć w jego przypadku bardziej chodzi o to, jak długo jest na szczycie: pierwszy raz prowadził w rankingu w 2010 r., a nieprzerwanie króluje od 2011.

Sam brak motywacji wziął się zaś z wielkich zmian w życiu prywatnym Carlsena – w zeszłym roku wziął ślub, urodziło mu się dziecko. Nie chce zostawiać na długo żony i synka, dziś zaledwie rocznego.

Codziennie był z rodziną na łączach. Dwa fakty z Budapesztu świadczą o jego obecnym, nieco lekkim, a może wręcz pobieżnym podejściu do gry. – W dwóch pierwszych partiach zrobiłem dwie rzeczy, na których mi zależało. Po pierwsze, zagrałem gambit budapeszteński w Budapeszcie [jest to ryzykowna, agresywna, efektowna zagrywka – czarne poświęcają piona już w drugim ruchu w zamian za szybki rozwój figur, inicjatywę i ostre kontrataki. Reputacja na poziomie arcymistrzowskim wątpliwa, ale tutaj była w tym kurtuazja Norwega wobec gospodarzy – Węgrzy opracowali ten debiut ponad 100 lat temu w budapeszteńskich kawiarniach – red.]. Po drugie, moja żona Ella codziennie namawiała mnie, żebym zastosował atak Fried Liver [dosłownie: smażonej wątróbki, po polsku nazywany atakiem na punkt f7 lub atakiem Fegatella. Również agresywny i efektowny wariant debiutowy. Białe poświęcają skoczka na słabym polu f7, by wyciągnąć czarnego króla na środek szachownicy i przypuścić na niego gwałtowny szturm – red.], ponieważ było to jedyne otwarcie, jakie znała, kiedy się poznaliśmy – mówił w TV 2.

Jedna partia klasyczna w rok

Mimo takich rozmów – albo właśnie dlatego, że musi je prowadzić zdalnie – nie chce grać w szachowych maratonach. Niechęć przekłada się na brak praktyki. Między czerwcem 2025 r. (po wygraniu po raz siódmy Norway Chess) a majem 2026 r. Carlsen rozegrał zaledwie jedną oficjalną partię klasyczną. Stąd bardzo słaby jak na niego sezon. Jeszcze przed Budapesztem przegrał w 2026 r. pięć partii klasycznych, co jak na zawodnika, który kiedyś miał serię 125 partii bez porażki, jest wynikiem katastrofalnym. Jego klasyczny ranking topniał – z ponad 2840 do 2804 pkt. Wicelider rankingu, Fabiano Caruana, ma już 2793,2 pkt, m.in. dzięki trzeciemu miejscu w Budapeszcie. Ostatni raz tak blisko siebie w rankingu byli osiem lat temu – tuż przed ich meczem o tytuł mistrza świata oraz w jego trakcie.

Stąd decyzje Carlsena w Budapeszcie – rzeczywiście wbrew duchowi sportu i ogólnym przepisom FIDE, ale logiczne z punktu widzenia samego szachisty. Grozi mu utrata pozycji lidera, na której zakorzenił się przed 15 laty, ale na razie jej uniknął – co za ironia – dzięki walkowerom w Budapeszcie, czyli bez podejmowania jakiegokolwiek ryzyka.

FIDE wpadła jednak w furię i grozi Carlsenowi sankcjami. W ostrym, wspólnym oświadczeniu podpisanym przez prezydenta Timura Turłowa oraz wiceprezydenta Viswanathana Ananda – legendę szachów – federacja stanowczo potępiła ten incydent. Działacze podkreślili, że taka postawa podważa zasady fair play, szkodzi uczciwości rywalizacji i jest bezprecedensowa na najwyższym poziomie profesjonalizmu. Zdaniem federacji zachowanie Carlsena budzi szczególny niepokój ze względu na jego rolę globalnego ambasadora dyscypliny, bo może zrazić sponsorów, kibiców oraz partnerów biznesowych.

Skierowanie sprawy do Komisji Etyki może zakończyć się karami dyscyplinarnymi, grzywnami, a nawet tymczasowym zawieszeniem w oficjalnych rozgrywkach.

Zamykanie luki

Dobrą stroną tej historii jest fakt, że FIDE chce zmusić organizatorów turniejów do zmiany regulaminu dotyczącego walkowerów. – Ta luka musi zostać zamknięta – mówią w federacji. Nie można chronić punktów Elo przez nieprzystępowanie do gry.

Sprytu Carlsenowi – choć nie zawsze idzie on w parze z wybitnymi umiejętnościami szachowymi – nikt w tej sytuacji nie odmówi, ale na swoim boskim wizerunku zrobił mocną, głęboką rysę. ●

SPORT.PL

- Relacje i analizy po meczach Ligi Europy: Royale Union – Lech o Sunderland – Jagiellonia
- Elizy Ruckiej-Michałek powrót do wielkiego sportu
- Tomasz Sikora zapowiada sezon biathlonowy

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na SPORT.PL

Zapraszamy na **Sport.pl+.** Subskrypcja za 1 zł miesięcznie przez pół roku. Płatność 6 zł z góry za 6 miesięcy, potem 9,90 zł co cztery tygodnie.

34461627

wyborcza

REDAKCJA: ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl

REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński, Paula Skalnicka.
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Robert Staśkiewicz
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X

Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

NAKŁAD KONTROLOWANY

eprasa.pl e26bd0d53e

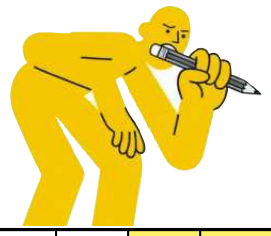

krzyżówka nr 111

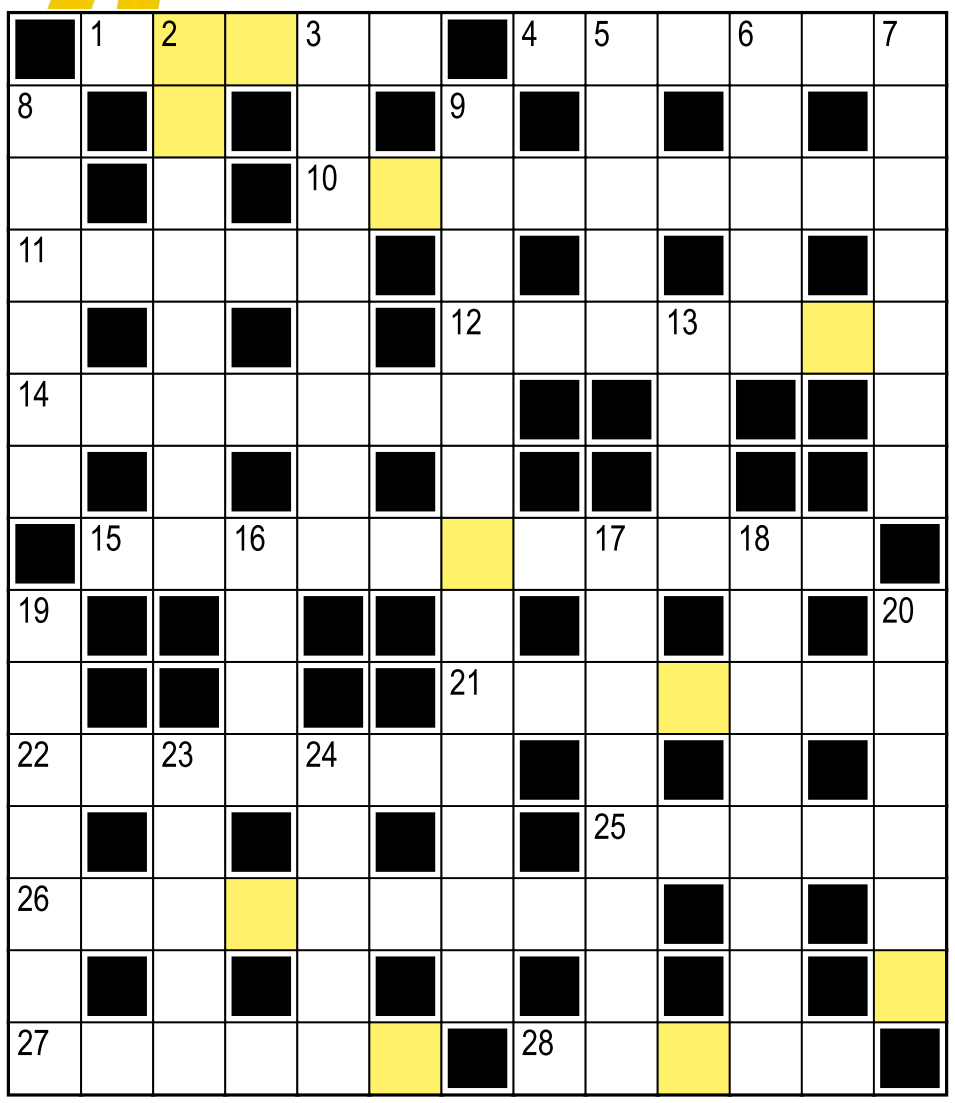

Hasło:

Litery w kolorowych polach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Poziomo:
1) „Gdy nie bawi cię już ... zabawek mechanicznych", w piosence Perfectu
4) niebieskawy kamień półszlachetny
10) dreszcz przechodzący po ciele
11) jesienna szaruga
12) ... Dietrich, wystąpiła w filmie „Błękitny anioł"
14) wielkie miasto nad jeziorem Michigan
15) wielka chciwość, pożądliwość
21) Mary, niania z książek Pameli Travers
22) Leszek, pianista i kompozytor jazzowy
25) autor tekstu piosenki „Miłość ci wszystko wybaczy"
26) pluskwy z filmów szpiegowskich
27) efektowne hasełko ukute w dziale marketingu
28) przyprawy do ciast, wypieków

Pionowo:
2) imię w tytule filmu Krzysztofa Kieślowskiego (rola Irène Jacob)
3) antologia z utworami różnych autorów
5) odzienie, strój
6) karmione obrokiem
7) Rod, nagrał piosenkę „Da Ya Think I'm Sexy?"
8) może być rzęsisty lub przelotny
9) przeprowadzona z kandydatem, który przysłał CV i list motywacyjny
13) kabaret, w którym występował Abelard Giza
16) ciężki i powolny – to człapanie
17) faworyzowanie krewnych i znajomych przy obsadzaniu stanowisk
18) zeszyt z tekstami piosenek i chwytami na gitarę
19) przestarzale o poecie
20) nuty z chorągiewkami
23) schowaj, oso, bo ja boso!
24) zamiłowanie, talent, np. do wędkowania

Rozwiązanie „krzyżówki" nr 170 z 26.11:
Poziomo: 1) adept **4)** brudas **10)** dworzanin **11)** dyżur **12)** ekspert **14)** Sindbad **15)** metamorfoza **21)** interes **22)** Strauss **25)** lider **26)** wieczorki **27)** Anatol **28)** miraż
Pionowo: 2) drążenie **3)** podróbka **5)** rezus **6)** dynie **7)** senator **8)** Judasz **9)** komediopisarz **13)** piwo **16)** tuba **17)** foteliki **18)** zbrodnia **19)** nosówka **20)** pstrąg **23)** rzepa **24)** uszko
Hasło: Uroki wsi.

sudoku

	8		2			1	3	9
9	2	1		5	7		6	8
		6	8	1			2	7
	7	3	9		5		4	1
4			7	3		9		
	9		1		6			5
1		8		7			9	
	6				8		1	
7		9	6			8		4

7		3				2		5
						8		
	6		3	5				
		4	6	9				8
		6			5		7	
		2	8		3	9	1	
							3	
	4					1		
1		5			2			7

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34427030

Czekamy na Twoje uwagi i pomysły

ROZRYWKA @WYBORCZA.PL

zakreślanka

Zakreślaj słowa z listy na planszy. Mogą być ukryte w wierszach, kolumnach lub prowadzić wężykiem. Niewykorzystane litery czytane rzędami utworzą hasło

Z	E	I	N	T	E	A
B	Ę	D	N	I	K	W
K	E	Ż	O	R	L	O
E	C	A	K	A	W	R
P	Z	E	W	W	I	O
R	C	Ń	I	T	N	D
Z	E	Y	K	Z	Y	I
E	Z	Ł	I	J	L	M
R	Y	W	N	A	P	O

pomidorowa, winyl, przerywnik, zły, niezbędnik, twarożek, kaczeńce

Hasło z 26.11: separatory

skojarzenia

Tralka	Dostojka	Dama	Pokojówka
Karłątek	Król	Głupiec	Boy
Portier	Pachołek	Paź królowej	Pręgierz
Modraszek	Maitre d'hotel	Knecht	Rycerz

Znajdź powiązania między hasłami i połącz je w cztery grupy po cztery hasła, by każdą grupę łączyło jedno wspólne skojarzenie.

Rozwiązanie z 26.11:
Z głównymi elementami wykładu, utworu: Szkic, Konspekt, Notatki, Streszczenie. **Na pobudzenie apetytu w restauracji:** Starter, Przystawka, Czekadełko, Aperitif. **Polskie zespoły muzyczne:** Kult, Mafia, Dżem, Pogodno. **Wszystko w kratkę:** Rozpacz, Zeszyt do matematyki, Kilt, Pogoda

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY Kraj/34426992

Słówko
Wybierz słowo, sprawdzaj litery i kombinuj, aż skończą Ci się próby

Literówka
Kilka liter i jedno zadanie: ułożyć jak najwięcej słów

Jeszcze więcej rozrywki w Aplikacji Wyborczej
Szukaj w aplikacji

Zakreślanka

Skojarzenia

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 27 listopada 2026 | Redaktorka prowadząca **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Fundacja, która remontowała dworek Obajtka, zamieszana w kolejną aferę

Proces za finansowanie referendum

Członkowie władz fundacji, związanej ze środowiskiem prawicy, odpowiedzą za finansowanie kampanii przed referendum w 2023 roku. Wymyśliło je PiS, by zwiększyć szanse Zjednoczonej Prawicy na utrzymanie się u władzy.

Krzysztof Katka

Prokuratura Regionalna w Gdańsku skierowała do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy akt oskarżenia przeciwko pięciu osobom. W związku z finansowaniem referendum z 2023 roku zarzuciła im wyrządzenie znacznej szkody majątkowej zarządzanym przez nich podmiotom, nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków.

Jackowi P., byłemu wiceprezesowi Alior Banku, śledczy zarzucili kierowanie popełnieniem tego przestępstwa z wykorzystaniem zależności służbowej oraz wpływu na funkcjonowanie fundacji banku. Krzysztofowi S. i Anecie R., byłemu prezesowi i byłej wiceprezes Fundacji Alior Banku, przedstawili zarzut działania wspólnie i w porozumieniu, polegającego na nieprawidłowym dysponowaniu środkami fundacji.

Artur K., prezes Fundacji Polska360, i Dzianis Z., prezes Fundacji Rzeczypospolitej Polonika oraz członek władz Fundacji Polska360 – obie były związane z prawicą – zostali oskarżeni o nieprawidłowe dysponowanie pieniędzmi otrzymanymi na rzecz kierowanych przez nich fundacji.

Kampania referendalna finansowana przez spółki Skarbu Państwa

W dniu ostatnich wyborów parlamentarnych 15 października 2023 r. odbyło się również referendum ogólnokrajowe zainicjowane przez PiS. Miało ono zmobilizować elektorat PiS w obliczu rzekomych zagrożeń. Pytania w tym referendum dotyczyły spraw, które zostały sztucznie wywołane, by zwiększyć szanse prawicy na utrzymanie się u władzy, i zostały sformułowane w specyficznym stylu:

„Czy popierasz wyprzedaż majątku państwowego podmiotom zagranicznym, co prowadzi do utraty kontroli przez Polaków nad strategicznymi sektorami gospodarki?”,

„Czy popierasz podniesienie wieku emerytalnego, w tym przywrócenie podwyższonego wieku emerytalnego do 67 lat dla kobiet i mężczyzn?”,

„Czy popierasz przyjęcie tysięcy nielegalnych imigrantów z Bliskiego Wschodu i Afryki, zgodnie z przymusowym mechanizmem relokacji narzucanym przez biurokrację europejską?”,

• **Dworek Daniela Obajtka na Pomorzu** FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

„Czy popierasz likwidację bariery na granicy Rzeczypospolitej Polskiej z Republiką Białorusi?”.

Z powodu frekwencji, która wyniosła 40 proc., wyniki były niewiążące. Ale referendum miało duże znaczenie polityczne. Kampania referendalna pozwoliła na obejście limitów finansowania kampanii wyborczej do parlamentu, a ona miała być korzystna dla PiS i jego środowiska. Dodatkowo kampanię finansowały spółki Skarbu Państwa, których władze zdominowane były przez działaczy i nominatów PiS.

Prokuratura ustaliła, że 4 i 11 października 2023 r. Fundacja Alior Banku – finansowana niemal wyłącznie przez Alior Bank – przekazała łącznie 850 tys. zł trzem podmiotom:

410 tys. zł dostała Polska360, z czego 400 tys. zł przekazała następnie „na cele niezwiązane z działalnością statutową, czyli na finansowanie kampanii referendalnej” spółce medialnej Polska Press, która należy do Orlenu. Była to zapłata za ogłoszenia.

290 tys. zł wpłynęło na konto Poloniki, z czego 270 tys. zł zostało wydane na ogłoszenia również w Polska Press, a 20 tys. zł trafiło do spółki Nikris Media.

Młodzieżowy Klub Strzelecki „Kaliber” ze Szczecina otrzymał 150 tys. zł darowizny, z której 40 tys. zł przeznaczył na ogłoszenia prasowe, a 75 tys. zł na płatne publikacje w internecie.

– W przypadku Młodzieżowego Klubu Strzeleckiego „Kaliber” osobom zarządzającym tym klubem nie przedstawiono zarzutów. Wynika to z ustawowej definicji „znacznej szkody majątkowej”. Zgodnie z przepisami, wartość znacznej szkody majątkowej musi przekraczać 200 tys. zł – tłumaczy prokurator Mariusz Marciniak, rzecznik prasowy Prokuratury Regionalnej w Gdańsku.

Fundacja nazywana „Małym Funduszem Sprawiedliwości”

Jak informuje prokuratura, Fundacja Alior Banku została powołana w 2022 r., a więc niedługo przed wyborami parlamentarnymi, ale już od maja 2024 r. znajduje się w stanie likwidacji. Audyt z grudnia 2023 r. wykazał, że fundacja była wykorzystywana do nieprawidłowego transferowania pieniędzy na cele polityczne, przede wszystkim na wspieranie inicjatyw powiązanych ze środowiskiem Suwerennej Polski. Z tego powodu media określały ją mianem „małego Funduszu Sprawiedliwości”.

– Zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że środki otrzymane przez Fundację Polska360 i Fundację Rzeczypospolitej Polonika zostały szybko przekazane podmiotom prowadzącym działalność medialną. Pieniądze posłużyły do sfinansowania ogłoszeń związanych z kampanią referendalną przed referendum z 15 października 2023 r. – mówi prok. Marciniak.

Śledczy podkreślają, że fundacje objęte aktem oskarżenia, a także niektóre inne fundacje powstałe i działające przy spółkach z udziałem Skarbu Państwa, na przełomie września i października 2023 r. „stały się wehikułem finansowym do transferu znacznych środków pieniężnych na potrzeby kampanii referendalnej”.

W czerwcu 2025 r. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wszczęła śledztwo dotyczące nieprawidłowości w Fundacji Banku Pekao SA – dotyczy ono darowizn na ponad 4,6 mln zł, które zdaniem śledczych nie zostały wykorzystane zgodnie z celami statutowymi. Jedną z trzech dużych darowizn – milion złotych na „Społeczną kampanię informacyjną zwiększającą świadomość na temat demokracji, społeczeństwa obywatelskiego oraz konstytucyjnych praw i obowiązków wszystkich Polaków” – otrzymała właśnie Fundacja Polska360.

Fundacja załatwia 791 tys. zł na remont dworku Obajtka

Fundacja Polska360 zmieniła niedawno nazwę na Fundacja Polonia Plus, choć w 2018 r. działała pod jeszcze innym szyldem – Fundacji Pomocy i Więzi Polskiej „Kresy RP”.

O jej prezesie, Arturze K., pisaliśmy w kontekście dworku Daniela Obajtka na Pomorzu. Ujawniliśmy, że Fundacja Pomocy i Więzi Polskiej „Kresy RP” pozyskała z resortu kultury 791 tys. zł na „prace ratunkowe przy zabytkowym dworze, pokrycie obiektu dachówką karpiówką wraz z obróbką blacharską oraz wstawienie stolarki okiennej”.

Przed złożeniem wniosku o dotację Obajtek użyczył fundacji nieruchomość na 10 lat. Wniosek fundacji Kresy RP został wyżej oceniony z powodu wpisania do projektu tzw. komponentu społecznego – organizacja zapowiedziała, że w odnowionym dworku utworzy Muzeum Żołnierzy AK-Łagierników, uruchomi centrum rehabilitacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością oraz z zaburzeniami rozwoju ze środowisk polonijnych ze Wschodu i z Polski, a także dla weteranów AK i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz członków ich rodzin.

Inwestycję chwalił „Super Express”. W tekście „Piękny gest prezesa Orlenu. Przekazał dworek chorym dzieciom” Artur K. kreślił wzruszający obraz filantropii. – Już wiemy, że prezes Obajtek chciałby nam przekazać nieruchomość bezterminowo. On doskonale wie, jak ważna jest terapia i leczenie dzieci – mówił wówczas K.

Dworek pozostał jednak własnością Obajtka, który w 2020 r. rozwiązał umowę z Kresami. W kwietniu 2020 r. użyczył dworek innej fundacji – Handicap Zakopane – tym razem na 30 lat. Następnie Ministerstwo Kultury przyznało tej fundacji 360 tys. zł na kolejny etap remontu dworku Obajtka. Remont finansowany był także ze środków spółek Skarbu Państwa. OKO.press podało, że Fundacja KGHM przeznaczyła na ten cel 410 tys. zł, Fundacja PKO BP – kilkaset tys. zł. Z kolei fundacja Handicap otrzymała w 2020 r. na inne projekty 200 tys. zł z Fundacji Orlen i 150 tys. zł z Fundacji Lotos.

Lata mijają, a dworek w Borkowie Lęborskim nadal jest w remoncie. Po przegranych przez PiS wyborach parlamentarnych w 2023 r. Daniel Obajtek przekazał nieruchomości i udziały w spółkach swojemu synowi. Następnie majątek przeszedł do jego fundacji rodzinnej KP76. ●

eprasa.pl e26bd0d53e

Choinka Darczyńców 2026

Pomagamy domowemu hospicjum z Gdańska

Podopieczni hospicjum Pomorze Dzieciom potrzebują naszego wsparcia. Aby im pomóc, firmy i instytucje kupują oznaczone swoim logo ozdoby na naszej Choince Dobroczyńców. Do wyboru są bombki i dzwonki.

Ilona Godlewska

Grudzień w hospicjum Pomorze Dzieciom to szczególny czas pełen wzruszeń.

– Mamy świadomość, że dla części naszych podopiecznych mogą to być ostatnie święta spędzone z najbliższymi – przyznaje Ewa Liegman, prezeska hospicjum Pomorze Dzieciom. – Nasz zespół lekarzy i pielęgniarek, dzięki całodobowej gotowości i specjalistycznej wiedzy, zapewnia dzieciom bezpieczeństwo, profesjonalną opiekę oraz nieustanne wsparcie, a ich rodzinom poczucie, że nie są sami w najtrudniejszych chwilach.

• **Prezeska hospicjum domowego dla dzieci Pomorze Dzieciom Ewa Liegman**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

POMAGAJĄ OD 12 LAT

Od 12 lat Pomorze Dzieciom ułatwia opiekę nad chorymi dziećmi, wspiera ich bliskich, pomaga w walce z trudami codziennego życia. Choć hospicjum swoją siedzibę ma w Gdańsku, to niosąc pomoc nie ogranicza się tylko do Trójmiasta. Lekarze i pielęgniarki są wszędzie tam, gdzie są potrzebni.

Obecnie hospicjum ma pod opieką 35 dzieci z nieuleczalnymi chorobami – od niemowląt po młodych dorosłych.

– Zapewniamy im całodobową opiekę medyczną, fizjoterapię, wsparcie psychologiczne i duchowe niezależnie od wyznania, pomoc socjalną oraz niezbędny sprzęt medyczny. Fizjoterapia nie tylko łagodzi dolegliwości i pomaga utrzymać komfort życia, ale również pozwala najmłodszym, często po licznych interwencjach medycznych, na nowo doświadczać bliskości i bezpiecznego dotyku – mówi Ewa Liegman i dodaje:

– Nasza opieka obejmuje rozległy obszar województwa pomorskiego – od Kaszub, przez okolice Tczewa, Starogardu Gdańskiego, Wejherowa i Malborka, po powiaty chojnicki, człuchowski i kwidzyński. Docieramy do rodzin zarówno podczas planowych wizyt specjalistycznych, jak i interwencji podejmowanych o każdej porze dnia i nocy.

ZAWODNE SAMOCHODY

Żeby nadal mogli sprawnie działać, potrzebne są im niezawodne samochody. A dwa z ich pojazdów wymagają już kosztownych napraw. Po ponad pięciu latach intensywnej eksploatacji każdy z nich ma na liczniku około 200 tys. km.

– Niezawodny transport to nie tylko komfort pracy personelu, ale przede wszystkim pewność, że pomoc dotrze do dziecka zawsze wtedy, gdy będzie potrzebna – również w trudnych warunkach zimowych przyznaje Liegman.

JAK MOŻNA POMÓC?

Żeby nie musieli się martwić, czy w drodze do cierpiącego dziecka auta się nie zepsują, postanowiliśmy ich wesprzeć. W ramach naszej akcji „Choinka Darczyńców" namawiamy sponsorów, by zrobili hospicjum prezent. Aby pomóc, wystarczy kupić ozdobę. Świąteczne drzewko – Choinka Darczyńców publikowane będzie co tydzień w piątkowym „Tygodniku Trójmiasto" oraz codziennie na stronie trojmiasto.wyborcza.pl. Do wyboru są: bombki, dzwonki oraz gwiazda. Darczyńcy mogą zgłaszać się do nas do 15 grudnia. Informacje dla firm i instytucji, chcących wziąć udział w naszej akcji, można uzyskać wysyłając maila na adres: reklama@trojmiasto.wyborcza.pl.

Do tej pory wsparli nas: Rutkowski Group, NDI-Development, Rafineria Gdańska, Port Lotniczy Gdańsk, Muzeum II Wojny Światowej i Ergo Hestia.

Ewa Liegman: – Udział w akcji „Choinka Dobroczynności" to dla nas szansa na pozyskanie środków na zakup niezbędnego samochodu, który pozwoli nam bezpiecznie i niezawodnie docierać do naszych podopiecznych. Nasza misja wykracza jednak poza opiekę nad dzieckiem i jego rodziną w czasie choroby. Stworzyliśmy również hospicjum perinatalne TuliPani oraz centrum wsparcia po stracie eMOCja, które pomaga wszystkim osobom doświadczającym żałoby. Dzięki temu zapewniamy ciągłość i kompleksowość wsparcia – od diagnozy, przez czas choroby, aż po towarzyszenie rodzinom po stracie. ●

Fizjoterapia nie tylko łagodzi dolegliwości i pomaga utrzymać komfort życia, ale również pozwala najmłodszym, często po licznych interwencjach medycznych, na nowo doświadczać bliskości i bezpiecznego dotyku

EWA LIEGMAN
prezeska hospicjum Pomorze Dzieciom

eprasa.pl e26bd0d53e

PEJ budują kompetencje dla pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce

W gminie Choczewo widać postępujące prace związane z przygotowywaniem terenu do formalnego rozpoczęcia budowy elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino. Przy realizacji tej inwestycji nie zapomniano też jednak o przygotowywaniu odpowiednich kadr, które w projekcie są niezbędne. Choć do uruchomienia elektrowni pozostało jeszcze 10 lat, Pomorze już dziś inwestuje w rozwój talentów i kompetencji potrzebnych do realizacji projektu.

Spawacze, elektrycy, automatycy, monterzy, technicy energetycy. To między innymi takich specjalistów już w niedługim czasie będą potrzebować firmy zaangażowane w budowę elektrowni jądrowej Lubiatowo-Kopalino. Warto jednak pamiętać, że o tych samych pracowników zabiegają też już dziś chociażby stocznie, firmy związane z energetyką wiatrową na Bałtyku, przemysł obronny czy sektor infrastrukturalny.

Polskie Elektrownie Jądrowe rozpoczęły więc działania, które mają przygotować przyszłe kadry jeszcze zanim na placu budowy ruszą najbardziej intensywne prace. Takie wyprzedzenie czasowe wynika z faktu, że przykładowo, wykształcenie technika zajmuje kilka lat, a dostosowanie programów nauczania wymaga jeszcze więcej czasu.

W praktyce oznacza to zbudowanie całego systemu współpracy między szkołami, uczelniami, urzędami pracy i przedsiębiorstwami. I to już się dzieje. Od początku roku spółka PEJ prowadzi rozmowy z samorządami, dyrektorami szkół, nauczycielami i pracodawcami, którzy dziś widzą potrzebę kształcenia pracowników do projektu jądrowego.

Jednym z najbardziej zaawansowanych przedsięwzięć jest współpraca pięciu pomorskich szkół z Narodowym Centrum Badań Jądrowych i Polskimi Elektrowniami Jądrowymi. Program ma przygotować przyszłe kadry dla rozwijającego się sektora jądrowego poprzez rozwój kierunków i kompetencji odpowiadających potrzebom branży.

Nie chodzi o stworzenie kolejnego niszowego kierunku, ale o wzbogacenie istniejących zawodów technicznych o wiedzę i umiejętności przydatne przy budowie oraz eksploatacji nowoczesnych elektrowni. Fundamenty systemu są, teraz czas na ich dostosowanie do nowych wyzwań.

Coraz większą rolę odgrywają też tzw. klasy patronackie. To model dobrze znany w innych branżach. Firma – patron współpracując ze szkołą, pomaga dopasować program nauczania do realnych potrzeb rynku, organizuje praktyki i umożliwia uczniom kontakt z przyszłym miejscem pracy. Dzięki temu młodzież widzi, jak wygląda ich przyszły zawód nie na zdjęciach czy prezentacjach, ale w rzeczywistym środowisku pracy.

W tym roku przedstawiciele Mostostalu Kraków, polskiej firmy przygotowującej się do produkcji komponentów dla elektrowni na Pomorzu, odwiedzili Powiatowy Zespół Szkół nr 2 i nr 4 w Wejherowie, Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pucku oraz Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gdyni, aby ocenić potencjał kadrowy i techniczny placówek pod kątem przyszłej współpracy. Podobną wizytę w PZS nr 4 w Wejherowie przeprowadził Energomontaż-Północ Gdynia. Przygotowania do uruchamiania tego typu rozwiązań i programów praktyk zawodowych trwają.

Na tym działania się nie kończą. Przygotowywane są programy dla osób dorosłych, które myślą o zmianie zawodu lub podniesieniu swoich kwalifikacji. PEJ we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Gdańsku oraz siecią powiatowych urzędów pracy na Pomorzu zbiera informacje o potrzebach szkoleniowych mieszkańców i podczas spotkań prezentuje możliwości rozwoju zawodowego oraz ścieżki wejścia do zawodów istotnych dla realizacji projektu pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce.

Już dziś zainteresowanie takimi inicjatywami liczone jest w setkach osób. Z tym wyzwaniem mierzy się nie tylko Pomorze, ale cała Polska. W najbliższych latach rynek będzie potrzebował tysięcy pracowników technicznych, podczas gdy liczba młodych osób wchodzących do zawodów przemysłowych pozostaje ograniczona. Dlatego równie istotne jak kształcenie młodzieży staje się wykorzystanie potencjału osób już obecnych na rynku pracy.

Przykładem jak to robić jest realizowany wspólnie przez PEJ i Politechnikę Gdańską projekt „Nuklearyzacja PGE-DU 2.0" obejmujący szkolenia z zakresu energetyki jądrowej i kompetencji STEAM, który ma pomóc w zdobywaniu wiedzy o energetyce jądrowej nauczycielom, doradcom zawodowym, pracownikom instytucji rynku pracy oraz osobom zainteresowanym rozwojem nowych kompetencji lub zmianą ścieżki zawodowej. Jeszcze przed uruchomieniem programu chęć udziału zgłosiło blisko 450 osób, w tym niemal 240 nauczycieli szkół technicznych oraz ponad 200 przedstawicieli instytucji rynku pracy, inżynierów i osób z doświadczeniem przemysłowym. Skala zainteresowania pokazuje, że wokół projektu pierwszej polskiej elektrowni jądrowej już dziś tworzy się szerokie zaplecze przyszłych specjalistów.

Budowanie kadr dla atomu oznacza jednak coś więcej niż naukę zawodu. Filarem procesu kształcenia branży jądrowej jest kultura bezpieczeństwa, która oznacza pracę opartą na odpowiedzialności, przestrzeganiu procedur, dokładności i gotowości do zgłaszania nawet najmniejszych nieprawidłowości. Można powiedzieć, że są to kompetencje, których nie zdobywa się podczas jednego kursu. Buduje się je od początku edukacji, a towarzyszą potem pracownikowi przez całą karierę zawodową.

PEJ łączy edukację i przemysł

W zorganizowanych przez PEJ spotkaniach, warsztatach i wykładach dotyczących ścieżek kariery związanych z energetyką jądrową uczestniczyło dotąd blisko trzy tysiące uczniów oraz kilkuset nauczycieli, doradców zawodowych i przedstawicieli instytucji rynku pracy. W efekcie powstają pierwsze partnerstwa między szkołami i przedsiębiorstwami, trwają przygotowania do uruchamiania klas patronackich, a potrzeby kadrowe energetyki jądrowej zostały włączone do regionalnych analiz dotyczących przyszłości rynku pracy.

Ważnym elementem projektu jest także dzielenie się doświadczeniami między szkołami i przedsiębiorstwami. Temu służyło m.in. webinarium „Jak zbudować własną kadrę dla projektu jądrowego? Klasy patronackie i współpraca ze szkołami", podczas którego na zaproszenie PEJ przedstawiciele szkół i biznesu dyskutowali o praktykach, warsztatach, konsultowaniu programów nauczania oraz wspólnym promowaniu kierunków technicznych.

Choć do uruchomienia pierwszego bloku elektrowni w gminie Choczewo pozostało jeszcze 10 lat, proces budowy zaplecza kadrowego dla tej inwestycji już trwa. Od jego powodzenia zależy nie tylko sprawna realizacja projektu, lecz także to, czy energetyka jądrowa stanie się dla Pomorza impulsem do rozwoju nowych kompetencji, specjalizacji i atrakcyjnych miejsc pracy.

eprasa.pl e26bd0d53e

Młodzi na studiach

Dobre oceny, a za tym kryje się dramat

Studia kojarzą się z nowymi znajomościami, zabawą i początkiem dorosłego życia. Tymczasem dla wielu młodych ludzi to czas kryzysu i samotności.

ROZMOWA Z
DR AGATĄ RUDNIK
z Instytutu Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego

FOT. JAKUB ORZECHOWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

JOANNA WIŚNIOWSKA: Mamy kryzys zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, ale chyba o kimś w tym gronie młodych zapomnieliśmy?
DR AGATA RUDNIK: Tak, o osobach studiujących. Mam wrażenie, że znalazły się w czyśćcu. Dopóki młodzi ludzie są w systemie szkolnym, nawet jeśli zmagają się z różnymi trudnościami, mogą liczyć na wsparcie różnych instytucji, chociażby szkoły. Kiedy młodzież kończy szkołę i rozpoczyna studia, zmienia się system dostępnego im wsparcia. Choć nadal mogą korzystać z publicznej opieki psychologicznej i psychiatrycznej, tracą dostęp do rozwiązań organizowanych w szkołach. Na uczelniach dostępność i zakres pomocy bywają zróżnicowane, co dla części studentów oznacza trudności w uzyskaniu odpowiedniego wsparcia.

Dlaczego właśnie ta grupa jest tak łatwo pomijana?
– To osoby, które formalnie decydują już same o sobie.

Dopóki mieszkają z rodzicami, często to rodzice zapisują je do lekarza, motywują, przypominają o różnych sprawach. Na studiach zaczyna się dorosłe życie. Dla wielu z nich wyjazd z domu jest szansą i możliwością. Dla części jednak taka zmiana może oznaczać mniejszy lub większy kryzys.

Trzeba się odnaleźć w nowym środowisku, nauczyć samodzielności, płacić rachunki, zarządzać budżetem. Nagle okazuje się, że do końca miesiąca zostało jeszcze dużo dni, a pieniędzy niewiele. Do tego obiad sam się nie zrobi, a do lekarza nikt już nie zapisze. Pamiętanie o tych wszystkich obowiązkach może być przytłaczające. W naszym Centrum Wsparcia Psychologicznego widzimy, że październik jest miesiącem, w którym dużo się dzieje. Studenci poznają nowych ludzi, zaczynają zajęcia, próbują odnaleźć się w nowej rzeczywistości.

Od listopada przychodzą jednak osoby, które mówią, że tęsknią za domem, bliskimi i znajomymi ze szkoły. Dla jednych rozpoczęcie studiów jest więc szansą, dla innych wydarzeniem kryzysowym.

Akcji #NieMaMnieTutaj

• Tekst powstał w ramach akcji #NieMaMnieTutaj. Zaczęliśmy ją z niepokoju o świat, w którym dorastają dzieci i młodzież: o to, kto kształtuje ich emocje, relacje i sposób myślenia. Przyglądamy się samotności, kondycji psychicznej, szkodliwym treściom i odpowiedzialności Big Techów, a także temu, co naprawdę dzieje się po drugiej stronie ekranu.

• Więcej na wyborcza.pl

Czują się samotni?
– Zdecydowanie. W ostatnich latach to jeden z dominujących problemów, które obserwujemy. Właśnie opublikowaliśmy raport dotyczący samotności osób studiujących. Badania przeprowadził m.in. Uniwersytet Warszawski, a Uniwersytet Gdański jest współautorem raportu. Wynika z niego, że aż jedna czwarta badanych prezentuje bardzo wysoki poziom samotności.

To dużo.
– Bardzo! A do tego ok. 63 proc. odczuwa samotność na poziomie co najmniej przeciętnym. Można być otoczonym ludźmi, mieć mnóstwo znajomych, a mimo to czuć się samotnym. Kluczowe są bowiem relacje dobrej jakości. W różnych modelach dobrostanu i wysokiej jakości życia relacje międzyludzkie są wymieniane jako jeden z najważniejszych czynników. Lubię przywoływać badania prowadzone na Harvardzie od blisko 90 lat. Pokazują one, że można mieć pieniądze, dużo pieniędzy, zdrowie, ale jeśli nie ma się satysfakcjonujących relacji, choćby jednej osoby, do której można zadzwonić o każdej porze dnia i nocy i na którą można liczyć, życie staje się trudniejsze.

Na studiach trzeba często budować te relacje od początku.
– Tak, a z wiekiem jest to coraz trudniejsze. Choć na studiach mamy przynajmniej ten punkt zaczepienia, że spotykamy ludzi zainteresowanych podobnymi rzeczami. Studiujemy na jednym kierunku, mamy wspólne zajęcia. Później, na przykład po trzydziestce, nie jest już tak łatwo. Pracujemy często z tymi samymi ludźmi, a poza pracą trzeba dopiero znaleźć przestrzeń do nawiązywania nowych znajomości.

A ludzie wiedzą, gdzie szukać nowych znajomości?
– Do naszego centrum przychodzą osoby, z którymi potrafimy czasem poświęcić nawet 50 minut konsultacji na wspólne zastanawianie się, gdzie mogą poznać znajomych i jak tworzyć satysfakcjonujące relacje. To pokazuje, jak duża jest skala tego problemu.

Na szczęście na trójmiejskich uczelniach dzieje się coraz więcej w kierunku przeciwdziałania samotności. Na Uniwersytecie Gdańskim mamy na przykład akcję „Uspołecznij się", realizowaną przez Centrum Aktywności Studentów i Doktorantów. Organizowane są różne wydarzenia: grzybobrania, planszówki, silent disco. To możliwości, z których warto korzystać.

Osoby, które do was przychodzą z problemem samotności, wiedzą, czego potrzebują?
– Często tak. I uważam to za bardzo pozytywne, że potrafią zdefiniować swoje potrzeby, zgłaszają się do centrum i szukają pomocy. Czasami potrzebują po prostu impulsu, który pozwoli im zrobić pierwszy krok. W ostatnich tygodniach obserwujemy ogromne zainteresowanie konsultacjami. Mamy sporo godzin konsultacyjnych, ale mam wrażenie, że niezależnie od tego, ile byśmy ich mieli, wszystkie zostałyby wykorzystane. Z jednej strony bardzo nas to cieszy. Z drugiej zastanawiamy się, czy dokładanie kolejnych godzin indywidualnych spotkań jest na pewno najlepszym rozwiązaniem.

Jak to?
– Konsultacje jeden na jeden są oczywiście bardzo ważne, ale rekomendacje płynące z naszych badań dotyczących samotności i dobrostanu wskazują też na potrzebę innych działań.

Jakich?
– Coraz więcej mówi się o wsparciu uczelni, ale nie chodzi wyłącznie o zmiany organizacyjne. Ważne jest również wspieranie autonomii, poczucia własnej wartości i sprawczości.

A jak jest poczuciem sensu życia wśród studentów?
– Przeprowadzone na Uniwersytecie Gdańskim z inicjatywy studentów „Wielkie badanie dobrostanu" (zainicjowane przez Pawła Książka, w co zaangażowani byli prof. Paweł Atroszko, Kinga Dykier, Michał Skoczko, Oliwia Kosecka), którego wyniki pokażemy już w grudniu, wykazało, że nawet jedna osoba na dziesięć uważała, że jej życie nie ma sensu. To bardzo dużo. Oznacza, że część młodych ludzi nie widzi nadziei i nie potrafi dostrzec perspektywy na przyszłość. Nie oznacza to automatycznie, że każda z tych osób ma myśli samobójcze. Jednak w naszym badaniu niemal 10 proc. respondentów deklarowało występowanie myśli samobójczych. To bardzo niepokojący wynik.

Oczywiście trzeba pamiętać o ograniczeniach badania i jego próbie – w badaniu udział wzięło ponad 3000 studentów i doktorantów UG. Nie możemy na tej podstawie wyciągać wniosków dotyczących wszystkich studentów. Niemniej te wyniki pokazują, jak poważnie trzeba traktować problem.

Co może im pomóc?
– Wzmacnianie sprawczości. Pokazywanie młodym ludziom, że mogą coś zrobić, że nie wszystko zależy od decyzji uczelni, rodziców czy innych osób.

Tymczasem młodzi często słyszą, że są „pokoleniem płatków śniegu".
– Bardzo uważałabym na takie określenia. Myślę, że problem rzeczywiście dotyczy poczucia sprawczości i autonomii, które u części młodych osób nie zostały odpowiednio rozwinięte. Zastanawiam się też, czy rodzice zawsze wspierają odporność psychiczną dzieci i wiarę w to, że mają kontrolę nad własnym życiem. Nie chodzi o obwinianie rodziców, ale o to, żeby przyjrzeć się temu, jak uczymy młodych ludzi samodzielności i radzenia sobie z trudnościami.

A jednocześnie to pokolenie bardzo świadome psychologicznie. Potrafi mówić o emocjach, zna nazwy zaburzeń, posługuje się językiem terapeutycznym.
– To prawda. Czasami jestem pod wrażeniem języka, jakiego używają osoby przychodzące do naszego centrum. Świetnie potrafią nazywać emocje, znają różne zaburzenia psychiczne i zaburzenia osobowości. Zdarza się, że przychodzą już z własnymi podejrzeniami diagnostycznymi, bo przeczytały coś na TikToku czy Instagramie i uznały, że być może również ich dotyczy to zaburzenie. Świetnie, że szukają informacji, chcą wiedzieć więcej, ważne jest jednak to, aby zweryfikować to ze specjalistą. Naszą rolą jest wtedy spokojna rozmowa, wyjaśnienie, czym są określone trudności, i wskazanie ewentualnych kroków diagnostycznych. Czasami warto też zadać pytanie: po co właściwie potrzebujesz tej diagnozy? Co ona ma ci dać? Nie chodzi o to, żeby komuś odmawiać diagnozy czy umniejszać jego doświadczeniom. Chodzi o zastanowienie się, co z tą wiedzą można później zrobić.

›

eprasa.pl e26bd0d53e

REKLAMA

eprasa.pl e26bd0d53e

W waszym badaniu dobrostanu zwracaliście uwagę również na cechy ADHD i spektrum autyzmu.
– Tak. W naszym badaniu około połowa osób prezentowała cechy wskazujące na możliwość występowania symptomów ADHD. To jednak nie oznacza, że połowa badanych ma ADHD. Korzystaliśmy z narzędzi przesiewowych, które pozwalają wychwycić określone cechy, ale nie służą do stawiania diagnozy. W samym centrum również nie zajmujemy się diagnozowaniem. Możemy natomiast wyjaśnić, jak wygląda proces diagnostyczny i gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc. Co ważne, osoby uczestniczące w badaniu otrzymywały informacje zwrotne. Nie chcieliśmy, żeby wypełniły kwestionariusz i zostały same z niepokojącymi wynikami. Jeśli pojawiały się sygnały wskazujące na trudności, informowaliśmy m.in. o możliwości skorzystania ze wsparcia naszego centrum.

Czy osoby, u których pojawiały się takie cechy, były bardziej narażone na samotność i myśli samobójcze?
– W badanej przez nas grupie obserwowaliśmy związki między występowaniem takich cech a zwiększonym ryzykiem myśli samobójczych i zachowań suicydalnych. Osoby z rozpoznanym ADHD lub w spektrum autyzmu, a także te, u których narzędzia przesiewowe wskazywały na możliwość występowania takich cech, częściej doświadczały określonych trudności. To zresztą pokrywa się z wiedzą płynącą z innych badań.

U osób z ADHD i w spektrum autyzmu ryzyko występowania myśli samobójczych jest podwyższone.

Jednym z czynników może być maskowanie, czyli nieustanne dostosowywanie się do społeczeństwa, które nie zawsze jest przygotowane na ich potrzeby. Mam jednak wrażenie, że wciąż za bardzo przyglądamy się jednostce, jej zaburzeniom, deficytom, trudnościom adaptacyjnym. Tymczasem powinniśmy również zapytać, czy środowisko akademickie zapewnia odpowiednie warunki, żeby taka osoba mogła się rozwijać, wykorzystać swoje zasoby i po prostu rozkwitać.

Czyli zamiast skupiać się na tym, czego studentowi brakuje, zacząć dostrzegać jego mocne strony?
– Zdecydowanie. Mam wrażenie, że bardzo często skupiamy się na deficytach, jakie mogą u nich występować, a nie szukamy pozytywów. W swojej pracy klinicznej, w szpitalu czy gabinecie, kiedy pytam pacjentów o ich mocne strony, często słyszę: „nie mam", „nie wiem", „nie znam swoich mocnych stron". A przecież warto je znać, bo wtedy można je wykorzystywać. Zdarza się, że ktoś przez lata korzystał z jednego sposobu uczenia się, a dopiero później odkrywa, że inne strategie, na przykład słuchanie nagrań czy rozmowa o materiale, są dla niego bardziej pomocne. Nagle okazuje się, że można inaczej podejść do nauki i wykorzystać swoje naturalne predyspozycje. Są też narzędzia, które pomagają rozpoznawać mocne strony.

Jakie?
– Nie chodzi o testy w rodzaju „jaką pizzą jesteś?", ale o takie, które pozwalają rzeczywiście przyjrzeć się własnym zasobom. Czasami odkrywamy, że naszą mocną stroną jest choćby umiejętność dostrzegania i doceniania piękna. To też jest zasób, który można wykorzystywać. Zamiast nieustannie szukać deficytów, powinniśmy więc pomagać ludziom odkrywać ich mocne strony i dawać im przestrzeń do rozwoju.

Wróćmy do samotności. Jak właściwie ją mierzyć?
– To zależy od tego, jak ją definiujemy i rozumiemy. Możemy po prostu zapytać człowieka, czym jest dla niego samotność i jak ją odczuwa. Wtedy otrzymujemy odpowiedzi jakościowe, bo każdy może doświadczać jej trochę inaczej. Mamy jednak również narzędzia pozwalające mierzyć samotność w sposób rzetelny i powtarzalny, dzięki czemu można porównywać różne badane grupy.

• **Biblioteka Uniwersytetu Gdańskiego** FOT. RAFAŁ MIELCZAREK/UG

Przy okazji kolejnego z badań, nasz zespół pracował nad skróconą wersją narzędzia, które wcześniej składało się z 20 pytań. Chcieliśmy sprawdzić, czy można ograniczyć je do czterech, zachowując możliwość rzetelnej oceny ogólnego poziomu samotności. Okazało się, że tak. Żyjemy w świecie, w którym ludzie nie zawsze mają czas na wypełnianie długich kwestionariuszy, dlatego takie krótkie narzędzia mogą być szczególnie przydatne.

Jakie to cztery pytania?
– Dotyczą tego,
• czy brakuje mi towarzystwa,
• czy czuję, że nie jestem już dla nikogo bliską osobą,
• czy czuję się opuszczony lub opuszczona oraz
• czy czuję się odizolowany lub odizolowana od innych.

Każde stwierdzenie ocenia się w skali od 1 do 4, zależnie od tego, w jakim stopniu się z nim zgadzamy. Maksymalnie można uzyskać 16 punktów. Wysoki wynik wskazuje, że samotności trzeba się przyjrzeć i zastanowić, jakie działania mogą pomóc.

A co może być lekarstwem na samotność?
– Z naszych badań i obserwacji wynika, że ważne jest wspieranie autonomii, poczucia własnej wartości i sprawczości. Chodzi o to, żeby człowiek miał poczucie kontroli nad własnym życiem i wiedział, że może podejmować działania, które poprawią jego dobrostan. Nie chodzi o to, żeby ktoś rozwiązywał za niego wszystkie problemy. Raczej o wspieranie go w szukaniu sposobów radzenia sobie z wyzwaniami. Dlatego tak ważne są również działania grupowe i warsztatowe. Mam wrażenie, że na uczelniach istnieje ogromna potrzeba takich form wsparcia, a nie tylko inwestowania w kolejne godziny indywidualnych konsultacji, o czym wcześniej wspominałam.

Część młodych ludzi nie widzi nadziei i nie potrafi dostrzec perspektywy na przyszłość. Nie oznacza to automatycznie, że każda z tych osób ma myśli samobójcze. Jednak w naszym badaniu niemal 10 proc. respondentów deklarowało występowanie myśli samobójczych. To bardzo niepokojący wynik

DR AGATA RUDNIK

W grupie można zobaczyć, że inni również zmagają się z trudnościami, że nie jest się jedyną osobą, której coś nie wychodzi?
– Dokładnie. Wsparcie grupy i praca warsztatowa mogą zdziałać bardzo dużo. Chciałabym wierzyć, że właśnie w tę stronę pójdziemy. Musimy się jednak jako społeczeństwo przyzwyczaić do mówienia o trudnościach, z którymi się mierzymy. Wciąż mamy problem z dzieleniem się takimi doświadczeniami. Dotyczy to szczególnie mężczyzn.

Oni rzadziej szukają pomocy?
– Bardzo cieszy mnie to, że do naszego centrum zgłasza się wielu mężczyzn. Nie mam teraz dokładnych statystyk, ale widzę to po liczbie zgłoszeń i zapisach na konsultacje. To dobry sygnał, że świadomość dotycząca zdrowia psychicznego się zmienia. Nadal jednak najczęściej jest to pomoc indywidualna. Warto rozwijać również inne formy wsparcia, na przykład kręgi mężczyzn, w których mogą się dzielić swoimi doświadczeniami.

Wróćmy do studentów, ich kondycji psychicznej. Jaki koszt ponoszą, żeby utrzymać się na studiach?
– Między innymi ekonomiczny. W naszych badaniach pojawiały się także kwestie związane z rezygnowaniem ze studiów, czyli tak zwanym drop-outem. Wiele osób wypada z systemu, a wtedy często tracimy możliwość obserwowania, co się z nimi dzieje i jak sobie radzą. Współczynnik rezygnacji ze studiów jest wysoki na wielu uczelniach, to nie jest zresztą wyłącznie polski problem. Młodzi rezygnują z powodu presji, oczekiwań, trudności w sprostaniu wymaganiom, ale także ze względów ekonomicznych. Staramy się temu przeciwdziałać, między innymi angażując studentów w różne działania uczelni. Dobrym przykładem jest nasze „Wielkie badanie dobrostanu", które powstało z inicjatywy samych studentów. My wspieraliśmy ich merytorycznie, ale to oni angażowali się w promocję badania, nagrywali materiały i zachęcali innych do udziału. Co ważne, za tę pracę otrzymywali wynagrodzenie. Od początku uważałam, że jeśli studenci wykonują pracę na rzecz centrum czy uniwersytetu, powinni być za nią wynagradzani. Nie zawsze mogliśmy płacić pieniędzmi, czasami oferowaliśmy kursy czy udział w konferencjach, ale zasada była jasna: nie chcemy wykorzystywać młodych ludzi. Takie działania dają im również możliwość zdobywania doświadczenia i rozwijania kompetencji, które później mogą wykorzystać na rynku pracy.

Wspominałaś również o uzależnieniu od uczenia się.
– To brzmi dość paradoksalnie. Przecież mogłoby się wydawać, że uzależnienie od nauki to coś pozytywnego, a wcale tak nie jest. Osoby uzależnione od uczenia się często nie mają nawet dobrych ocen. Problem polega na tym, że nie potrafią odpoczywać. Cały czas czują, że powinny coś robić, powinny się uczyć, powinny realizować kolejne zadania. Wiąże się to z ogromnym kosztem emocjonalnym. Dlatego tak ważne jest, żebyśmy patrzyli nie tylko na wyniki studentów, ale również na to, jak funkcjonują i ile kosztuje ich osiąganie tych wyników. Chciałabym, żeby studenci bardziej identyfikowali się ze swoimi uczelniami i czuli, że są ich częścią. Widać, że niektóre elementy takiej przynależności już funkcjonują. Popularnością cieszą się mecze, uczelniane bluzy czy kubki.

Może wydawać się, że to drobiazg.
– Ale takie symbole pomagają budować wspólnotę. Zastanawiamy się też, czy środowisko akademickie rzeczywiście pozwala studentom funkcjonować i rozwijać się bez nadmiernego przeciążenia. Warto pamiętać, że za każdą liczbą w raporcie stoi konkretny człowiek. Studentka lub student, którzy mogą przychodzić na zajęcia, zdawać egzaminy i osiągać bardzo dobre wyniki, a jednocześnie przeżywać poważny kryzys psychiczny. Dobre wyniki w nauce nie są dowodem na to, że ktoś świetnie sobie radzi. Z zewnątrz nie zawsze jesteśmy w stanie dostrzec, co dzieje się z drugim człowiekiem.

Czy uczelnia jest w stanie to zauważyć?
– Widzę coraz większą otwartość ze strony wykładowców.

Bardzo dużo osób z kadry akademickiej pisze do nas i pyta, co mogą zrobić, ponieważ zauważają, że studentowi jest trudno. Nie muszą wiedzieć, jak mu pomóc, ale widzą, że coś się dzieje, i szukają wsparcia.

To bardzo ważna zmiana. Zdarzają się sytuacje ekstremalne, w których wykładowcy zgłaszają się do nas, bo obawiają się, że student może targnąć się na swoje życie. Cieszy mnie, że coraz częściej dostrzegają, że ich rola nie ogranicza się do prowadzenia zajęć i oceniania. Mogą być również osobami, które zauważą kryzys i pomogą skierować studenta po odpowiednie wsparcie.

To dobry krok do tego, żeby stworzyć uczelnię, która będzie przyjazna dla wszystkich. Powinniśmy również zadać sobie pytanie, czy jesteśmy w stanie stworzyć takie środowisko, w którym każdy może się rozwijać i wykorzystywać swoje mocne strony. Jeśli ktoś każdego dnia musi dostosowywać się do warunków, które są dla niego obciążające, doświadcza wyczerpania i poczucia niedopasowania, trudno oczekiwać, że nie wpłynie to na jego zdrowie psychiczne.

Co stracimy, gdy młodych dorosłych pozostawimy bez odpowiedniego wsparcia?
– Pamiętajmy, że za chwilę te osoby wejdą na rynek pracy. Będziemy z nimi współpracować na różnych poziomach. Będą pracować w różnych zawodach, podejmować ważne decyzje, tworzyć relacje, zakładać rodziny i współtworzyć społeczeństwo. Jeśli dziś pozostawimy je same z trudnościami, konsekwencje mogą wykraczać daleko poza okres studiów. Ale zastanawiałabym się nie tylko nad tym, co stracimy, lecz przede wszystkim nad tym, co możemy zyskać, jeśli odpowiednio zadbamy o tę grupę. Bo przecież nie chodzi wyłącznie o to, żeby młodzi ludzie ukończyli studia, zdobyli dyplom i znaleźli pracę. Chodzi o to, żeby mogli rozwijać swoje możliwości, budować wartościowe relacje, czuć się częścią wspólnoty i dobrze funkcjonować w dorosłym życiu. W pewnym sensie, wspierając dziś studentów, pracujemy na naszą wspólną przyszłość.

Rozmawiała Joanna Wiśniowska

eprasa.pl e26bd0d53e

JESIENNA ODSŁONA

Second Hand Market z korzyścią dla środowiska

25 października z inicjatywy Portu Czystej Energii po raz drugi odbyła się specjalna edycja miejskiego targu, podczas którego mieszkanki i mieszkańcy Gdańska mogli sprzedać ubrania zalegające w ich szafach. Jesienna odsłona Second Hand Market przyciągnęła do 100czni blisko 4000 osób, a dzięki wydarzeniu 1100 sztuk odzieży zyskało drugie życie.

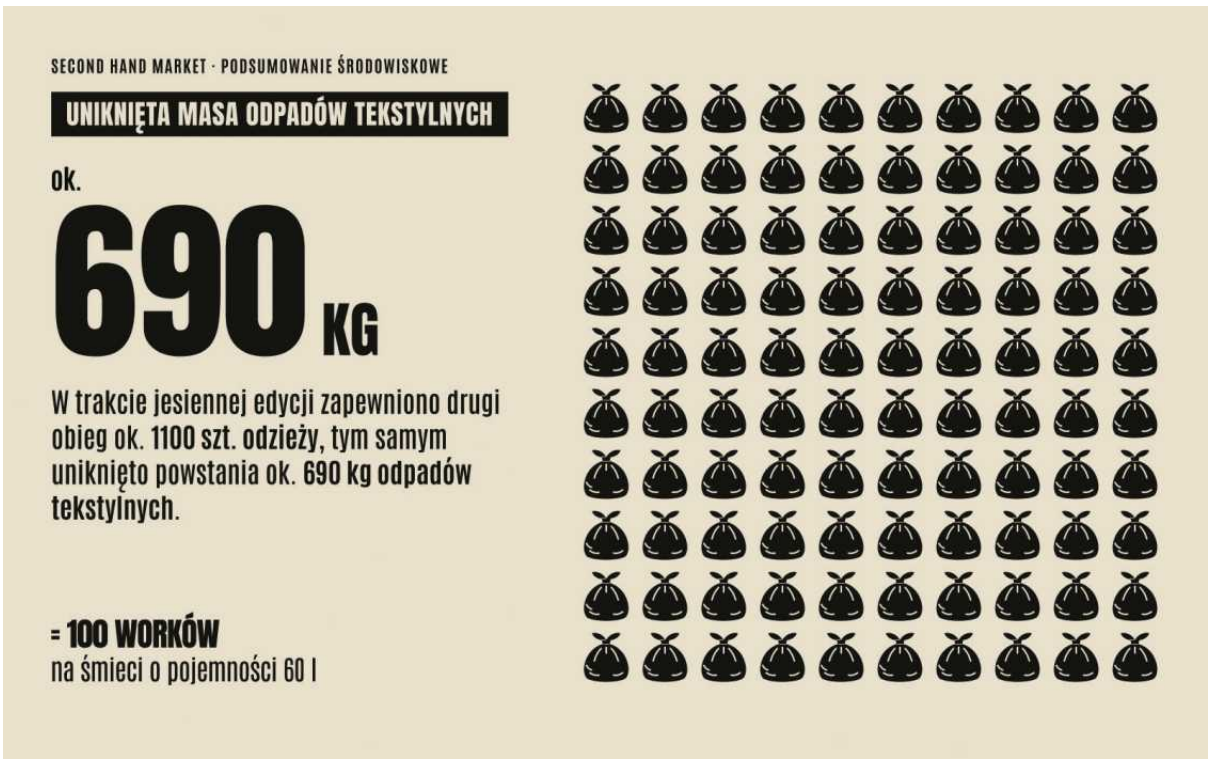

Korzyści dla środowiska

Do ponownego obiegu trafiło łącznie ok. 690 kg odzieży. Szacujemy, że dzięki temu udało się uniknąć emisji ponad 50 ton ekwiwalentu CO_2. To ilość odpowiadająca rocznej zdolności pochłaniania CO_2 przez 12,6 ha lasu. Szacunki oparto na danych ADEME – Francuskiej Agencji ds. Transformacji Ekologicznej zakładając, że zakup nowej odzieży został zastąpiony wyborem ubrań z drugiego obiegu.

Wciąż wiele ubrań, które mogłyby służyć nam jeszcze przez długi czas, staje się niepotrzebnym odpadem. Aby temu zapobiegać, warto dawać odzieży drugie życie poprzez ponowne wykorzystanie, wymianę czy upcykling

Takie działania pozwalają ograniczyć ilość odpadów tekstylnych oraz emisję CO_2 związaną z produkcją nowych ubrań. Wspólnie z mieszkankami i mieszkańcami Gdańska pokazaliśmy, że troska o środowisko i odpowiedzialne podejście do mody mogą być atrakcyjne i dostępne dla każdego.

Świadome wybory mieszkańców

Second Hand Market ponownie stał się przestrzenią, w której można było nie tylko znaleźć nowe ubrania, ale również odświeżyć te już posiadane oraz nadać nowe życie biżuterii. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty upcyklingowe. Nowością podczas tej edycji były konsultacje z analizy kolorystycznej, które z inicjatywy Zakładu Utylizacyjnego były dostępne przez cały czas trwania wydarzenia. Znajomość własnej palety kolorystycznej pomaga dokonywać bardziej świadomych decyzji przy wyborze nowej odzieży.

Edukacja ekologiczna w atrakcyjnej formie

Głównym celem inicjatywy jest ograniczanie ilości powstających odpadów tekstylnych oraz pokazywanie, że dawanie przedmiotom drugiego życia to realny wkład w ochronę środowiska. Second Hand Market udowadnia, że edukacja ekologiczna prowadzona w atrakcyjnej, miejskiej przestrzeni może przynosić wymierne efekty i zachęcać do zmiany codziennych nawyków konsumenckich.

Dziękujemy wszystkim mieszkankom i mieszkańcom za zaangażowanie oraz tak liczną obecność podczas jesiennej edycji wydarzenia!

Partnerami wydarzenia byli:
Czyste Miasto Gdańsk, Gdańska Karta Mieszkańca oraz Zakład Utylizacyjny w Gdańsku.

Gdańsk/34459690

eprasa.pl e26bd0d53e

Po co nam święta już w listopadzie?

Jedenaście powodów, żeby wybrać się na gdański jarmark

Powód główny to oczywiście uwolnić się od zbędnej gotówki. Można też zjeść pieczoną kiełbasę, aby potem przez cały rok rozpamiętywać, czemu się to sobie zrobiło. Powodów jest więcej.

Marek Sterlingow

Jarmark Bożonarodzeniowy w Gdańsku już się rozpoczął i potrwa do 23 grudnia. Tradycyjnie na Targu Węglowym i w okolicy. Oto jedenaście powodów, żeby tam się wybrać.

Żeby zapomnieć o porze roku

Boże Narodzenie trwa trzy dni, ale przecież nie po to mamy wolność i demokrację, żeby się tym przejmować. Do Wigilii jeszcze 34 dni, które czekają na zagospodarowanie.

Gdy jarmark się zaczyna, Gdańsk jest ciemny i wilgotny. Impreza pogody nie zmieni, ale może od niej odwrócić uwagę. Ciemność zostanie rozgoniona tysiącami lampek, muzyką, gorącymi napojami i zapachem jedzenia. Czy ułatwią wiarę w to, że nie marzniemy, tylko uczestniczymy w świątecznym wydarzeniu, zależy od indywidualnej podatności na bajer.

Żeby zagonić turystów do chodzenia w kółko

Organizatorzy tak rozmieścili tegoroczne atrakcje, żeby spacerowicze mogli przejść całą trasę bez zawracania. Jarmark zaczyna się na Targu Węglowym, a potem przez ulicę Bogusławskiego, Ogarną i Garbary rozprowadza turystów po Głównym Mieście. Celem jest trzymanie ich w ruchu, aż coś sobie w końcu kupią i pozbędą się niepotrzebnej gotówki. Powinno się udać, stoisk jest ponad dwieście.

Żeby zakręciło nam się w głowie

I to niekoniecznie od grzańca (do picia którego nie zachęcamy, a nawet wręcz przeciwnie). Na Targu Węglowym czekają: Gdańska Karuzela, Anielski Młyn i rollercoaster Wirujące Beczki. Można też wybrać się na wirtualną przejażdżkę saniami Mikołaja, polatać na paralotni w symulatorze albo porozmawiać z gadającym łosiem Luckiem. Dla tych, którym nadal będzie mało wrażeń, przygotowano koncerty, przedstawienia teatralne i konkursy.

Żeby odbyć rozmowę ze Świętym Mikołajem

Pamiętacie, jak byliście dziećmi i rodzice kazali wam siadać na kolanach ubranego na czerwono faceta? Albo te niezręczne rozmowy, które należało z nim prowadzić? I to pytanie, czy byliście grzeczni? Świat jest tak skonstruowany, że gdzieś, prędzej czy później, trzeba nauczyć się kłamać. Co ciekawe, zdjęcia z takich okazji (a ma je chyba każdy) ogląda się potem z przyjemnością.

Na jarmarku Mikołaj przyjmuje codziennie od godziny 15 do 18 w swoim zakątku przy ulicy Bogusławskiego. Można z nim porozmawiać, zrobić zdjęcie i przedstawić świąteczne życzenia.

Żeby zaśpiewać kolędę, zanim zacznie się grudzień

Nie trzeba czekać do Wigilii ani mieć dobrego głosu. Już 27 listopada o godz. 17.40 na jarmarku odbędzie się świąteczne karaoke. Każdy będzie mógł spróbować swoich sił przed publicznością. W repertuarze znajdą się kolędy i świąteczne przeboje, a śpiewać będzie można samemu, w duecie albo całą rodziną.

• **Jarmark Bożonarodzeniowy w Gdańsku** FOT. JERZY PINKAS / WWW.GDANSK.PL

Żeby zdobyć kolejny kubek

Wielką tajemnicą gdańskiego jarmarku są kubki na grzane wino i inne napoje. Nie wiadomo czemu, zawsze budzą wielkie emocje. Można wybrać kubek kolekcjonerski albo kaucyjny. Za ten drugi płacimy 30 zł kaucji, którą po oddaniu odzyskamy.

Tylko po co oddawać taką ładną pamiątkę? Są tacy, którzy w ramach zaspokajania swoich kolekcjonerskich nawyków zbierają jarmarkowe kubki. Co roku pojawia się nowy wzór, więc kolekcja nigdy nie jest kompletna. W ten sposób ekologiczny pomysł może zamienić się w kolejny przedmiot, z którym nie wiemy, co zrobić.

Żeby znowu wygrać konkurs na najlepszy jarmark w Europie

W 2025 roku Gdańsk zdobył pierwsze miejsce w europejskim plebiscycie na najlepszy jarmark bożonarodzeniowy. Zagłosowało na niego ponad 92 tysiące internautów. To bardzo dobry wynik, zwłaszcza że głosowanie nic nie kosztuje, a reklama miasta w Europie już tak. Nic dziwnego, że miasto i organizatorzy zachęcali mieszkańców do głosowania.

I tak promocja wyszła tanio, bo był to plebiscyt internetowy, a nie konkurs, w którym eksperci jeżdżą po Europie i sprawdzają jakość grzańca, pierników czy świątecznych dekoracji.

Żeby choinka była ekologiczna

Na jarmarku można było nie tylko kupić choinkę, ale również ją wypożyczyć. W ubiegłym roku Zakład Utylizacyjny w Gdańsku oferował 250 żywych świerków w doniczkach. Po świętach drzewka wracały do wypożyczalni. Przy okazji zbierano datki na ratowanie dzikich zwierząt. A około 500 choinek dekorujących sam jarmark po jego zakończeniu rozdrabniano i przeznaczano do kompostowania. W ten sposób nawet świąteczne drzewko może dostać drugie życie.

Tak jak przy kubkach uzasadnieniem całego przedsięwzięcia jest ekologia. Czy wożenie choinek samochodami w obie strony rzeczywiście służy środowisku?

Żeby mieszkańcy Głównego Miasta mieli na co narzekać

Zamknięte ulice, zapchane parkingi, tłumy pod oknami, hałas. Co dla turysty jest atrakcją, dla mieszkańca może być codzienną przeszkodą. Albo przynajmniej powodem do narzekań. A narzekać trzeba, inaczej ktoś jeszcze pomyśli, że jesteśmy zadowoleni.

W tym roku organizatorzy ograniczyli liczbę stoisk na ulicy Świętego Ducha i zrezygnowali z jarmarku na Długich Ogrodach. Na czas imprezy wprowadzono także zmiany w organizacji ruchu i przygotowano zastępcze miejsca parkingowe dla części mieszkańców.

W tym kontekście ciekawy jest punkt następny.

Żeby jarmark przyszedł do nas pod dom

Od 11 do 13 grudnia własny Jarmark Bożonarodzeniowy będą mieli mieszkańcy Przymorza Wielkiego. Świąteczne stoiska staną przy ulicy Jagiellońskiej, a handel potrwa od godz. 10 do 20.

To nie pomysł urzędników, lecz mieszkańców, którzy zgłosili projekt do Budżetu Obywatelskiego i wygrali głosowanie. Dzięki temu przez trzy dni jarmark przyjdzie do nich.

Żeby zapomnieć o pierwszych jarmarkach

Jarmark Bożonarodzeniowy w Gdańsku ma już ponad 30 lat. Zaczął się na początku lat 90. Wtedy była to grupka sprzedawców, którzy posiadali suszone grzyby i jakieś przywiezione z Chin gadżety. Pojawiały się też stoiska z niezbyt gustownymi majtkami i narzędziami zza wschodniej granicy. Ktoś przyniósł grilla. Ludziom się spodobało. Niektórzy usiłują dorobić do tego średniowieczne tradycje, ale jeżeli mamy być szczerzy, należy być z tym ostrożnym. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE
Gdańsk/34462768

1 GD

eprasa.pl e26bd0d53e

HANDEL LUDŹMI NIE WYGLĄDA JUŻ TAK, JAK PODPOWIADAJĄ NAM FILMY

Zaczyna się od wiadomości

Wiadomość od nieznajomego, który wydaje się wyjątkowo zainteresowany. Znajomość, która szybko nabiera tempa. Oferta pracy za granicą, z dobrymi pieniędzmi i zapewnionym mieszkaniem.

Takie sytuacje nie muszą budzić podejrzeń. W końcu kto nie chciałby poznać kogoś bliskiego albo znaleźć dobrze płatnej pracy? Problem zaczyna się wtedy, gdy za tymi obietnicami kryje się ktoś, kto chce wykorzystać drugiego człowieka.

Handel ludźmi rzadko przypomina dziś sceny znane z filmów. Nie zawsze dochodzi do porwania, siłowego uprowadzenia czy zamknięcia w pomieszczeniu bez możliwości ucieczki. Czasem osoba, która później staje się ofiarą, sama zgadza się na wyjazd, ufa poznanemu w sieci partnerowi albo przyjmuje propozycję zatrudnienia. Nie wie tylko, że ktoś od początku zaplanował jak ją wykorzystać.

- Współczesny handel ludźmi bardzo często rozpoczyna się od z pozoru niegroźnej wiadomości w mediach społecznościowych lub na portalach randkowych. Sprawcy szukają osób, które w swoich profilach pokazują, że są samotne, mają problemy finansowe albo chciałyby zmienić swoje życie – mówi podkom. Rafał Wohlfeil z Pomorskiej Policji.

Zanim pojawi się przemoc, jest budowanie zaufania

W przypadku metody nazywanej *loverboy* wszystko może wyglądać jak początek zwyczajnego związku. Mężczyzna poznaje kobietę w Internecie, interesuje się jej życiem, pamięta o drobiazgach, często pisze i szybko zaczyna mówić o uczuciach. Pojawiają się plany wspólnej przyszłości, obietnice domu, rodziny i lepszego życia. Z czasem dochodzi propozycja wyjazdu. Kobieta ma uwierzyć, że u boku nowego partnera czeka ją coś dobrego.

Taką historię przeżyła Mary*, której przypadek opisuje International Justice Mission. Pochodziła z rodziny mającej poważne problemy finansowe. Marzyła o stabilnej pracy i spokojnym życiu. Kiedy poznała w sieci George'a*, mieszkańca Wielkiej Brytanii, wydawało się, że wreszcie spotkała kogoś, z kim może zbudować przyszłość. Mężczyzna był czuły, zapewniał o miłości i obiecywał zatrudnienie po przeprowadzce.

Rzeczywistość okazała się zupełnie inna. Po przyjeździe do Wielkiej Brytanii Mary nie znalazła obiecanej pracy. Zamiast tego została zmuszona przez George'a i jego rodziców do świadczenia usług seksualnych. Przez niemal rok była kontrolowana, a sprawcy czerpali korzyści z jej krzywdy.

Takie relacje nie zmieniają się z dnia na dzień. Najpierw pojawia się coraz większa kontrola, potem niechęć partnera do kontaktów z rodziną i znajomymi, próby ograniczania samodzielności. Niekiedy dochodzą prośby o pieniądze, szantaż lub groźby. Osoba, która jeszcze niedawno czuła się kochana i bezpieczna, stopniowo traci możliwość podejmowania własnych decyzji.

fot. shutterstock

Dobra praca, której nie ma

Nie wszyscy trafiają w ręce handlarzy ludźmi przez relacje romantyczne. Innym sposobem jest werbowanie do pracy. Szczególnie łatwo zainteresować osoby, które pilnie potrzebują pieniędzy, długo pozostają bez zatrudnienia albo chcą szybko usamodzielnić się finansowo.

Ogłoszenie wygląda zachęcająco: wysokie wynagrodzenie, niewielkie wymagania, transport i zakwaterowanie po stronie pracodawcy. Czasem rekruter zapewnia, że wszystkim zajmie się sam, a kandydat nie musi martwić się formalnościami. Jest tylko jeden warunek – trzeba zdecydować się szybko, zanim miejsce zajmie ktoś inny.

Po przyjeździe sytuacja zaczyna się zmieniać. Pracownik słyszy, że musi oddać dokumenty, bo potrzebne są do załatwienia formalności. Wynagrodzenie zostaje wstrzymane, ponieważ trzeba najpierw pokryć koszty podróży i mieszkania. Potem pojawiają się kolejne opłaty. Kiedy ktoś chce zrezygnować, dowiaduje się, że ma dług i nie może odejść. Zdarzają się również groźby skierowane do niego lub jego rodziny.

- Niepokój powinny wzbudzić przede wszystkim bardzo wysokie zarobki przy braku wymagań, brak możliwości sprawdzenia firmy, presja na szybkie podjęcie decyzji czy propozycja pokrycia kosztów wyjazdu w zamian za ich późniejszy zwrot z pierwszej pensji. Szczególnie niebezpieczna jest konieczność oddania dokumentów tożsamości – zwraca uwagę podkom. Rafał Wohlfeil.

Telefon może być narzędziem kontroli

Internet znacznie ułatwił sprawcom docieranie do ludzi. Nie muszą już szukać potencjalnych ofiar wyłącznie w swoim najbliższym otoczeniu. Mogą prowadzić wiele rozmów jednocześnie, zakładać fałszywe profile i nawiązywać znajomości z osobami mieszkającymi w różnych krajach. Wystarczy kilka informacji z profilu, by zorientować się, czego ktoś szuka i na czym najbardziej mu zależy.

Telefon, który na początku służył do nawiązania znajomości, może później stać się narzędziem nadzoru. W jednej ze spraw dotyczących grupy przestępczej z Łodzi kobiety zmuszane do prostytucji były kontrolowane za pomocą aplikacji śledzących ich lokalizację GPS. W wynajmowanych mieszkaniach zainstalowano również bezprzewodowe kamery.

Zdarza się też, że przestępcy wykorzystują Internet do organizowania całego procederu, publikowania ogłoszeń i przeprowadzania transakcji finansowych. W Polsce rozbito między innymi grupę działającą pod przykrywką call center, która zwabiała ludzi ofertami zatrudnienia. Po przyjeździe osoby te były pozbawiane wolności i zmuszane do udziału w dystrybucji narkotyków.

Co ważne, cyfrowe ślady mogą pomóc również w wykrywaniu takich przestępstw. Wiadomości, ogłoszenia, dane o płatnościach czy lokalizacji bywają istotnym materiałem dla śledczych. Dlatego policja musi dziś nie tylko rozpoznawać tradycyjne metody działania handlarzy ludźmi, ale także nadążać za tym, jak wykorzystują oni nowe technologie.

Nie pytajmy, dlaczego nie uciekła

Dla osoby postronnej rozwiązanie może wydawać się oczywiste: skoro ktoś jest krzywdzony, powinien odejść i zgłosić sprawę. Tyle że w rzeczywistości nie jest to takie proste. Osoby wykorzystywane często boją się sprawców, martwią o bezpieczeństwo bliskich, nie mają pieniędzy ani dokąd wrócić. W przypadku metody *loverboy* mogą nadal czuć się związane z człowiekiem, który je krzywdzi. Bywa, że nie postrzegają siebie jako ofiar, a nawet tłumaczą zachowanie sprawcy.

Dlatego reakcja otoczenia ma znaczenie. Jeśli coś nas niepokoi, warto zainteresować się sytuacją drugiej osoby, wysłuchać jej i nie oceniać podejmowanych wcześniej decyzji. Nie należy jednak samodzielnie konfrontować się z podejrzanym sprawcą ani podejmować działań, które mogłyby narazić kogoś na niebezpieczeństwo.

Podejrzenie handlu ludźmi można zgłosić Policji lub Straży Granicznej. Jeśli istnieje bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia, należy zadzwonić pod numer 112. Pomoc oferuje również Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK) oraz Fundacja La Strada.

Za atrakcyjną ofertą pracy, deklaracją uczuć czy propozycją wspólnego wyjazdu mogą kryć się działania zmierzające do wykorzystania drugiej osoby. Nie oznacza to, że należy z nieufnością podchodzić do każdej nowej znajomości czy napotkanej oferty. Istotne jest jednak zachowanie rozwagi, weryfikowanie otrzymywanych informacji i podejmowanie świadomych decyzji. W trosce o własne bezpieczeństwo nie należy opierać się wyłącznie na obietnicach, których wiarygodności nie można potwierdzić.

Imiona bohaterów historii opisanej przez IJM zostały zmienione.

Artykuł powstał w ramach projektu „Pomorskie WELCOME Center" realizowanego przez Samorząd Województwa Pomorskiego.
Projekt dofinansowany z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2021-2027.
„Wyłączna odpowiedzialność za wyrażone opinie spoczywa na autorze i Komisja Europejska oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji nie ponoszą odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji"

Fundusze Europejskie na Migracje, Granice i Bezpieczeństwo
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
welcome CENTER POMORSKIE

eprasa.pl e26bd0d53e

Gdańska kawiarnia z wiewiórkami dzieli internet

„Zwierzęta to nie dodatek do latte" czy „mega pomysł"?

– W Tokio mamy lokale z kapibarami, w Gdańsku z wiewiórkami, co będzie następne? – zastanawia się lekarz weterynarii. Nowy lokal podzielił mieszkańców.

Ilona Godlewska

Pracuję w kawiarni, ale moi współpracownicy mają puszyste ogony" – post o takiej treści wyświetlił mi się kilka dni temu na Instagramie. Zatrzymuję skrolujący palec. Z rolki spogląda na mnie wcinająca orzeszek wiewiórka. Jak się okazuje to wizytówka nowej gdańskiej kawiarni – Przystanku Wiewiórkowo.

Cudne te rudzielce kochane. Powodzenia i dla was, i dla tych małych prześlicznych rudych kitek" – czytam w komentarzu.

AMERYKAŃSKIE WIEWIÓRKI W KAWIARNI

Następnego dnia idę pod wskazany w rolce adres. Nietrudno go znaleźć. To w Centrum Gdańska, nieopodal galerii handlowej Madison. Na pierwszy rzut oka Przystanek Wiewiórkowo wygląda jak kawiarnia jakich wiele. W środku w witrynie – blachy z ciastami, w menu – kawy i herbaty. Ale, gdy rozejrzymy się po lokalu, w rogu sali rzuca się w oczy spora, oszklona woliera. Trzeba podejść blisko, żeby dostrzec jej niewielkich mieszkańców. To właśnie wiewiórki z instagramowej rolki.

Twórcy Przystanku Wiewiórkowo wyjaśniają w serwisach społecznościowych, że zwierzęta, które można tu spotkać, to wiewiórki amerykańskie Hudsona. „Bardzo lubią kontakt z człowiekiem, a jeszcze bardziej to, co może im zaoferować". Dodają, że są to „zwierzątka posiadające swoje granice, których nie wolno przekraczać, dlatego tak ważne jest, aby nie robić z nimi nic na siłę".

I deklarują:

U nas najważniejsza zasada brzmi: to wiewiórki decydują, kiedy chcą do nas przyjść, a kiedy nie.

Skąd pomysł na tego typu kawiarnię? – Miałam okazję obserwować wiewiórki w mini zoo na Mazurach. Kiedy weszłam do ich strefy, obskoczyły mnie wszystkie. I się w tych zwierzątkach po prostu zakochałam. Prawie rok myślałam o tym, co można byłoby wymyślić, żeby dać ludziom przestrzeń, żeby mogli poznać wiewiórki i też się w nich zakochać jak ja. I tak powstał pomysł z kawiarnią – tłumaczy „Wyborczej" właścicielka, która prosi, żeby nie podawać jej danych osobowych.

Zapewnia też, że zależy im na tym, by „wiewiórki miały jak najlepsze warunki, dlatego system wolier został zaprojektowany tak, by nigdy nie brakowało im miejsca, a one same decydowały, kiedy chcą mieć kontakt z człowiekiem".

• **Kawiarnia Przystanek Wiewórkowo w Gdańsku** FOT. CZYTELNIK

Rzeczywiście, w głównej sali lokalu są tylko te zwierzęta, które mają na to chęć. Gdy im się znudzi bieganie po linach i gałęziach (zresztą niewielu) w wolierze, w wypełnionym gośćmi kawiarni pomieszczeniu, mogą się przez niewielkie drzwiczki przedostać do sąsiedniego pomieszczenia, który pełni rolę wybiegu.

Klient może wykupić opcję karmienia zwierząt (dorośli płacą 25 zł, dzieci powyżej szóstego roku życia – 15 zł) i wtedy wchodzi na wybieg, a zwierzęta – czy chcą, czy nie – mają kontakt z człowiekiem w swojej – teoretycznie – prywatnej strefie.

Ile osób może dziennie wejść na takie karmienie? Pytanie jest kluczowe, bo wiewiórka amerykańska to niewielki gryzoń, waży zwykle ok. 200–360 g, zjada dziennie średnio kilkanaście do kilkudziesięciu gramów pokarmu – około 5–10 proc. masy ciała. W gdańskiej kawiarni jest ich też niewiele – jak deklarują właściciele – zaledwie 10.

„MAM NADZIEJĘ, ŻE TO AI"

Kawiarnia z hudsonami podzieliła internautów. Pod filmikami, pokazującymi wiewiórki w wolierach, komentują:

„Mam nadzieję, że to AI. Jeśli nie, to trzeba to natychmiast zamknąć! Tzn. niech kawiarenka sobie nadal funkcjonuje, ale bez tych biednych wiewiórek!";

„Zwierzęta to nie wystrój wnętrza ani dodatek do latte";

„W niewoli, w klatce, zamknięte w kawiarni! Ktoś upadł na głowę. Oby szybko zamknęli ten cyrk!;

Przeciwnikom odpowiadają zwolennicy kawiarni, których wcale nie brakuje. Najlepszy dowód to wszystkie stoliki zajęte, kiedy zajrzałam do kawiarni kilka dni temu:

„A ja pójdę i nakarmię, jak się uda, wiewióry. Mnie się podoba taki koncept, tym, co są na „nie", niech nie przychodzą. Na jogę ze szczeniakami też chodzę. Zadowolone są i pieski, i uczestnicy";

„Ale mega pomysł";

„Ciekawa jestem, ilu wypowiadających się negatywnie, ma psa, kota, chomika czy innego węża ku własnej uciesze".

– Ci krytycy to zwykli krzykacze. Widać, że zwierzętom nie dzieje się tu krzywda. Byliśmy na karmieniu, wiewiórki chętnie do nas podchodziły, absolutnie nie chowały się gdzieś po kątach. Pewnie jeszcze wrócimy

– stwierdza Ewa, którą spotykam, gdy wychodzi z Przystanku Wiewiórkowo z siedmioletnim synem Bartkiem. Gdy pytam Bartka, czy mu się podobało, słyszę: – Mega.

Właścicielka Przystanku Wiewiórkowo przyznaje: – Spadł na nas spory hejt. Przeszliśmy chyba z 10 kontroli, m.in. referatu ekologicznego Straży Miejskiej w Gdańsku, ale także dwukrotnie sanepidu. Żadna nie wykazała nieprawidłowości. Mamy też zgodę od Wojewódzkiego Inspektoratu Weterynarii w Gdańsku. Zarzucano nam m.in. to, że wiewiórki amerykańskie to zwierzątka terytorialne, że one się będą zabijać. Owszem, tak mogłoby się wydarzyć w naturalnym ich środowisku, ale nasze zwierzaki są od małego wszystkie razem w jednym stadku, więc terytorializm się zaciera.

Zaznacza też, że nie zamierza zwierząt rozmnażać – wiewiórki są w trakcie sterylizacji.

– Nie będziemy ich sprzedawać, nie ma też możliwości adopcji – mówi. – Gdy ktoś pyta, gdzie takie wiewiórki można kupić, wręcz odradzamy zakup, bo to są bardzo wymagające stworzenia. Potrzebują dużej przestrzeni. Nasze woliery były sprowadzane z Krakowa, bo zależało nam, żeby zwierzaki miały do dyspozycji miejsce, jak najlepiej dostosowane do ich potrzeb.

Właścicielka odnosi się także do kwestii ewentualnego przekarmiania zwierząt.

Spadł na nas spory hejt. Przeszliśmy chyba z 10 kontroli, m.in. referatu ekologicznego Straży Miejskiej w Gdańsku, ale także dwukrotnie sanepidu. Żadna nie wykazała nieprawidłowości

WŁAŚCICIELKA PRZYSTANKU WIEWIÓRKOWO

– Zwierzęta z Przystanku Wiewiórkowo pochodzą ze sprawdzonych hodowli – mówi. – Dbamy o ich dobro. Do woliery, w której można wiewiórki nakarmić, naszych gości nie wpuszczamy przez cały dzień. Kiedy widzimy, że zwierzaki są w domkach i odpoczywają, to wyłączamy tę strefę z użytku. Wtedy one sobie odpoczywają. Do tej strefy interaktywnej zawsze idzie [z gośćmi] nasz pracownik, nie ma tu mowy o jakiejś samowolce.

I dodaje:

– Dokarmianie też jest kontrolowane – wiewiórki mają wydzieloną dzienną rację żywnościową i to z niej goście je karmią.

WETERYNARZ: „CO BĘDZIE NASTĘPNE?"

Eksperci, z którymi rozmawiam na ten temat, podkreślają jednak to, że pochodzenie zwierząt z hodowli, nie oznacza automatycznie, że jest przystosowane do życia w wypełnionej ludźmi przestrzeni przez osiem godzin dziennie.

Zauważają też, że wiewiórki Hudsona są zwierzętami samotniczymi i terytorialnymi, a do tego mają bardzo dobrze rozwinięte i wyostrzone zmysły słuchu oraz wzroku.

W naturze osobniki aktywnie bronią zajmowanych obszarów, a ich kontakty z innymi wiewiórkami poza okresem rozrodu i opieką nad młodymi są ograniczone. Eksperci zauważają też, że wiewiórki mają olbrzymie zapotrzebowanie na ruch, który w wolierach, w których przebywa dziesięć wiewiórek, jest znacznie ograniczony.

– Główny problem polega jednak na samej idei komercjalizacji zwierząt w przestrzeni publicznej – ocenia Przemysław Łuczak, weterynarz, specjalista chorób zwierząt nieudomowionych i chorób zwierząt futerkowych. – Wiewiórki nie mogą wyrazić zgody na bycie atrakcją, co czyni takie praktyki etycznie dyskusyjnymi, niezależnie od wielkości klatek. O ile w przypadku kocich kawiarni, które pełnią funkcję edukacyjną i promują adopcję, możemy mówić o jakimś celu takiej działalności, o tyle w przypadku wiewiórek takiego celu nie ma. Takie przesuwanie okna Overtona [to koncepcja opisująca zachowania, które w danym momencie są społecznie akceptowalne] w stronę coraz bardziej egzotycznych atrakcji w kawiarniach jest – w mojej ocenie – szalenie niepokojące. W Tokio mamy lokale z kapibarami, w Gdańsku – z wiewiórkami. Co będzie następne?

Specjalistom od biznesu, z którymi rozmawiam o tym koncepcie, też daleko do entuzjazmu.

– Jest zasadnicza różnica między kawiarnią, która współpracuje z fundacją i pomaga znaleźć dom bezdomnym kotom, a miejscem, które kupuje dzikie zwierzęta, aby przyciągać klientów

– komentuje Łukasz Murawski, strateg marki. – Bardzo szanuję odwagę i determinację, których wymaga otwarcie własnej firmy i wzięcie udziału w jakże trudnej i często bezwzględnej grze rynkowej. Chodzi jednak o to, żeby przedsiębiorczość nie była usprawiedliwieniem dla wszystkiego. Bo można prowadzić biznes, który zarabia, i jednocześnie zastanowić się, jakim kosztem. ●

1 GD

eprasa.pl e26bd0d53e

Fot. Starostwo Powiatowe w Pucku

Fundusze Europejskie

Pomorze. Tu widać efekty.

Zarząd Województwa Pomorskiego efektywnie wdraża program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027 (FEP 2021–2027). Dzięki unijnemu wsparciu w całym województwie realizowane są inwestycje w transport, edukację, ochronę zdrowia, usługi społeczne, gospodarkę i środowisko. Dotacje otrzymało już 938 projektów. Ich łączna wartość to ponad 7 mld zł.

> – Pomorskie samorządy, instytucje, organizacje i przedsiębiorcy wykorzystują Fundusze Europejskie do realizacji przedsięwzięć, które mają bezpośredni wpływ na codzienne życie mieszkańców. Na wsparcie tych projektów władze regionu udzieliły dofinansowania na łączną kwotę 4,8 mld zł – mówi Mieczysław Struk, marszałek województwa pomorskiego.

To 63,9 proc. budżetu FEP 2021–2027. Zaś do samych beneficjentów trafiło już 1,8 mld zł, czyli 24,2 proc. dostępnej alokacji.

Od edukacji po nowoczesną kolej

Za tymi liczbami stoją konkretne działania i inwestycje. Jednym z największych obszarów wsparcia jest edukacja i rozwój społeczny. To 581 projektów o wartości 1,8 mld zł. Dzięki nim dodatkowe zajęcia edukacyjne objęły już ponad 12,3 tys. dzieci w przedszkolach oraz ponad 46,5 tys. uczniów szkół ogólnokształcących. Pomoc w aktywizacji zawodowej otrzymało ponad 11,5 tys. osób bezrobotnych.

> – Fundusze wspierają także rozwój transportu kolejowego i drogowego. W ramach programu dofinansowano zakup nowoczesnego taboru kolejowego oraz inwestycje w infrastrukturę drogową – mówi Mieczysław Struk, marszałek województwa pomorskiego.

Na regionalnych i międzyregionalnych trasach kursuje 17 nowych pociągów, a z zakupionego taboru skorzystało dotychczas ponad 8,5 tys. pasażerów.

Ważne miejsce zajmują również inwestycje w ochronę zdrowia, infrastrukturę społeczną, kulturę i turystykę. W tym obszarze podpisano już 130 umów o łącznej wartości ponad 1,1 mld zł. Obejmują one m.in. rozwój placówek medycznych, obiektów kultury, infrastruktury turystycznej oraz mieszkań treningowych i wspomaganych. Dobrym przykładem jest tu projekt rozbudowy Szpitala Puckiego. Inwestycja ułatwi mieszkańcom powiatu puckiego dostęp do szybkiej diagnostyki, nowoczesnego leczenia chorób cywilizacyjnych oraz rozwinie – tak potrzebną – opiekę jednodniową. Dofinansowanie do inwestycji to aż 10 mln zł.

Na zieloną transformację i innowacje

Środki z FEP 2021–2027 przeznaczono także ochronę środowiska i dostosowanie do zmian klimatu. Wśród nich są modernizacje energetyczne budynków, rozwój odnawialnych źródeł energii, inwestycje w gospodarkę wodną i retencję oraz poprawę systemu gospodarowania odpadami. W tym obszarze realizowanych jest 128 projektów o wartości 1,2 mld zł.

Program wspiera również przedsiębiorstwa. Dofinansowanie pozwala firmom inwestować w innowacje, rozwijać działalność, zdobywać nowe rynki oraz korzystać ze specjalistycznego doradztwa. Wartość 47 projektów realizowanych w tym obszarze to blisko 728 mln zł.

Raport dostępny od ręki

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego co miesiąc udostępnia aktualizację Raportu z realizacji FEP 2021–2027, by na bieżąco i rzetelnie informować mieszańców o postępie prac. Raport jest dostępny na stronie Programu: www.funduszeuepomorskie.pl oraz po zeskanowaniu QR-kodu widocznego w prawym górnym rogu artykułu.

Fundusze Europejskie dla Pomorza | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk/34461745

eprasa.pl e26bd0d53e

Akcja edukacyjna „Wyborczej”

Wielki Test Wiedzy o Klimacie rozstrzygnięty

O ile zdobywczynie pierwszego i drugiego miejsca poznaliśmy od razu, to o trzecie miejsce walczono w dogrywce. W auli Wydziału Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej najlepsze okazały się siostry z Akademii Dobrej Edukacji.

• **W Gdańsku chętni stawili się na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej** FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

Joanna Wiśniowska

Wielki Test Wiedzy o Klimacie i Środowisku to akcja edukacyjna „Wyborczej”, w ramach której uczniowie szkół ponadpodstawowych już po raz piąty sprawdzili swoją wiedzę z dziedziny ekologii oraz wiedzy o klimacie i środowisku.

Test odbył się w ośmiu miastach: Gdańsku, Gliwicach, Opolu, Poznaniu, Rybniku, Warszawie, Wrocławiu i Zgierzu.

W Gdańsku chętni stawili się na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej.

– Mam nadzieję, że wśród was znajdą się osoby, które po maturze wybiorą studia związane z ochroną środowiska – mówił do zgromadzonych prof. dr hab inż. Dariusz Mikielewicz, prorektor Politechniki Gdańskiej ds. nauki.

Powodzenia uczniom życzył m.in. dr hab. Michał Tomczak, prodziekan ds. współpracy i rozwoju.

Osoby, które wzięły udział w teście, miały godzinę na odpowiedź na 60 pytań.

O co pytaliśmy w tym roku?

• W wielu regionach produkcja rolna znacząco spada z powodu zmian klimatu. Które regiony najbardziej cierpią z tego powodu?
• Ile miliardów ludzi na świecie w 2024 r. doświadczyło umiarkowanego lub ciężkiego braku bezpieczeństwa żywnościowego?
• Jeśli nie zostanie powstrzymana zmiana klimatu, kiedy nastąpi znaczące ograniczenie produkcji rolnej, które zagrozi bezpieczeństwu żywnościowemu?
• Co jest powodem częściowej ślepoty u prawie wszystkich rekinów polarnych?
• Jak się nazywa główna organizacja międzynarodowa zajmująca się analizami obecnych zmian klimatu i regularnie wydająca raporty na ten temat?
• Wyobraź sobie, że powerbank lub inne urządzenie z baterią litowo-jonową (baterią wielokrotnego ładowania) się zepsuło – nie ładuje się, nie włącza i wydaje się całkowicie martwe. Czy takie urządzenie może stanowić zagrożenie?
• Jaką część całego strumienia odpadów komunalnych stanowią problematyczne dla gmin bioodpady?
• Co oznacza symbol trzech strzałek ułożonych w trójkąt na opakowaniach?
• Jaki gatunek pingwina, poza cesarskim, pierzy się na obszarach paku lodowego na wschodzie Morza Rossa?

KTO WYGRAŁ WIELKI TEST WIEDZY O KLIMACIE?

Zanim poznaliśmy wyniki, przed uczniami wystąpił Sławomir Kiszkurno, prezes zarządu Portu Czystej Energii, opowiadając o energii, która powstaje z odpadów i zasila miasto.

O ile pierwsze dwa miejsca na podium poznaliśmy od razu, to o trzecie miejsce rywalizowało troje uczniów, którzy zdobyli 47 punktów. Dlatego przyszło im zmierzyć się w dogrywce, którą wygrała Helena Dalach z III Liceum Ogólnokształcące im. Marynarki Wojennej RP w Gdyni.

Pierwsze dwa miejsca zajęły siostry, Joanna i Emilia Pietryka z Akademii Dobrej Edukacji im. M. Płażyńskiego w Gdańsku. Joanna, uczennica pierwszej klasy, zwyciężczyni testu, zdobyła 52 punkty, a na pytania odpowiedziała w 16 minut i 31 sekund. Emilia, uczennica czwartej klasy, uzyskała 48 punktów, a test rozwiązała w 19 minut i 41 sekund.

– Jak wyszłam i sprawdziłam, że mam 52 punkty, to myślałam, ze to średni wynik, a z pewnością już nie najlepszy – skomentowała Joanna swój wynik. Emilia przyznała, że spodziewała się, że taki rezultat da jej drugie miejsce, a siostrze pierwsze.

– Myślałam, że osoba, która wygra, uzyska wynik 60 punktów, czyli 100 proc. dobrych odpowiedzi albo chociaż 59 punktów. Więc było to zaskoczenie, ale jestem zadowolona – cieszyła się Emilia.

CZY TEST BYŁ TRUDNY?

– Niektóre pytania były specyficzne, ale jeżeli ktoś się przygotował, to raczej nie – odpowiedziała Joanna.

Uczniowie szkół ponadpodstawowych już po raz piąty sprawdzili swoją wiedzę z dziedziny ekologii oraz wiedzy o klimacie i środowisku

Emilia zwróciła uwagę, że wiele pytań było bardzo precyzyjnych.

– To rzeczy, na które nie zwraca się uwagi, a część bardzo prosta, przynajmniej dla mnie. Od czterech lat mam rozszerzoną biologię i chemię, więc było to dla mnie prostsze – cieszyła się Emilia.

Co było dla licealistek najtrudniejsze?

– Szczegółowe pytania, na które po prostu trzeba było znać odpowiedź – odparła starsza z sióstr.

Co ciekawe, dzień wcześniej obie uczestniczyły w warsztatach z mozaiki klimatycznej. To interaktywny warsztat edukacyjny o zmianach klimatu oparty na raportach IPCC, podczas którego uczestnicy wspólnie układają karty i łączą przyczyny ze skutkami.

– Podczas spotkania było wiele dyskusji i emocji z tym związanych – relacjonuje Marta Ściborska, nauczycielka biologii w Akademii Dobrej Edukacji.

Czy obecność na warsztatach była przydatna podczas Wielkiego Testu Wiedzy o Klimacie?

– To była raczej rozrywka, która zresztą bardzo mi się podobała. Z pewnością było to przypomnienie tego, co już wiedziałyśmy – relacjonuje Emilia. Ale Joanna przyznaje, że pewne szczegóły, zapamiętane podczas warsztatów, przydały jej się podczas testu.

Obie z testu wyszły szybko, bo wyznają zasadę, że albo wiedzą, albo nie. Nie ma co siedzieć i rozmyślać.

– Tylko na maturze zamierzam mieć inne podejście, może jednak coś przyjdzie mi do głowy. Ale generalnie zwykle wychodzimy jak najszybciej. Co wiemy, to wiemy – śmieje się Emilia, która wybiera się na medycynę.

Marta Ściborska, która uczy obie siostry, nie kryła dumy ze swoich podopiecznych.

– Jestem zaskoczona! Wiem, że są bardzo pracowite, rzetelne, zaangażowane i zainteresowane tym, co się dzieje. To super uczennice, ale nie spodziewałam się, że wynik 52 wystarczy do wygranej – cieszy się biolożka.

Nauczycielka z Akademii Dobrej Edukacji w Gdańsku ma nadzieję, że wysoka pozycja jej uczennic zachęci kolejnych uczniów do udziału w przyszłorocznej edycji. Choć, jak podkreśla, szkoła bierze udział w różnych konkursach.

– Mamy silną ekipę – zapewnia Ściborska.

Za rok z pewnością udziału w teście nie weźmie Emilia, którą w maju czeka matura. Ale chwali pomysł testu.

– Zawsze doceniam każdą inicjatywę, która skupia się na szerzeniu wiedzy na temat środowiska i klimatu, to bardzo cenne – mówi czwartoklasistka.

Ale przed tegoroczną zwyciężczynią kolejne edycje.

– Za rok kontynuacja – uśmiecha się Joanna.

O CO WALCZYLI UCZNIOWIE?

Dla osób, które zajęły pierwsze trzy miejsca, przewidziano atrakcyjne nagrody rzeczowe. Za I miejsce – okulary AR XREAL One, za II miejsce – drukarkę 3D longer LK10, a za III miejsce – tablet Samsung Galaxy Tab A11. Natomiast szkoła, której uczniowie zdobyli średnio największą liczbę punktów, wygrała 2 tys. zł.

Test nie udałby się bez partnerów i sponsorów.

• Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Ministerstwa Klimatu i Środowiska;
• Partnerem Głównym wydarzenia jest Sieć Badawcza Łukasiewicz;
• Mecenasem wydarzenia jest firma Tauron;
• Partnerem Lokalnym jest Miasto Sopot;
• Sponsorami lokalnymi są: Energa – Grupa Orlen, Port Czystej Energii i Ergo Hestia;
• Partnerem Technologicznym firma UNICOMP.

OGŁOSZENIE Gdańsk/34454388

1 GD

eprasa.pl e26bd0d53e

Wrocław/34462495

1 GDL

eprasa.pl e26bd0d53e

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA

BURMISTRZ MIASTA MALBORKA

ogłasza w dniu 11 stycznia 2027 r. o godz. 11.00 pierwszy ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości lokalowej, stanowiącej własność Miasta Malborka

1. Opis nieruchomości

Przedmiotem przetargu jest nieruchomość lokalowa położona w budynku przy ul. Łokietka 22, KW GD1M/00015717/6. Budynek w zabudowie szeregowej, rok budowy 1925. Budynek dwurodzinny, dwukondygnacyjny, jednoklatkowy, podpiwniczony.

l.p.	*adres*	*Pow. lokalu*	*Nr działki*	*pow. działki*	*udział w działce*	*cena lokalu (VAT zw)*
1	ul. Łokietka 22/1	42,55 m2	121/1	282 m2	0.4841	218 635 zł

Warunki nabycia nieruchomości

2. wadium w kwocie **20 000 zł** (dwadzieścia tysięcy złotych) płatne najpóźniej do **07 stycznia 2027 r.** w PKO BP SA Nr 60 1020 1811 0000 0402 0339 9631. Za datę zapłaty uznaje się datę zaksięgowania środków na koncie Miasta Malborka.

Przetarg odbędzie się w siedzibie Urzędu Miasta Malborka Pl. Słowiański 5 w Malborku, p. 232. Szczegółowych informacji udziela Wydział Rozwoju i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Malborka w godzinach urzędowania – tel. 55 6290400 w. 458, 470, 471, 472. Nieruchomość udostępni zainteresowanym do oglądania Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Malborku Sp. z o.o. we wcześniej uzgodnionym terminie – tel. 55 629 86 00. Burmistrz Miasta Malborka zastrzega sobie prawo odwołania przetargu. Pełny tekst ogłoszenia znajduje się na stronie www.bip.malbork.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Malborka

Gdańsk/34462627

WI-III.7820.13.2024.AZ.u
Gdańsk, 23 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie:
- art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg (Dz.U. z 2024 r. poz. 311),
- art. 49 i art. 113 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 1691),

Wojewoda Pomorski

podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 20 listopada 2026 r. wydał postanowienie nr WI-III.7820.13.2024.AZ.t w którym sprostował oczywiste omyłki pisarskie w decyzji nr 3zrid/2025/MCH (znak sprawy: WI-III.7820.13.2024.MCH), wydanej przez Wojewodę Pomorskiego w dniu 17 marca 2025 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Budowa drogi dla pieszych z dostępem dla rowerów i zatok autobusowych w ciągu DW228 na odcinku Ręboszewo - Brodnica Góra w obrębie skrzyżowania do miejscowości Grzebieniec", na rzecz Zarządu Województwa Pomorskiego.

Z treścią postanowienia można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, ul. Okopowa 21/27. Termin wizyty trzeba wcześniej ustalić telefonicznie **pod nr tel. 58 30 77 529.**

Treść postanowienia została również zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej Pomorskiego na stronie podmiotowej Urzędu Wojewódzkiego: https://www.gov.pl/web/uwpomorski/obwieszczenia-wojewody-pomorskiego-z-zakresu-wydzialu-infrastruktury5

Na powyższe postanowienie służy zażalenie do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia stronie.

Z godnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Gdańsk/34462987

WI-III.7821.1.19.2026.AZ.e
Gdańsk, 23 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 54 § 4 w zw. z art. 33 § 1a ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2026 r. poz. 143),

Wojewoda Pomorski

zawiadamia o przekazaniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku skargi wraz z odpowiedzią na skargę na decyzję Wojewody Pomorskiego nr WI-III.7821.1.19.2026.AZ z dnia 1 października 2026r., którą utrzymał w mocy decyzję Starosty Sztumskiego AB.640.4.655.2025.IWB z dnia 17.07.2026r. stwierdzającą wygaśnięcie ostatecznej decyzji Starosty Sztumskiego nr 106/2023/ZRID z dnia 24.10.2023 r. o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa dróg powiatowych ul. Reja, ul. Żeromskiego i ul. Kościuszki", w części dotyczącej działki nr 43/7, obr. IV m. Sztum (powstałej z podziału dz. nr 43/3), jako bezprzedmiotowej.

Pouczenie:
Jednocześnie informuję, że:
1. osoba, która brała udział w postępowaniu i nie wniosła skargi, a wynik postępowania sądowego dotyczy jej interesu prawnego, jest uczestnikiem tego postępowania na prawach strony, jeżeli przed rozpoczęciem rozprawy złoży wniosek o przystąpienie do postępowania.
2. jeżeli przepis szczególny przewiduje, że strony postępowania przed organem administracji publicznej są zawiadamiane o aktach lub innych czynnościach tego organu przez obwieszczenie lub w inny sposób publicznego ogłaszania, osoba, która brała udział w postępowaniu i nie wniosła skargi, a wynik postępowania sądowego dotyczy jej interesu prawnego, jest uczestnikiem tego postępowania na prawach strony, jeżeli przed rozpoczęciem rozprawy złoży wniosek o przystąpienie do postępowania.

Gdańsk/34462981

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 23 listopada 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 19 listopada 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 1925/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1926/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1927/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1928/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1929/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1930/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1931/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1932/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1933/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1934/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1935/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1936/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1937/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1938/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1939/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1940/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1941/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1942/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1943/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1944/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1945/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1946/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1947/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1948/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1949/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczonych do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1950/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczonych do użyczenia.

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34462915

NEC TEMERE NEC TIMIDE

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi, licytacje, zamówienia publiczne

Ogłoszenia sądowe i rekrutacyjne

Nekrologi, kondolencje, wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

GDL 1

eprasa.pl e26bd0d53e

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 19 listopada 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 17 listopada 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 1909/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową niezabudowaną stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczoną do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego.

ZARZĄDZENIE Nr 1910/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową niezabudowaną stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, przeznaczoną do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego.

ZARZĄDZENIE Nr 1911/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego przyległe nieruchomości gruntowe stanowiące własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczone do sprzedaży na rzecz właścicieli lokali w wyniku realizacji roszczenia z art. 209a ustawy o gospodarce nieruchomościami.

ZARZĄDZENIE Nr 1912/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego przyległą nieruchomość gruntową stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska przeznaczoną do sprzedaży na rzecz właścicieli lokali w wyniku realizacji roszczenia z art. 209a ustawy o gospodarce nieruchomościami.

ZARZĄDZENIE Nr 1913/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową przeznaczoną do sprzedaży na rzecz właścicieli lokali w wyniku realizacji roszczeń z art. 209a ustawy o gospodarce nieruchomościami.

ZARZĄDZENIE Nr 1914/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA

w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu zawierającego nieruchomość gruntową stanowiącą własność Gminy Miasta Gdańska, podlegającą sprzedaży na żądanie użytkownika wieczystego.

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34462914

NEC TEMERE NEC TIMIDE

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (t.j.Dz.U.z2024r., poz. 311),

Prezydent Miasta Gdańska
wykonujący zadania Starosty

zawiadamia o wydaniu w dniu 24.11.2026r. decyzji nr WUiA-VI.6740.577-6.2026.DA.272125 o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z rygorem natychmiastowej wykonalności :

pn.: Przebudowa ul. Lazurowej wraz ze skrzyżowaniem z ul. Turystyczną - Remont ul. Turystycznej oraz Lazurowej w Gdańsku w związku z organizacją Światowego Jamboree Skautowego w 2027r. w ramach zadania pn. Dokumentacja dla przyszłych projektów,

realizowanej na dz. nr: 178/4, 180/1, 178/9, obr. 0139 i dz. nr 416 obr. 0140

W związku z powyższym informuję strony postępowania administracyjnego, że informacje o inwestycji mogą uzyskać telefonicznie w godzinach pracy tut. Urzędu pod nr 58-526-8164 lub osobiście po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu terminu z prowadzącym sprawę, a także mogą wnieść za pośrednictwem tut. Organu, odwołanie do organu wyższego stopnia, za pośrednictwem poczty, przez elektroniczną skrzynkę podawczą lub bezpośrednio w kancelarii tut. Urzędu, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania niniejszego zawiadomienia. Zgodnie z art. 11g ust. 1a ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych – odwołanie strony od decyzji o *zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej* musi zawierać zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Uwaga: Zgodnie z art. 49 § 2 k.p.a. zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie14 dni od dnia publicznego obwieszczenia.

PREZYDENT MIASTA GDAŃSKA
z up.
inż. Anna Kolas
Kierownik Referatu Architektury-Śródmieście
/-/ dokument podpisany kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

GDAŃSK

ul.Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
tel.: 58 323 6451, fax: 58 323 64 98
e-mail: wuia@gdansk.gda.pl
www.gdansk.pl

Gdańsk/34462941

NEC TEMERE NEC TIMIDE

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 23 listopada 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości Skarbu Państwa objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 19** listopada **2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 1951/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1952/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1953/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1954/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiących własność Skarbu Państwa, przeznaczonych do oddania w użyczenie.

ZARZĄDZENIE Nr 1955/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do użyczenia.

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34462918

NEC TEMERE NEC TIMIDE

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 35 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2026.399 ze zm.)

Prezydent Miasta Gdańska

informuje, iż w siedzibie **Urzędu Miejskiego w Gdańsku ul. Nowe Ogrody 8/12, od dnia 19 listopada 2026 r. na okres 21 dni, wywieszone zostały wykazy nieruchomości Skarbu Państwa objętych niżej wymienionymi zarządzeniami wydanymi przez Prezydenta Miasta Gdańska w dniu 17 listopada 2026 r.**

ZARZĄDZENIE Nr 1900/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa przeznaczonej do użyczenia.

ZARZĄDZENIE Nr 1901/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1902/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1903/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do oddania w dzierżawę.

ZARZĄDZENIE Nr 1904/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Miasta Gdańska.

ZARZĄDZENIE Nr 1905/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Miasta Gdańska.

ZARZĄDZENIE Nr 1906/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Miasta Gdańska.

ZARZĄDZENIE Nr 1907/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Miasta Gdańska.

ZARZĄDZENIE Nr 1908/26
PREZYDENTA MIASTA GDAŃSKA
w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości gruntowej, stanowiącej własność Skarbu Państwa, przeznaczonej do przekazania w formie darowizny na rzecz Gminy Miasta Gdańska.

GDAŃSK

ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk,
tel. 58 323 63 79, e-mail: ws@gdansk.gda.pl,
www.gdansk.pl

Gdańsk/34462916

NEC TEMERE NEC TIMIDE

eprasa.pl e26bd0d53e

PREZYDENT MIASTA WEJHEROWA

informuje,

iż na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195, dn. 27 listopada 2026 r., wywieszono na okres 21 dni wykaz nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy Miasta Wejherowa, przeznaczonych do zbycia w drodze bezprzetargowej oraz w drodze przetargów:

1. działki gruntu oznaczone ewidencyjnie nr 414/3, 415/1, obręb 15, o łącznej powierzchni 70 m², poł. w Wejherowie przy ul. Reformatów,
2. działka gruntu oznaczona ewidencyjnie nr 93/6, obręb 17, o powierzchni 1 086 m², poł. w Wejherowie przy ul. Miodowej,
3. działka gruntu oznaczona ewidencyjnie nr 93/13, obręb 17, o powierzchni 1 193 m², poł. w Wejherowie przy ul. Krzywej,
4. działki gruntu oznaczone ewidencyjnie nr 323/52, obręb 10, 165/5, obręb 20, o łącznej powierzchni 1 075 m², poł. w Wejherowie przy ul. Drzeżdżona,
5. działka gruntu oznaczona ewidencyjnie nr 323/51, obręb 10, o powierzchni 300 m², poł. w Wejherowie przy ul. Necla.

Gdańsk/34462606

WI-III.7820.17.2025.EL.r Gdańsk, 25 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Wojewoda Pomorski, działając na podstawie art. 11a, art. 11f ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003r. - o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024r. poz. 311), w związku z art. 49 i art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2025r. poz. 1691) oraz art. 72 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008r. - o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026r. poz. 670 ze zm.)

PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

iż, w dniu 20 listopada 2026r., na wniosek Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowanego przez pełnomocnika pana Waldemara Chejmanowskiego, Zastępcę Dyrektora Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad z siedzibą w Gdańsku, ul. Subisława 5, 80-354 Gdańsk, wydał decyzję nr 16zrid/2026/EL o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.:

„Zaprojektowanie drogi pomiędzy Węzłem Łęczyce a drogą powiatową nr 1455G w klasie technicznej GP w ramach zadania: Budowa drogi ekspresowej S6 na odcinku Słupsk - Bożepole Wielkie, Zadanie 5: w. Leśnice (bez węzła) – w. Bożepole Wielkie (bez węzła)”,

zlokalizowanej na poniżej określonych nieruchomościach gruntowych, położonych w województwie pomorskim, w powiecie wejherowskim, **w gminie Łęczyce** [221508_2], **obręb 0011 Łęczyce:**

1.1 Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego drogi krajowej:

działki nr: **99/3** (99/1), **359/2, 359/18, 359/20, 359/22, 359/24, 359/26, 359/28, 361/7** (361/1), **360/1** (360), **359/29** (359/3), **359/31** (359/6), **359/33** (359/10), **359/35** (359/11), **359/37** (359/14), **359/39** (359/15), **359/41** (359/15), **359/17, 359/19, 359/21, 359/23, 359/25, 359/27, 359/7, 379/7** (379/2), **379/4** (379/3),**375/3** (375/2), **375/1, 376/2, 387/7** (387/3), **387/9** (387/5), **387/4**, **392/7** (392/2), **392/8** (392/3), **398/8** (398/2), **398/9** (398/3), **403/6** (403/3), **403/7** (403/4), **409/1**, **409/9** (409/2), **408/7** (408/2), **408/4** (408/1), **410/5** (410/4), **416/75, 416/77, 416/79, 416/81, 416/83, 416/90** (416/73), **416/93** (416/70), **416/94** (416/71), **416/97** (416/68), **416/98** (416/69), **416/101** (416/66), **416/102** (416/67), **431/24** (431/13), **431/26** (431/14), **431/30** (431/16), **431/27** (431/15), **443/9** (443/4), **443/10** (443/6), **443/5, 449/12** (449/7), **449/6.**

1.2 Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego innych dróg publicznych:

1.2.1 **drogi powiatowej:**

działki nr: **358/40** (358/17), **358/43** (358/19), **361/8** (361/1), **358/44** (358/18), **358/46** (358/26), **521/2, 78/17, 355/14, 356/13, 356/15, 357/1, 358/16.**

1.2.2 **dróg gminnych:**

działki nr: **358/39** (358/17), **358/42** (358/19), **358/45** (358/18), **358/47** (358/26), **359/40** (359/15), **358/37, 358/21, 358/23, 358/25, 358/29, 358/31, 358/33, 358/36**, **359/30** (359/3), **359/32** (359/6), **359/34** (359/10), **359/36** (359/11), **359/38** (359/14), **360/2** (360), **361/9** (361/1), **361/11** (361/2), **362/1** (362), **368/3**, **379/6** (379/2), **379/5** (379/3), **375/4** (375/2), **387/8** (387/3), **387/10** (387/5), **388/1** (388), **392/5** (392/1), **392/6** (392/2), **392/9** (392/3), **398/6** (398/1), **398/7** (398/2), **398/10** (398/3), **399/2** (399), **403/1, 403/5** (403/3), **403/8** (403/4), **408/5** (408/1), **408/8 (**408/2**), 408/9** (408/2), **409/6** (409/3), **409/7** (409/3), **409/8** (409/2), **409/10** (409/2), **409/4, 410/2, 410/6** (410/4), **410/3, 415/40**, **415/44, 415/42, 416/41, 416/43, 416/45, 416/46, 416/105** (416/47), **416/49, 416/51, 416/53, 416/55, 416/57, 416/59, 416/61, 416/63, 416/65, 416/20, 416/82, 416/80, 416/78, 416/76, 416/74, 416/72, 416/89** (416/64), **416/91** (416/73), **416/92** (416/70), **416/95** (416/71), **416/96** (416/68), **416/99** (416/69), **416/100** (416/66), **416/103** (416/67), **426/3** (426/1), **431/25** (431/14), **431/23** (431/13), **431/21** (431/11), **431/19** (431/8), **431/28** (431/15), **431/31** (431/16), **443/11** (443/6), **443/12** (443/7), **449/15** (449/8), **449/13** (449/7)**.**

1.3 Wykaz działek, z których korzystanie będzie ograniczone:

działki nr: **78/2, 78/4**, **521/1, 99/2** (99/1), **99/4** (99/1), **101, 355/12, 355/15, 356/14, 356/16, 357/2, 358/38** (358/17), **358/41** (358/19), **362/2** (362), **361/10** (361/1), **361/12** (361/2), **379/1**, **376/1**, **387/6** (387/3), **387/11** (387/5), **388/2** (388), **392/4** (392/1), **392/10** (392/3), **399/1** (399), **403/2**, **403/9** (403/4), **408/6** (408/1), **409/5** (409/3), **410/1, 410/7** (410/4), **415/48, 415/45, 415/43, 416/42, 416/104** (416/47), **416/48**, **416/50, 416/52, 416/44, 416/56**, **416/58**, **416/88** (416/64), **426/2, 426/4** (426/1), **431/22** (431/13), **431/29** (431/15), **431/7**, **443/8** (443/4), **449/5**.

1.4 Wykaz działek stanowiący tereny wód płynących:

działka nr: **384.**

** w nawiasach podano numery działek przed podziałem według oznaczenia w katastrze nieruchomości.*

Ww. decyzja posiada rygor natychmiastowej wykonalności.

Z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, ul. Okopowa 21/27, **po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod numerem telefonu 58 30 77 483.**

Treść decyzji została również zamieszczona na okres 14 dni, licząc od dnia 25 listopada 2026r., w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego: https://www.gov.pl/web/uw-pomorski/obwieszczenia-wojewody-pomorskiego-z-zakresu-wydzialu-infrastruktury5

Od decyzji służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, w terminie 14 dni od skutecznego doręczenia. Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia. Zgodnie z art. 11g ust. 1a ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych odwołanie powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.

Gdańsk/34463182

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu – zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 listopada 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Debrzynki PLH300047.

Zainteresowane osoby mogą się zapoznać z ww. dokumentem oraz jego uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w siedzibie RDOŚ w Poznaniu, mieszczącej się przy ul. Tadeusza Kościuszki 57 w Poznaniu oraz w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Poznaniu w zakładce Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Jacek Przygocki
Regionalny Konserwator Przyrody

Poznań/34462234

Uniwersytet Gdański | Uczelnie Fahrenheita

UNIWERSYTET GDAŃSKI

ogłasza przetarg (obejmujący negocjacje) ***na sprzedaż atrakcyjnie położonej nieruchomości***: w Gdańsku Sobieszewie, przy **ul. Ornitologów 26**, KW nr GD1G/00069607/9.

W skład nieruchomości wchodzą: działki o numerach 116/1 i nr 114 oraz 115/1 o łącznej powierzchni 15 457m² oraz dwa budynki o powierzchniach użytkowych: 469 m² i 403 m².

Cena wywoławcza wynosi: 10 000 000,00 zł (**dziesięć milionów złotych)**
Wadium w kwocie: 500 000,00 zł (pięćset tysięcy złotych),
należy wpłacić przelewem na konto:
PEKAO S.A. IV/O Gdańsk **54 1240 1271 1111 0000 1492 5434**
do **dnia 7 grudnia 2026 r.**
(liczy się data wpływu na konto bankowe UG)

Szczegóły dotyczące przetargu znajdują się na stronie internetowej:
https://nieruchomosci.ug.edu.pl

Pisemne oferty z podaniem ceny oraz potwierdzeniem złożenia wadium, zgodnie z „Regulaminem i Informacją" dotyczącego przetargu (obejmującego negocjacje) na sprzedaż nieruchomości położonej w Gdańsku Sobieszewie Górki Wschodnie" zamieszczonym pod adresem: https://nieruchomosci.ug.edu.pl w zakładce „Sprzedaż nieruchomości – Gdańsk Sobieszewo, Górki Wschodnie", należy składać osobiście lub przesłać pocztą do dnia **8 grudnia 2026 r**. do godz. 12:00 na adres: Uniwersytet Gdański ul. Marii Janion 4, 80-309 Gdańsk, pok. 324 z dopiskiem "Przetarg Górki Wschodnie– NIE OTWIERAĆ do dnia 8 grudnia 2026 roku do godz. 13:00". Wszelkie informacje można uzyskać pod numerem telefonu (58) 523-24-94/64 w godz. 10.00–14.00 lub osobiście w biurze ww. miejscu.

Uniwersytet Gdański zastrzega sobie prawo w każdym czasie do:
1. odwołania/unieważnienia/zamknięcia bez wybrania oferenta przetargu/warunków przetargu i/lub ogłoszenia, w całości lub w części, bez podania przyczyny, na każdym etapie postępowania,
2. zmiany warunków przetargu i/lub ogłoszenia.

Gdańsk/34461543

WI-III.7820.18.2025.MD.g
Gdańsk, 25 listopada 2026 r.

OBWIESZCZENIE

Wojewoda Pomorski, działając na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. z 2024 r., poz. 311) oraz art. 10, art. 49 i art. 61 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1691),

PODAJE DO PUBLICZNEJ WIADOMOŚCI

informację, że na wniosek z dnia 30.10.2025 r. złożony przez Zarząd Województwa Pomorskiego, reprezentowany przez Pana Mateusza Jezierskiego, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: **„Rozbudowa skrzyżowania dr. woj. nr 234 z ul. Ogrodową w Morzeszczynie”**, zlokalizowanej na poniżej określonych nieruchomościach gruntowych, położonych w województwie pomorskim, w powiecie kwidzyńskim, w gminie Morzeszczyn, jednostka ewidencyjna 221403_2:

A. Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego drogi wojewódzkiej:

obręb 0009 Morzeszczyn: **182/3**, **160**, **130/1** (130), **131/1** (131), **132/1** (132), **156/7** (156/6), **159/1** (159), **163/3** (163/1), **161/2** (161), **185/1** (185), **218/1** (218), **216/1** (216), **215/1** (215), **214/1** (214), **213/1** (213);

B. Wykaz działek w liniach rozgraniczających teren pasa drogowego dróg gminnych:

obręb 0009 Morzeszczyn: **132/2** (132), **156/8** (156/6), **185/2** (185), **161/1** (161), **218/2** (218);

C. Wykaz działek, z których korzystanie będzie ograniczone, dla realizacji prac określonych w projekcie budowlanym:

obręb 0009 Morzeszczyn: **129**, **131/2** (131), **156/9** (156/6), **159/2** (159), **163/4** (163/1), **162**, **161/3** (161), **218/3** (218), **216/2** (216), **215/2** (215), **214/2** (214), **213/2** (213), **212**, **211**, **210**.

* W nawiasach podano numery działek przed podziałem według oznaczeń w ewidencji gruntów.

Ponadto informuję, iż zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

W związku z powyższym informuję strony postępowania, właściwe organy administracji rządowej i samorządowej oraz właścicieli, zarządców i użytkowników terenów objętych inwestycją, o możliwości składania wniosków, uwag lub zastrzeżeń dotyczących przedmiotowej sprawy, a także o możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie.

Z aktami sprawy można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przy ul. Okopowej 21/27, **po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30-77-372.**

Gdańsk/34463155

Gdański Zarząd Dróg

OGŁOSZENIE
o naborze

Dyrektor Gdańskiego Zarządu Dróg
ul. Partyzantów 36, 80-254 Gdańsk

na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1135.)

ogłasza nabór
na wolne stanowiska urzędnicze:

inspektor/ inspektorka
– 1 etat
– **w Dziale Oczyszczania**

Termin składania dokumentów aplikacyjnych od dnia **25.11.2026 r.**
do dnia **09.12.2026 r.**
(liczy się data wpływu do GZD).

Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom, zakres zadań wykonywanych na danym stanowisku oraz niezbędne dokumenty aplikacyjne podane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gdańskiego Zarządu Dróg, Gdańskiego Zarządu Dróg oraz na tablicy informacyjnej w siedzibie Gdańskiego Zarządu Dróg.

Gdańsk/34462990

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

eprasa.pl e26bd0d53e

wyborcza
ŁÓDŹ
TYGODNIK

Piątek, 27 listopada 2026 | Redaktorka prowadząca **Joanna Chudzińska**

krakow.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: krakow@wyborcza.pl

Łódź w czołówce rankingu

Druga strona medalu

Kiedy Piotrka odwiedzili znajomi z Poznania i zaproponowali, żeby wyjść rano na kawę, polecił im pobliską Żabkę. – Niby żart, ale też smutna prawda – mówi.

Robert Grześkowiak

Magistrat chwali się, że Łódź jest w czołówce polskich miast najbliższych realizacji koncepcji miasta 15-minutowego.

Co na to Łodzianie?

• **Koncepcja miasta 15-minutowego została wpisana do Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2030+** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

10 minut do przystanku

Piotrek ma 32 lata, jest informatykiem i mieszka przy ul. Warmińskiej na Bałutach. W okolicy ma sklepy spożywcze, park, urząd i kilka restauracji. – Brakuje jednak miejsc, w których mógłbym po prostu spędzać wolny czas – mówi. – Jeśli chcę pójść do kina, pubu czy usiąść w kawiarni z ogródkiem, muszę jechać do centrum. W Poznaniu taką kameralną kawiarnię można znaleźć niemal na każdym osiedlu. W Łodzi poza śródmieściem takich miejsc szukać ze świecą.

Piotrek pracuje zdalnie. Po pracy chodzi na siłownię. Karnet ma wykupiony ma FitFabric, a ten najbliżej mieści się przy ul. Franciszkańskiej, idzie się tam około pół godziny.

Piotr przyznaje jednak, że dzięki pracy zdalnej i tak oszczędza sporo czasu. W znacznie mniej komfortowej sytuacji jest jego narzeczona, która codziennie dojeżdża do pracy w śródmieściu.

– Samochodem nie ma sensu przedzierać się przez zakorkowaną Limanowskiego. Latem najlepiej wsiąść na rower, bo do centrum można nim dotrzeć szybciej niż autem czy tramwajem. Zazwyczaj jednak narzeczona korzysta z komunikacji miejskiej. A skoro samo dojście na przystanek zajmuje jej dziesięć minut, to trudno mi mówić o mieście 15-minutowym – zauważa Piotrek.

Jak wypadają inne miasta?

Zgodnie z koncepcją miasta 15-minutowego mieszkańcy powinni mieć możliwość zaspokajania podstawowych codziennych potrzeb w zasięgu kwadransa spaceru lub jazdy rowerem. Takich warunków nie spełnia jednak nadal większość polskich miast.

W najnowszej edycji badania Friendly City Index, realizowanego na zlecenie firmy Bolt, obejmującego 62 miasta z 11 państw Europy Środkowo-Wschodniej, 25 proc. Łodzian zadeklarowało, że do większości miejsc odwiedzanych na co dzień dociera w ciągu kwadransa. Tym samym Łódź zajęła czwarte miejsce w Polsce, za Szczecinem (36 proc.) oraz Krakowem i Lublinem (po 26 proc.). W kategorii dużych miast regionu, liczących od 500 tys. do miliona mieszkańców, ustąpiła jedynie Krakowowi.

Magistrat, chwaląc się wysoką pozycją Łodzi, pominął informację, że jeszcze przed rokiem wynik miasta wynosił 28,85 proc.

Natomiast na tle całego regionu Łódź wypada po prostu przeciętnie – średnia dla wszystkich badanych wynosi 23,8 proc. W chorwackiej Puli i łotewskiej Ogre do codziennych celów w ciągu kwadransa dociera 60 proc. mieszkańców, w słowackiej Żylinie – 49 proc. (wszystkie trzy miasta są jednak znacznie mniejsze od Łodzi). Nawet Szczecin, lider polskiego zestawienia, zajmuje dopiero 20. miejsce wśród 62 miast.

Również w niezależnych badaniach dostępności pieszej polskie metropolie wypadają stosunkowo słabo na tle Europy. W opublikowanym w 2023 roku na łamach „Journal of Maps" badaniu dostępności pieszej 121 europejskich obszarów metropolitalnych Polska pod względem mediany wyników znalazła się na 21. miejscu wśród 30 państw. W czołówce znalazły się m.in. metropolie niemieckie i szwajcarskie.

Efekt przeprowadzki

Kinga, 26-letnia doktorantka Politechniki Łódzkiej, mieszka przy Al. Kościuszki. W ciągu kwadransa dociera na uczelnię, gdzie prowadzi badania. W najbliższej okolicy ma puby, restauracje, kawiarnie czy księgarnie. – I moje ukochane lumpeksy – dodaje.

Magistrat, chwaląc się wysoką pozycją Łodzi, pominął informację, że jeszcze przed rokiem wynik miasta był lepszy

Przyznaje, że wiele codziennych spraw może załatwić bez wsiadania do tramwaju. – Ale mieszkam przecież w śródmieściu. Nie sądzę, żeby moja sytuacja była miarodajna dla całej Łodzi – zaznacza.

Na początku studiów mieszkała przy ul. Wojska Polskiego. Lokalizację wybrała wówczas ze względu na bliskość Wydziału Chemii Uniwersytetu Łódzkiego. Poza uczelnią w najbliższej okolicy miała Lidla, paczkomaty i park. Załatwienie wielu innych spraw wymagało już skorzystania z komunikacji miejskiej.

Problem w tym, że akurat wtedy trwała przebudowa ul. Wojska Polskiego. – Od momentu, w którym się wprowadziłam, niemal do dnia wyprowadzki tramwaje praktycznie nie jeździły. Co z tego, że miałam blisko przystanek? – wspomina.

Kiedy po licencjacie przeniosła się na Politechnikę Łódzką i zamieszkała przy Al. Kościuszki, odczuła, jak wiele codziennych spraw można załatwić niejako przy okazji, choćby w drodze na uczelnię lub podczas powrotu do domu.

– Przyjemnie jest funkcjonować w mieście 15-minutowym. Tyle że w moim przypadku nie jest to efekt zmian, jakie zaszły w Łodzi, tylko zmiany miejsca zamieszkania – zauważa.

Zaniedbane obrzeża

29-letni Marcin mieszka na łódzkich Kurczakach. Pracuje hybrydowo, dlatego dwa razy w tygodniu musi pojawić się w biurze niedaleko ul. Rewolucji 1905 r. Już samo dojście z domu na przystanek tramwajowy zajmuje mu około 15 minut. Ale w stronę centrum jeździ nie tylko ze względów zawodowych.

Przyznaje, że chętnie korzystałby z usług dostępnych na osiedlu, gdyby tylko ich oferta była bardziej różnorodna. W pobliżu ma Biedronkę, kilka innych sklepów, McDonalda, a także Stawy Jana, gdzie może wybrać się na spacer.

Brakuje mu jednak miejsc, w których mógłby spędzić popołudnie. – Uwielbiam usiąść w kawiarni, założyć słuchawki i poczytać książkę. To jedna z najprzyjemniejszych chwil w ciągu tygodnia. Tyle że u mnie na osiedlu kawę mogę wypić w cukierni albo wziąć na wynos z Żabki. Jeśli chcę posiedzieć w kawiarni, jadę na Piotrkowską, choćby do Bricka – opowiada.

I dodaje, że podoba się to, jak w ostatnich latach zmieniło się śródmieście. Podobnych zmian chciałby doczekać na własnym osiedlu. – Centrum jest zdecydowanie ładniejsze niż kiedyś. Ale gdybym miał wymienić coś, co w ostatnich latach powstało w mojej okolicy i ułatwiło mi życie, to już miałbym z tym problem – przyznaje.

Zastanawia się też, w jakim stopniu dobra dostępność usług na niektórych łódzkich osiedlach wynika z obecnej polityki miasta, a w jakim z tego, jak zostały one zaprojektowane przed laty. – Może po prostu, kiedy pojawiła się koncepcja miasta 15-minutowego, okazało się, że część Łodzi już spełnia jej założenia? – pyta.

Łódź rozwija się do wewnątrz

W listopadzie 2024 roku Rada Miejska wpisała koncepcję miasta 15-minutowego do Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2030+. Jednym z głównych założeń dokumentu jest rozwój miasta „do wewnątrz" i ograniczenie rozlewania się zabudowy na obrzeża. Zwolennikiem tego kierunku jest m.in. Waldemar Olbryk, prezes Archicomu. W 2024 roku na łamach „Wyborczej" tłumaczył, że rewitalizacja kamienic i tworzenie parków kieszonkowych pozwalają ponownie przyciągnąć mieszkańców do wyludniającego się przez lata śródmieścia. Również Michał Styś, twórca OFF Piotrkowska Center, przychylał się do koncepcji miasta 15-minutowego, opowiadając o inwestycjach w centrum Łodzi.

Dlaczego deweloperzy tak chętnie inwestują w tej części miasta? Wyjaśniają to Natalia Kasprzak i Bartosz Bartosiewicz z Uniwersytetu Łódzkiego, autorzy badania „Struktura przestrzenna nowego deweloperskiego budownictwa mieszkaniowego w Łodzi". Ponad 60 proc. analizowanych mieszkań deweloperskich z lat 2019-2023 powstało w promieniu czterech kilometrów od środka miasta. Inwestorów przyciąga tam przede wszystkim bliskość istniejących już szkół, sklepów i komunikacji miejskiej.

Tymczasem, jak wskazują autorzy przywołanego wcześniej badania dostępności usług dla łódzkich dzieci, realizacja koncepcji miasta 15-minutowego wymaga przede wszystkim poprawy dostępności usług na obrzeżach Łodzi. Trudno bowiem mówić o sukcesie tej koncepcji w skali całego miasta, jeśli mieszkańcy śródmieścia mają niemal wszystko pod ręką, a na niektórych obszarach peryferyjnych blisko 85 proc. dzieci nie może w ciągu kwadransa dotrzeć pieszo nawet do szkoły rejonowej.

eprasa.pl e26bd0d53e

Piotr Brzózka

Poseł Józefaciuk znów zaskoczył dawnych kolegów z KO

Neopoganin i polityczny solista

– Poseł Marcin Józefaciuk jest zagadką, której on sam nie potrafi rozwikłać – mówi senator KO Krzysztof Kwiatkowski, komentując zamieszanie z wotum nieufności wobec rządu Donalda Tuska.

Marcin występował w TVN, był popularny. Nikt nie sądził, że zostanie posłem, ale wzięliśmy go na listę, bo szukaliśmy nowych twarzy i chcieliśmy rozciągnąć ofertę w stronę centrolewicy. A dziś? Jego zwrot w stronę Konfederacji i Rozwoju Plus Morawieckiego to coś, co w najdziwniejszych snach się nie śniło – mówi jeden z łódzkich działaczy KO wspominając, jak Józefaciuk trafił do Sejmu i oceniając to, co właśnie zrobił.

Klub Koalicji Obywatelskiej Marcin Józefaciuk opuścił już rok temu. Ale teraz i tak przyprawił dawnych kolegów o zawrót głowy, podpisując się pod wnioskiem o konstruktywne wotum nieufności dla rządu Donalda Tuska, z propozycją premiera technicznego w postaci Marka Jurka. Żeby było jeszcze ciekawiej, chwilę potem zagłosował... przeciw temu, co podpisał. Bynajmniej nie przypadkiem.

Politykom KO wszystko to coraz mniej się klei. Neopoganin po coming oucie, z sercem chyba po lewej stronie, ale też bliski niektórym konserwatywnym środowiskom w walce z „dyskryminacją mężczyzn". A teraz jeszcze grający z prawicą do jednej bramki przeciw Tuskowi. Mnożą się pytania, jak wyjaśnić jego polityczne szpagaty i gdzie lokować w przyszłości. Bo przecież wybory 2027 za pasem.

A on sam? W kolejnych ruchach nie widzi nic nadzwyczajnego. Przekonuje do swojej logiki.

MARCIN JÓZEFACIUK „ZA", A NAWET „PRZECIW"

– Podpisał się pan pod wnioskiem o wotum? – pytamy dla pewności.

– Tak – odpowiada Marcin Józefaciuk.

– A zagłosował pan...?

– Oczywiście przeciw.

– Proszę pomóc to zrozumieć.

– Podpisałem, bo nie byłem w stanie doprosić się debaty o sprawach edukacyjnych i sprawach mężczyzn. To był moment, w którym mogliśmy porozmawiać i ocenić cały rząd. Chodziło mi o dyskusję. Ale ponieważ głosowanie za tym wnioskiem oznaczałoby poparcie Marka Jurka, byłem temu mocno przeciwny.

Józefaciuk dodaje, że jest bardzo krytyczny wobec rządu Donalda Tuska, który bardzo go zawiódł, i który „powinien zmienić swoje postępowanie albo odejść". Ale Jurek na premiera się nie nadaje, bo stworzyłby rząd jeszcze bardziej upolityczniony i zideologizowany, tyle że w drugą stronę.

Nie ma wrażenia, że właśnie sam się politycznie zakiwał, najpierw w Sejmie, a potem w wyjaśnieniach?

– Nie. Jako poseł niezrzeszony walczę o to samo, o co walczyłem, wchodząc do Sejmu. Postulat godnej płacy dla nauczycieli w ogóle nie jest realizowany, żadna z obietnic w dziedzinie edukacji nie została całkowicie spełniona. Więc jeśli ktoś się zakiwał, to rząd.

WCZEŚNIEJ BYŁ NAUCZYCIELEM--CELEBRYTĄ

Marcin Józefaciuk ma 44 lata. Wychował się w Łasku, do Łodzi przeprowadził w czasach licealnych. Po studiach anglistycznych został nauczycielem, a w latach 2017-22 był dyrektorem Zespołu Szkół Rzemiosła.

– Mam geografa i polonistę, którzy prowadzą zajęcia z fryzjerstwa. Wuefistę, który uczy BHP we fryzjerstwie. I anglistę, który jest biologiem – mówił „Wyborczej" latem 2022 roku. Wtedy też przyznał, że od nowego roku sam będzie uczyć siedmiu przedmiotów, w tym tak różnych, jak angielski, WF, fizyka i etyka. Ot, realia wybrakowanej polskiej szkoły w czasach Przemysława Czarnka.

Pisali i mówili o tym też inni: TVN, Onet, „Newsweek", „Super Express". Łódzki nauczyciel stał się sensacją, w kolejnych miesiącach budząc coraz większą ciekawość. Komentowano jego tatuaże. I fizyczną sprawność, której wyraz dał biegnąc 600 kilometrów na 600-lecie Łodzi. W marcu 2023 roku trafił na antenę TVN w roli prowadzącego program „Nastolatki rządzą... kasą".

Jego rosnącą popularność i rzadki w Polsce status nauczyciela-celebryty postanowiła zdyskontować łódzka Platforma, wciągając na listę wyborczą. Niedługo potem miał już w kieszeni mandat, wcale nie taki oczywisty, bo startował z „niebiorącego", dziesiątego miejsca na liście. Dostał 8 893 głosy.

Po wyborach chwilę hamletyzował: – Zapytałem uczniów, czy mam zostać w szkole i zrezygnować z mandatu, czy iść do Sejmu. 70 procent uznało, że mam iść. Jedna dziewczyna powiedziała: „Nie po to, k..., na pana głosowałam, żeby pan został tutaj" – relacjonował w rozmowie z „Dużym Formatem" miesiąc po wyborach.

W tym samym wywiadzie powiedział, że pierwszym z jego tatuaży był pentagram na ramieniu. Ale bez związku z szatanem. Wierzenia – owszem, ale inne.

– Jestem neopoganinem, czyli wicca, te sprawy – przyznał, wyjaśniając, że neopogaństwo to „współpraca z naturą, zawierzenie jej sile, próba dostosowania się do niej".

Coming out dotyczący swojej orientacji zrobił kilka miesięcy później. W lipcu 2024 roku powiedział w rozmowie z „Plejadą": – Jestem przedstawicielem społeczności LGBTQ+. Czyli podobają mi się chłopcy, a raczej mężczyźni.

TAK WYLICZYŁ KOBIETOM „DNI MENSTRUACYJNE"

– Od samego początku zaznaczałem, że nie jestem politykiem. Jestem nauczycielem w polityce. Wszyscy, którzy mnie znają, którzy proponowali mi wejście na listę, i którzy na mnie głosowali, wiedzieli, kim jestem – to z kolei powiedział „Wyborczej" w sierpniu 2025 roku. Zapytany, czy nie zdawał sobie sprawy, iż gra solo w polityce nie popłaca.

Wtedy już jego drogi z Koalicją Obywatelską rozchodziły się na dobre. Chwilę wcześniej, po niespełna dwóch latach parlamentarnej kariery, został zawieszony w prawach członka klubu KO. Formalny powód: krytyka ministerstwa edukacji, zgłoszenie poprawki nieuzgodnionej z klubem oraz dopuszczenie do udziału w posiedzeniu parlamentarnego zespołu osoby skazanej za przestępstwa seksualne wobec dziecka.

Józefaciuk polemizował, protestował. Mówi, że 15 października komisja etyki poselskiej wysłuchała jego wyjaśnień i jednogłośnie umorzyła postępowanie. Ale powrotu nie było. W listopadzie sam definitywnie zrezygnował z członkostwa w klubie.

Jako poseł, wcześniej KO, teraz niezrzeszony, prezentował i wciąż prezentuje szeroki wachlarz zainteresowań. Na przykład w sierpniu 2024 roku pisaliśmy o wizycie Józefaciuka w częstochowskim magistracie. Chciał wiedzieć, jak to możliwe, że prezydent miasta z Lewicy postępuje wbrew ideałom lewicowym, nie obejmując swym patronatem marszu równości. Trzy miesiące później obiecywał w „Wyborczej" przyspieszenie prac nad zakazem spowiadania dzieci.

Ale największy rozgłos przyniosła mu batalia o prawa mężczyzn. Tym bardziej że czasem wywoływał

REKLAMA Łódź/34459549

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34462960

1 LO

eprasa.pl e26bd0d53e

• **Marcin Józefaciuk, kiedyś w klubie KO, dziś poseł niezrzeszony**
FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

solidną burzę, jak wtedy, w czerwcu 2026 roku, gdy stwierdził: „Walczę z państwem, które tworzy przywilej dla jednej grupy i nie widzi, że druga grupa też ma zdrowie, ciało, ból, choroby".

Jak pisaliśmy w „Wyborczej", chwilę wcześniej Józefaciuk odbył poselską kontrolę w Komendzie Głównej Ochotniczych Hufców Pracy. Sprawdzał, czy dodatkowy dzień wolny dla kobiet cierpiących z powodu bolesnej menstruacji jest wyrazem troski o pracownice, czy też narusza zasadę równego traktowania zatrudnionych.

Ustalił, że pracownice OHP z prawa do wolnego dnia skorzystały w ubiegłym roku 12 696 razy. Uznał to za skandaliczne. „Mężczyźni nie otrzymali żadnego odpowiednika" – napisał na Facebooku, utyskując na brak neutralnego płciowo rozwiązania dla wszystkich pracowników.

Komentując jego działania i nie umniejszając wagi zagadnienia, Dominika Wantuch pisała w „Wysokich Obcasach": „Problem w tym, że poseł Józefaciuk coraz częściej antagonizuje mężczyzn i kobiety, budując narrację o męskiej krzywdzie i stawiając ją jako konkurencję dla doświadczeń kobiet. A jest to o tyle niebezpieczne, że niedaleko stąd do manosfery".

Po ostatniej „akcji" w Sejmie, dawni koledzy z Koalicji Obywatelskiej boją się, że niedaleko mu też do Konfederacji, która uchodzi za „męską" partię" i innych prawicowych formacji.

Nie zważając na wyjaśnienia samego Józefaciuka w sprawie wotum, politycy KO, chętnie dziś grają kartą Marka Jurka. Bo przecież niedoszły premier techniczny z rekomendacji Mateusza Morawieckiego to współzałożyciel ZChN, były wiceprezes PiS, zwolennik twardego prawa aborcyjnego, jeden z uczestników pamiętnej

Od samego początku zaznaczałem, że nie jestem politykiem. Jestem nauczycielem w polityce

MARCIN JÓZEFACIUK

„pielgrzymki" z ryngrafem do chilijskiego dyktatora Augusta Pinocheta.

– Słyszałem w Sejmie taki komentarz: cnotę stracił, a rubelka nie zarobił. Dla mnie to był szok. Podpisał się pod wnioskiem z nazwiskiem Jurka, który w sposób haniebny wypowiadał się na temat mniejszości seksualnych, bicia dzieci, metody in vitro. To przecież całkowite zaprzeczenie poglądów deklarowanych wcześniej przez Józefaciuka – mówi Paweł Bliźniuk, poseł KO z Łodzi.

I dodaje: – Tłumaczy się, że chodziło mu o debatę. Czy o taką, w trakcie której prawa strona mówiła w Sejmie, że rząd Donalda Tuska próbuje wprowadzić w Polsce tęczową ideologię siłą, i w trakcie której padło wiele innych niesmacznych sformułowań? Czy wystąpienia Mejzy i Kowalskiego to te głosy, których Józefaciuk oczekiwał?

Krzysztof Kwiatkowski, senator KO, ostatnie zawirowanie kwituje krótko: – Poseł Marcin Józefaciuk jest zagadką, której on sam nie potrafi rozwikłać.

W podobnym tonie wypowiada się Krzysztof Piątkowski, inny z łódzkich posłów Koalicji Obywatelskiej: – Są politycy, którzy mają własne zdanie i są tacy, którzy za wszelką cenę chcą mieć zdanie inne niż wszyscy. Obawiam się, że Marcin Józefaciuk tak bardzo zapragnął udowodnić swoją niezależność, że w końcu uniezależnił się nawet od własnych wyborców.

Piątkowski zaznacza, że nie lubi mówić o kolegach z poselskich ław. Ale we wtorek coś w nim pękło, wyjątkowo zirytowało.

– Obserwuję posła Józefaciuka od początku. Zawsze stał z boku, nigdy się nie angażował w sprawy partii, a od pewnego czasu orbitował w kierunku, którego dziś jestem już pewny. On szuka nowej drogi, spotyka się regularnie z politykami prawicy. Moim zdaniem chce być na listach, na przykład Konfederacji. Bo przecież posłem KO i Lewicy już nie będzie – mówi.

DOKĄD ZMIERZA MARCIN JÓZEFACIUK

– Popełniliśmy błąd, dość tragiczny. Eksperyment, który miał być urozmaiceniem oferty, okazał się groteskowy – stwierdza jeden z łódzkich polityków KO. Anonimowo, bo temat jest w partii drażliwy. Podobnie, jak pytanie, kto Józefaciuka wciągnął na listę trzy lata temu.

Off the record można usłyszeć, że formalnego zgłoszenia dokonać miała prezydent Łodzi Hanna Zdanowska, ale to oczywista oczywistość, zważywszy, że była szefową lokalnych struktur partii.

– To nie był jej autorski pomysł. Przyprowadził go Maciej Riemer, który dziś jest naszym radnym wojewódzkim, a wtedy był dyrektorem departamentu ekologii i klimatu w magistracie – to jeszcze jeden głos z szeregów KO.

Wywołany do tablicy Riemer odpowiada krótko: – Marcin Józefaciuk przed startem do Sejmu był dyrektorem szkoły miejskiej i wspólnie z miastem realizował szereg projektów ekologicznych. Dał się poznać jako dobry menedżer. Ale nie poczuwam się do tego, bym to ja przyprowadził go na listy.

To jednak już przeszłość, bez większego znaczenia. Otwarte pozostaje natomiast pytanie, jak Józefaciuk widzi swoją przyszłość. Czy powalczy o mandat w 2027 roku, a jeśli tak, pod czyją flagą?

– Wszyscy się dziwią, zarzucają brak logiki i lojalności. A ja proponowałbym jednak spojrzeć na niego, jak na solistę, inteligentnego faceta, który wszedł do polityki, zobaczył z bliska, że to bagno i postanowił grać po swojemu. Nawet jeśli nikt go nie zrozumie. Dlatego dalsze ruchy mogą być bardzo nieoczekiwane – zauważa działacz KO z Łodzi.

Sam poseł nie zamierza rozwiewać domysłów: – Czy chcę startować? Nie wiem. Jeśli sprawczość będzie wyglądać tak jak teraz, nie ma to sensu. Tak mało jest merytoryki w Sejmie, tak mało mówi się o sprawach ludzi. Dziś nie ma żadnego ugrupowania, które stawiałoby na sztandarach sprawy mężczyzn i edukacji. Tym bardziej więc pieśnią przyszłości jest, z jakich list miałbym startować. A może ktoś będzie chciał startować z moich list? ●

REKLAMA

Łódź/34459346

eprasa.pl e26bd0d53e

Społeczeństwo

Koniec relacji sąsiedzkich, ja

Kiedy Magda wprowadziła się do mieszkania w Łodzi, mama poradziła jej, żeby poczęstowała sąsiadów jagodziankami. Ta uznała, że to absurdalny pomysł.

• **Dziś mamy coraz mniej naturalnych pretekstów do nawiązywania kontaktów** FOT. SHUTTERSTOCK

Maria Stefańska

Nie znam większości swoich sąsiadów i nie czuję takiej potrzeby – mówi Magda, 19-letnia studentka Uniwersytetu Łódzkiego, która w październiku przeprowadziła się z Pabianic do Łodzi.

W Pabianicach mieszkała w kamienicy. – Kojarzyłam sąsiadów, ale byli to głównie ludzie w wieku moich rodziców. Mama z ojcem czasem chodzili na kawę do znajomych z dołu. Nie miałam z nimi kontaktu. Ze swoimi koleżankami spotykałam się w szkole, czasami też w weekendy.

W przeprowadzce do Łodzi pomagała jej mama. Radziła córce, by poznała sąsiadów, zaproponowała, by poczęstować ich bułkami z jagodami, Magda odmówiła. Uznała, że to absurdalny pomysł.

– Pomyślałam nawet, że ktoś może uznać, że zatrułam te bułki. W końcu świat jest pełen nieprzewidywalnych ludzi. Skąd obcy mieliby wiedzieć, że mam dobre intencje? Sama nie wzięłabym jedzenia od nieznajomego – tłumaczy.

Dziś sąsiadów zna tylko z widzenia, nie widzi sensu w nawiązywaniu bliższych relacji. Zwykłe „dzień dobry" jej wystarcza.

– Budowanie więzi wymaga czasu – komentuje dr Agnieszka Michalska-Żyła, socjolożka z Uniwersytetu Łódzkiego. – Trudno nawiązać relacje z sąsiadami, jeżeli mieszkamy w jednym miejscu tylko przez rok, a później przenosimy się gdzie indziej.

RELACJE. TU ZASZŁA ZMIANA

– Nie powiedziałabym, że moje pokolenie jest całkowicie zamknięte na innych. Cenimy szczere rozmowy i nie przepadamy za small talkiem – mówi Magda.

I dodaje: – Jeśli kogoś naprawdę interesuje, jak minął mi dzień, może do mnie napisać. Z przyjemnością nagram wtedy długą głosówkę, opowiem o wszystkim, dodam kilka ciekawych historii i własnych przemyśleń, i może wywiąże się z tego wartościowa rozmowa. Krótkie „wszystko w porządku?" rzucone na klatce schodowej niewiele dla mnie znaczy.

Nie wyobraża sobie, że mogłaby zaczepiać obcych ludzi w autobusie, sklepie czy na przystanku, bo sama nie lubi być zaczepiana. – Gdy podchodzi do mnie starsza pani z pieskiem i pyta o godzinę albo drogę, chętnie odpowiem. Znacznie częściej zaczepiają mnie jednak mężczyźni i wtedy czuję się mniej swobodnie. Zastanawiam się, czy kiedy odwrócę wzrok i spojrzę w telefon, ktoś nie spróbuje mi go wyrwać z ręki. Tyle przecież słyszy się o takich sytuacjach – mówi Magda.

Wielu jej rówieśników nosi słuchawki, w ten sposób odgradzając się od otoczenia. Magda robi podobnie.

UPRZEJMA NIEUWAGA I SIŁA SŁABSZYCH WIĘZI

Dr Kamil Brzeziński, socjolog z Uniwersytetu Łódzkiego, przywołuje sformułowaną przez Ervinga Goffmana regułę „uprzejmej nieuwagi": wiemy, że w przestrzeni obok nas są inni lu-

REKLAMA Łódź/34460658

1 LO

eprasa.pl e26bd0d53e

kie znamy

dzie, i szanujemy ich prywatność, nie narzucając swojej obecności.

– Pewnych rzeczy po prostu nam nie wypada robić, np. przysłuchiwać się cudzej rozmowie, wpatrywać się uporczywie w nieznajomą osobę, zaglądać komuś do telefonu czy narzucać się z rozmową, kiedy druga strona wyraźnie nie ma na nią ochoty. Możemy być blisko innych ludzi, ale jednocześnie respektować ich prywatność i granice – mówi dr Brzeziński.

– Nie musimy już najpierw spotkać się z kimś w rzeczywistości, żeby nawiązać znajomość – dodaje dr Agnieszka Michalska-Żyła, podkreślając, że odchodzeniu od klasycznej interakcji sprzyja technologia. Komunikatory i media społecznościowe pozwalają poznać drugą osobę, sprawdzić jej zainteresowania i poglądy, a dopiero później zdecydować o spotkaniu.

Socjolożka, przywołując koncepcję siły słabych więzi Marka Granovettera, zwraca też uwagę, że nie wszystkie znajomości muszą być bliskie, żeby miały znaczenie. Dawny kolega ze studiów czy znajomy z poprzedniej pracy, z którym nie łączy nas szczególna zażyłość, może okazać się pomocny, kiedy szukamy pracy albo potrzebujemy informacji. – Silne więzi zapewniają nam wsparcie i poczucie bezpieczeństwa, ale te słabsze również są bardzo istotne – wyjaśnia.

WANDZIE BRAKUJE ROZMÓW O POGODZIE

Wanda ma 75 lat, jest emerytowaną urzędniczką. Od pół wieku mieszka w Łodzi na Górnej. Wspólnie z mężem, który pracował jako motorniczy tramwaju, wychowali dwie córki i dwóch synów. Mąż zmarł trzy lata temu.

Dziś Wanda mieszka sama, jej najbliższymi sąsiadami są dwie studentki i młode małżeństwo. Zna ich z widzenia, ale nie przypomina sobie, żeby kiedykolwiek zamienili ze sobą więcej niż kilka zdań.

Wandzie brakuje rozmów o pogodzie na klatce schodowej, wymiany zdań na temat wysokich cen w sklepach i przelotnych uśmiechów przechodniów na ulicy. Kiedy wraca z zakupów albo idzie do kościoła, rozmawia przede wszystkim z osobami w swoim wieku. – Młodzi? Czasami mam wrażenie, że wcale ich nie ma, tak się pozamykali w domach z laptopami – zauważa.

Wspomina swoje dzieciństwo i młodość, które spędziła w Aleksandrowie Łódzkim: – Chodziłam do sąsiadów bawić się z ich dziećmi, one przychodziły do nas. Do sąsiada chodziliśmy oglądać „Stawkę większą niż życie", bo jeszcze wtedy nie mieliśmy własnego telewizora.

Mówi, że odwiedzanie się bez zapowiedzi było czymś normalnym, a dzisiaj dzwonek do drzwi potrafi ją zaniepokoić. Przekonała się o tym niedawno. Wnuk nauczył ją zamawiać rzeczy przez internet, więc kupiła narzutę na kanapę. Kiedy zadzwonił kurier, przestraszyła się, że ktoś próbuje dostać się do jej mieszkania.

Dzisiaj mamy znacznie większy wpływ na to, z kim chcemy utrzymywać relacje

DAWNE WSPÓLNOTY NIE ZAWSZE BYŁY SIELANKĄ

Dr Michalska-Żyła zauważa, że mamy coraz mniej naturalnych pretekstów do nawiązywania kontaktów. – Kiedyś można było poprosić sąsiada o szklankę cukru, dziś wszystko można kupić w internecie. Dawniej trzeba było wyjść z auta i zapytać kogoś o drogę, teraz wystarczy włączyć telefon – mówi socjolożka.

Jednocześnie zaznacza, że dawne wspólnoty nie zawsze były sielanką. – Z jednej strony sąsiedzi mogli liczyć na siebie w codziennych sprawach, pomagać sobie i wspólnie spędzać czas. Z drugiej – taka bliskość wiązała się również z większą kontrolą społeczną. Ludzie wiedzieli o sobie bardzo dużo, interesowali się tym, co się dzieje za ścianą, obserwowali swoje zachowania i potrafili je oceniać. Trudniej było zachować prywatność, anonimowość czy po prostu żyć po swojemu, bez obawy przed komentarzami otoczenia – dodaje. – Ludzie utrzymywali ze sobą kontakty także dlatego, że często nie mieli innego wyjścia. Niewiele osób miało wpływ na to, na jakim osiedlu czy w jakim bloku się wychowają. Miało się jedną grupę znajomych od dzieciństwa i niełatwo było wyjść poza nią. Sąsiedzi i lokalna społeczność byli naturalnym i często jednym z niewielu dostępnych kręgów kontaktów.

Dzisiaj – jak podkreśla socjolożka – mamy znacznie większy wpływ na to, z kim chcemy utrzymywać relacje. Coraz częściej jest to świadomy wybór, a nie kwestia przypadku wynikająca wyłącznie z miejsca zamieszkania czy więzów rodzinnych.

Czy to oznacza całkowity zanik sąsiedzkiej wspólnoty?

– Nie – odpowiada dr Michalska-Żyła socjolożka. – Zmienia się tylko jej charakter. Część jej funkcji przejmują internetowe grupy osiedlowe. Mieszkańcy informują się tam o awariach, niebezpiecznych sytuacjach czy problemach z parkowaniem. Organizują wspólne inicjatywy, na przykład sprzątanie okolicy czy sadzenie drzew.

REKLAMA

Łódź/34462346

Znów można przejechać
al. Kościuszki i ul. Zachodnią w Łodzi

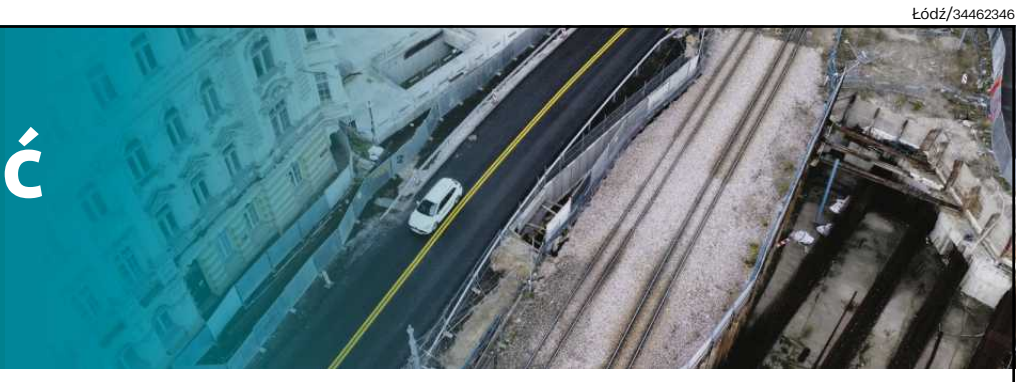

Od 16 listopada 2026 r. kierowcy znów mogą przejechać na wprost przez skrzyżowanie z ul. Zieloną, zarówno w stronę ul. Ogrodowej, jak i al. Mickiewicza. Na skrzyżowaniu utrzymano ruch tramwajowy. Otwarcie przejazdu ułatwia dojazdy przez centrum Łodzi i jest efektem współpracy Polskich Linii Kolejowych S.A. oraz Miasta Łódź. Jednocześnie kontynuowane są działania zmierzające do wznowienia prac przy tunelu średnicowym.

Prace przy przystanku Łódź Śródmieście

Przejazd dla samochodów był zamknięty od września 2023 r. z powodu budowy podziemnego przystanku Łódź Śródmieście. Aby umożliwić ponowne otwarcie skrzyżowania, na zlecenie PLK wykonano prace zabezpieczające torowisko tramwajowe, konstrukcję znajdującą się pod skrzyżowaniem oraz teren przyszłego przystanku. Powstał również tymczasowy układ drogowy wraz z nową organizacją ruchu.

Zabezpieczenia chroniące torowisko umożliwiają sprawny ruch tramwajów, który będzie utrzymany również po wznowieniu inwestycji.

– *Ułatwiamy mieszkańcom codzienne poruszanie się po mieście jeszcze przed zakończeniem inwestycji* – mówi Marcin Mochocki, członek zarządu PLK SA i dyrektor ds. realizacji inwestycji.

Przygotowania do wznowienia robót

Po wstrzymaniu budowy i odstąpieniu od umowy z poprzednim wykonawcą PLK zabezpieczyła plac budowy, zinwentaryzowała infrastrukturę, dokumentację i sprzęt oraz rozpoczęła rozliczenia z podwykonawcami. Przygotowania objęły także komorę Fabryczną, do której ma dotrzeć maszyna drążąca TBM Katarzyna. PLK współpracuje z ekspertami oraz doświadczonymi w budowie tuneli firmami z Polski i zagranicy.

Obecnie PLK prowadzi postępowanie mające wyłonić wykonawcę, który dokończy budowę dwutorowego tunelu. Kolejne zamówienie będzie dotyczyło wyposażenia tunelu w infrastrukturę kolejową i instalacje techniczne oraz dokończenia prac przy podziemnych przystankach.

Wsparcie dla mieszkańców i odszkodowania

PLK pozostają w stałym kontakcie z mieszkańcami, którzy musieli opuścić swoje mieszkania w związku z inwestycją. Trwa również proces wypłaty odszkodowań dla właścicieli nieruchomości przy al. 1 Maja 19, 21 i 23 oraz przy ul. Próchnika 44. Wysokość odszkodowań ustalana jest na podstawie decyzji wojewody łódzkiego oraz wycen przygotowanych przez niezależnych rzeczoznawców.

Połączenie kolejowe przez centrum Łodzi

Po zakończeniu inwestycji Łódź Fabryczna przestanie być stacją końcową i stanie się stacją przelotową. Pociągi będą mogły przejeżdżać przez centrum miasta, łącząc Łódź Fabryczną z Łodzią Kaliską i Łodzią Żabieńcem. Dzięki temu podróże koleją po Łodzi będą szybsze, wzrośnie liczba połączeń, a mieszkańcy zyskają trzy nowe podziemne przystanki: Łódź Koziny, Łódź Polesie i Łódź Śródmieście, które ułatwią przesiadki na komunikację miejską.

Więcej na **www.tunel-laczypolskie.pl**

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko | Rzeczpospolita Polska | Dofinansowane przez Unię Europejską | PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

1 LO

eprasa.pl e26bd0d53e

Niesiołowski przeprasza wszystkich patriotów

Nie kupiłem zegarka od TV

„Szambo", „rynsztok", „kanalie". Czy to nie mowa nienawiści? Stefan Niesiołowski w rozmowie z „Wyborczą": – Być może, ale wrogowie Polski na to zasługują.

ROZMOWA Z
PROF. STEFANEM NIESIOŁOWSKIM,
członkiem KO

• **Stefan Niesiołowski**

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

PIOTR BRZÓZKA: Po ostatnim Marszu Niepodległości napisał pan: „Miał wiele wspólnego z erupcją nienawiści, jaka miała miejsce w III Rzeszy w postaci Nocy Kryształowej. Obiektem na razie słownej agresji polskiego nacjonalizmu były premier Donald Tusk". Aż tak to pan widzi?

PROF. STEFAN NIESIOŁOWSKI: Noc Kryształowa to nie było tylko palenie synagog i demolowanie sklepów. To były też demonstracje uliczne i ataki na Żydów. A tu, w czasie marszu, o dziwo nie palono nawet flag Unii, nikogo nie zabito, natomiast była wielka, nieustająca nienawiść do Donalda Tuska.

Ja tego nie rozumiem. Komentowałem różne wypowiedzi symetrystów. Pewna pani profesor mówiła „to nieodpowiedzialne" po słowach Kaczyńskiego, że ta władza jest zdolna do mordowania. Nie, to nie jest nieodpowiedzialne, to jest podłe. Politolog z Uniwersytetu Kardynała Wyszyńskiego stwierdził, że Konfederacja to dziś główny nurt polityczny. Jaki główny nurt?

Mentzen i Bosak nie odwołali tego, że Polska ma być bez Żydów, a to już jest bardzo bliskie Nocy Kryształowej. Polska bez podatków? Gratuluję geniuszu ekonomicznego. I Polska bez Unii Europejskiej. Czyli z Putinem. Za naszą granicą toczy się wojna, Rosja wyraziła właśnie w Abu Zabi żądanie wycofania wojsk NATO z Polski, czyli jawnie wyciąga łapy po nas. Tymczasem Marsz Niepodległości całe zło widzi w Tusku.

„To był zorganizowany i zaprogramowany przez nacjonalistów, populistów, szowinistów, fanatyków religijnych, antysemitów, a głównie idiotów dość równo rozmieszczonych w wyżej wymienionych obozach, marsz nienawiści, mający na celu dorwanie się do władzy". To jeszcze jeden świeży cytat z pana. Tyle lat pan siedzi w polityce i dziwi się, że uczestnicy tej gry pragną władzy?

– Ale jednak niektórzy chcą czegoś więcej. Mazowieckiemu, Buzkowi nie chodziło tylko władzę, ale o jakieś reformy. A nacjonalistom chodzi wyłącznie o władzę. Żeby kraść. Nie ukrywali, że ich wzorem był Orban, wielka miłość przecież. Niech jadą teraz do niego na Węgry, pomogą odkopać miliony, które zakopał.

Nawet komuniści – choć oczywiście chodziło im o władzę – mieli jakiś program gospodarczy, społeczny. Chcieli zniszczyć ziemiaństwo, ale za to dowartościować bezrolnych chłopów. A tu nie widzę żadnego pomysłu na gospodarkę, na Polskę.

PiS miał pomysły, też kogoś chciał dowartościować, dając choćby 500 plus.

– To był bardzo sprytny zabieg socjotechniczny i wielki błąd rządu Ewy Kopacz, że Platforma tego nie zrobiła wcześniej. Doradzałem, dajcie, chociaż 300 złotych. Słyszałem: nie ma pieniędzy.

Być może fanatykom z jednej i drugiej Konfederacji chodzi o coś więcej. Być może Braunowi chodzi o to, żeby wyjść z Unii, rozprawić się z Żydami. Nie wiem, gdzie on ich znajduje, ale werbalnie właśnie to komunikuje. Oczywiście, jest to obrzydliwy program, ale Hitler też miał program, nie można powiedzieć, że był bezprogramowy. Natomiast Kaczyński to jest czysta bezprogramowość. Dokraść to, czego nie ukradliśmy.

To, że w Konfederacji widzi pan ideologię, oznacza, że mimo wszystko stawia pan to środowisko ponad PiS?

– Nie. Ważne, jakiej idei się służy, a idea, której służy Konfederacja, to nacjonalizm, agresja i kłamstwo w czystej postaci.

Ideowość to nie jest zaleta i wartość sama w sobie. Przeciwnie, przecież można powiedzieć, że Himmler też był ideowy. Dlatego stawiam PiS wyżej w tym sensie, że nie sądzę, by posunęli się do mordowania. A co zrobiłby Braun, pewności nie mam. Mówił przecież, że należałoby rozstrzelać kilku dziennikarzy, aby Polsce było dobrze. „Gazetę Wyborczą" wymieniał między innymi. Więc PiS jest mniej niebezpieczny.

Sytuacja w Trybunale Konstytucyjnym pokazuje, że Donald Tusk przyspieszył dokręcanie śruby politycznym przeciwnikom, a Karol Nawrocki zintensyfikował prężenie muskułów. Obozy KO i PiS ewidentnie grają na polaryzację nastrojów przed wyborami. Czy właśnie o to chodzi? By odrestaurować sprawdzoną konfigurację, w której wszystko zależy od starcia dwóch głównych sił?

– Ale gdzie dokręcił śrubę Donald Tusk? Jedną z wielkich zdobyczy polskiej demokracji – obok zniesienia cenzury, wprowadzenia gospodarki wolnorynkowej, wymienialnego pieniądza, paszportów w domach, wolności – były niezależne sądy, w tym Trybunał Konstytucyjny. I te kanalie popsuły TK, który stał się przybudówką PiS, wydającą wyroki na życzenie Kaczyńskiego.

I Tusk to odbudowuje, nie przykręca śrubę. Bo co ma zrobić? Zaprosić Święczkowskiego? Negocjować z tą szajką? Zresztą, oni negocjować nie chcą. W osiem lat doprowadzili Trybunał do parodii. Dlatego nie widzę żadnego złego działania ze strony Tuska.

Rozumiem, że nie jest pan zwolennikiem resetu w TK, zgodnie z propozycją PSL?

– Co to znaczy reset? Propozycja PSL oznacza tyle, że wspólnie z Kaczyńskim i Braunem mamy wspólnie wybrać nowych sędziów. To jest po pierwsze niemożliwe, a nawet – jakby się tacy sędziowie znaleźli – cholernie powolne. Sędzia Maciej Berek cierpliwie czekał – tydzień, miesiąc. I mówił: panie prezydencie, proszę przyjąć ślubowanie. Słyszał: nie mam terminu.

My to wszystko przeczekaliśmy, Trybunał jest już niezależny i teraz reset oznaczałby, że zaczynają się jakieś rozmowy z tą szajką, a TK nie działa. Oni postawili warunek, chcieliby tam wpuścić Święczkowskiego. Na szczęście Nawrocki łaskawie wykrztusił z siebie: Trybunał bez polityków.

Trybunał bez polityków – nie pięknie?

– Piękne, tylko jak to zrobić? Był kiedyś Trybunał Zolla, Stępnia, Rzeplińskiego bez polityków. Znakomity Trybunał niezależnych sędziów. Kaczyński i jego ludzie zniszczyli to z zimną krwią. A dziś Kosiniak-Kamysz ma pomysł, który sprowadza się do stwierdzenia „chciałbym, żeby było dobrze". Każdy by chciał.

Premier Tusk nie cofa teraz nogi w sprawie TK, wcześniej nastąpiło między innymi mocne uderzenie w środowisko Zbigniewa Ziobry. Jako polityk KO nie boi się pan, że wprawione w ruch wahadło przyniesie potężne akcje odwetowe, jeśli stracicie władzę?

www.nekrologi.wyborcza.pl/34462799 OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34463069

Naszemu drogiemu koledze

Doktorowi nauk medycznych

Sławomirowi Ledzionowi

wyrazy głębokiego współczucia
oraz słowa otuchy i wsparcia w trudnych chwilach
z powodu śmierci

ŚP

Mamy

składają

Koleżanki i Koledzy z Zakładu Endodoncji
Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34462961

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

1 LO

eprasa.pl e26bd0d53e

Republika

– Trzeba walczyć, żeby nacjonaliści nie dorwali się do władzy. Oczywiście, do władzy może dojść nawet agentura Putina, która uwielbia zapach rosyjskiego gazu. Robię, co mogę, żeby tak się nie stało, ale zagrożenie jest. Na szczęście coraz mniejsze. Bo wcześniej to wydawało się nieuchronne, a teraz jest wiele sondaży remisowych.

Gdyby miał pan obstawiać, kierując się nie sercem, a rozumem – jaki będzie wynik wyborów w 2027 roku?
– Nie chcę obstawiać, natomiast uważam, że wygramy. Nieznacznie, kilkoma mandatami, ale wygramy. Dużo zależy od tego, co zrobi PSL, bo Lewica na pewno do Sejmu wejdzie. A jeśli PSL pójdzie oddzielnie i nie przekroczy progu wyborczego, to będzie prawie 5 procent zmarnowanych głosów. Tragedia, jak w 2015 roku, gdy SLD w bezdennej głupocie nie mogło się dogadać z Palikotem i nie weszli do Sejmu.

Zgadzam się, wciąż jest wielka groźba, że nacjonaliści mogą się dorwać do władzy w Polsce. I wtedy nie wiem, co będzie – nadzieja, że może się pożrą od razu. Ja to niebezpieczeństwo widzę, ale rozwiązaniem na pewno nie jest paktowanie z nacjonalistami i granie razem z nimi.

Jeśli do worka z nacjonalistami wrzuca pan Konfederację...
–...Mentzen, Bosak, Braun, Kaczyński, Nawrocki.

Zdaje pan sobie sprawę, że być może z jednym z nich, Sławomirem Mentzenem, Donald Tusk będzie musiał paktować po wyborach?
– Dlaczego? Jeśli będzie miał większość, to utworzy rząd. O czym ma paktować?

Abstrahując od tego, czy to realne – jeżeli tej większości zabraknie, Donald Tusk będzie skazany na szukanie koalicjanta spoza swojej bańki.
– Nie widzę powodów do rozmowy. Jeśli nacjonaliści wygrają wybory, niech rządzą, niech pokażą, co potrafią.

Serio? Wolałby pan rząd Kaczyńskiego, Mentzena i Brauna niż pakt Tuska z Mentzenem?
– Wolałbym to drugie, tylko to jest całkowicie nierealne. A wolałbym, bo najgorszym zagrożeniem jest Braun przy władzy.

Jeśli natomiast widzę jakikolwiek cień szansy w rozmowach z kimś z prawicy, to ewentualnie jest to Mateusz Morawiecki.

A jeśli wygra prawica, kto będzie sklejać jej rząd? Jarosław Kaczyński czy Karol Nawrocki?
– Nawrocki, bo jest dziś politycznie silniejszy. Poza tym on ma dobre układy z Konfederacją. I będzie grać tą fikcją, że jest ponad układy partyjne.

W prawicowej układance niezbędna może się okazać Konfederacja Korony Polskiej, ale czy naprawdę myśli pan, że do rządu zostałby zaproszony osobiście jej lider, Grzegorz Braun? Taka nominacja mogłaby doprowadzić do poważnych zgrzytów w relacjach nie tylko z Izraelem, ale też z USA.
– Oczywiście, bo Braun powie: beze mnie nie rządzicie. I dostanie wszystko, co chce.

Zauważył pan, co się działo w życiu publicznym po zamachu w Krakowie? To chyba pierwsza nasza wielka tragedia, która nie była w stanie przerwać politycznej wojny polsko-polskiej. Dlaczego?
– Ale żadna tragedia nie zjednoczyła Polaków. Pamiętam Smoleńsk. Każda partia straciła swoich polityków, mówiono, że to nas zjednoczy. Zjednoczyło... Mieliśmy „trotyl" Gmyza, wyzwiska i kłamstwa o zamachu Macierewicza.

Trochę pokoju jednak było.
– No tak, różnica jest taka, że teraz wojna nie ustała, a wtedy mieliśmy kilka dni pozornego spokoju. Wówczas byłem jednym z nielicznych, którzy mówili: czyście oszaleli, że teraz nastąpi pojednanie narodowe? Z kim, z Kaczyńskim?

Teraz nie udają, wtedy przez chwilę udawali. Kaczyński uważał, że trzeba grać komedię wspólnej żałoby. Dzisiaj nie musi. Nacjonaliści uważają, że mają mandat od pana Boga, usankcjonowany przez biskupów. Dlatego oni nie oglądają się już na nic, jedyną realną przeszkodą jest Tusk. Stąd ta nienawiść do niego. A Kościół robi tyle zła...

Nie będę silić się na złośliwość, pytając o pana dawną zażyłość z Kościołem, gdy brylował pan w szeregach ZChN.
– Niech pan pyta, o co chce. Kościół jest dziś bardzo negatywną organizacją. Podobnie jak w czasach Targowicy. To jest instytucja absolutnie szkodliwa dla Polski.

Kościół popiera polski nacjonalizm. Przecież na Jasnej Górze znów odbyły się uroczystości, zawierzenie „Gazety Polskiej" Matce Boskiej z udziałem księdza kibola i Tomasza Sakiewicza. Spotkania klubów „Gazety Polskiej", reklamowane nieustannie w TV Republika, odbywają się lokalach kościelnych, a biskupi kłamią, że Kościół jest neutralny.

À propos Sakiewicza. Kupił pan już patriotyczny zegarek reklamowany przez TV Republika?
– Na razie nie i bardzo przepraszam wszystkich patriotów, okazałem się małym człowiekiem.

Może na gwiazdkę?
– Przemyślę, trochę mnie pan zaskoczył.

A na poważnie, ogląda pan czasem Republikę?
– Nie mogę nie oglądać, mam tyle wywiadów, komentuję, piszę teksty. Niestety, muszę czytać i oglądać nie tylko to, na co mam ochotę.

I co pan tam widzi?
– Szambo. W stanie wojennym, w ośrodku internowanych w Darłówku, Andrzej Celiński chodził z gazetą „Żołnierz Polski" i mówił: panowie, Stürmerek [Der Stürmer, niemiecki tygodnik polityczny wydawany w latach 1923-45, związany z NSDAP]. A poziom tego „Żołnierza Polskiego" był wyższy niż dzisiaj „Gazety Polskiej" i TV Republika.

Dostanie pan pozew, jeśli nie wytnie tych słów w autoryzacji.
– Na pewno nie wytnę.

Szambo... czy z pana ust nie płynie właśnie mowa nienawiści?
– Być może. Ale wrogowie Polski to na to zasługują.

Pytam, bo wiele pan wymaga od oponentów, ale sam nie posługuje się językiem parlamentarnym i nie zna pan miłosierdzia.
– Staram się nie używać słów wulgarnych. Najbrutalniejsze to chyba „rynsztok" i „szambo". Ale możemy to wycofać. „Rynsztok" zastąpmy „ściekiem". ●

Rozmawiał Piotr Brzózka

1 LO

Wielki Test Wiedzy o Klimacie w Zgierzu

Po pierwsze: troska o nasz świat

Ponad 1200 uczniów z całej Polski zmierzyło się w Wielkim Teście Wiedzy o Klimacie i Środowisku. Wydarzenie odbyło się w ośmiu miastach. Wśród nich był Zgierz.

Kamilla Sierocka

Wyborcza" organizuje Wielki Test Wiedzy o Klimacie już po raz piąty. W Zgierzu – po raz drugi.

W sali Miejskiego Ośrodka Kultury „Stary Młyn" test rozwiązywało 120 osób z Liceum Ogólnokształcącego im Stanisława Staszica w Zgierzu, Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Ozorkowie, Liceum Ogólnokształcącego w Głownie, Samorządowego Liceum Ogólnokształcącego im. Romualda Traugutta w Zgierzu, Szkoły Mistrzostwa Sportowego i Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Aleksandrowie Łódzkim, Szkoły Podstawowej nr 5, Technikum w Ozorkowie, Zespołu Szkół nr 1 w Zgierzu, Zespołu Szkół nr 1 w Głownie, Zespołu Szkół Zawodowych w Aleksandrowie Łódzkim, Zgierskiego Zespołu Szkół Ponadpodstawowych, Zespołu Szkół w Bratoszewicach.

Środowisko – to ważne

Zwyciężył Adam Dobrowolski. – Nie uczyłem się długo do tego testu, bo tylko dwa dni. To już drugi konkurs w zakresie tej tematyki, w jakim wystartowałem. Na ten moment nie wiążę swojej zawodowej przyszłości z ekologią, ale kto wie? – mówił. W nagrodę dostał okulary AR XREAL One.

Drugie miejsce (i drukarkę 3D Longer LK10) zdobyła Aleksandra Tomczak. – Interesuję się biologią, a co za tym idzie sprawami klimatu i ekologii. Choć planuję zająć się w przyszłości zdrowiem człowieka, to klimat, zagrożenia i zagadnienia z jego ochroną są bardzo ważne – podkreśliła.

Test jest przede wszystkim sprawdzianem wiedzy o otaczającym nas świecie

– Każdy powinien traktować ekologię jako coś ważnego. Szczególnie my jako młode pokolenie mamy ogromny wpływ na kształt świata, na to, jak będziemy w nim żyć – mówił laureat trzeciego miejsca Mikołaj Madzio. W nagrodę otrzymał tablet Samsung Galaxy Tab A11 8.7".

Zagrożenia i wyzwania

Test jest przede wszystkim sprawdzianem wiedzy o otaczającym nas świecie i zmianach, jakie w nim zachodzą. Ich efekty obserwujemy na co dzień – choćby w postaci fal upałów, okresów suszy przeplatanych nawalnymi deszczami, czy bezśnieżnych zim.

– Nasze badania koncentrują się na środowisku globalnych zmian i bezpieczeństwa – mówił dr Mateusz Ziętarski z Uniwersytetu WSB Merito w Łodzi, który był sponsorem tegorocznego testu. Dodał, że świat w ostatnich latach znacząco się zmienił. – I to przyspieszenie dostrzegamy. Megatrendy są i zagrożeniami i wyzwaniami, a sprawy związane z klimatem są takim megatrendem. Dlatego im większą wiedzę na temat środowiska i zrównoważonego rozwoju będą mieć młodzi ludzie, tym lepiej będą przygotowani do podejmowania świadomych decyzji w przyszłości – tłumaczył.

Jolanta Sochaczewska, zastępca prezesa Banku Spółdzielczego Zgierzu, sponsora wydarzenia: – Inwestujemy w edukację i uświadamianie młodzieży. Sprawy związane z bezpieczeństwem klimatycznym to obecnie jedno z najpoważniejszych wyzwań. Troska o planetę, ochronę środowiska powinna być nam szczególnie bliska. Ziemi nie dziedziczmy po naszych przodkach, ale pożyczamy ją od naszych dzieci.

Szkoła, która uzyska najwyższy średni wynik w swoim mieście, otrzyma nagrodę pieniężną w wysokości 2 tys. zł od „Gazety Wyborczej".

Wydarzenie zostało objęte honorowym patronatem Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Partnerem głównym jest Sieć Badawcza Łukasiewicz. Partnerzy testu w Zgierzu: Starostwo Powiatowe w Zgierzu, Prezydent Miasta Zgierza Przemysław Staniszewski; sponsorzy: Bank Spółdzielczy w Zgierzu, Uniwersytet WSB MERITO Łódź. Technologicznie wsparła nas firma Unicomp, która dostarczyła tablety.

OGŁOSZENIE Łódź/34454398

eprasa.pl e26bd0d53e

Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skierniewice

Znak spr.: SA.2101.5.2026 Maków, dnia 25-11-2026

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY PUSTOSTANU

Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skierniewice z siedzibą w Makowie, ul. Zwierzyniec 2, 96-100 Skierniewice, e-mail: skierniewice@lodz.lasy.gov.pl, działając na podstawie:

1) art. 40a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 663) zwanej dalej „ustawą”,
2) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1206) zwanego dalej „rozporządzeniem”,

podaje do publicznej wiadomości informację o nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży na rzecz pracowników i byłych pracowników Lasów Państwowych – budynku mieszkalnego jednorodzinnego (pustostanu) wraz z ogrodzeniem, zatwierdzonego do sprzedaży przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 14 września 2026 r. (zn. spr. ZS.M.2101.2.157.2026) i ogłoszonego w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na stronie: https://www.gov.pl/web/dglp/rok-20218

Lp.	Nadleśnictwo Obręb leśny Oddział i pododdział	Nazwa obrębu ewidencyjnego Gmina Adres nieruchomości	Numer ewidencyjny działki Numer KW Pow. działki (m²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Skierniewice Skierniewice 257 x-01	Maków Maków ul. Zwierzyniec 2a 96-124 Maków	257/1219 LD1H/00048016/2 766	Budynek mieszkalny, jednorodzinny wraz z ogrodzeniem. Pustostan.

Wartość rynkowa nieruchomości zabudowanej wynosi: 544 290,00 zł (słownie: pięćset czterdzieści cztery tysiące dwieście dziewięćdziesiąt złotych) oraz wartość służebności drogowej na rzecz działki 600,00 zł (słownie: sześćset złotych). Nadleśnictwo informuje, że Kupujący zobowiązany będzie do zawarcia umowy dzierżawy na część przyłącza kanalizacyjnego o długości około 45 m przechodzącego przez grunty Skarbu Państwa (numer ewidencyjny działki 257/1222) do sieci kanalizacyjnej gminy Maków.

Zamiar nabycia lokalu wolnego (pustostanu) lub gruntu z budynkiem mieszkalnym w budowie pracownicy i byli pracownicy Lasów Państwowych, o których mowa w art. 40a ust. 9 ustawy, czyli niebędący najemcami lokali przeznaczonych do sprzedaży, mający co najmniej trzyletni okres zatrudnienia w Lasach Państwowych, z wyjątkiem osób, z którymi stosunek pracy rozwiązany został bez wypowiedzenia z winy pracownika zgłaszają sprzedającemu w formie pisemnego wniosku, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia wykazu lokali wolnych (pustostanów) oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych oraz w prasie, przy czym za dzień rozpoczęcia biegu terminu uważa się dzień ukazania się późniejszego ogłoszenia – ogłoszenie w prasie w dniu 27 listopada 2026 r. (Gazeta Wyborcza Tygodnik Łódź).

Opis nieruchomości podlegającej sprzedaży:
Budynek mieszkalny jednorodzinny położony jest w miejscowości Maków, ul. Zwierzyniec 2a, 96-124 Maków, w obrębie ewidencyjnym 0004 Maków, adres administracyjny: 10-15-062-0004-257/1219 oraz adres leśny: 06-18-2-09-257-x-01 wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w skład której wchodzą: ogrodzenie o nr inwentarzowym 291/01494.

Nieruchomość posiada dostęp do drogi leśnej na zasadach służebności.

W skład nieruchomości wchodzi budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej, parterowy z użytkowym poddaszem, wybudowany w 1990 r. Konstrukcja budynku: budynek o konstrukcji murowanej, posadowiony na fundamentach z betonu żwirowego. Ściany zewnętrzne budynku dwuwarstwowe, z cegły i pustaka, przedzielone izolacją ze styropianu, ściany wewnętrzne nośne z cegły na zaprawie cementowo-wapiennej, ściany działowe z cegły pełnej, strop żelbetowy. Stolarka okienna i drzwiowa drewniana, tynk wewnętrzny cementowo-wapienny, okładziny ścienne w boazerii i płytkach ceramicznych. Dach wielospadowy o konstrukcji krokwiowej drewnianej kryty blachodachówką, rury i rynny spustowe z blachy. Podłogi i posadzki drewniane (parkiet i panele podłogowe), w sanitariatach płytki ceramiczne. Opaska wokół budynku wyłożona płytkami betonowymi. Budynek wyposażony jest w instalację: elektryczną, wodną, kanalizacyjną, klimatyzacji z opcją ogrzewania, telefoniczną. Budynek nieużytkowany od 2023 r., stan budynku dobry. Budynek mieszkalny jednorodzinny powstały ze zmiany sposobu użytkowania budynku administracyjnego na budynek mieszkalny jednorodzinny.

Parametry budynku: powierzchnia zabudowy 108,80 m², powierzchnia użytkowa 107,01 m², kubatura 529,20 m³, w tym powierzchnia użytkowa parteru 73,76 m², powierzchnia użytkowa poddasza 33,25 m².

Do wniosku należy załączyć:

1. oświadczenie o przysługującym pierwszeństwie nabycia nieruchomości z zasobów Lasów Państwowych, o których mowa w art. 40a ust. 9 ustawy,
2. dokumenty potwierdzające okres zatrudnienia w Lasach Państwowych oraz innych jednostkach, o których mowa w art. 40a ust. 6 ustawy,
3. propozycję sposobu spłaty należności, a w szczególności ilość rat w jakich zostanie spłacona należność (maksymalnie 60 rat miesięcznych),
4. Oświadczenie, że składający wniosek nie nabył innej nieruchomości na warunkach preferencyjnych określonych w trybie art. 40a ustawy o lasach,
5. Oświadczenie, że składający wniosek nie jest obecnie najemcą lokalu przeznaczonego do sprzedaży, pozostającego w zarządzie LP.

Dokumenty należy składać w oryginale lub kopii poświadczonej „za zgodność z oryginałem” z datą i podpisem. Wniosek wraz z załącznikami należy złożyć osobiście w sekretariacie Nadleśnictwa Skierniewice z siedzibą w Maków, ul. Zwierzyniec 2, 96-100 Skierniewice lub przesłać pocztą w zaklejonych kopertach z opisem: „Zakup nieruchomości (pustostanu) położonego w miejscowości Maków, ul. Zwierzyniec 2a”. Na kopercie należy obowiązkowo podać swoje dane adresowe. We wniosku należy podać: imię, nazwisko i adres wnioskodawcy, nr telefonu kontaktowego i/lub adres e-mail. Za datę złożenia wniosku uważa się dzień wpływu do sekretariatu nadleśnictwa.

Jeżeli w terminie jednego miesiąca od dnia ukazania się ogłoszenia wpłynie tylko jeden wniosek, to sprzedaż zostanie dokonana zgodnie z § 5 rozporządzenia. Jeżeli ofertę kupna nieruchomości zgłosi więcej niż jedna osoba, sprzedaż następuje w drodze przetargu ograniczonego w trybie określonym w rozdziale 4 rozporządzenia.

Dodatkowe informacje można uzyskać w dziale Administracyjno – Gospodarczym Nadleśnictwa Skierniewice od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 – 14:00 pod nr telefonu: 46 831 20 18 lub w przypadku chęci dokonania oględzin po telefonicznym umówieniu pod numerem 46 831 20 18.

Przed złożeniem wniosku należy zapoznać się z klauzulą informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych i prawach z tym związanych. Klauzula dostępna jest na stronie BIP nadleśnictwa: https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-skierniewice/polityka-prywatnosci

Tym samym złożenie wniosku potwierdza fakt zapoznania się z informacjami zawartymi w tym dokumencie.

Z poważaniem,
mgr inż. Jarosław Liński
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Skierniewice
/podpisano elektronicznie/

Ogłoszenie podano do wiadomości poprzez:

1. Wywieszenie ogłoszenia o sprzedaży na tablicy ogłoszeń Nadleśnictwa Skierniewice,
2. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej oraz BIP Nadleśnictwa Skierniewice,
3. Zamieszczenie ogłoszenia w prasie Gazeta Wyborcza Tygodnik Łódzki,
4. Wysłanie ogłoszenia do RDLP w Łodzi z prośba o rozesłanie do wszystkich jednostek Lasów Państwowych – droga elektroniczną.

Łódź/34463008

Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skierniewice

Znak spr.: SA.2101.4.2026 Maków, dnia 25-11-2026

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY PUSTOSTANU

Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Skierniewice z siedzibą w Makowie, ul. Zwierzyniec 2, 96-100 Skierniewice, e-mail: skierniewice@lodz.lasy.gov.pl, działając na podstawie:

1) art. 40a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 663) zwanej dalej „ustawą”,
2) Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 października 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu sprzedaży lokali i gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie oraz kryteriów kwalifikowania ich jako nieprzydatne Lasom Państwowym, a także trybu przeprowadzania przetargu ograniczonego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1206) zwanego dalej „rozporządzeniem”,

podaje do publicznej wiadomości informację o nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży na rzecz pracowników i byłych pracowników Lasów Państwowych – budynku mieszkalnego jednorodzinnego (pustostanu) wraz z ogrodzeniem, zatwierdzonego do sprzedaży przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w dniu 14 września 2026 r. (zn. spr. ZS.M.2101.2.156.2026) i ogłoszonego w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych na stronie: https://www.gov.pl/web/dglp/rok-20218

Lp.	Nadleśnictwo Obręb leśny Oddział i pododdział	Nazwa obrębu ewidencyjnego Gmina Adres nieruchomości	Numer ewidencyjny działki Numer KW Pow. działki (m²)	Rodzaj zabudowy i sposób zagospodarowania
1.	Skierniewice Skierniewice 257 x-99	Maków Maków ul. Zwierzyniec 2b 96-124 Maków	257/1220 LD1H/00048016/2 836	Budynek mieszkalny, jednorodzinny wraz z ogrodzeniem. Pustostan.

Wartość rynkowa nieruchomości zabudowanej wynosi wraz z gruntem: 754 500,00 zł (słownie: siedemset pięćdziesiąt cztery tysiące pięćset złotych) oraz wartość służebności drogowej na rzecz działki 528,00 zł (słownie: pięćset dwadzieścia osiem złotych). Nadleśnictwo informuje, że Kupujący zobowiązany będzie do zawarcia umowy dzierżawy na część przyłącza kanalizacyjnego o długości około 45 m przechodzącego przez grunty Skarbu Państwa (numer ewidencyjny działki 257/1222) do sieci kanalizacyjnej gminy Maków.

Zamiar nabycia lokalu wolnego (pustostanu) lub gruntu z budynkiem mieszkalnym w budowie pracownicy i byli pracownicy Lasów Państwowych, o których mowa w art. 40a ust. 9 ustawy, czyli niebędący najemcami lokali przeznaczonych do sprzedaży, mający co najmniej trzyletni okres zatrudnienia w Lasach Państwowych, z wyjątkiem osób, z którymi stosunek pracy rozwiązany został bez wypowiedzenia z winy pracownika zgłaszają sprzedającemu w formie pisemnego wniosku, w terminie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia wykazu lokali wolnych (pustostanów) oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie w Biuletynie Informacyjnym Lasów Państwowych oraz w prasie, przy czym za dzień rozpoczęcia biegu terminu uważa się dzień ukazania się późniejszego ogłoszenia – ogłoszenie w prasie w dniu 27 listopada 2026 r. (Gazeta Wyborcza Tygodnik Łódź).

Opis nieruchomości podlegającej sprzedaży:
Budynek mieszkalny jednorodzinny położony jest w miejscowości Maków, ul. Zwierzyniec 2b, 96-124 Maków, w obrębie ewidencyjnym 0004 Maków, adres administracyjny: 10-15-062-0004-257/1220 oraz adres leśny: 06-18-2-09-257-x-99 wraz z infrastrukturą towarzyszącą, w skład której wchodzą: ogrodzenie o nr inwentarzowym 291/01493.

Nieruchomość posiada dostęp do drogi leśnej na zasadach służebności.

W skład nieruchomości wchodzi budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej, parterowy z użytkowym poddaszem, wybudowany około 1920 r. Konstrukcja budynku: budynek o konstrukcji drewnianej, posadowiony na fundamentach betonowych zbrojonych konstrukcyjnie. Ściany zewnętrzne budynku konstrukcji drewnianej ocieplone wełną, ściany działowe z cegły pełnej, strop nad parterem na belkach drewnianych. Nadproża nad otworami okiennymi i drzwiowymi drewniane, stolarka okienna i drzwiowa drewniana, tynk wewnętrzny cementowo-wapienny, okładziny ścienne w boazerii i płytkach ceramicznych. Dach wielospadowy o konstrukcji krokwiowej drewnianej kryty blachodachówką. Podłogi i posadzki drewniane (parkiet i panele podłogowe), w sanitariatach płytki ceramiczne. Schody zewnętrzne betonowe wyłożone płytkami ceramicznymi, opaska wokół budynku wyłożona płytkami betonowymi. Budynek wyposażony jest w instalację: elektryczną, wodną, kanalizacyjną, klimatyzacji z opcją ogrzewania, telefoniczną. Budynek nieużytkowany od 2023 r., stan budynku średni. Budynek mieszkalny jednorodzinny powstały ze zmiany sposobu użytkowania budynku administracyjnego na budynek mieszkalny jednorodzinny. Generalny remont obiektu w 2000 r.

Parametry budynku: powierzchnia zabudowy 214,16 m², powierzchnia użytkowa 217,38 m², kubatura 1 452,90 m³, w tym powierzchnia użytkowa parteru 143,93 m², powierzchnia użytkowa poddasza 73,45 m².

Do wniosku należy załączyć:

1. oświadczenie o przysługującym pierwszeństwie nabycia nieruchomości z zasobów Lasów Państwowych, o których mowa w art. 40a ust. 9 ustawy,
2. dokumenty potwierdzające okres zatrudnienia w Lasach Państwowych oraz innych jednostkach, o których mowa w art. 40a ust. 6 ustawy,
3. propozycję sposobu spłaty należności, a w szczególności ilość rat w jakich zostanie spłacona należność (maksymalnie 60 rat miesięcznych),
4. Oświadczenie, że składający wniosek nie nabył innej nieruchomości na warunkach preferencyjnych określonych w trybie art. 40a ustawy o lasach,
5. Oświadczenie, że składający wniosek nie jest obecnie najemcą lokalu przeznaczonego do sprzedaży, pozostającego w zarządzie LP.

Dokumenty należy składać w oryginale lub kopii poświadczonej „za zgodność z oryginałem” z datą i podpisem. Wniosek wraz z załącznikami należy złożyć osobiście w sekretariacie Nadleśnictwa Skierniewice z siedzibą w Maków, ul. Zwierzyniec 2, 96-100 Skierniewice lub przesłać pocztą w zaklejonych kopertach z opisem: „Zakup nieruchomości (pustostanu) położonego w miejscowości Maków, ul. Zwierzyniec 2b”. Na kopercie należy obowiązkowo podać swoje dane adresowe. We wniosku należy podać: imię, nazwisko i adres wnioskodawcy, nr telefonu kontaktowego i/lub adres e-mail. Za datę złożenia wniosku uważa się dzień wpływu do sekretariatu nadleśnictwa.

Jeżeli w terminie jednego miesiąca od dnia ukazania się ogłoszenia wpłynie tylko jeden wniosek, to sprzedaż zostanie dokonana zgodnie z § 5 rozporządzenia. Jeżeli ofertę kupna nieruchomości zgłosi więcej niż jedna osoba, sprzedaż następuje w drodze przetargu ograniczonego w trybie określonym w rozdziale 4 rozporządzenia.

Dodatkowe informacje można uzyskać w dziale Administracyjno – Gospodarczym Nadleśnictwa Skierniewice od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 – 14:00 pod nr telefonu: 46 831 20 18 lub w przypadku chęci dokonania oględzin po telefonicznym umówieniu pod numerem 46 831 20 18.

Przed złożeniem wniosku należy zapoznać się z klauzulą informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych i prawach z tym związanych. Klauzula dostępna jest na stronie BIP nadleśnictwa: https://www.gov.pl/web/nadlesnictwo-skierniewice/polityka-prywatnosci

Tym samym złożenie wniosku potwierdza fakt zapoznania się z informacjami zawartymi w tym dokumencie.

Z poważaniem,
mgr inż. Jarosław Liński
Nadleśniczy
Nadleśnictwa Skierniewice
/podpisano elektronicznie/

Ogłoszenie podano do wiadomości poprzez:

1. Wywieszenie ogłoszenia o sprzedaży na tablicy ogłoszeń Nadleśnictwa Skierniewice,
2. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej oraz BIP Nadleśnictwa Skierniewice,
3. Zamieszczenie ogłoszenia w prasie Gazeta Wyborcza Tygodnik Łódzki,
4. Wysłanie ogłoszenia do RDLP w Łodzi z prośba o rozesłanie do wszystkich jednostek Lasów Państwowych – droga elektroniczną.

Łódź/34463010

GAZETA wyborcza
DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia
publiczne

Ogłoszenia
sądowe
i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:

kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

eprasa.pl e26bd0d53e

wyborcza
POZNAŃ
TYGODNIK

Piątek, 27 listopada 2026 | Redaktor prowadzący **Monika Pasławska**

poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Sąd

Łowiła klientów na tytuł

Bogusław zapłacił 30 tys. zł za prowadzenie sprawy i apelację. Potem pisał do adwokatki Iwony S.J., ale nie dostawał odpowiedzi.

Piotr Żytnicki

We wtorek 17 listopada sąd dyscyplinarny Wielkopolskiej Izby Adwokackiej zakończył jeden z największych procesów w historii poznańskiej palestry. Iwona S.J., do niedawna profesorka prawa na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza, nie przyszła na żadną rozprawę.

W centrum Poznania prowadziła kancelarię. W internecie budowała wizerunek wyjątkowo skutecznej prawniczki. Od lutego nie mogła wykonywać zawodu. We wrześniu prokuratura postawiła jej zarzuty karne dotyczące oszustwa na szkodę klientów oraz przestępstwa przeciwko dokumentom.

Teraz sąd dyscyplinarny uznał ją za winną i wymierzył najsurowszą karę przewidzianą w adwokaturze: wydalenie z zawodu. Orzeczenie jest nieprawomocne. Iwona S.J. może się od niego odwołać do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury. Nadal obowiązuje ją postanowienie o tymczasowym zawieszeniu w czynnościach zawodowych.

Najpierw pieniądze, potem problemy

Sprawę Iwony S.J. ujawniliśmy w lutym. Opisaliśmy relacje klientów, którzy trafiali do jej kancelarii przede wszystkim przez internet. Przekonywały ich dobre opinie, obecność prawniczki w mediach i tytuł profesorski. Bezpłatne magazyny przedstawiały ją jako zaangażowaną ekspertkę, która „ratuje oskarżonych" i może się pochwalić dużą liczbą uniewinnień. Kancelaria reklamowała się hasłem: „Adwokat, którego potrzebujesz".

Niektórzy klienci nie mieli wcześniej do czynienia z prawnikami. Uznawali, że osoba wykładająca prawo na uniwersytecie musi być wyjątkowo kompetentna i skuteczna. Płacili wysokie honoraria, zwykle dziesiątki tysięcy złotych. W jednej ze spraw małżeństwo przekazało adwokatce blisko 200 tys. zł.

Problemy, jak opowiadali, zaczynały się później. Kontakt z Iwoną S.J. miał być utrudniony, a na rozprawach w jej zastępstwie pojawiali się inni prawnicy. Klienci nie zawsze wiedzieli, co dzieje się w ich sprawach. Zarzucali adwokatce błędy i niedotrzymywanie terminów.

34 zarzuty, 23 pokrzywdzonych

Bogusław, 86-letni emeryt z Lubonia, zapłacił 20 tys. zł za prowadzenie sprawy dotyczącej rodzinnego majątku. Po niekorzystnym rozstrzygnięciu przekazał jeszcze 10 tys. zł na apelację. Opowiadał nam, że adwokatka nie złożyła w terminie wniosku o pisemne uzasadnienie wyroku. Bez tego nie można było wnieść apelacji. – Wysłałem potem kilka pism. Nie odpowiedziała – relacjonował.

• **Sąd dyscyplinarny okręgowej rady adwokackiej w Poznaniu podczas procesu Iwony S.J. Poznań, 20 lutego 2026 roku**

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Iwona S.J. przekonywała, że przedstawiciele lokalnego samorządu byli do niej uprzedzeni, ponieważ odbierała im klientów, pojawiała się w mediach i składała skargi na innych adwokatów

Rzecznik dyscyplinarny postawił Iwonie S.J. 34 zarzuty dotyczące 23 pokrzywdzonych. Ich wspólnym mianownikiem były skargi na brak należytej staranności, utrudniony kontakt, niewystarczające informowanie o przebiegu spraw, wysyłanie na rozprawy innych prawników bez uprzedzenia oraz brak zapowiadanych działań. Postępowanie obejmowało także zarzuty dotyczące sposobu reklamowania kancelarii, publikacji w mediach społecznościowych oraz zachowania Iwony S.J. wobec innych prawników.

Dziewięć kar wydalenia z adwokatury

Sąd dyscyplinarny zakończył postępowanie we wtorek 17 listopada. Szczegóły orzeczenia przekazał nam Wojciech Wyjatek, rzecznik dyscyplinarny Wielkopolskiej Izby Adwokackiej. Sąd wymierzył pięć kar zawieszenia w czynnościach zawodowych, dziewięć kar wydalenia z adwokatury oraz 11 kar pieniężnych. Po ich połączeniu orzekł jedną karę wydalenia z adwokatury oraz 150 tys. zł kary pieniężnej.

Do tego dochodzą koszty postępowania. Iwona S.J. ma zapłacić 18 tys. zł za dochodzenie dyscyplinarne i kolejne 18 tys. zł za postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Łącznie 36 tys. zł.

Sąd zdecydował również, że po uprawomocnieniu orzeczenie zostanie podane do publicznej wiadomości. Po usunięciu danych pokrzywdzonych ma zostać opublikowane na stronie Wielkopolskiej Izby Adwokackiej.

Niezwykle wysoka szkodliwość

Sąd dyscyplinarny nie sporządził jeszcze pisemnego uzasadnienia. Rzecznik dyscyplinarny przytacza jednak najważniejsze motywy przedstawione podczas ogłaszania orzeczenia.

– Sąd przyjął niezwykle wysoką szkodliwość czynów przypisanych obwinionej – mówi Wojciech Wyjatek. – Zwrócił uwagę na naganny i niedopuszczalny sposób prowadzenia działalności prawniczej. Były to zachowania eliminujące obwinioną z zawodu.

Orzeczenie nie wyczerpuje wszystkich skarg, które trafiły do rzecznika dyscyplinarnego izby adwokackiej.

– Będziemy kierować kolejny wniosek o ukaranie. W międzyczasie zgłosiło się kilkanaście następnych osób – mówi Wojciech Wyjatek.

Nowe postępowanie może jednak nie zakończyć się orzeczeniem sądu dyscyplinarnego. Jeżeli kara wydalenia z adwokatury zostanie wcześniej utrzymana przez drugą instancję i stanie się prawomocna, kolejne postępowanie dyscyplinarne zostanie umorzone. Klientom pozostanie wówczas droga cywilna lub karna.

Książka w druku

Iwona S.J. od początku podważała obraz przedstawiany przez klientów i rzecznika dyscyplinarnego. Twierdziła, że liczba zarzutów została sztucznie rozdmuchana. Przekonywała też, że część skarg dotyczy klientów obsługiwanych przez jej byłą wspólniczkę. Według niej to wspólniczka miała odpowiadać za ewentualne zaniedbania. Adwokatka podkreślała skalę działalności swojej kancelarii. „W ciągu ostatnich czterech lat prowadziłam 1024 sprawy sądowe" – pisała.

O klientach składających skargi: „To ja z uwagi na ich zachowanie, poniżanie pracowników wypowiadałam umowy. Teraz oni udają pokrzywdzonych".

Postępowanie dyscyplinarne przedstawiała jako próbę wyeliminowania jej z rynku przez część poznańskiego środowiska adwokackiego. Pisała do „Wyborczej": „Mam wielkie obrzydzenie do palestry poznańskiej. Nie spodziewam się sprawiedliwego wyroku". Adwokatka zapowiada publikację książki

Iwona S.J. przekonywała, że przedstawiciele lokalnego samorządu byli do niej uprzedzeni, ponieważ odbierała im klientów, pojawiała się w mediach i składała skargi na innych adwokatów. „Byłabym naprawdę lekkomyślna, gdybym swoim zachowaniem dawała podstawy do stawiania mi zarzutów, wiedząc, że pewne grono próbuje mnie wyeliminować z rynku" – argumentowała.

Zwróciliśmy się do niej z prośbą o komentarz do nieprawomocnego orzeczenia. Zapytaliśmy, czy zamierza się odwołać oraz jak ocenia przypisanie jej odpowiedzialności i wymierzone kary. Odpisała tylko: „Mój obszerny komentarz został umieszczony w mojej książce »Kulisy polskiej adwokatury, czyli to o czym miałeś nie wiedzieć. Udokumentowany akt oskarżenia przeciwko palestrze poznańskiej«. Książka jest w druku. Powinna ukazać się jeszcze w tym miesiącu".

Zawieszona od lutego

Sygnał, że postępowanie dyscyplinarne może się zakończyć surowym orzeczeniem, pojawił się już w czerwcu. Cztery miesiące wcześniej sąd dyscyplinarny zawiesił Iwonę S.J. w wykonywaniu zawodu. Adwokatka zaskarżyła tę decyzję. Twierdziła, że została pozbawiona prawa do obrony, ponieważ sąd procedował pod jej nieobecność mimo przedstawionego zwolnienia lekarskiego i wniosku o odroczenie rozprawy.

24 czerwca Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury utrzymał zawieszenie. W uzasadnieniu napisał, że kolejne wnioski o zmianę terminów rozprawy dyscyplinarnej, oparte na powtarzających się, krótkotrwałych problemach zdrowotnych, mogły stanowić działania nakierowane na „wywołanie obstrukcji procesowej".

Sąd odwoławczy odrzucił próbę przerzucenia odpowiedzialności na byłą wspólniczkę. Twierdzenia o zemście środowiska i stronniczości organów poznańskiej palestry uznał za „jedynie spekulacyjne".

Najważniejsza była jednak ocena zebranych dowodów. Wyższy Sąd Dyscyplinarny napisał o „wysokim uprawdopodobnieniu zasadności zarzutów" oraz ich dużej wadze. Wskazał, że w razie potwierdzenia mogą prowadzić do najsurowszych kar dyscyplinarnych.

Od skarg do zarzutów karnych

W trakcie procesu dyscyplinarnego sprawą zajęła się również prokuratura. Zawiadomienia klientów trafiały do niej już wcześniej, ale wówczas odmawiała wszczęcia śledztwa. Pojedyncze historie traktowała jak spory o nienależyte wykonanie umowy, które powinien rozstrzygać sąd cywilny lub dyscyplinarny.

Ocena się zmieniła, gdy zaczęły wpływać kolejne zgłoszenia. We wrześniu policja zatrzymała Iwonę S.J. Prokuratura postawiła jej zarzuty oszustwa na szkodę klientów oraz przestępstwa przeciwko dokumentom. Adwokatka nie przyznała się do winy. ●

eprasa.pl e26bd0d53e

Fundacja PETRA Senior

Każdy dzień wygląda inaczej

To nie miejsce, gdzie senior musi po prostu spędzić kilka godzin. Tworzymy wspólnotę, dlatego nazywamy nasze miejsce domem – mówi Anna Ziółkowska, założycielka Fundacji PETRA Senior.

Mikołaj Woźniak

• **Zajęcia dla seniorów w siedzibie fundacji PETRA Senior. Pomagamy jej w ramach akcji „Choinka Dobroczyńców". Poznań, 23 listopada 2026 roku** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

O godz. 7 opiekunowie przyprowadzają pierwszych seniorów. Łącznie tego dnia będzie ich 25. Grupa je śniadanie, później fizjoterapeutka prowadzi gimnastykę na krzesłach i pora na drugie śniadanie. Po nim rozpoczynają się zajęcia z terapeutami zajęciowymi. Codziennie inne. Raz to gotowanie, innym razem malowanie. Zdarza się też koncert. Później obiad, a po nim seniorzy sami decydują, co chcą robić. Rozmawiają, grają w gry planszowe, rozwiązują krzyżówki. Około godz. 18 odbierana jest ostatnia osoba.

Każdy dzień w Fundacji PETRA Senior ma stałe punkty, ale aktywności wyglądają inaczej. – Chodzi o to, by seniorzy robili bliskie im rzeczy oraz by nadać im sens i cel. Nie chodzi o wypełnianie kart pracy, które zaraz można wyrzucić do kosza. Nikt nie lubi pracy bez sensu – tłumaczą Anna Ziółkowska i Anna Maria Majchrzycka, założycielki fundacji.

KOGO WSPIERA FUNDACJA

Fundacja PETRA Senior działa od ośmiu lat. Nazwa po łacinie znaczy „opoka". Po polsku jest akronimem słów: pomoc, edukacja, terapia, rehabilitacja, aktywizacja.

Ziółkowska i Majchrzycka są pedagożkami, gerontolożkami i terapeutkami zajęciowymi. Od początku planowały, że będą pracować z seniorami. – Wspieramy osoby starsze, niesamodzielne, które nie mogą przebywać same w domu, bo mają problemy z codziennym funkcjonowaniem – mówi Ziółkowska.

Fundacja zapewnia dzienną opiekę dla 25 seniorów dziennie. Łącznie ma 100 podopiecznych, którzy przychodzą na zajęcia rotacyjnie.

Majchrzycka opowiada, że seniorzy, pracownicy i wolontariusze wspólnie robią rzeczy dla domu. Podopieczni – na miarę swoich możliwości i pomimo ograniczeń. – Chodzi o to, by dostrzec te możliwości i jak najmocniej zaangażować seniorów – wskazuje.

WYTCHNIENIE DLA OPIEKUNÓW

Założycielki fundacji pomyślały o jej otwarciu po latach pracy. Widziały, że brakuje miejsc tworzonych dla niesamodzielnych seniorów, a więc takich, którzy sami o siebie nie zawalczą. – Szukałyśmy możliwości wsparcia najbardziej potrzebujących, którzy nie mieli swojego miejsca – wspomina Ziółkowska.

– Chcemy przyjmować osoby zapomniane – dodaje Majchrzycka.

Wyjaśnia, że poza seniorami fundacja skupia się na wsparciu opiekunów. Zwykle to małżonkowie lub dzieci podopiecznych. PETRA zapewnia im edukację czy opiekę psychologiczną. Czas spędzony przez seniorów w domu opieki dziennej to często chwila wytchnienia dla opiekunów. – Opiekun potrzebuje nie tylko odpoczynku, ale też wiedzy, jak radzić sobie z trudnościami w domu – mówi Ziółkowska.

Fundacja przyjmuje nowych podopiecznych. Opiekunowie szukający wsparcia mogą się zgłaszać bezpośrednio do Ziółkowskiej i Majchrzyckiej. Na miejsce zwykle trzeba poczekać, ale jest też przewidziane wsparcie interwencyjne. Bywa potrzebne np. wtedy, kiedy opiekun nagle musi się położyć w szpitalu.

PETRA SENIOR SZYKUJE ŚWIĘTA

Fundację tworzy grupa stałych pracowników oraz wolontariuszy. Ci drudzy to w dużej mierze obecni lub byli opiekunowie seniorów, którzy zostają z fundacją i wspierają jej działania. Angażują się także uczniowie kilku szkół czy pracownicy firm, które mają siedzibę w Poznaniu.

W tej chwili w fundacji trwa przygotowanie do świąt. Odbędzie się kiermasz świąteczny, więc podopieczni fundacji szykują przetwory i pieką pierniki.

– Zaczynamy świętować 7 grudnia. Przez cztery dni w ramach prezentu dla seniorów codziennie w odbędzie się jakieś wydarzenie kulturalne – zapowiada Majchrzycka.

W kolejnym tygodniu zaplanowano wigilię. W fundacji trwa ona trzy dni. Chodzi o to, by każdy z podopiecznych miał szansę spędzić ją z innymi. Dzięki wsparciu darczyńców seniorzy dostaną prezenty. ●

„Choinka Dobroczyńców"

• Fundacja PETRA Senior jest bohaterką tegorocznej edycji akcji „Choinka Dobroczyńców" organizowanej przez „Wyborczą". W grudniu na łamach poznańskiej „Wyborczej" będą się ukazywały reklamy naszych Dobroczyńców, czyli partnerów. Wspólnie stworzymy „Choinkę Dobroczyńców 2026".

• Finał akcji 18 grudnia. Tego dnia choinka pojawi się na pierwszej stronie poznańskiej „Wyborczej".

• Ubierzemy ją w bombki, dzwonki i jedną gwiazdę z logotypami partnerów. W wydaniu opublikujemy także informację, ile razem zebraliśmy dla Fundacji PETRA Senior.

• Wciąż szukamy kolejnych chętnych do zaangażowania się w akcję. Zainteresowane firmy i instytucje zapraszamy do kontaktu pod adresem mailowym: reklama@poznan.wyborcza.pl.

www.nekrologi.wyborcza.pl/34462482

Z wielkim smutkiem żegnamy naszą wspaniałą przyjaciółkę

Grażynkę Szponder

Dziękujemy za wszystkie wspólne chwile i piękne wspomnienia.
Będzie nam bardzo Ciebie brakować.
Pozostaniesz zawsze w naszych sercach.

Szczerze współczujemy

wszystkim Bliskim.

Magda, Kasia, Małgosia, Iwona, Madzia

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34462230

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu – zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Obrzyckie PLH300003.
Zainteresowane osoby mogą się zapoznać z ww. dokumentem oraz jego uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w siedzibie RDOŚ w Poznaniu, mieszczącej się przy ul. Tadeusza Kościuszki 57 w Poznaniu oraz w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Poznaniu w zakładce Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Jacek Przygocki
Regionalny Konserwator Przyrody

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34462232

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 1315) oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024, poz. 99) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Kujańskie PLH300052.

Szczegółowe informacje związane z zamiarem przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Kujańskie PLH300052 znajdują się w siedzibie RDOŚ w Poznaniu, mieszczącej się przy ul. Tadeusza Kościuszki 57 w Poznaniu.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Jacek Przygocki
Regionalny Konserwator Przyrody

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34462234

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 z późn. zm.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości informację o przyjęciu dokumentu – zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 24 listopada 2026 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Debrzynki PLH300047.
Zainteresowane osoby mogą się zapoznać z ww. dokumentem oraz jego uzasadnieniem, o którym mowa w art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w siedzibie RDOŚ w Poznaniu, mieszczącej się przy ul. Tadeusza Kościuszki 57 w Poznaniu oraz w wersji elektronicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej RDOŚ w Poznaniu w zakładce Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Jacek Przygocki
Regionalny Konserwator Przyrody

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34462520

1 PO

eprasa.pl e26bd0d53e

Wrocław/34462495

1 POL

eprasa.pl e26bd0d53e

Wiceminister infrastruktury dla „Wyborczej”

Nigdy na kolei nie działo się tak wiele

Nasi poprzednicy proponowali budowę szprychy CPK do Łomży za 7 mld zł na 2034 rok. Okłamywanie ludzi bajeczkami i żadnej realnej pracy w infrastrukturze. My robimy to inaczej.

Tomasz Cylka

Trwa kolejna edycja redakcyjnego projektu „Kolej na kolej”. W cyklu artykułów i podcastów oraz podczas debat poruszamy na łamach „Wyborczej” najbardziej istotne tematy związane zarówno z obecnym stanem polskiej kolei, jak i jej przyszłością.

ROZMOWA Z
PIOTREM MALEPSZAKIEM
wiceministrem infrastruktury

TOMASZ CYLKA: Z Poznania do Warszawy prawie zawsze jadę pociągiem. W dni robocze pociąg wypełniony jest w 100 proc. Trochę luźniej tylko w weekendy. To jest przykład linii kolejowej, gdzie idziemy na frekwencyjny rekord?

PIOTR MALPESZAK: Wszystko wskazuje na to, że w 2026 roku w relacji z Poznania do Warszawy pociągi PKP Intercity przewiozą około 1,9 mln pasażerów.

To jest absolutny rekord wszech czasów i dowód na to, że podróżni są gotowi wybierać kolej.

Muszą mieć tylko bogatą ofertę połączeń do wyboru, a od nowego rozkładu jazdy 2026/2027 to będzie aż 26 połączeń na dobę, do tego komfortowy tabor i atrakcyjny czas podróży. Od dwóch lat ta linia spełnia już wszystkie warunki, by cieszyła się popularnością. Nic dziwnego, że jest aktualnie na czwartym miejscu w kraju, jeśli chodzi o PKP Intercity.

Na jakich trasach pasażerów jest więcej?

– Zdecydowanie pierwsze miejsce to linia Warszawa – Trójmiasto (ok. 3,5 mln pasażerów), na drugim miejscu Warszawa – Kraków (ok. 3 mln), a na trzecim jest Warszawa – Łódź (ok. 2,5 mln). Tutaj różnice są duże, ale jesteśmy na dobrej drodze, żeby w przyszłym roku przekroczyć między Warszawą a Poznaniem barierę 2 mln pasażerów.

Pomijając wielką inwestycję, jaką jest Port Polska (CPK), w takim właśnie kierunku powinna iść polska kolej? Modernizujmy istniejące linie, żeby były atrakcyjne dla podróżnych?

– Kolej musi rozwijać się równolegle. Z jednej strony duże inwestycje, jak przyspieszenie pociągów do 250 km/h na Centralnej Magistrali Kolejowej, a z drugiej powrót kolei do miast, gdzie nie było jej 30 albo i więcej lat. Jeśli np. mamy zmodernizowane linie kolejowe, jak z Poznania do Szczecina albo Warszawy, gdzie pociągi mogą jeździć 160 km/h, to wykorzystujemy je maksymalnie, jak tylko można. Jest nowoczesna infrastruktura, zatem patrzymy, jakie mamy szanse na dołożenie kolejnych pociągów. Jeśli wiemy, że szykuje się remont autostrady A2 między Warszawą i Łodzią, to szykujemy jeszcze lepszą ofertę, żeby ludzie przesiedli się z aut do pociągu. Reagujemy na to, co się wokół dzieje.

Eksperci z branży kolejowej bardzo często wskazują na Łomżę, gdzie pociągi powróciły po 33 latach. To ma być dobry przykład inwestycji za stosunkowo niewielkie pieniądze. Zgadza się pan?

– Na tę inwestycję przeznaczyliśmy pół miliarda złotych i zrealizowany zakres pracy jest zupełnie wystarczający pod przewidywaną wielkość przewozów. Nasi poprzednicy proponowali budowę tzw. szprychy CPK za 7 mld zł na 2034 rok.

Kompletny odlot, okłamywanie ludzi bajeczkami i żadnej realnej pracy w infrastrukturze. Jestem przekonany, że pociągi nie pojechałyby tam w 2034 roku, ani nie znaleźliby 7 mld zł!

Patrzymy na to, co mamy i wykorzystujemy to, co mamy. Modernizacja linii do Łomży to inwestycja średniej wielkości, ale ma ogromne znaczenie dla tej części Polski. Niedługo pociągi pojadą do Warszawy, pojawi się tam nowoczesny tabor. Podobnie jak na linii do Gorzowa Wlkp.

Co może być następną Łomżą?

– Kilkanaście dni temu byłem w Olecku na Warmii i Mazurach, gdzie wracają połączenia Ełk – Olecko. Zapowiedziałem też powrót pociągów na trasę Olecko – Gołdap. To są takie działania małej i średniej wielkości przywracające ruch kolejowy po bardzo wielu latach.

W przyszłym roku pojawią się też bardzo wyczekiwane pociągi Warszawa – Grudziądz – na osi komunikacyjnej przez Płońsk, Raciąż, Sierpc, Brodnicę i Jabłonowo Pomorskie. Takie połączenia bez przesiadek funkcjonowały 40 lat temu. Podobne działanie to bezpośrednie pociągi łączące Trójmiasto ze Szczecinem, ale na osi przez Chojnice i Szczecinek.

Kolej musi rozwijać się równolegle. Z jednej strony duże inwestycje, jak przyspieszenie pociągów do 250 km/h, a z drugiej powrót kolei do miast, gdzie nie było jej 30 albo i więcej lat

Pojadą tam, gdzie wykluczenie komunikacyjne jest bardziej widoczne. To bardzo ważne, by na tych terenach kolej pojawiała się w większym wymiarze.

W Wielkopolsce uruchamiamy w grudniu 2026 roku krótki, ale ważny dla północy regionu odcinek Wągrowiec – Rogoźno. Mały temat, ale szybka robota. Na razie pociągi pojadą bez zatrzymywania się po drodze, ale docelowo powstanie tam jeden przystanek. Po rewitalizacji zostanie też otwarta linia z Wągrowca do Gołańczy, a wiosną 2027 roku pociągi pojadą dalej do Kcyni i do Nakła nad Notecią. Przywrócony do ruchu odcinek Wągrowiec – Rogoźno posłuży pociągom z Poznania do Nakła i Bydgoszczy.

Ale są inwestycje, które trudno nazwać „mały temat, szybka robota”. Rewitalizacja – w ramach Kolei Plus – zaledwie 22 km z Leszna do Gostynia potrwa aż do 2029 roku. Zgodzi się pan, że nie ma się czym chwalić?

– To jest na pewno słaby przykład modernizacji lokalnej linii, bo nie trzeba wytyczać nowego toru, tylko idziemy z inwestycją po starym śladzie. Gdyby zastosować prostszą technologię, można by to było zrobić nawet w pół roku, jak między Wągrowcem a Rogoźnem. To właśnie pokazuje, jak nasi poprzednicy widzieli program Kolej Plus, czyli dużo gadania i rozkładanie prostej roboty na wiele lat.

Inną inwestycją w ramach tego programu miał być powrót pociągów do Śremu. To prawie 30-tysięczne miasto, a cały powiat to ponad 60 tys. mieszkańców. Ta inwestycja była wskazywana jako pilnie potrzebna, a nie ma nawet ostatecznego projektu. Winna polityka?

– Niestety, cały program Kolej Plus to było przede wszystkim dobre politycznie hasło, za którym szły bardzo słabe założenia i jeszcze gorsze wykonanie.

Jeśli od pomysłu w 2019 roku do końca 2023 roku nie zrealizowano żadnego projektu, a większość jest rozciągnięta do realizacji na 2028-2029, to jest to bardzo słabe.

W przypadku samego Śremu najlepszym rozwiązaniem byłoby podłączenie nowej linii do trasy Poznań – Wrocław nie w Czempiniu, ale bliżej Poznania – na wysokości Drużyny Poznańskiej albo Iłowca. Sam Czempiń ma świetny dojazd do Poznania, a linii kolejowej do Śremu i tak nie można poprowadzić, jak 50 lat temu, gdy tor szedł metr od drogi. Ale każdy samorząd walczy o swoje i wszystko się przedłuża.

Ale to nie dotyczy tylko Wielkopolski. Bardzo negatywnym przykładem, gdzie można było szybko przeprowadzić ważną inwestycję kolejową, jest też odcinek z Legnicy do Złotoryi na Dolnym Śląsku. Koleje Dolnośląskie bardzo chcą tam jeździć. Złotoryja potrzebuje bezpośrednich połączeń z Wrocławiem. Niestety, popełniono tam poważne błędy w planowaniu. Nie będę już wspominał gigantomanii z budową nowej linii z Konina do Turku. Wyceniono ją na kolanie na 600 mln zł, a koszty wzrosły do ponad 1,5 mld zł.

Przewidział to pan już na samym początku, gdy ten pomysł forsowali politycy PiS?

– Tu nie trzeba było bardzo pogłębionej wiedzy, by jasno powiedzieć, że ta inwestycja nie będzie kosztować 15 mln za jeden kilometr linii, tylko realnie 40, a może nawet 50 mln zł.

Koleje Wielkopolskie w ramach „rekompensaty” uruchomiły na tej trasie komunikację autobusową. Kursy są wieczorami i w weekendy, żeby nie konkurować z prywatnymi przewoźnikami, tylko uzupełnić ich ofertę. To dobra decyzja?

– Ja bym zrobił to trochę inaczej. Dogadałbym się z prywatnymi przewoźnikami na częstsze kursy, ale pod szyldem Kolei Wielkopolskich. Warto, by w takim miejscu jak Turek bardziej zaznaczyć obecność wielkopolskiej kolei. Realistycznie patrząc, trasa Konin – Turek to przewozy

eprasa.pl e26bd0d53e

• **W 2026 roku z polskich kolei skorzysta około 470 mln pasażerów** FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

500-600 osób na dobę. I takie rozwiązanie byłoby bardzo dobre. Ale samorząd wojewódzki podjął taką decyzję i bierze za nią odpowiedzialność.

Dwa lata temu jechaliśmy specjalnym pociągiem z Gniezna przez Kłecko do Sławy Wlkp. Mówił pan wtedy, że jest tam realny powrót kolei nawet w ciągu roku. Dlaczego się nie udało?
Bardzo nad tym ubolewam. Niestety, na tym odcinku branża zbyt wysoko wyceniła sterowanie ruchem kolejowym. Kwota ok. 100 mln zł w przypadku takiej linii kolejowej to wydatek niezasadny.

Dlatego podjąłem decyzję, by te pieniądze przeznaczyć na projekty linii kolejowych z większym ruchem pasażerskim. Ale nie odpuszczam tematu. Zrealizujemy na początek modernizację odcinka od Gniezna do stacji Gniezno Winiary. Później spróbujemy jeszcze raz podejść do dalszego fragmentu tej linii. Jednak nie możemy sobie pozwolić na przeskalowanie tej inwestycji. Tutaj z pociągów realnie może korzystać około 300 osób na dobę. Jeśli mamy tę linię modernizować za tak duże pieniądze, musimy dwa razy się zastanowić, czy to ma sens.

Przesiądźmy się zatem z linii lokalnych do Kolei Dużych Prędkości. Czy stan na dziś jest taki, że z Warszawy do Wrocławia pojedziemy do 2035 roku, a odgałęzienie do Poznania powstanie później? To nie jest priorytet?
– Jeśli chcemy patrzeć racjonalnie, biorąc pod uwagę koszty i możliwości, tak to na dziś wygląda. Priorytetem jest połączenie z Warszawy przez Łódź do Wrocławia.

Dlaczego?
– Zaczęliśmy naszą rozmowę od rekordów frekwencyjnych na linii Poznań – Warszawa przez Konin. Tutaj najszybszy czas przejazdu wynosi ok. 2 godz. 20 min i docelowo za rok będzie wynosił 2 godz 15 minut dla najszybszych pociągów. Nie ma szans, by osiągnąć taki czas między Warszawą a Wrocławiem, gdzie pod koniec przyszłego roku skrócimy czas do 3 godzin i bardziej już się nie da. Różnica między Poznaniem a Wrocławiem wyniesie więc ok. 45 min, jeśli chodzi o dojazd do stolicy. Dlatego podchodząc do tego bardzo pragmatycznie, to Igrek wrocławski musi powstawać w pierwszej kolejności.

W Poznaniu to może być źle odebrane...
– Jeśli chodzi o kolej, to Poznań naprawdę nie ma dziś powodów do narzekań. Linie do Warszawy i Berlina, Trójmiasta, Olsztyna i Wrocławia są zmodernizowane i co najważniejsze z rekordową liczbą pociągów. W całej historii naszej kolei na tych liniach nie było tak dobrej oferty dla pasażerów i ten wzrost to są ostatnie 3 lata. Do Szczecina liczba połączeń wzrosła w ciągu trzech lat z 9 do 20 na dobę. Najtrudniejsza jest na pewno sytuacja na linii Poznań – Piła, gdzie między Obornikami a Piłą przydałby się drugi tor. Tak czy inaczej, priorytetem dla Poznania musi być dzisiaj gruntowna przebudowa samego węzła komunikacyjnego. Naprawdę idziemy wspólnie z miastem mocno do przodu. Dziś codziennie korzysta z niego ok. 85 tys. ludzi, do 2030 roku będzie to już pewnie 100 tys. Nie można już dłużej czekać. Słynny chlebak na pewno będzie funkcjonował 20 lat, a stary dworzec już się kwalifikuje do rozbiórki, bo coraz bardziej straszy.

Nie ulega wątpliwości, że na kolei dzieje się wiele dobrego, ale czasem wystarczy incydent w Pendolino i wszystko upada. Jeden z dyrektorów PKP Intercity pokłócił się z kierownikiem pociągu i skład został zatrzymany. Pasażerowie musieli się przesiadać do innego składu, stracili kilka godzin. Winny powinien zostać wskazany?
– Przyznaję, że dla mnie ten incydent to jest wizerunkowa katastrofa, która wymaga wyjaśnienia. Pendolino do Wrocławia zostaje zatrzymane, a kierownik pociągu trafia do szpitala. Niepotrzebna eskalacja, która doprowadziła do tego, że pociąg z prawie stuprocentową frekwencją nie dojechał do celu. Nie mam żadnych wątpliwości, że musimy ustalić, kto był winny. Stawiam sprawę jasno.

Podam jeszcze jeden absurd. W 90-tysięcznym mieście, jakim jest Kalisz, zlikwidowano właśnie biletomat. Wiem, że młodsi podróżni nie mają problemu z aplikacjami, ale to jest drugie pod względem wielkości miasto w Wielkopolsce. To ma być norma na kolei?
– Rzeczywiście, trudno to sobie wyobrazić. Muszę poznać faktyczne powody tej decyzji. Czy sprzedawało się np. 10 biletów dziennie i firma stwierdziła, że to nie ma sensu? W takim mieście jak Kalisz dziennie korzysta z dworca 2,5 tys. osób. Trudno trochę uwierzyć, że biletomat w tak dużym mieście nie ma uzasadnienia. Przyjrzę się temu przypadkowi i wrócimy do pasażerów z informacją.

Branża martwi się też tym, że rząd przesunął o rok wejście w życie kluczowych zmian wzmacniających Fundusz Kolejowy. Realne skutki finansowe reformy odłożono na 1 stycznia 2028 r. zamiast planowanego początku 2027 roku. To nie pogrąży inwestycji?
– Jestem o to spokojny. Najważniejsze, że w przyszłym roku na infrastrukturę i inwestycje mamy więcej pieniędzy niż w 2026. PLK dostanie o 5 mld zł więcej. Będą więc nowe przetargi – te mniejsze i średnie – dla branży budowlanej. A wejście Funduszu Kolejowego na początku 2028 roku da nam większą elastyczność i przewidywalność finansową na następne lata. Nigdy w przeszłości nie działo się na kolei tak wiele i rosnąca liczba pasażerów jest dowodem na to, że Polacy chcą jeździć pociągami. W trzy ostatnie lata liczba pasażerów na kolei rośnie o 100 mln i w tym roku przewieziemy ok. 470-475 mln pasażerów. Poprzednio taki skok o 100 mln pasażerów zajął aż 10 lat w latach 2014-2023.

REKLAMA

Poznań/34459701

WFOŚiGW w Poznaniu wspiera ochronę środowiska w Wielkopolsce

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu od ponad 33 lat wspiera przedsięwzięcia służące środowisku i mieszkańcom regionu, poprzez ochronę wód, poprawę jakości powietrza, gospodarkę odpadami, zachowanie różnorodności biologicznej oraz edukację ekologiczną.

„Za każdą inwestycją stoją konkretne potrzeby mieszkańców. To dostęp do czystej wody, lepsze powietrze i mniejsze zużycie energii. Na takie efekty chcemy przekładać środki, którymi dysponuje Fundusz” – mówi Rafał Ratajczak, Prezes Zarządu WFOŚiGW w Poznaniu.

Fundusz udziela dotacji i pożyczek, a także pomaga przygotowywać inwestycje. Z jego oferty korzystają m.in. samorządy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i osoby fizyczne. Doradcy klimatyczno-energetyczni prowadzą konsultacje i szkolenia oraz wskazują możliwości finansowania przedsięwzięć.

Ochrona zasobów wodnych

Ważnym aspektem działalności Funduszu jest wspieranie retencji, gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwój infrastruktury wodno-ściekowej. To działania potrzebne zarówno do przeciwdziałania skutkom suszy, jak i ochrony gleby oraz wód przed zanieczyszczeniem.

Z inicjatywy Funduszu powstała „Woda dla Wielkopolski”, skupiająca instytucje zaangażowane w ochronę zasobów wodnych regionu. Fundusz aktywnie uczestniczy we współpracy, której celem jest wspólne planowanie działań, wymiana wiedzy i poszukiwanie możliwości finansowania przedsięwzięć ograniczających skutki suszy.

„Woda wymaga współpracy ponad granicami gmin i podziałem kompetencji. Dlatego łączymy wiedzę i doświadczenie instytucji, które zajmują się nią z różnych perspektyw. Chcemy wspólnie wypracowywać rozwiązania odpowiadające potrzebom Wielkopolski” – podkreśla Rafał Ratajczak.

Energia i czystsze powietrze – wsparcie transformacji energetycznej

Dofinansowanie pomaga ograniczać zużycie energii w budynkach i rozwijać odnawialne źródła energii. W ramach programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy mogą uzyskać wsparcie na termomodernizację domów i wymianę nieefektywnych źródeł ciepła. Takie przedsięwzięcia służą ograniczeniu emisji zanieczyszczeń oraz kosztów ogrzewania.

Odpady i ochrona przyrody

Wsparcie obejmuje projekty związane z zapobieganiem powstawaniu odpadów, recyklingiem i odzyskiem surowców, a także usuwaniem azbestu. Fundusz dofinansowuje również ochronę rodzimych gatunków i ich siedlisk oraz rozwój zieleni. Przedsięwzięcia te pomagają zachować różnorodność biologiczną i funkcje ekosystemów.

Edukacja ekologiczna i wzmacnianie odporności na zmiany klimatu

Finansowanie inwestycji uzupełnia wspieranie edukacji ekologicznej. Fundusz pomaga wyposażać pracownie i ogródki dydaktyczne, dofinansowuje warsztaty oraz kampanie informacyjne. Działania te pomagają mieszkańcom racjonalnie korzystać z wody, energii i innych zasobów.

Sprawdź, z jakiego wsparcia możesz skorzystać. Aktualne programy, nabory i informacje o doradztwie znajdziesz na stronie: www.wfosgw.poznan.pl.

RAFAŁ RATAJCZAK
Prezes Zarządu
WFOŚiGW w Poznaniu

1 PO

eprasa.pl e26bd0d53e

Lekarz oskarżony o wykorzystanie seksualne małoletnich

Ma wrócić do aresztu

Lekarz Artur Z. pięć miesięcy temu wyszedł z aresztu. Już po tygodniu złamał sądowe zakazy, ale nadal pozostawał na wolności. Prokuratura przez kolejne miesiące walczyła o jego ponowne aresztowanie.

Piotr Żytnicki

• **Oskarżony o pedofilię onkolog Artur Z. Sąd Rejonowy w Turku, 20 kwietnia 2026 roku** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Lekarz Artur Z. ma wrócić do aresztu. Tak zdecydował w czwartek 19 listopada trzyosobowy skład Sądu Okręgowego w Koninie. Orzeczenie jest prawomocne i podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Sąd nie chce powtórzyć sytuacji sprzed trzech tygodni. Wtedy nakaz zatrzymania wysłano do policji pocztą. List dotarł do komendy po czterech dniach, ale nie można go było wykonać. Dzień po wydaniu nakazu ta sama sędzia wstrzymała bowiem jego wykonanie, a informację o tym przesłała policjantom mailem.

Najpierw do komendy dotarło więc wstrzymanie nakazu, a dopiero później listonosz przyniósł sam nakaz.

Teraz sąd wybrał szybszą drogę. – Jeszcze dziś odpis postanowienia wraz z nakazem doprowadzenia do aresztu śledczego zostanie niezwłocznie dowieziony samochodem służbowym sądu do komendy policji w Turku – zapewnia Anna Klimas, rzeczniczka Sądu Okręgowego w Koninie.

Po blisko pięciu miesiącach od wyjścia na wolność Artur Z. ma zostać osadzony w areszcie śledczym w Ostrowie Wielkopolskim.

PONAD ROK W ARESZCIE

Artur Z. kierował oddziałem onkologii w szpitalu wojewódzkim w Koninie. Policja zatrzymała go w kwietniu 2025 roku. W areszcie spędził 14 miesięcy.

Już po tygodniu Artur Z. naruszył zakazy przebywania w miejscach, gdzie są małoletni. Pojechał do parafii w Zagórowie, gdzie odbywało się spotkanie dzieci. Widać go na zdjęciach

Prokuratura oskarża go między innymi o seksualne wykorzystanie dwóch małoletnich braci oraz chłopca z niepełnosprawnością intelektualną. Pokrzywdzeni byli związani ze środowiskiem parafialnym w Turku, w którym lekarz działał jako lektor i opiekun ministrantów.

Artur Z. nie przyznaje się do winy. Jego proces zaczął się w kwietniu 2026 roku. Dwa miesiące później sędzia Beata Szumińska przychyliła się do wniosku obrońców i uchyliła areszt. Lekarz wyszedł na wolność mimo sprzeciwu prokuratury i pokrzywdzonych. Szumińska zastosowała wobec niego środki wolnościowe. Nie mógł kontaktować się ze świadkami i pokrzywdzonymi. Nie wolno mu było również przebywać w miejscach, w których znajdują się osoby małoletnie.

Już po tygodniu naruszył te zakazy. Pojechał do parafii w Zagórowie, w której proboszczem jest jego brat, a zarazem świadek w procesie. Tego samego dnia na terenie parafii odbywało się spotkanie dzieci i młodzieży. Oskarżonego widać w tle na zdjęciach z wydarzenia.

TRZY MIESIĄCE CZEKANIA NA DECYZJĘ

Prokuratorka Aleksandra Marańda zażądała ponownego aresztowania lekarza. Wniosek złożyła na początku lipca. Sędzia Beata Szumińska rozpoznała go dopiero 24 września, po blisko trzech miesiącach.

Nie zgodziła się na ponowne aresztowanie oskarżonego. Uznała, że naruszenie zakazów miało charakter incydentalny, a Artur Z. nie wiedział, że na terenie parafii będą dzieci.

Prokuratorka złożyła zażalenie. 29 października sędzia Agata Wilczewska z Sądu Okręgowego w Koninie zmieniła decyzję sędzi Szumińskiej i nakazała aresztowanie lekarza.

Uznała, że Artur Z. świadomie i „wręcz demonstracyjnie" złamał obowiązujące zakazy. Kontaktował się ze świadkiem i przebywał w miejscu, w którym znajdowały się osoby poniżej 18. roku życia.

Decyzja była natychmiast wykonalna. Lekarz znajdował się w sali rozpraw. Sędzia nie wezwała jednak policji. Artur Z. wstał, wyszedł z sądu i wrócił do domu.

NAJPIERW MAIL, PÓŹNIEJ LISTONOSZ

Nakaz zatrzymania dotarł do komendy policji w Turku dopiero po czterech dniach, ponieważ sędzia Wilczewska wysłała go pocztą. Policjanci nie mogli już go wykonać, bo w międzyczasie sytuacja znów się zmieniła. Dzień po wysłaniu nakazu sędzia Wilczewska wstrzymała wykonanie własnej decyzji. Informację przekazała komendzie mailem.

Sędzia wstrzymała aresztowanie Artura Z. na wniosek jego obrońcy. Adwokat przekonywał, że natychmiastowe wykonanie decyzji może wywołać „ciężkie i potencjalnie nieodwracalne skutki" dla ojca oskarżonego. Według obrońcy Artur Z. opiekuje się ojcem i potrzebuje czasu, żeby zorganizować dla niego inną opiekę.

Sędzia nie odroczyła jednak aresztowania o kilka dni potrzebnych na znalezienie zastępstwa. Pozwoliła lekarzowi pozostać na wolności aż do rozpoznania zażalenia na ponowny areszt, które złożył jego obrońca. W sumie przez kolejne trzy tygodnie.

Wilczewska nie nałożyła na oskarżonego dodatkowych ograniczeń. Artur Z. nadal podlegał tym samym zakazom, które ta sama sędzia uznała za nieskuteczne i złamane.

Adwokat Artur Nowak, pełnomocnik pokrzywdzonych, mówił nam o nagromadzeniu „przedziwnych zbiegów okoliczności". Pokrzywdzeni zastanawiali się, czy oskarżonemu lekarzowi wolno więcej ze względu na zawód, autorytet i pozycję społeczną.

OBROŃCA NIE PRZEKONAŁ SĄDU

Zażalenie obrońcy rozpoznawali w czwartek 19 listopada sędziowie Sądu Okręgowego w Koninie: Marek Ziółkowski, Waldemar Cytrowski i Przemysław Kowalski. Oddalili je i utrzymali w mocy decyzję o ponownym aresztowaniu Artura Z. – W ocenie sądu istnieje duże prawdopodobieństwo, że oskarżony popełnił zarzucane mu przestępstwa. Grozi mu również surowa kara – przekazuje rzeczniczka sądu Anna Klimas. Sąd nie podzielił też argumentu obrony, że Artur Z. nie był świadomy naruszenia zakazów.

Czwartkowa decyzja jest ostateczna i natychmiast wykonalna. Gdy kierowca dowiezie do komendy nakaz, policja będzie mogła zatrzymać Artura Z. Lekarz ma trafić do aresztu w Ostrowie Wielkopolskim. ●

Aquanet

Przebudował „fabrykę wody", teraz podnosi ceny

– Teraz spółka jest bez porównania bardziej odporna na akty agresji, większe jest też bezpieczeństwo dostaw wody w sytuacjach kryzysowych – zapewnia prezes Aquanetu Paweł Chudziński.

Zakończyła się kompleksowa przebudowa stacji uzdatniania wody przy ul. Wiśniowej, która odpowiada za zaopatrzenie w wodę znacznej części mieszkańców Poznania i okolic. – Mamy nowe budynki filtrów, nowe pompownie, przepompownie i rurociągi. Wyremontowaliśmy też obiekty, które są świadectwem naszej historii – wymienia Paweł Chudziński.

Dzięki tym inwestycjom w Poznaniu i okolicy poprawiła się jakość wody. – Ma ona teraz przede wszystkim lepszy zapach, ponieważ nie jest już dezynfekowana chlorem – mówił prezes Aquanetu. I dodał, że w ten sposób wodociągowa spółka eliminuje też ryzyko związane z transportem i magazynowaniem gazowego chloru. Na Wiśniowej do dezynfekcji wody stosuje dziś podchloryn sodu, który jest wytwarzany na miejscu z soli kuchennej. Zastosowane są tutaj również filtry węglowe, które dodatkowo dezynfekują wodę, usuwając z niej zanieczyszczenia biologiczne.

Prezes Aquanetu podkreślał, że system uzdatniania i dystrybucji wody po modernizacji jest „znacznie lepiej zabezpieczony" przed aktami agresji. – Większe jest też bezpieczeństwo dostaw wody w sytuacji kryzysowej – zaznacza Chudziński.

Prowadzone przy Wiśniowej prace trwały cztery lata i kosztowały 150 mln zł, z czego 100 mln zł pochodziło ze wsparcia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz programu FEnIKS, czyli ze środków unijnych.

Dla wszystkich klientów Aquanetu jest też zła wiadomość: na grudzień spółka planuje podwyżki. – Na nowe taryfy zgodziły się już Wody Polskie – przyznał Paweł Chudziński.

Nowa taryfa została ustalona na najbliższe trzy lata. Zakłada, że podwyżki będą co roku i że wszyscy klienci Aquanetu będą płacić za wodę takie same stawki, czyli po najbliższej podwyżce 6,68 zł za m sześc. W kolejnych dwóch latach ta cena też będzie rosła o 6,5 proc. rocznie.

W Poznaniu grudniowa podwyżka też wyniesie 6,5 proc. W podobnej sytuacji są również mieszkańcy Lubonia i Dopiewa. Jednak odbiorcom z Suchego Lasu w ciągu tych trzech lat rachunki wzrosną o 27 proc., a tym z Mosiny, Puszczykowa i Kórnika – o ponad 30 proc., bo teraz woda kosztuje tam mniej. ●

Maria Bielicka

eprasa.pl e26bd0d53e

Informacja o zamieszczeniu wykazu

O g ł o s z e n i e

Burmistrz Miasta i Gminy Murowana Goślina informuje, że na stronie internetowej pod adresem www.murowana-goslina.pl – BIP – Nieruchomości oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy Murowana Goślina, Plac Powstańców Wielkopolskich 9, został wywieszony wykaz nieruchomości przeznaczonej do oddania w dzierżawę tj. działka nr 1635, obręb Murowana Goślina.

Murowana Goślina, dnia 27.11.2026 r.

Szczegółowych informacji udziela:
Referat Gospodarowania
Gminnym Zasobem Nieruchomości
tel. 61 8 923 642
e-mail: a.handke@murowana-goslina.pl

Poznań/34463160

GAZETA wyborcza

DLA FIRM, URZĘDÓW I INSTYTUCJI

Przetargi,
licytacje,
zamówienia publiczne

Ogłoszenia
sądowe i rekrutacyjne

Nekrologi,
kondolencje,
wspomnienia

KONTAKT:
kontakt_komunikaty@wyborcza.pl,
tel. 507 094 232
nekrologi@wyborcza.pl,
tel. 22 555 55 55

Komunikaty.pl
nekrologi.wyborcza.pl

czerwonak
zobacz więcej

WÓJT GMINY CZERWONAK OGŁASZA*

II USTNE PRZETARGI NIEOGRANICZONE

na sprzedaż nieruchomości położonych w miejscowości Potasze, przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego: pod teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej „32MN", stanowiących własność Gminy Czerwonak o oznaczeniach geodezyjnych:

obręb Potasze

dz. nr **716,** o powierzchni 0,1222 ha, KW PO1P/00110861/1 **cena wywoławcza brutto 382 500,00 zł**
dz. nr **717,** o powierzchni 0,1221 ha, KW PO1P/00110861/1 **cena wywoławcza brutto 382 500,00 zł**
dz. nr **718,** o powierzchni 0,1221 ha, KW PO1P/00110861/1 **cena wywoławcza brutto 382 500,00 zł**

Ustala się wadium dla działki:

- nr 716 w wysokości 75 000,00 zł, ***nr 717 w wysokości 75*** 000,00 zł,
- nr 718 w wysokości 75 000,00 zł

Wadium na działkę należy wpłacać w formie pieniężnej na konto Urzędu Gminy Czerwonak:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. nr 78 1020 4027 0000 1302 1636 7338 z dopiskiem „przetarg na działkę nr ....." - najdalej do dnia 4 stycznia 2027 r.

Za dzień wpłaty wadium uznaje się datę wpływu środków pieniężnych na konto Urzędu Gminy Czerwonak.

Przetargi odbędą się 11 stycznia 2027 r. o godz. 15[00] w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, pok. 01.

Uwaga: *Szczegółowych informacji udziela Urząd Gminy Czerwonak ul. Źródlana 39 - Wydział Regulacji i Obrotu Nieruchomościami, pok. 213, tel. 61/65-44-285, 61/65-44-254. Ogłoszenie o II ustnych przetargach nieograniczonych wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwonak (parter i II piętro), oraz opublikowano na: stronie internetowej Urzędu Gminy Czerwonak www.czerwonak.pl, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej http://bip.czerwonak.pl/public.*

**Wyciąg z ogłoszenia o II ustnych przetargach nieograniczonych*

Poznań/34462027

Zarząd Powiatu w Poznaniu

podaje do publicznej wiadomości, że wykazy nieruchomości stanowiących własność Powiatu Poznańskiego, przeznaczonych do:

1. **oddania w użyczenie, w trybie bezprzetargowym, na czas realizacji zadań publicznych polegających na:**
   – prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w latach 2027-2028,
   – prowadzeniu mieszkań chronionych wspieranych w latach 2027-2028,
   nie dłużej jednak niż do 31 grudnia 2028 r. na rzecz Fundacji Inicjowania Rozwoju Społecznego z siedzibą w Poznaniu, przy ul. Hoża 1
2. **do zbycia w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowego dzierżawcy**

zostały wywieszone na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu ul. Jackowskiego 18 (tablica ogłoszeń II piętro), w budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Słowackiego 8 (tablica ogłoszeń IV piętro), oraz zamieszczone na stronach internetowych Powiatu Poznańskiego: www.bip.powiat.poznan.pl, www.powiat.poznan.pl.

Wykazy dotyczą:

1. oddania w użyczenie na rzecz Fundacji Inicjowania Rozwoju Społecznego z siedzibą w Poznaniu, ul. Hoża 1, zabudowanych nieruchomości położonych w Lisówkach w gminie Dopiewo, oznaczonych jako: obręb 0009 Trzcielin, ark. mapy 1, działki:
   – nr 284/11 zabudowanej budynkiem nr 7, nr 284/13 zabudowanej budynkiem nr 5, nr 284/14 zabudowanej budynkiem nr 4, nr 284/15 zabudowanej budynkiem nr 3, nr 284/16 zabudowanej budynkiem nr 2, nr 284/17 zabudowanej budynkiem nr 1, nr 284/25, nr 284/20 zabudowanej drogą dojazdową do ww. budynków na realizację zadania publicznego polegającego na prowadzeniu domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
   – nr 284/12 zabudowanej budynkiem nr 6 na realizację zadania publicznego: prowadzenie mieszkań chronionych wspieranych;

2. zbycia w trybie art. 37 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21.08.1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2026 r., poz. 399 ze zm.), nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako: obręb 0006 Koziegłowy, gmina Czerwonak, ark. mapy 17, nr 196/74, o pow. 0,0089 ha, na rzecz dotychczasowego dzierżawcy.

Informację w powyższej sprawie można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem, tel. 061/8 418 846 (ad. 1), tel. 061/8 410 697 (ad. 2).

Poznań/34463158

Prezydent Miasta Konina

informuje, że od 27 listopada 2026 r. do 18 grudnia 2026 r.

na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego w Koninie przy Placu Wolności 1 będzie wywieszony wykaz nieruchomości stanowiącej własność **Miasta Konina**, położonej w Koninie w obrębie **Starówka** przeznaczonej do oddania w użyczenie.

Poznań/34462879

POZnań*

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

Zawiadamiam, że w dniu 26.11.2026 r. zostało umieszczone na okres 14 dni, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Poznania, pl. Kolegiacki 17 oraz na stronie internetowej https://bip.poznan.pl, **zawiadomienie o wszczęciu postępowania** w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pod nazwą: **pn.: „Budowa ulicy Sempołowskiej, Kotarbińskiego i Buczka"**, przewidzianej do realizacji na nieruchomościach lub ich częściach: dz. nr 1 ark. 21; 26/1, 26/3, 27/3, 27/5 ark. 22; 1/2, 1/3, 109 ark. 23; 25/6, 1/1, 24/4, 23/2, 1/2, 1/3, 7/2, 7/1, 8/2, 8/1, 9/2, 9/1, 10/2, 10/1, 20/1, 23/4, 20/2, 23/6, 23/5, 22, 21, 20/3, 80, 106/3, 30/1, 20/4, 107, 106/5, 106/6 ark. 32 oraz 1 i 13/2 ark. 33 obręb 0060 Dębiec.

Poznań/34463041

Starosta Poznański

podaje do publicznej wiadomości, że wykaz części nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, położonej w Głuchowie przy ul. Brzoskwiniowej, ark. mapy 4, działki nr 379/4 o pow. 0.1136 ha i działki nr 379/7 o pow. 0.1478 ha, przeznaczonych do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego,

został wywieszony na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Poznaniu ul. Jackowskiego 18 (tablica ogłoszeń II piętro), w budynku Starostwa Powiatowego w Poznaniu przy ul. Słowackiego 8 (tablica ogłoszeń IV piętro), oraz zamieszczony na stronach internetowych Powiatu Poznańskiego: www.bip.powiat.poznan.pl, www.powiat.poznan.pl, a także na stronie podmiotowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu: www.poznan.uw.gov.pl

Informację w powyższej sprawie można uzyskać w Wydziale Gospodarowania Mieniem, tel. **061/8 410 725**

Poznań/34462825

SZCZEPAN TWARDOCH: Jaka jest nowa powieść laureata Nike?

O czym pisze **OLGA TOKARCZUK** w „Świata jest za dużo"? Inga Iwasiów o nowej powieści noblistki i „pisaniu o ziemioodzyskaniu"

JAROSŁAW KURSKI: Jak pisałem książkę z Michnikiem?

Co nowego napisali John Irving, Margaret Atwood, Julian Barnes, George Saunders czy Douglas Stuart. Kto zachwyca, a kto rozczarował?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, targi, festiwale książkowe oraz przegląd jesiennych nowości

W sprzedaży, również z bezpłatną dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl**

Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

eprasa.pl e26bd0d53e

Zacięta rywalizacja w teście wiedzy o klimacie

Zwycięzcę wyłoniła dogrywka

Mam nadzieję, że nasze pokolenie weźmie sprawy w swoje ręce i świat będzie się zmieniał na lepsze – mówiła Maria Kiersk, zwyciężczyni Wielkiego Testu Wiedzy o Klimacie i Środowisku w Poznaniu.

Mikołaj Woźniak

• **Wielki Test Wiedzy o Klimacie i Środowisku w Poznaniu odbył się po raz piąty. Poznań, 24 listopada 2026 roku** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Wielki Test Wiedzy o Klimacie i Środowisku odbył się w ośmiu miastach w Polsce. Uczniowie szkół ponadpodstawowych odpowiadali na dokładnie te same pytania przygotowane przez dziennikarzy „Wyborczej". W Poznaniu w teście wzięło udział 107 uczniów.

– Jesteście tu, a to oznacza, że stać was na wyjście z pewnej strefy komfortu. Oczekujecie czegoś więcej niż tylko tego, czego wymaga szkoła. Nasza generacja trochę nawaliła, więc zmiany klimatyczne są, jakie są. Cała nadzieja w was, że pociągniecie tę przyszłość – mówił prof. Rafał Stasik, prodziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Inżynierii Mechanicznej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Uczelnia była partnerem testu, który odbył się we wtorek 24 listopada. Gościła nas w jednej ze swoich sal.

ZASKAKUJĄCE PYTANIA

Uczniowie przyjechali na test nie tylko z Poznania, ale też innych miejscowości Wielkopolski. Mieli godzinę na udzielenie odpowiedzi na 60 pytań. Po teście nikt nie mówił, że był bardzo trudny. Zwykle określali go jako „nie najłatwiejszy, ale przyjemny". Część zwracała uwagę, że pytania były podchwytliwe. Z pozoru łatwe, ale siedzieli i się zastanawiali, czy nie ma w nich drugiego dna.

– Siedziałem nad pytaniem o rekina polarnego. Zastanawiałem się, czy to ten sam co grenlandzki. Wiem, że ten żyje maksymalnie 300 lat, więc ostatecznie zaznaczyłem tę odpowiedź – wspominał Kacper z Zespołu Szkół Mechanicznych w Poznaniu.

Uczniów zaskoczyły też pytania o pingwiny. W teście były dwa. Jedno mniej, a drugie bardziej szczegółowe. Pytaliśmy, dlaczego wejście do wody w trakcie pierzenia jest dla nich śmiertelnie niebezpieczne oraz który gatunek pingwina (poza cesarskim) pierzy się na obszarach paku lodowego na wschodzie Morza Rossa. Odpowiedzi na część pytań znajdowały się w tekstach dziennikarzy „Wyborczej".

Uczestnicy zwracali uwagę na pytania o konkretne dane i statystyki. Dla wielu to one stanowiły największe wyzwanie. Tłumaczył to Artur Żyto, nauczyciel z Liceum Ogólnokształcącego Społeczna Czwórka: – Dziś w szkołach staramy się uczyć przyczynowo-skutkowo, odchodzimy od liczb.

Przyznał jednak, że w przypadku zmian klimatu ważne jest, by pokazywać także twarde dowody, a więc właśnie liczby i statystyki.

Przyszłam na luzie. Nauka sprawiała mi przyjemność, artykuły były ciekawe. Nagroda też bardzo się przyda

MARIA KIERSK
zwyciężczyni testu w Poznaniu

WYGRAŁA MARIA KIERSK

Przed testem uczestnicy przyznawali, że przyjechali także po to, by później skutecznie uświadamiać koleżanki i kolegów, jak można ratować klimat. – I żeby wygrać oczywiście – zapowiadały z uśmiechem Amelia i Dorota z II LO w Swarzędzu. Dodały, że przygotowywały się dwa tygodnie.

Ostatecznie do rozstrzygnięcia testu potrzebna była dogrywka. Wzięło w niej udział pięcioro uczestników. Na podium mogło stanąć tylko troje. W dodatkowej rundzie liczył się czas. Było dziesięć minut na odpowiedź na dziesięć pytań. Jednak, kto skończył wcześniej, w przypadku remisu punktowego lądował wyżej w klasyfikacji.

– Sam test pisałam na spokojnie. Ale kiedy pojawiła się realna stawka, pojawiły się też emocje. Bardzo się stresowałam – przyznała później Maria Kiersk, laureatka piątego Wielkiego Testu Wiedzy o Klimacie i Środowisku „Wyborczej".

Maria chodzi do IV klasy LO Mistrzostwa Sportowego w Poznaniu. Interesuje się geografią, więc naturalne jest dla niej także zainteresowanie środowiskiem. Brała udział w teście po raz drugi. Rok temu nie zajęła miejsca na podium, tym razem udało się wygrać. – Nie spodziewałam się, przyszłam na luzie – zastrzegała. – Nauka sprawiała mi przyjemność, artykuły były ciekawe. Nagroda też bardzo się przyda.

Pierwszą nagrodą były okulary AR Xreal One.

DOŚWIADCZONA UCZESTNICZKA I DEBIUTANTKA

Doświadczoną uczestniczką naszego testu była też Aleksandra Bartoszewicz, uczennica trzeciej klasy LO im. św. Marii Magdaleny w Poznaniu. Pisała go po raz trzeci i pierwszy raz zajęła miejsce na podium. Konkretnie: trzecie. Aleksandra zauważyła, że poziom był w tym roku bardzo wysoki, skoro do dogrywki zakwalifikowało się pięć osób. – To bardzo dobrze. Świadczy o tym, że interesujemy się klimatem, a środowisko nie jest nam obojętne – podkreśliła. Za trzecie miejsce wygrała tablet Samsung Galaxy Tab.

Drugie miejsce na podium także przypadło uczennicy LO im. św. Marii Magdaleny. Zdobyła je debiutantka Łucja Bilska z pierwszej klasy. Wygrała drukarkę 3D Longer.

– Widziałam, w jakim wieku są inne osoby, bardzo się stresowałam. Jak było wyczytane czwarte, a później trzecie miejsce, pomyślałam: nie ma szans – wspominała.

Nie ukrywa, że w teście było trochę zgadywania, czasem trzeba się było zdać na skojarzenia. Przydała się wiedza nie tylko ze szkoły, ale też książek i filmów dokumentalnych.

Drugie miejsce ex aequo zajęła Gabriela Zawadzka ze Społecznego LO nr 4 STO.

W wielkim teście poza nagrodami indywidualnymi uczestnicy walczyli też o nagrodę drużynową dla swojej szkoły. Ta, której uczniowie zdobyli średnio najwięcej punktów, zdobyła 2 tysiące złotych.

Zwyciężyło Liceum Ogólnokształcące im. Marii Magdaleny w Poznaniu, którego uczniowie zdobyli średnio 42,7 na 60 punktów. Gratulujemy!

ROBIĄ NAS NA ZIELONO

Test był także okazją dla uczniów, żeby zdobyć dodatkową wiedzę. Prelekcje przygotowali nasi partnerzy: Sieć Badawcza Łukasiewicz oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Małgorzata Lamperska z Łukasiewicz – Poznańskiego Instytutu Technologicznego mówiła uczniom o zjawisku greenwashingu, czyli jak nas ściemniają na zielono. – Co wam nie gra na tym opakowaniu ściereczek kuchennych? – pytała. Odpowiedzią był napis, że są biodegradowalne i hasło „Bądź eko z tą ściereczką". – Takiej ściereczki nie można wrzucać do pojemnika na bioodpady. Co prawda jest z bawełny, ale są na niej detergenty, odpady czy mikroplastik – wskazywała Lamperska.

Tłumaczyła, że greenwashing to „wybielanie na zielono". Komunikacja skierowana do klientów opierająca się na deklaracjach o ochronie środowiska, które trudno udowodnić. Tłumaczyła uczniom, co zmieni unijna dyrektywa w sprawie greenwashingu, która nie obowiązuje jeszcze w Polsce. – To będzie rewolucja. Zakazane będą wszelkie ogólne twierdzenia dotyczące ekologiczności produktów. Trzeba będzie je udowodnić – mówiła.

ZAPROSZENI NA UCZELNIĘ I DO PRACY

Sławomir Urbaniak, doradca energetyczno-klimatyczny WFOŚiGW wskazał uczniom, jakie skutki zmian klimatu najbardziej doskwierają Wielkopolsce. Podkreślał, że dbałość o klimat zaczyna się od najprostszych codziennych nawyków: wyboru transportu publicznego, zgaszenia światła, wyciągnięcia ładowarki z kontaktu czy zakręcania wody.

– Zbierajmy wodę – zachęcał Urbaniak. – Zapomnieliśmy, że można mieć coś za darmo, a deszczówka jest praktycznie za darmo. Za wodę pobraną z gruntu, kanalizacji, wodociągów musimy zapłacić cenę.

Prelegenci liczyli, że część uczestników testu wróci do nich w przyszłości jako pracownicy. Podobnie przedstawiciele Uniwersytetu Przyrodniczego mieli nadzieję, że najpierw zobaczą ich w murach uczelni jako studentów. Tym bardziej że cały czas rośnie liczba wyzwań, które należy badać. ●

Wielki Test Wiedzy o Klimacie i Środowisku patronatem honorowym objęło Ministerstwo Klimatu i Środowiska.
Partnerem Głównym Wydarzenia jest Sieć Badawcza Łukasiewicz. Pozostali partnerzy to Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, Volkswagen Poznań – Fabryka Samochodów Dostawczych i Komponentów oraz Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

OGŁOSZENIE Poznań/34456215

1 PO

eprasa.pl e26bd0d53e

wyborcza

KURS NA POMORZE

Piątek, 27 listopada 2026 | Redaktorka prowadząca **Kamilla Sierocka**

wyborcza.pl

FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Luksus z nowym adresem

Nieruchomości premium nie tylko przy plaży

▸6

eprasa.pl e26bd0d53e

Dzięki nowemu terminalowi roczne zdolności przeładunkowe całego kompleksu wzrosły do około 4,5 mln TEU FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Lider na Bałtyku jest jeden

Terminal Baltic Hub z symbolicznym rekordem

Największy głębokowodny terminal kontenerowy na Bałtyku lada moment osiągnie okrągły historyczny rekord przeładunków. Trwa oczekiwanie na statek, z którego ładunek przebije roczny wynik trzech milionów przetransportowanych kontenerów.

Paweł Wojciechowski

Terminal kontenerowy Baltic Hub jest niekwestionowanym liderem przeładunków na Bałtyku. Szacunki mówią, że do końca grudnia w tym roku kalendarzowym w gdańskim Baltic Hub przeładowanych zostanie aż 3,3 mln TEU (kontenerów 20-stopowych). Wynik ten potwierdza znaczenie gdańskiego portu i samego terminala jako infrastruktury kluczowej dla transportu na całą Europę Środkowo-Wschodnią. Dotychczasowy rekord roczny wynosił 2,77 mln TEU i został osiągnięty w 2025 roku. Na drugim miejscu, jeśli chodzi o porty na Bałtyku, jest port w Kłajpedzie, któremu jednak daleko do wyników osiąganych w Gdańsku. W 2025 roku przeładowano tam „zaledwie" 1,3 mln TEU.

Baltic Hub obsługuje obecnie handel zagraniczny nie tylko Polski, ale także Czech, Słowacji, Węgier, Ukrainy. Zapewnia krajom Europy Środkowo-Wschodniej połączenia transoceaniczne z portami w Azji, zachodniej Europie, czy na wschodnim wybrzeżu Stanów Zjednoczonych. I co ważne, nie zwalnia tempa, bowiem możliwości przeładunkowe Baltic Hub, dopiero się rozkręcają.

Inwestycje i modernizacje

Za rekordowym wynikiem stoi przede wszystkim systematyczna i trwająca od lat rozbudowa infrastruktury, która zwiększa możliwości operacyjne terminala. Jednym z najbardziej istotnych przyczynków do osiągnięcia rekordu było uruchomienie terminala T3 w 2025 roku. Inwestycja znacząco zmieniła skalę działalności Baltic Hub. Dzięki nowemu terminalowi roczne zdolności przeładunkowe całego kompleksu wzrosły do około 4,5 mln TEU. Oznacza to, że obecny rekord nie jest granicą możliwości gdańskiego terminala, a kolejnym etapem jego rozwoju.

Czym jest terminal T3? To nowoczesna infrastruktura przeładunkowa, obejmująca nowe nabrzeże o długości 717 metrów oraz plac składowy o powierzchni 36 hektarów. Terminal wyposażono w zaawansowane urządzenia przeładunkowe, w tym suwnice nabrzeżowe i placowe. Dzięki nowej infrastrukturze Baltic Hub może sprawniej obsługiwać największe kontenerowce oceaniczne, a także zwiększać liczbę przyjmowanych serwisów żeglugowych. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy armatorzy coraz częściej wykorzystują duże jednostki i reorganizują globalne siatki połączeń. Do Baltic Hub regularnie zawijają największe kontenerowce świata, których długość wynosi około 400 metrów (terminal przyjmuje jednostki do 425 metrów długości).

Na marginesie warto wspomnieć, że terminal T3 nie jest najnowszą infrastrukturą na terenach portu. 30 października otwarty został terminal T5, który służyć ma głównie do obsługi morskich farm wiatrowych. Największe udziały w terminalu T5 ma Polski Fundusz Rozwoju, do którego poprzez spółkę celową Istrana należy 85 procent udziałów, a pozostałe 15 do Baltic Hub. Ta inwestycja daje wyobrażenie jak ważną dla państwa jest cała infrastruktura Portu Gdańsk – rocznie port generuje ponad 40 mld zł wpływów podatkowych do budżetu państwa, o czym informował kilka miesięcy temu.

W stronę elektryfikacji

Nie mniej istotna od rozbudowy części morskiej jest modernizacja zaplecza lądowego. Baltic Hub konsekwentnie inwestuje w kolej, która ma odgrywać coraz większą rolę w obsłudze rosnącego strumienia kontenerów. Terminal dysponuje obecnie bocznicą obejmującą siedem torów o łącznej długości 5,25 km, przystosowanych do obsługi składów o długości do 750 metrów. Każdego miesiąca obsługiwanych jest tam blisko 800 pociągów.

Ważnym krokiem w zwiększaniu możliwości przewozów intermodalnych jest dostawa dwóch nowych elektrycznych suwnic kolejowych RMG. Po ich uruchomieniu liczba takich urządzeń na bocznicy wzrośnie do sześciu, a jej zdolność przeładunkowa osiągnie 1,2 mln TEU rocznie. Nowe suwnice wyposażone są w m.in. w system automatycznego rozpoznawania numerów kontenerów OCR, system antykolizyjny oraz kamery wspomagające pracę operatorów. Ich konstrukcje zostały w znacznej części wyprodukowane w Polsce, a montaż przeprowadzono na terenie terminala.

Elektryfikacja urządzeń kolejowych to jednak tylko część szerszej transformacji technologicznej Baltic Hub. W czerwcu 2026 roku spółka podpisała z Centrum Unijnych Projektów Transportowych umowę o dofinansowanie kolejnego projektu modernizacyjnego. Wartość całego przedsięwzięcia oszacowano na 554 mln zł, z czego 220,6 mln zł stanowi wsparcie ze środków unijnych w ramach programu FEnIKS. Projekt zakłada dalszą elektryfikację operacji terminalowych, zakup dodatkowych suwnic nabrzeżowych i placowych, a także elektrycznych ciągników terminalowych. Przewidziano również rozbudowę infrastruktury kolejowej, modernizację placu manewrowego oraz wdrożenie nowych systemów cyfrowych i monitoringu.

Szacunki mówią, że do końca grudnia w tym roku kalendarzowym w gdańskim Baltic Hub przeładowanych zostanie aż 3,3 mln TEU (kontenerów 20-stopowych)

Inwestycje mają nie tylko zwiększyć przepustowość, ale również ograniczyć emisyjność działalności terminala. Zastępowanie urządzeń spalinowych elektrycznymi pozwala zmniejszać emisję dwutlenku węgla i poprawiać efektywność energetyczną operacji. To istotne w kontekście rosnących oczekiwań armatorów i właścicieli ładunków, którzy coraz większą wagę przywiązują do ekologicznych łańcuchów dostaw.

Inwestycje w kolej

Na tym plany rozwoju się nie kończą. W sierpniu 2026 roku Baltic Hub podpisał z Zarządem Morskiego Portu Gdańsk 30-letnią umowę najmu 27-hektarowego terenu sąsiadującego z terminalem T2. Powstanie tam kolejny obszar przeznaczony do obsługi kontenerów i transportu intermodalnego. Inwestycja obejmie budowę drugiej bocznicy kolejowej, przystosowanej do obsługi wspo-

eprasa.pl e26bd0d53e

REKLAMA

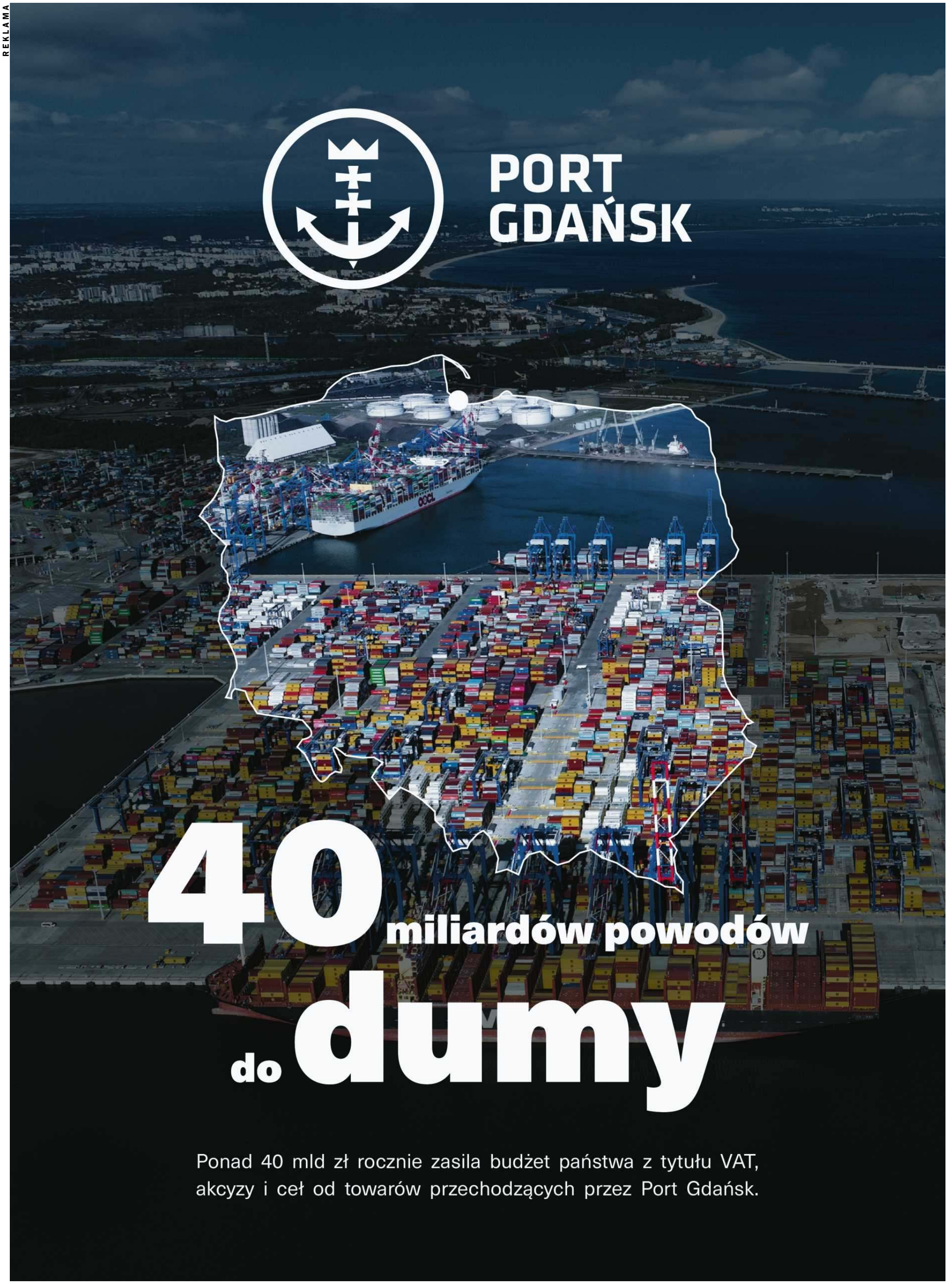

eprasa.pl e26bd0d53e

mnianych pociągów o długości 750 metrów, a także nowych placów składowych i zakup urządzeń przeładunkowych. Prace będą realizowane etapami przez kilka lat. Będzie to infrastruktura zbliżona do tej, którą dysponuje obecnie działająca bocznica. Po jej uruchomieniu łączna zdolność przeładunkowa kolejowej części Baltic Hub ma wzrosnąć z 1,2 do około 2,4 mln TEU rocznie. Inwestycja ma szczególne znaczenie, ponieważ obecnie około 70 proc. kontenerów opuszcza terminal transportem drogowym, a kolej odpowiada za około 30 proc. przewozów. Rozbudowa infrastruktury ma zwiększyć udział transportu kolejowego, odciążyć drogi i poprawić połączenia Gdańska z zapleczem logistycznym Europy Środkowo-Wschodniej.

Inwestycje w kolej mają szczególne znaczenie w kontekście dalszego wzrostu przeładunków. Rozbudowa zaplecza kolejowego pozwoli zwiększyć możliwości wywozu kontenerów z portu i ograniczyć presję na transport drogowy. Kolej ma bowiem coraz większe znaczenie dla sprawnego funkcjonowania globalnych łańcuchów dostaw, zwłaszcza, gdy terminal obsługuje nie tylko polskich odbiorców.

– Rozbudowa naszego terminala kolejowego oraz zwiększenie pojemności placów składowych wzmocnią połączenia z zapleczem lądowym, umożliwiając transport większej liczby kontenerów koleją – zapowiadał Jan van Mossevelde, dyrektor generalny Baltic Hub, komentując podpisanie umowy najmu. Jak podkreślał, inwestycja ma zwiększyć niezawodność i efektywność operacyjną terminala, a jednocześnie wesprzeć zmianę struktury przewozów na bardziej zrównoważoną.

• **Baltic Hub obsługuje obecnie handel zagraniczny nie tylko Polski, ale także Czech, Słowacji, Węgier, Ukrainy** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

• **Terminal Baltic Hub** FOT. BALTIC HUB

Warto też zauważyć, że Baltic Hub nie jest jedynie miejscem przeładunku kontenerów ze statków na ląd. To ważny węzeł logistyczny, którego znaczenie wykracza daleko poza granice Polski. Gdańsk zapewnia bezpośrednie połączenia oceaniczne, między innymi z Dalekim Wschodem, dzięki czemu towary nie muszą być wcześniej przeładowywane w portach Europy Zachodniej. Możliwość przyjmowania największych kontenerowców oceanicznych daje terminalowi przewagę w obsłudze dalekodystansowych serwisów żeglugowych.

Baltic Hub motorem napędowym Portu Gdańsk

Znaczenie Baltic Hub wpisuje się w rozwój całego Portu Gdańsk. W 2025 roku port przeładował 80,4 mln ton towarów, co zapewniło mu ósme miejsce wśród portów europejskich i szóste wśród portów Unii Europejskiej. Gdańsk wyprzedził w tym zestawieniu między innymi Walencję, Amsterdam i Konstancę. Rozwój terminala kontenerowego jest jednym z ważnych elementów umacniania tej pozycji.

Przekroczenie granicy 3 mln TEU to zatem nie tylko symboliczny rekord. To również potwierdzenie rosnącej roli Gdańska w międzynarodowym handlu i dowód, że inwestycje w infrastrukturę morską, kolejową oraz nowoczesne technologie przekładają się na rzeczywisty wzrost możliwości operacyjnych. Baltic Hub zapowiada, że w kolejnych latach będzie koncentrował się na pełniejszym wykorzystaniu potencjału nowej infrastruktury, dalszym zwiększaniu udziału kolei w obsłudze ładunków oraz poprawie efektywności i bezpieczeństwa operacji.

– Potrzebujemy połączenia kolejowego do portu. Jeśli tego za parę lat nie będzie, nie będzie żadnych wzrostów – mówiła w kwietniu Dorota Pyć, prezes zarządu Portu Gdańsk. I podkreślała, że doprowadzenie połączenia kolejowego jest obecnie priorytetem. – Zbudowaliśmy potencjał terminalowy w infrastrukturze nabrzeżowej, ale jeśli nie będziemy połączeni z kolejowym krwioobiegiem kraju i krajami ościennymi, to nie będzie tak wysokich przeładunków, w porcie nastąpi kongestia [sytuacja, w której liczba statków oczekujących na przeładunek przewyższa możliwości rozładunkowe portu – red.] – mówi prezes.

Przypomnijmy, że 18 sierpnia rząd przyjął specustawę, która ma przyspieszyć inwestycje infrastrukturalne. W Gdańsku będą to: budowa infrastruktury stacyjno-przeładunkowej na Wyspie Portowej; budowa nowej przeprawy drogowo-kolejowej na Martwej Wiśle do Wyspy Portowej; nowy odcinek drogi kolejowej wokół gdańskiej Rafinerii i włączenie tego odcinka do istniejącej linii kolejowej 226 do stacji Gdańsk Olszynka. ●

REKLAMA 34461768

POLSKA FIRMA KONTRA DRONY

To nieustanny wyścig miecza i tarczy

Firma Advanced Protection Systems (APS) z Gdyni tworzy skuteczne systemy antydronowe.

Dr Radosław Piesiewicz, współzałożyciel i prezes APS

Co wchodzi w skład takiego zestawu?

Dr Radosław Piesiewicz, współzałożyciel i prezes APS:

– Najłatwiej wyobrazić go sobie jako zespół zaawansowanych technologicznie urządzeń: radary wykrywają obiekty, kamery optoelektroniczne i termowizyjne pomagają je rozpoznać, a czujniki radiowe i akustyczne uzupełniają dane. Oprogramowanie dowodzenia łączy całość ze środkami neutralizacji — od zakłócania łączności po efektory kinetyczne. Oczywiście inaczej projektuje się ochronę lotniska, inaczej zakładu przemysłowego czy jednostki wojskowej.

Jak powinien dziś funkcjonować skuteczny system antydronowy?

– Radary 3D wykrywają, kamery optoelektroniczne i termowizyjne rozpoznają, czujniki radiowe i akustyczne uzupełniają dane. Dowodzenie integruje neutralizację. Kluczowe zatem są: modułowość, interoperacyjność i dobór środka neutralizacji. Radary 3D są niezbędnym sensorem i stanowią fundament wykrywania. Bez nich nie można mówić o skutecznym systemie antydronowym.

Niezwykle istotne jest także oprogramowanie C2 spinające wszystko w całość i automatyzujące proces wykrywania i neutralizacji dronów, wspierając operatora w tym złożonym procesie ochrony i obrony przed dronami.

Czy dysponujecie własnymi, autorskimi rozwiązaniami?

– Tak, samodzielnie opracowujemy i doskonalimy autorskie radary 3D MIMO FIELDctrl i oprogramowanie CyView C2, integrując je w systemach SKYctrl z sensorami i środkami neutralizacji partnerów. Wszystkie produkty tworzymy w Polsce, budując krajową wartość, niezależność technologiczną i bezpieczeństwo państwa.

Jaki jest Wasz udział w programie SAN?

– Dostarczamy SanView C2 — „mózg" systemu, który łączy dane sensorów i koordynuje neutralizację — oraz radary dookólne, śledzące i drony przechwytujące. Ich współdziałanie decyduje o skuteczności systemu. Udział w programie to powód do dumy, potwierdzenie kompetencji i doświadczeń bojowych, ale też zobowiązanie do wzorowej realizacji. Postęp i przebieg prac potwierdza, że skutecznie zmierzamy do stworzenia najnowocześniejszego systemu antydronowego w Europie.

Czy projektując swoje rozwiązania wykorzystujecie doświadczenia i obserwacje z pola walki w Ukrainie?

– Tak. Do Ukrainy trafiło już ponad 200 naszych systemów radarowych. Ich użytkownicy przekazują nam uwagi z realnych warunków bojowych, co pozwala nam rozwijać produkty oraz doskonalić technologie i algorytmy. Krótka droga od doświadczeń operacyjnych do wdrożenia zmian pozwala nam reagować na nowe zagrożenia szybciej niż w tradycyjnym cyklu rozwoju.

Czy systemy antydronowe mogą w ogóle nadążać za rozwojem technologii dronowych, które zmieniają się przecież coraz szybciej?

– Mogą, ale muszą być projektowane z myślą o ciągłych zmianach i nie są zamkniętą konstrukcją. Zagrożenia będą ewoluować, także w stronę masowych ataków. To nieustanny wyścig miecza i tarczy. Pojawiają się nowe drony, nowe sposoby ich użycia. Dlatego stawiamy na modułowość: możliwość dodawania sensorów, algorytmów i środków neutralizacji bez budowania wszystkiego od początku. Stale implementujemy też doświadczenia z pola walki w Ukrainie.

Jakie macie plany na przyszłość i dalszy rozwój firmy?

– Teraz najważniejsze jest zwiększenie skali: uruchomiliśmy nowy zakład, rozbudowujemy kadrę, a w Zielonym Okręgu Przemysłowym Kaszubia MON zadeklarowaliśmy ponad 100 mln zł na produkcję i B+R. Celujemy w blisko 1000 sensorów radarowych rocznie, rozwijamy eksport i ochronę infrastruktury krytycznej.

W dekadę chcemy zostać największą prywatną firmą antydronową Europy, umacniając rolę sprawdzonego polskiego partnera państwa, szczególnie Sił Zbrojnych RP, oraz skutecznie wdrażając nasze systemy za granicą, mocno rozwijając eksport w silnych partnerstwach z globalnymi graczami.

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

34460549

eprasa.pl e26bd0d53e

Luksus z nowym adresem

Nieruchomości premium nie tylko przy plaży

Prestiżowe adresy w centrum miast od lat przyciągają nabywców nieruchomości premium do Trójmiasta. Dziś jednak rynek ten coraz wyraźniej zmienia swoje granice. O atrakcyjności inwestycji decydują nie tylko lokalizacja i standard apartamentu, ale również historia miejsca i jakość otoczenia.

• **Cukrownia Pruszcz Gdański NDI Developemnt** FOT. NDI DEVELOPMENT

Paweł Wojciechowski

Trójmiasto należy do najważniejszych rynków nieruchomości premium w Polsce. Jego specyfika wynika z połączenia kilku czynników: nadmorskiego położenia, turystycznego charakteru regionu, rozwiniętej infrastruktury miejskiej oraz ograniczonej dostępności najbardziej atrakcyjnych gruntów. W przypadku części nabywców istotne znaczenie ma również możliwość korzystania z apartamentu jako drugiego domu – miejsca wypoczynku, do którego można wracać przez cały rok.

Zjawisko to znajduje odzwierciedlenie w danych rynkowych. Według analiz Tabelaofert (platforma analityczna poświęcona nieruchomościom) średnia cena nowych mieszkań w Trójmieście wzrosła między II kwartałem 2023 a II kwartałem 2026 roku o 34,2 proc. – z około 13,7 tys. do 18,3 tys. zł za metr kwadratowy. Analitycy zwracają uwagę, że na zmianę średniej wpływała nie tylko polityka cenowa deweloperów, ale także zmieniająca się struktura oferty, w tym rosnący udział droższych lokalizacji i inwestycji o wyższym standardzie.

W poszczególnych miastach segment premium ma nieco inny charakter. Sopot korzysta z prestiżu kurortu, ograniczonej podaży gruntów i bliskości plaży. Gdańsk rozwija ofertę zarówno w pasie nadmorskim, jak i w historycznym centrum oraz na terenach nadrzecznych. Gdynia z kolei przyciąga miejskim charakterem, modernistyczną architekturą i portowym dziedzictwem. A w ostatnich latach także rewitalizowaniem terenów poprzemysłowych i pokolejowych.

Coraz większe znaczenie ma przy tym nie tylko sam apartament, ale również jego otoczenie. Dla nabywcy poszukującego drugiego domu liczą się dostępność restauracji, usług, terenów spacerowych, mariny czy infrastruktury rekreacyjnej. W efekcie

REKLAMA
34461582

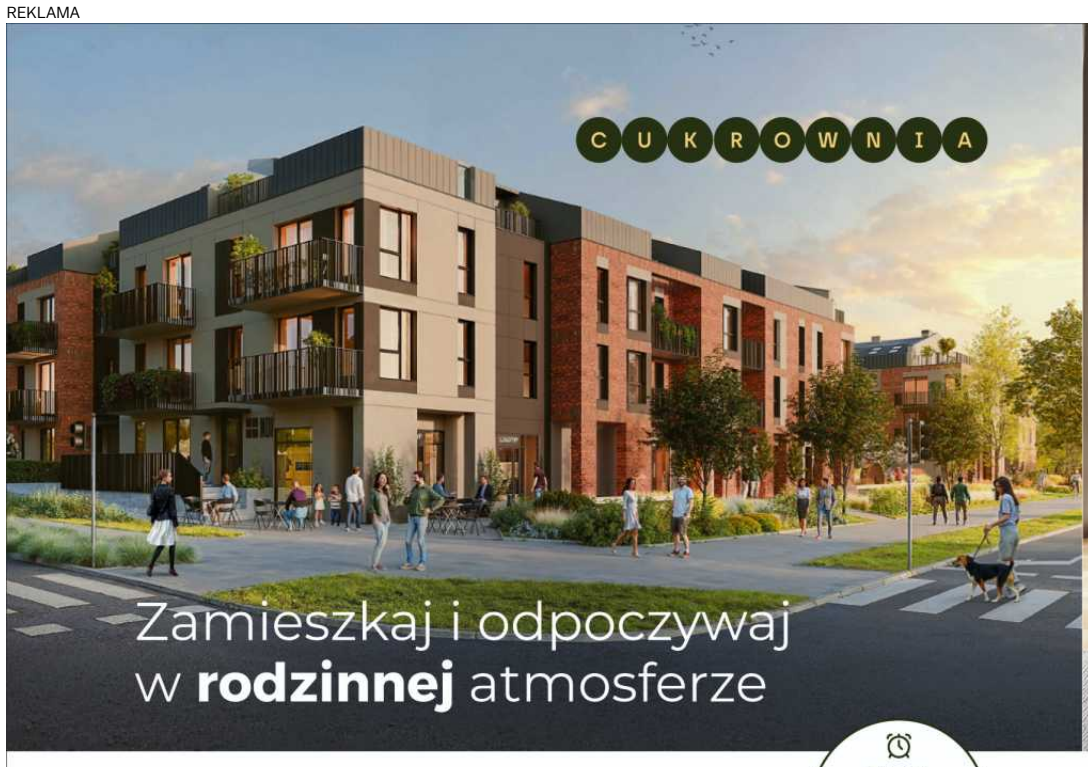

FINAŁ SPRZEDAŻY 1 ETAPU

PRUSZCZ GDAŃSKI
OSTATNIE MIESZKANIA I LOKALE USŁUGOWE

Od klasycznego mieszkania z **salonem i 2 sypialniami** po przestronne mieszkanie z **4 sypialniami i tarasem** o powierzchni 40 m².

Lokale usługowe o powierzchni **od 161 do 176 m²** w historycznej części dawnej Cukrowni.

cukrowniapruszcz.pl

GDAŃSK
OSTATNIE APARTAMENTY INWESTYCYJNE

OD **25 m²**

94% obłożenie w sezonie

ZAMIEŃ ZAKUP NA ZYSK

slaskaosiem.pl

1RP

eprasa.pl e26bd0d53e

atrakcyjność inwestycji coraz częściej budowana jest poprzez zmianę całego fragmentu miasta, a nie wyłącznie przez architekturę pojedynczego budynku.

Rewitalizacja jako nowy motor rynku nieruchomości

Jednym z wyraźnych trendów na trójmiejskim rynku jest zainteresowanie terenami, które jeszcze kilkanaście lat temu nie kojarzyły się z mieszkaniami o wysokim standardzie. Dawne obszary portowe, przemysłowe i magazynowe zyskują nowe funkcje, a ich przemiana pozwala tworzyć atrakcyjne lokalizacje mieszkaniowe blisko centrów miast.

Przykładem rozszerzania rynku nieruchomości o podwyższonym standardzie poza ścisłe granice Trójmiasta jest Cukrownia w Pruszczu Gdańskim, realizowana przez NDI Development. To projekt wykraczający skalą poza typową inwestycję mieszkaniową. Jego istotą jest przekształcenie ponad 20-hektarowego terenu dawnego zakładu przemysłowego w wielofunkcyjną część miasta. Inwestycja znajduje się w centrum Pruszcza Gdańskiego, w pobliżu dworca kolejowego, zapewniającego połączenia z Gdańskiem i pozostałą częścią aglomeracji.

Historia zakładu cukrowniczego sięga 1881 roku. Na terenie inwestycji znajduje się zespół budynków przemysłowych powstających w różnych okresach działalności cukrowni. Projekt zakłada zachowanie i adaptację blisko 30 historycznych obiektów, z uwzględnieniem ich architektury, charakterystycznych detali oraz wymogów ochrony konserwatorskiej. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych elementów kompleksu jest historyczny komin.

– Cukrownia to miejsce z ponad 140-letnią historią, do której podchodzimy z dużym szacunkiem. Od początku zależało nam na zachowaniu charakteru historycznej zabudowy i takim zaprojektowaniu nowej części inwestycji, aby obie tworzyły spójną całość. Chcemy, aby dawne budynki zyskały nowe życie, stały się integralną i charakterystyczną częścią śródmieścia Pruszcza Gdańskiego – mówi Krzysztof Granatowicz, dyrektor kreatywny z działu projektowania i realizacji inwestycji NDI Development.

W historycznej części Cukrowni, obejmującej około 14 500 metrów kwadratowych powierzchni handlowo-usługowej, w tym około 3 800 metrów kwadratowych powierzchni biurowej, przewidziano nowe funkcje dla istniejących budynków. Koncepcja architektoniczna zakłada ich remont, przebudowę i dostosowanie do współczesnych sposobów użytkowania. Zgodnie z założeniami inwestora na terenie kompleksu docelowo powstanie około 1700 mieszkań, a także rozbudowana oferta usługowa, gastronomiczna, hotelowa, biurowa i rekreacyjna.

Istotnym elementem projektu jest również zagospodarowanie przestrzeni pomiędzy budynkami. Koncepcja przewiduje Plac Miejski od strony ul. Chopina, zielony Plac Ogrodowy, tereny sportowo-rekreacyjne oraz ciąg spacerowy wzdłuż Raduni. W części historycznej planowane są także przestrzenie wyłączone z codziennego ruchu samochodowego. Nowe ciągi piesze mają zapewnić połączenia pomiędzy częścią mieszkaniową a historycznym kompleksem.

Realizacja Cukrowni rozpoczęła się od części mieszkaniowej. Pierwszy etap jest obecnie w budowie, a sprzedaż mieszkań zbliża się do końca. W ofercie pozostały ostatnie mieszkania oraz lokale usługowe z wejściami od strony pasażu w sąsiedztwie historycznej zabudowy.

Równolegle NDI Development przygotowuje uruchomienie drugiego etapu mieszkaniowego oraz rewitalizację historycznej części Cukrowni. Rozpoczął się już proces komercjalizacji zabytkowego kompleksu, za który odpowiada firma Savills.

Cukrownia nie oferuje typowego nadmorskiego second home, lecz alternatywę opartą na historii miejsca, rewitalizacji i dostępie do miejskich funkcji. Potencjał inwestycji będzie zależał od tego, czy uda się stworzyć przestrzeń atrakcyjną nie tylko dla przyszłych mieszkańców, ale także dla użytkowników z całej aglomeracji. Nie oznacza to jednocześnie, że Pruszcz Gdański konkuruje bezpośrednio z Sopotem czy nadmorskimi lokalizacjami Gdańska. To raczej poszerzenie oferty regionu o inny rodzaj produktu: wielofunkcyjną, miejską przestrzeń mieszkaniową, której wartość wynika z jakości zagospodarowania całego terenu.

Magazyny i kontenery portowe inspiracją architektów

Kolejnym przykładem inwestycji, które wykorzystują tereny poprzemysłowe pod budowę mieszkań w wysokim standardzie, są osiedla budowane przez Robyg. Przy ulicy Sienna Grobla, na obszarze Polskiego Haka w Gdańsku, oglądać można spektakularną inwestycję Nadmotławie.

Projekt nawiązuje do hanzeatyckiej architektury Gdańska oraz przemysłowo-portowej historii tej części miasta. Wykorzystanie cegły, industrialnych detali i materiałów inspirowanych portową infrastrukturą sprawia, że nowa zabudowa odwołuje się do tożsamości miejsca, zamiast całkowicie odcinać się od jego przeszłości.

Istotnym elementem projektu są również Nadmotławskie Bulwary – zrewitalizowana przestrzeń rekreacyjna nad wodą, z której dziś cieszą się i mieszkańcy, i turyści. Dzięki temu inwestycja nie ogranicza się do dostarczenia nowych mieszkań, ale współtworzy przestrzeń publiczną i zwiększa atrakcyjność nadrzecznego fragmentu Gdańska.

Nadmotławie to projekt wieloetapowy, którego kolejne części były realizowane i oddawane w różnych terminach. Obecnie Robyg nadal prezentuje ofertę lokali oraz dziennik budowy poszczególnych etapów. Nie należy więc utożsamiać zakończenia pierwszych budynków z formalnym zakończeniem całego przedsięwzięcia. Na stronie inwestycji dostępne są m.in. lokale o powierzchni od około 24 do 139 mkw., a oferta obejmuje także lokale usługowe.

Podobny kierunek zmian, choć w innym miejskim kontekście, reprezentuje gdyńska inwestycja Wendy tego samego dewelopera. Powstaje ona w Śródmieściu, przy ulicy Tadeusza Wendy, w sąsiedztwie portu i w odległości około kilometra od morza. Robyg zaprojektował ją jako otwarty zespół budynków, który ma wpisywać się w modernistyczną tkankę Gdyni, a jednocześnie nawiązywać do portowej historii miasta.

REKLAMA 34460139

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

• **Cukrownia Pruszcz Gdański NDI Develeopment** FOT. MAT. PRASOWE NDI DEVELOPMENT

• **Cukrownia Pruszcz Gdański NDI Develepment** FOT. NDI DEVELOPMENT

Architektura poszczególnych budynków czerpie inspiracje z kontenerów, magazynów i przemysłowej infrastruktury portowej. W projekcie przewidziano reprezentacyjne lobby, siłownie dla mieszkańców oraz lokale usługowe. Takie rozwiązanie ma wzmacniać miejski charakter inwestycji i zapewniać jej użytkownikom dostęp do podstawowych funkcji bez konieczności codziennego przemieszczania się samochodem.

Wendy jest inwestycją realizowaną etapami. Aktualna strona ROBYG prezentuje ofertę mieszkań w budynkach A, B i C, a także lokale usługowe. Wskazuje to na rozwój projektu obejmujący kilka budynków, nie zaś pojedynczy obiekt. Deweloper udostępnia również dziennik budowy. Warto jednak zaznaczyć, że sama aktualna karta sprzedażowa nie podaje jednoznacznej daty zakończenia całego kompleksu, dlatego nie należy traktować terminów przypisanych do pojedynczych etapów jako daty ukończenia całej inwestycji.

Oba projekty pokazują, że w segmencie premium coraz większą rolę odgrywa miejska tożsamość. W Gdańsku jest nią nadrzeczne i hanzeatyckie dziedzictwo, w Gdyni – modernizm i port. W obu przypadkach nowa zabudowa wykorzystuje potencjał lokalizacji, które wcześniej miały przede wszystkim funkcje gospodarcze.

Uzupełnieniem obrazu zmian na rynku premium jest Nowa Wałowa, kolejny projekt Robyga realizowany w Gdańsku, w rejonie Młodego Miasta i Motławy. Inwestycja wpisuje się w proces przekształcania terenów postoczniowych w wielofunkcyjną część miasta. W lutym 2026 roku Robyg rozpoczął sprzedaż kolejnego etapu projektu, obejmującego 149 apartamentów o powierzchni od 31 do 130 mkw. Nowa Wałowa jest przykładem tego, że rewitalizacja terenów postoczniowych staje się jednym z ważnych kierunków rozwoju gdańskiego segmentu premium. Nie chodzi wyłącznie o budowę kolejnych apartamentowców, ale o stworzenie nowej, wielofunkcyjnej dzielnicy, która połączy mieszkania, usługi, kulturę i rekreację.

Najlepsze lokalizacje wciąż w cenie

Fakt, że rynek nieruchomości premium coraz częściej wychodzi poza centra dużych miast nie oznacza, że luksusowych apartamentów w najdroższych lokalizacjach już się nie buduje. Przykładem jest inwestycja Haffnera Residence dewelopera Cordia w Sopocie.

Inwestycja powstała przy ul. Jana Jerzego Haffnera 85, w sąsiedztwie Parku Północnego, w drugiej linii zabudowy od morza. Odległość od plaży wynosi zaledwie 500 metrów, co oznacza tylko kilka minut spacerem do linii morza. W zasięgu pieszej wycieczki znajdują się również sopockie tereny rekreacyjne, korty tenisowe, restauracje, deptak Bohaterów Monte Cassino oraz molo. To właśnie położenie stanowi jeden z najważniejszych elementów pozycjonowania tej inwestycji. Sopot jest rynkiem o szczególnym charakterze: ograniczona przestrzeń do nowej zabudowy, uzdrowiskowa historia miasta, nadmorski krajobraz i rozpoznawalność kurortu sprawiają, że nieruchomości położone w atrakcyjnych częściach miasta mają odrębną pozycję na tle typowej oferty mieszkaniowej.

Inwestycja już została zakończona i oddana do użytku w listopadzie tego roku.

REKLAMA 34461838

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

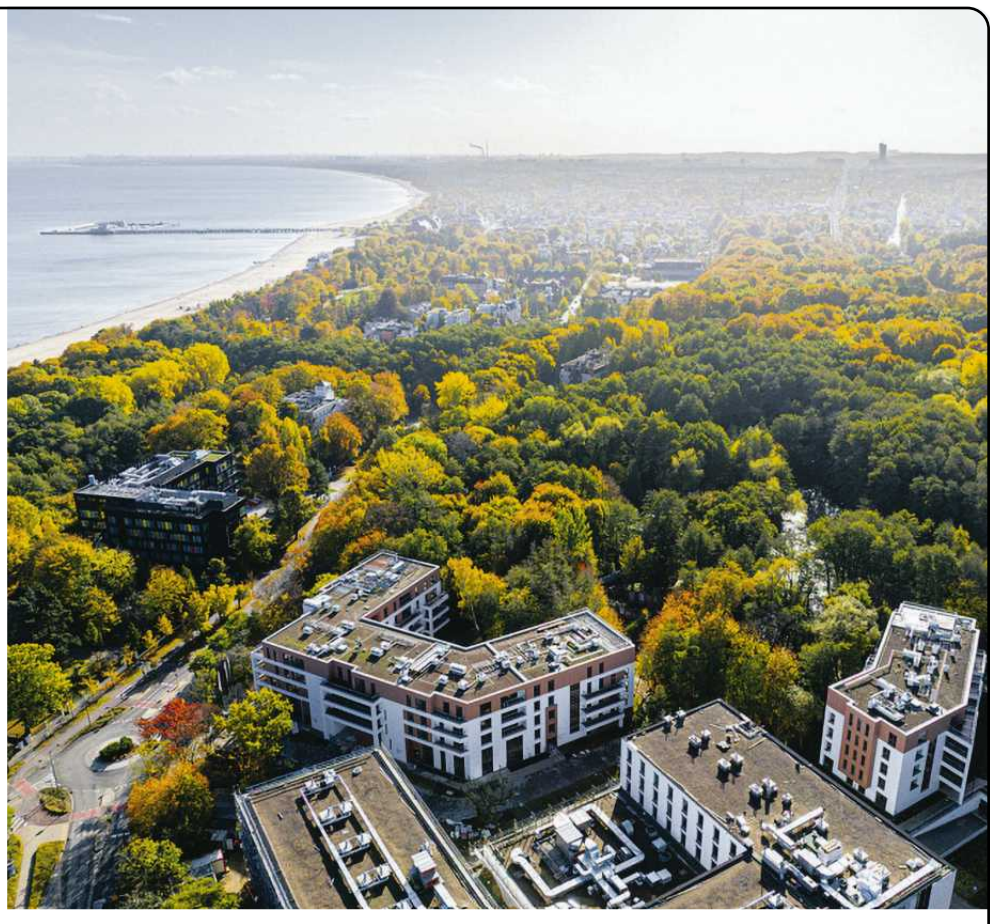

SOPOT / RYNEK NIERUCHOMOŚCI PREMIUM

Haffnera Residence w Sopocie gotowa na odbiory.

„Quiet luxury” pięć minut od plaży

Cordia Polska uzyskała pozwolenie na użytkowanie dla sopockiej inwestycji Haffnera Residence. Dwa czteropiętrowe budynki przy ulicy Haffnera, położone w drugiej linii brzegowej obok Parku Północnego, oferują łącznie 133 lokale mieszkalne oraz usługowo-biurowe. Ponad 75% z nich znalazło już nabywców.

Sopocki rynek nieruchomości premium od lat rządzi się własnymi prawami. Podaż gruntów blisko morza jest ściśle ograniczona, a oczekiwania kupujących rosną z roku na rok. W takich realiach zakończenie inwestycji i możliwość wejścia do gotowego budynku stają się dla klientów ważnym argumentem. Cordia Polska właśnie zamknęła ten etap przy ulicy Jana Jerzego Haffnera, uzyskując pozwolenie na użytkowanie dla projektu Haffnera Residence.

To trzecia realizacja dewelopera w Trójmieście i druga w Sopocie. Inwestycja powstała w drugiej linii brzegowej, w otoczeniu dojrzałej zieleni, zaledwie pięć minut spacerem od sopockiej plaży i w sąsiedztwie zrewitalizowanego Parku Północnego. Do molo i deptaka przy ulicy Bohaterów Monte Cassino można dojść spacerem, pokonując ok. 1,5 km. W dwóch czteropiętrowych obiektach zaprojektowano 133 lokale: mieszkania o metrażach od 32 do 198 m² oraz powierzchnie usługowo-biurowe od 29 do 132 m². Taki przekrój funkcji i wielkości sprawia, że oferta odpowiada zarówno osobom szukającym lokalu do całorocznego zamieszkania, jak i nabywcom myślącym o „drugim domu” nad Bałtykiem albo długoterminowej lokacie kapitału.

„Zakończenie Haffnera Residence jest dla nas ważnym momentem, bo w segmencie premium o wartości projektu decyduje kilka czynników: adres, projekt architektoniczny i jakość wykończenia. W Sopocie szczególnie liczy się umiejętne wpisanie nowej zabudowy w charakter miasta, bliskość zieleni i morza oraz rozwiązania, które sprawdzają się na co dzień. Właśnie na takim połączeniu zależało nam przy realizacji Haffnera Residence” – mówi Tomasz Łapiński, Prezes Zarządu i Dyrektor Zarządzający Inwestycjami Mieszkaniowymi w Cordia Polska.

W segmencie mieszkań luksusowych i premium coraz wyraźniej widać zwrot ku tzw. quiet luxury – jakości, która nie potrzebuje ostentacji. Dane KPMG pokazują, że wartość polskiego rynku nieruchomości premium i luksusowych na koniec 2024 roku sięgała około 3,5 mld zł, co oznaczało wzrost o 6,7% rok do roku. Z kolei analiza CBRE ze stycznia 2026 roku zwraca uwagę, że decyzje zakupowe na tym rynku trwają często od trzech do sześciu miesięcy. Kupujący wolą dokładnie sprawdzić standard wykonania, obejrzeć gotową przestrzeń i ocenić najbliższe sąsiedztwo, zanim podpiszą umowę.

„Klienci segmentu premium coraz uważniej analizują nie tylko metraż i wykończenie, ale też to, jak nieruchomość będzie funkcjonowała za kilka czy kilkanaście lat. Lokalizacja blisko morza, otoczenie zieleni i dopracowane części wspólne są dla nich konkretnymi argumentami, a nie tylko dodatkami do oferty. Zakończenie realizacji daje możliwość zweryfikowania tych cech w gotowej przestrzeni” – komentuje Małgorzata Wiśniewska, Dyrektor Sprzedaży w Cordia Polska.

Architektura Haffnera Residence została pomyślana tak, by nie dominować nad zielonym otoczeniem, lecz harmonijnie z nim współgrać. Panoramiczne okna oraz szklane balustrady balkonów i loggii otwierają wnętrza na zieleń. Lokale na parterze zyskały przestronne ogródki, a mieszkania na najwyższych kondygnacjach o wysokości sięgającej 2,98 m prywatne tarasy na dachach. Najbardziej okazałym punktem oferty jest pięciopokojowy penthouse o powierzchni blisko 190 m² na ostatnim piętrze, uzupełniony prywatnym tarasem na dachu o powierzchni około 70 m².

Standard części wspólnych dopełniają okładziny ścienne, dekoracyjne oświetlenie, miękkie wykładziny w korytarzach i reprezentacyjne portale drzwiowe. Deweloper przewidział cichobieżne windy, rowerownie, garaż podziemny z możliwością ładowania aut elektrycznych, a także monitoring, ochronę, wideodomofony oraz przygotowanie części lokali pod klimatyzację. Ważnym elementem zagospodarowania terenu są zielone dachy z roślinnością ekstensywną wspierające retencję wody opadowej, zachowany starodrzew i nowe nasadzenia, w tym część lip posadzonych przez Cordię przy ulicy Haffnera już w 2022 roku.

Tomasz Łapiński, Prezes Zarządu i Dyrektor Zarządzający Inwestycjami Mieszkaniowymi w Cordia Polska

Haffnera Residence wpisuje się w szersze portfolio międzynarodowej Grupy Cordia, działającej od ponad 20 lat na pięciu europejskich rynkach (m.in. w Polsce, na Węgrzech, w Rumunii, Hiszpanii i Wielkiej Brytanii), w tym w projektach z segmentu wyższego na wybrzeżu Costa del Sol, takich jak Jade Tower czy Mijas 360. W 2026 roku Cordia Polska obchodzi 15-lecie działalności w kraju. Od 2011 roku spółka oddała w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Trójmieście ponad 3000 mieszkań, łącząc lokalne doświadczenie z zapleczem dużej europejskiej grupy deweloperskiej.

34462471

eprasa.pl e26bd0d53e

Pomorze w ruchu

PKM Południe to coś więcej niż nowa linia kolejowa

Nowa linia kolejowa, która za trzy lata połączyć ma SKM Śródmieście z węzłem Kowale zmieni sposób funkcjonowania południowych dzielnic miasta i gmin ościennych. Za pociągiem ruszą inwestycje zmieniające przestrzeń dookoła. Pytanie tylko: jak zmienią?

• **Pomorska Kolej Metropolitalna** FOT. KAMIL GOZDAN / AGENCJA WYBORCZA.PL

Paweł Wojciechowski

Same fakty i liczby, choć imponujące, nie dają pełnego wyobrażenia na temat tego, czym będzie PKM Południe i jak wpłynie na funkcjonowanie setek tysięcy mieszkańców Pomorza. Bo choć sama podróż z węzła Kowale do SKM Śródmieście ma trwać niespełna kwadrans, to ciężko już zmierzyć w liczbach satysfakcję ze spaceru po parku, przyjemność ze spotkania ze znajomymi w kawiarni, czy radość z udanych (i szybkich) zakupów w drodze gdzieś lub powrocie skądś. Kolej przestanie być bowiem uzupełnieniem dróg, ale stanie się miastotwórczą infrastrukturą, wokół której powstanie przestrzeń, w jakiej chce się być i z jaką chce się obcować.

Sześć przystanków PKM Południe – Gdańsk Kowale, Gdańsk Łostowice, Gdańsk Maćkowy, Gdańsk Orunia Górna, Gdańsk Chełm oraz Gdańsk Oruńskie Przedmieście – będą nie tylko punktami tranzytowymi. Mogą stać się małymi agorami, gdzie skrzyżowane drogi podróżnych każą przystanąć na chwilę, poczuć, że jest się w tętniącym życiem mieście, a nie przestrzeni, którą trzeba po prostu pokonać, by dotrzeć do celu. PKM Południe stworzyć ma warunki pod rozwój nowych inwestycji mieszkaniowych. Zyskają na wartości nieruchomości, którymi usiane jest południe Gdańska, a których mieszkańcy codziennie złorzeczą na wiecznie zakorkowane drogi i czas spędzony za kierownicą. Kolej ma spowodować, że południe miasta będzie już nie tylko sypialnią dla dojeżdżających. Ale jak to ma się udać?

Trzy kluczowe decyzje

Trzy kluczowe elementy powodujące, że kolej powstanie, już zostały zrealizowane bądź są realizowane. Są to: decyzja środowiskowa (marszałkowska spółka ma ją od marca 2025 roku), projekt budowlany i pozwolenie na budowę (prace projektowe trwają od grudnia 2024 roku, zakończą się w grudniu 2027 roku) oraz finansowanie budowy. I ten ostatni punkt, najważniejszy, został przyklepany przez rząd 6 października 2026 roku. Przyjęto wówczas wieloletni program „Rozwój kolei metropolitalnej na obszarze aglomeracyjnym Trójmiasta".

Inwestycja ma kosztować ponad 2,3 mld zł. Z tej kwoty 1,5 mld zł pochodzić będzie z rządowego Funduszu Kolejowego, zaś 500 mln zł z funduszy europejskich. Dołożyć mają też samorządy, około 350 mln zł, może więcej: 60 proc. Miasta Gdańska i 40 proc. Samorządu Województwa Pomorskiego. W kwocie tej uwzględnione są m.in. koszty związane z wykupem nie-

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34463088

SZCZEPAN TWARDOCH: Jaka jest nowa powieść laureata Nike?

O czym pisze **OLGA TOKARCZUK** w „Świata jest za dużo"? Inga Iwasiów o nowej powieści noblistki i „pisaniu o ziemioodzyskaniu"

JAROSŁAW KURSKI: Jak pisałem książkę z Michnikiem?

Co nowego napisali John Irving, Margaret Atwood, Julian Barnes, George Saunders czy Douglas Stuart. Kto zachwyca, a kto rozczarował?

Spotkanie Książkowego Klubu Książki, targi, festiwale książkowe oraz przegląd jesiennych nowości

W sprzedaży, również z bezpłatną dostawą do paczkomatu

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

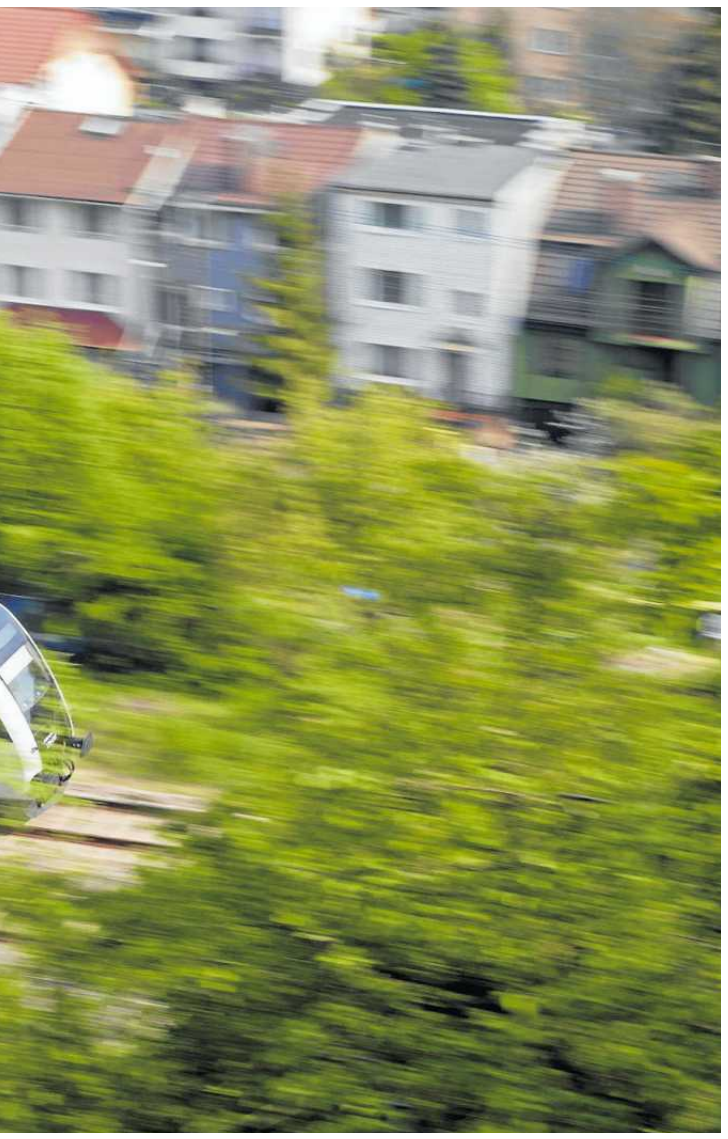

ruchomości i ich wyburzeniem, wycinką drzew na trasie przyszłej kolei oraz jej budową i nadzorem inwestycyjnym.

W całym procesie znamienne było też to, że w dniu przyjęcia przez rząd programu, spółka PKM Południe ogłosiła przetarg na wybór wykonawcy nowego odcinka kolejowego. – Naszym celem jest, aby pod koniec 2027 roku mieć gotowy projekt budowlany, pozwolenie na budowę i wybraną firmę, która będzie mogła rozpocząć roboty już na początku 2028 roku – mówił Grzegorz Mocarski, prezes PKM SA.

Pierwsze pociągi nową trasą mają pojechać w 2030 roku. – To najważniejsza decyzja od czasu kiedy zrealizowaliśmy pierwszy 20-kilometrowy odcinek PKM. Nowa linia została uznana za najefektywniejszą z planowanych w Polsce – mówił „Wyborczej" marszałek pomorski Mieczysław Struk (KO). – Dlatego projekt przemawia do decydentów w Warszawie, decyzja nie wynika z jakiegokolwiek lobbingu sił politycznych, ale z efektywności ekonomicznej i ogromnej liczby pasażerów, którzy będą korzystali z połączeń – wskazał marszałek województwa.

PKM Południe: ze Śródmieścia do Kowal

Na przedłużeniu SKM na południe Gdańska zaplanowano sześć nowych przystanków.

Dwie inwestycje drogowe · na mapie zaznaczono ich okolice

1 **Nowa Sandomierska.** Bezkolizyjne przekroczenie magistrali kolejowej E65 i Traktu św. Wojciecha.

2 **Nowa Świętokrzyska, etap II.** Od ul. Kampinoskiej do ul. Świętokrzyskiej w rejonie węzła Kowale.

© GAZETA WYBORCZA

ŹRÓDŁA: PKM SA, MIASTO GDAŃSK
PODKŁAD: © OPENSTREETMAP CONTRIBUTORS · OPENSTREETMAP.ORG/COPYRIGHT

Porozmawiajmy o mieście przy torach

Równocześnie do procesów stricte inwestycyjnych trwa dyskusja nad nowymi przestrzeniami wokół przystanków i wzdłuż torowisk. Co istotne, nie są to rozważania na temat konkretnych projektów, czy konkretnych osiedli mieszkaniowych, ale dotyczące wizji rozwoju miasta, idei, jaka będzie przyświecać rozwiązaniom urbanistycznym. Dlatego koncepcja ta nazywana jest masterplanem – konkretną wizją kumulującą najważniejsze założenia, jakie będą określać dalsze projektowanie przestrzeni urbanistycznej.

Masterplan obejmuje około 164 ha terenów wzdłuż planowanej linii. Jego cel jest jasny: stworzenie spójnej wizji rozwoju południowych dzielnic Gdańska, opartej na transporcie publicznym, wysokiej jakości przestrzeniach publicznych, zieleni oraz lokalnych centrach usługowych. Zaprezentowana wstępna koncepcja urbanistyczna jest pierwszym etapem opracowywania masterplanu i powstała na podstawie wyników procesu partycypacyjnego, który odbył się w marcu. Nowa infrastruktura kolejowa ma stać się nie tylko środkiem transportu, ale także impulsem do tworzenia nowych lokalnych centrów i poprawy jakości życia mieszkańców.

Koncepcja urbanistyczna opiera się na idei „zszywania" istniejących dziś, często rozproszonych fragmentów południowych dzielnic Gdańska. Projekt zakłada tworzenie nowych przestrzeni publicznych, lokalnych centrów aktywności oraz lepsze powiązanie osiedli z terenami zieleni i transportem publicznym. W wielu miejscach planowane są nowe place, pasaże, parki czy przestrzenie rekreacyjne przy przystankach PKM. Ważnym elementem projektu jest również ochrona najcenniejszych terenów przyrodniczych oraz wykorzystanie zieleni jako integralnej części układu urbanistycznego.

Obecnie kolejnym etapem prac nad dokumentem jest bardziej szczegółowa koncepcja urbanistyczno-architektoniczna w skali 1:1000, która obejmuje obszar około 60 ha leżący w obrębie masterplanu. Została ona zaprezentowana na briefingu prasowym 18 listopada i teraz przechodzi przez kolejny etap konsultacji społecznych.

– Zależy nam na tym, żeby zderzać podejście projektantów, podejście publiczne z przedsiębiorcami, mieszkańcami, organizacjami samorządowymi, żeby wypracować jak najlepsze rozwiązanie – powiedział Paweł Orłowski, prezes InvestGDA. – Jesteśmy już dosyć szczegółowi i na pewno będzie nam towarzyszyła filozofia zszywania rozproszonych przestrzeni, ale będziemy też mówić szerzej na temat proporcji podziału między usługami, mieszkaniami – zapewniał Orłowski.

Według Ministerstwa Infrastruktury PKM Południe ma zapewnić dostęp do szybkiej kolei ponad 100 tys. mieszkańców południowych dzielnic Gdańska oraz sąsiednich gmin. W materiałach Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego pojawia się również szacunek nawet 30 tys. pasażerów dziennie. ●

REKLAMA

34460208

1 RP

eprasa.pl e26bd0d53e

SECOND HOME
FIRST-CLASS
LIFESTYLE

CORDIA
www.haffnera-residence.pl

HAFFNERA
RESIDENCE
by CORDIA

SOPOT | 500 M OD PLAŻY | PIERWSZE ODBIORY W 2026

34462470

eprasa.pl e26bd0d53e

wyborcza.pl

wyborcza TV

27 LISTOPADA
3 GRUDNIA
2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime Video
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple TV+

„ZNIECZULENIE”. TO NIE JEST PROFESOR WILCZUR, ALE... S. 2-3

„SKÓRY”. HOLOUBEK ZNÓW ŁĄCZY SIŁY Z BAJONEM S.3

„PONOWNE ZAŚLUBINY CESARZOWEJ”. SZALONY KOREAŃSKI MISZMASZ S. 4-5

RYWALE

Dwa wesela i pogrzeb w drugiej części 2. sezonu s. 6

To nie jest profesor Wilczur, ale...

Leszek Lichota jako neurochirurg Dawid Łazarz
FOT. K. GRABOWSKA / NETFLIX

Wreszcie mamy serial medyczny na światowym poziomie.

VOD

Już w pierwszych minutach „Znieczulenia" grany przez Leszka Lichotę lekarz wierci dziurę w głowie pięknej młodej kobiety. Wierci w warunkach polowych, wiertarką pożyczoną od strażaków. Później będzie jeszcze próbował ocalić nogę młodego chłopaka.

Podobieństwa do profesora Rafała Wilczura, bohatera „Znachora", w którego w netfliksowej wersji trzy lata temu wcielił się właśnie Lichota, narzucają się same. I raczej nie są przypadkowe. Wilczur 2.0 jest współczesny, ale ma podobne problemy w pracy i życiu osobistym jak jego przedwojenny odpowiednik.

Czy to źle? Moim zdaniem nie.

Wilczur 2.0, czyli Lichota znów leczy

Po pierwsze: naśladownictwo jest najszczerszą formą pochlebstwa. Po drugie: problem z „bogami" w kitlach jest ten sam od początków współczesnej medycyny – jedni ich podziwiają, inni im zazdroszczą, a oni sami zmagają się (albo i nie, niestety) z rosnącym z każdym sukcesem ego.

A po trzecie, i najważniejsze: „Znieczulenie" to bardzo dobry serial. Taki, od którego nie mogłam się oderwać, i osiem odcinków obejrzałam na raz. Choć czasem musiałam zamykać oczy, bo to chyba pierwszy polski serial medyczny, w którym operacje są pokazane hiperrealistycznie, z wieloma, czasem bardzo krwawymi szczegółami.

Z całą sympatią do innej polskiej serialowej nowości, czyli „SOR-u", który ma wiele zalet (nie tylko Sebastiana Delę w roli głównej i stażystę Wojtusia, w którego wciela się Maciej Bisiorek), pod względem medycznym to serial dla przedszkolaków.

„Znieczulenie" zaś nie odbiega od najsłynniejszych amerykańskich przykładów gatunku – „Ostrego dyżuru" czy „The Pitt". Nic zresztą dziwnego – poza konsultantami medycznymi pracował przy nim także lekarz Neal Baer, przez lata scenarzysta i producent tego pierwszego serialu.

Mamy tu więc nie tylko trepanację zwiadowczą strażacką wiertarką z pierwszego odcinka, ale także operacje neurologiczne z otwartą czaszką u przytomnych pacjentów, rozmawiających w trakcie zabiegu z lekarzem, rozmaite otwarte złamania, operowane kręgosłupy, usuwane śledziony, przecinane mostki i masaż na otwartym sercu.

Co lekarska gwiazda robi w Suwałkach

Nasz bohater, gwiazda neurochirurgii Dawid Łazarz, trafia bowiem z ekskluzywnej kliniki w Warszawie do państwowego szpitala w Suwałkach. A tu są i SOR, i chirurgia, i neurologia, i psychiatria. Są też rozmaici lekarze i lekarki, ratownicy i ratowniczki, pielęgniarki i salowi, z którymi przyjdzie mu współpracować.

Powód tych przenosin nie jest jednak altruistyczny. Łazarz źle zniósł śmierć młodego pacjenta i uderzył szefa warszawskiej kliniki, przez co wyleciał z niej z hukiem. Po drodze do daczy nad jeziorem był świadkiem katastrofy kolejowej i ruszył na pomoc poszkodowanym.

Na marginesie – katastrofę udało się twórcom zainscenizować tak, że ciarki przebiegły mi po plecach. To kolejna rzecz, której wcześniej nie widziałam w polskim wykonaniu.

Łazarz uratował w niej między innymi ratowniczkę medyczną (Masza Wągrocka) i młodego piłkarza (Hugo Tarres). Chłopak tej pierwszej, również ratownik o znaczącym nazwisku Zawisza (Karol Biskup), zostanie jego najwierniejszym przyjacielem. Mając wilczy bilet w stolicy, lekarz zatrudnia się w suwalskim szpitalu. Liczy, że tu przeczeka burzę. Szybko zjednuje sobie ludzi – i tych w kitlach, i tych bez.

Ekipa „Znieczulenia" imponuje

Wśród pierwszych jest małżeństwo doświadczonych chirurgów grane przez Dorotę Kolak i Krzysztofa Stelmaszyka. I to jak grane! Chemia, humor, czułość, profesjonalizm wobec pacjentów – aktorska para żongluje tym doskonale. W latach 90. grali już małżeństwo w serialu „Radio Romans" tak, że pamiętam ich kreacje do dziś. Cieszę się, że mogli to powtórzyć w „Znieczuleniu".

Poza nimi jest psychiatrka (tak się wszystkim przedstawia) grana przez Aleksandrę Popławską. W pierwszej chwili jest antagonistką Łazarza – on jako neurochirurg nie ceni psychiatrów, ona jako psychiatrka nie zamie-

eprasa.pl e26bd0d53e

rza się tym przejmować, bo „jest przyzwyczajona do tego, że ludzie mówią głupoty".

Jest też fantastyczna przełożona pielęgniarek (Joanna Gonschorek) i salowy Oleg (Andrew Zhuravsky), który w ojczyźnie, czyli na Białorusi, był kardiochirurgiem, a u nas wciąż czeka na egzamin państwowy.

Żeby nie było zbyt różowo, ordynator neurologii Grzelka (Mariusz Bonaszewski) jest zwyczajnie zazdrosny o umiejętności Łazarza i nie zamierza niczego mu ułatwiać. Przeciwnie. Wystawia cierpliwość lekarza na próbę, raz za razem. Do tego żona naszego bohatera, Basia (Karolina Gruszka), nie jest wcale zadowolona z jego wyjazdu, a synek, który go podziwia, bardzo za nim tęskni.

A to jeszcze nie koniec – tropem potencjalnego błędu medycznego Łazarza rusza zdeterminowany prokurator Koziej (Marcin Czarnik). Człowiek z misją, pałający żądzą zemsty.

Rzeczywistość w medycznym serialu

Muszę przyznać, że ten wątek budzi we mnie wątpliwości. Oczywiście pamiętam krucjatę byłego ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry przeciwko lekarzom, których oskarżał o przyczynienie się do śmierci jego operowanego w krakowskim szpitalu ojca. Nie jestem jednak przekonana, że szeregowy prokurator, który przecież jest urzędnikiem państwowym, może sobie biegać po Warszawie, obrażać ludzi i wyciągać „na legitymację" dokumentację medyczną. Mam nadzieję, że się nie mylę.

Ale to dla mnie jedyny zgrzyt w „Znieczuleniu". Lekarze i pozostały personel medyczny zapewne znajdą ich więcej, tak jak dziennikarze znajdują je w serialach o dziennikarzach. Dla cywilnej publiczności pozostaje jednak wciągająca i porywająca historia, umiejętnie balansująca między fascynującymi medycznymi przypadkami (bąblowiec w drugim odcinku robi porażające wrażenie) a wątkami obyczajowymi. Znajdzie się tu też miejsce na piękną przyrodę i międzynarodową politykę.

Ale przede wszystkim jest to serial o ludziach. Ludziach, którzy codziennie muszą podejmować decyzje, pod ciężarem których wielu z nas załamałoby się już pierwszego dnia. I którzy nieuchronnie popełniają błędy.

Tym „Znieczulenie" zdobyło moje serce.

Maja Staniszewska

ZNIECZULENIE

serial medyczny, Polska 2026, wyk. Leszek Lichota, Aleksandra Popławska, Filip Kowalewicz, Karolina Gruszka, Dorota Kolak, Masza Wągrocka, Krzysztof Stelmaszyk, Gamou Fall

8 odc., Netflix

Holoubek znów łączy siły z Bajonem

Zdjęcia do serialu „Skóry" właśnie się rozpoczęły, a premierę zaplanowano na 2028 rok.

Ma to być historia o niepohamowanej chciwości, brutalnie wykorzystanym zaufaniu i zbrodni, która staje się codziennością. O ludziach przekraczających kolejne granice i instytucjach, które zawodzą tych, których miały chronić.

Podstawą do stworzenia „Skór" była głośna afera, która wybuchła wokół łódzkiego pogotowia na początku lat dwutysięcznych. Badali i ujawnili ją 23 stycznia 2002 r. dziennikarze „Gazety Wyborczej" Marcin Stelmasiak i Tomasz Patora. „W łódzkim pogotowiu handluje się zwłokami pacjentów. Kto sprzedaje? Niektórzy lekarze, sanitariusze, kierowcy karetek i dyspozytorzy. Kto kupuje? Zakłady pogrzebowe. Za ciało zmarłego płaci się 1200-1800 zł" – czytamy w reportażu.

Głównym bohaterem serialu ma być Bundzior – postać stworzona na potrzeby tej opowieści. Były więzień i niespełniony zapaśnik rozpoczyna pracę w łódzkim pogotowiu. Nowe zajęcie wprowadza go w świat, w którym śmierć pacjenta przynosi zarobek, a przyjazd karetki nie zawsze oznacza ratunek. Wciągnięty w sieć korupcji i układów, Bundzior staje przed wyborem: czerpać zyski z procederu czy zaryzykować wszystko, by ujawnić prawdę?

Skrajny przykład moralnego upadku

– Interesuje nas, jak chciwość może popchnąć człowieka do zbrodni. Co kierowało tymi ludźmi? Pragnienie szybkiego zysku, oczekiwanie natychmiastowych efektów – to przecież postawy, które rozpoznajemy także dziś – tłumaczy Kasper Bajon, reżyser i scenarzysta.

Serial reżyserują Jan Holoubek i Kasper Bajon (z lewej) FOT. FOTON/PAP

– To nie tylko jedna z najgłośniejszych afer, ale także skrajny przykład moralnego upadku służby publicznej. Mimo to mam poczucie, że ta historia wciąż nie została w pełni opowiedziana. Trudno objąć jej skalę i zrozumieć, jak mogło do niej dojść. Wierzę jednak, że powrót do niej może być próbą rozliczenia się z przeszłością i oddania hołdu zarówno tym, którzy niewinnie stracili życie, jak i tym, którzy przez lata cierpieli z powodu tego bestialstwa. Naszym zadaniem jest również pokazać szerszy kontekst społeczno-ekonomiczny czasu transformacji, który nie jest bez znaczenia w kontekście tej zbrodni – mówi Jan Holoubek, reżyser serialu. Warto zauważyć, że w 2024 r. premierę w HBO Max miał serial dokumentalny „Łowcy skór".

Łowcy skór w „Wyborczej"

W 2002 roku dziennikarskie śledztwo „Gazety Wyborczej" ujawniło, że pracownicy pogotowia sprzedawali zakładom pogrzebowym informacje o zgonach pacjentów. Z czasem na jaw wyszła jeszcze bardziej przerażająca prawda: niektórzy z nich, zamiast ratować życie, celowo doprowadzali do śmierci chorych.

Jednym z konsultantów podczas prac nad scenariuszem był Tomasz Patora, autor reportażu „Łowcy skór. Tajemnice zbrodni w łódzkim pogotowiu". Choć serial inspirowany jest prawdziwymi wydarzeniami, pozostaje opowieścią fabularną i autorską wizją twórców, a nie reporterską rekonstrukcją sprawy.

– Nie wierzę w prosty podział na ludzi dobrych i złych ani w to, że ktoś jest z góry predestynowany do zbrodni. Interesuje mnie, na ile odpowiadamy za własne decyzje, a na ile kształtują je okoliczności. Fikcyjni bohaterowie pozwalają nam pokazać te dylematy w bardziej uniwersalny sposób – wyjaśnia Kasper Bajon.

Sześcioodcinkowy serial reżyserują Jan Holoubek oraz Kasper Bajon, który jest także jednym z autorów scenariusza. Za produkcję odpowiada Fremantle Polska. Zdjęcia potrwają do kwietnia 2027 roku w Łodzi, Warszawie i na Śląsku.

Joanna Chojnacka

eprasa.pl e26bd0d53e

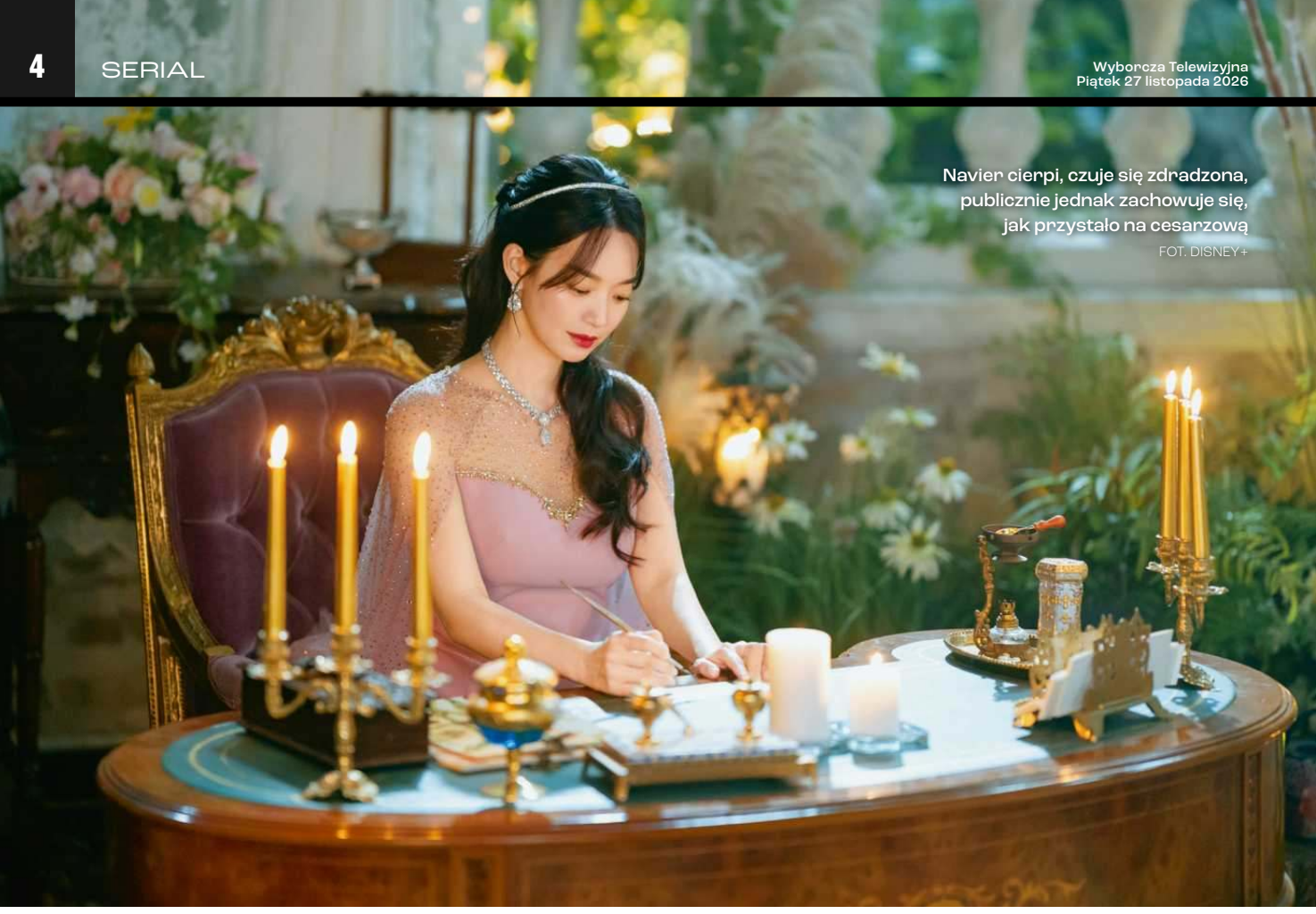

Navier cierpi, czuje się zdradzona, publicznie jednak zachowuje się, jak przystało na cesarzową
FOT. DISNEY+

VOD

Witajcie w świecie KOREAŃSKIEJ CESARZOWEJ

Szalony miszmasz, który oglądać można tylko z przymrużeniem oka.

Więcej epoletów z frędzlami, ozdobnych naramienników, złotych guzików, akselbantów, męskich dekoltów do pępka i misternych lampasów. Widzowie wytrzymają. A przy okazji być może nie będą tak bardzo skupiać się na fabule. Bo dla własnego dobra naprawdę nie powinni.

Tak wyobrażam sobie główny zamysł stojący za serialem, który od swojej listopadowej premiery stał się jednym z największych hitów w historii platformy streamingowej Disney+.

W zaledwie trzy dni południowokoreańskie „Ponowne zaślubiny cesarzowej" stały się najpopularniejszą produkcją zagraniczną serwisu w 50 krajach, w tym w Polsce, a sądząc po komentarzach widzów w sieci, muszą zmagać się z nadwyżkami kortyzolu i nadciśnieniem. Tak silne emocje wywołuje w nich serial, którego fabuła przypomina pierwsze opowiadania pisane przez natchnioną 13-latkę.

Ale oglądanie „Ponownych zaślubin cesarzowej" jedynie przez ten pryzmat to błąd.

Opowieść o pięknej cesarzowej, która rozwodzi się z mężem, cesarzem, w ojczyźnie wywołuje burzliwą dyskusję. Także dlatego, że w kraju, w którym 85 proc. przebadanych deklaruje, że akceptuje rozwód, rozwodnicy nadal są negatywnie oceniani przez społeczeństwo.

„Ponowne zaślubiny cesarzowej" zachodni widz może więc odbierać jako chwilami infantylny romans, który doskonale wciąga, grając na emocjach. Tymczasem w Korei Południowej porusza temat wraż-

eprasa.pl e26bd0d53e

liwy społecznie, nawet jeśli robi to mimochodem, skupiając się na kostiumach i bohaterach, którzy wymieniają się zazdrosnymi spojrzeniami.

Zszargane nerwy

Akcja „Ponownych zaślubin cesarzowej" toczy się w fikcyjnej, baśniowej krainie, w której panuje zeuropeizowana monarchia, na oko – patrząc na kostiumy – z XIX wieku.

Cesarzem jest tu lekko nadęty Sovieshu, cesarzową – piękna, stoicka i opanowana Navier. Małżeństwem są od wczesnej młodości, a ich związek zbudowany jest na wzajemnym zaufaniu i szacunku, bo nie na miłości. Sovieshu przysiągł żonie, że nigdy nie sprowadzi na dwór kochanki, ale już w pierwszym odcinku łamie obietnicę. Podczas polowania ratuje piękność w opresji – niby naiwną i bezbronną Rashtę, która okazuje się mieć osobowość węża. Mimo to cesarz postanawia zrobić z niej oficjalną królewską faworytę, ma nadzieję, że urodzi mu syna. Przez lata małżeństwa cesarska para nie doczekała się potomka, co osłabia pozycję Sovieshu i sprawia, że jego przeciwnicy polityczni intrygują na pałacowych korytarzach z podwójną pasją.

Navier cierpi, czuje się zdradzona, publicznie jednak zachowuje się, jak przystało na cesarzową. Po co ma ronić łzy? Wkrótce w jej życiu pojawia się książę z sąsiedniego królestwa – młodszy od niej, śmiały i romantyczny niczym książę ze świątecznego filmu stacji Hallmark – Heinrey.

W kolejnych odcinkach rywale do serca cesarzowej będą udowadniali sobie, kto ma większe epolety. Bo Sovieshu – nieoczekiwany zwrot akcji! – wcale nie przestał kochać żony, Heinrey nie jest jedynie beztroskim bawidamkiem, a Rashta – urodziwą głuptaską, która złapała cesarza za nogi.

Zresztą to właśnie ona budzi wśród widzów najwięcej emocji. Mówi o sobie w trzeciej osobie liczby pojedynczej, kłamie nieporadnie, a w jej kłamstwa wierzy jedynie zaślepiony cesarz. Rashta – przyznaję, nawet mnie zaczęła drgać powieka! – proponuje Navier, by zostały przyjaciółkami, skoro „dzielą męża". Oglądanie tej intrygantki w akcji szarga nerwy.

Ale przecież „Ponowne zaślubiny cesarzowej" są tak właśnie skonstruowane, by widownia kibicowała skrzywdzonej cesarzowej od początku do końca. A jak lepiej to osiągnąć, jeśli nie robiąc z jej przeciwniczki obłudną manipulatorkę?

Idiotyczny plan cesarza

„Ponowne zaślubiny cesarzowej" to serial grający na uczuciach widza dość prostą melodię. Główna bohaterka to chodzący w szeleszczących kreacjach ideał, łatwo utożsamiać się z jej żalem. Widać, że twórcy naoglądali się „Bridgertonów" i chcieli przenieść ich dyskusyjną estetykę na rynek południowokoreański. W rezultacie powstała dziwaczna hybryda, w której Koreańczycy noszą europejskie imiona i takież stroje, książę Heinrey zamienia się w cyfrowo wygenerowanego ptaka, a w tej oderwanej od rzeczywistości krainie panuje niewolnictwo, co zgrzyta etycznie, postaci jednak nie mają zbyt wiele czasu, by o tym rozmawiać. Codziennie chodzą przecież na bale i grają w krykieta.

Sovieshu przysiągł żonie, że nigdy nie sprowadzi na dwór kochanki

FOT. DISNEY+

PONOWNE ZAŚLUBINY CESARZOWEJ

serial kostiumowy, Korea Południowa 2026, tw. Jo Soo-won, Sim Na-yeon, wyk. Shin Min-a, Ju Ji-hoon, Lee Jong-suk, Lee Se-young, Nam Yoon-ho, Choi Dae-hoon, Park Ho-san, Jeong Young-joo

10 odc., Disney+

Szalony miszmasz, który oglądać da się tylko z przymrużeniem oka, bo traktowanie tego, co dzieje się na ekranie, poważnie może poskutkować uszkodzeniem półkuli mózgu odpowiedzialnej za logiczne myślenie. Ostatecznie jednak popularność „Ponownych zaślubin cesarzowej" świadczy o tym, że widzom niespecjalnie to przeszkadza. Mam kilka pomysłów, dlaczego.

To ekranizacja bardzo popularnej w Korei Południowej powieści internetowej, a więc webtoonu, a także mangi o tym samym tytule. W oryginale Sovieshu, przekonany, że Navier jest bezpłodna, zaplanował romans z Rashtą po to, by urodziła mu dziecko. Liczył na to, że rozwiedzie się z cesarzową, ożeni z kochanką, odczeka do narodzin potomka, a potem znów poślubi Navier. Nie przewidział jednak, że ukochana żona poprosi o pozwolenie, by wyjść za mąż za księcia Heinreya.

Plan idiotyczny, ale bohaterowie webtoonów nie takie plany wcielali w życie. Jeśli serial będzie wierny oryginalnej fabule, przed cesarzem Sovieshu wiele bezsennych nocy, łez i ataków zazdrości. Pewnie będzie przeżywał je z odpowiednią histerią, bo już teraz sporo energii wkłada w to, by być postacią nielubianą i irytującą.

Marzenia za utraconą monarchią

To akurat zaleta. W ekranizacji „Ponownych zaślubin cesarzowej" w Sovieshu wciela się nagradzany południowokoreański gwiazdor Ju Ji-hoon, którego polscy widzowie mogą kojarzyć m.in. z serii filmów „Razem z bogami" czy filmów „Operacja cisza" i „Okup". W rozmowach z mediami aktor pyta, czy cesarzowi wypada nosić tak wydekoltowane stroje. Widać też, że niezbyt serio podchodzi do swojej nowej roli. Znacznie bardziej poważna jest wcielająca się w Navier Shin Min-a, od ponad dwóch dekad jedna z najpopularniejszych aktorek w Korei Południowej, gwiazda telewizji i kina, a także ambasadorka licznych linii modowych i kosmetycznych.

„Ponowne zaślubiny cesarzowej" to kuriozum, ale tylko z naszej perspektywy. W Korei Południowej seriale z akcją toczącą się w alternatywnej rzeczywistości, ze współczesną monarchią stworzoną na europejską modłę, nie są niczym niezwykłym. Sam Ju Ji-hoon zadebiutował w głównej roli w telenoweli „Goong" z 2006 roku, w której pewna uczennica wychodzi za przyszłego króla i musi odnaleźć się na królewskim dworze. Monarchia konstytucyjna działa też w produkcji z 2012 roku „Deo-king-too-heo-cheu", w której południowokoreański książę zakochuje się w północnokoreańskiej agentce. A w tym roku przecież również na Disney+ premierę miał serial „Perfect Crown", w którym za księcia wychodzi dziedziczka wielkiej korporacji.

Popularność tego rodzaju historii wiąże się z pamięcią historyczną, przede wszystkim jednak, jak każda zmyślona historia, sprzedaje fantazję. W tym wypadku o miejscu prestiżowym czy przywróceniu porządku i hierarchii. Południowokoreańscy badacze tłumaczą, że epoka monarchii w Korei Południowej zakończyła się w dramatycznych okolicznościach – w 1910 roku Japonia dokonała aneksji Korei, wszystkie zabytki z okresu cesarstwa są więc też pamiątkami po utraconej suwerenności.

Z badań wynika jednak także, że Koreańczycy wcale nie chcieliby przywrócenia monarchii. W 2024 roku ponad 83 proc. przepytywanych wskazało demokrację jako najlepszy ustrój polityczny. To oznacza, że dworskie przepychanki najchętniej oglądają na ekranie, tak jak reszta świata.

Marta Górna

eprasa.pl e26bd0d53e

VOD

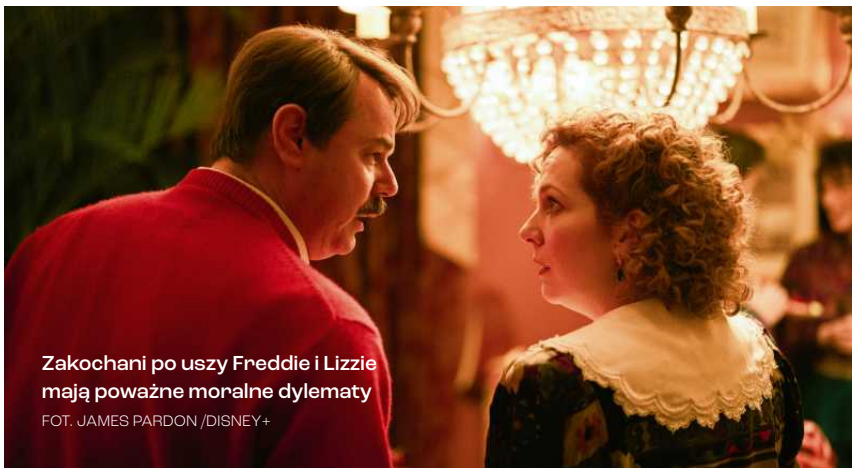

Zakochani po uszy Freddie i Lizzie mają poważne moralne dylematy
FOT. JAMES PARDON /DISNEY+

Dwa wesela i pogrzeb

„Rywale" na pewno nie powiedzieli jeszcze ostatniego słowa.

Ruja i porubstwo trwają w najlepsze w hrabstwie Rutshire, które zresztą swoją nazwę wzięło właśnie od rui. Serial „Rywale", ekranizacja pikantnej powieści dame Jilly Cooper, był jednym z najprzyjemniejszych zaskoczeń 2024 roku. W tym roku wrócił z drugim sezonem, podzielonym na dwie części. Pierwsza miała premierę w maju, teraz przyszła pora na część drugą. Nie mogłam się jej doczekać i z tym większą przyjemnością donoszę, że nie zawiodła oczekiwań.

Choć uprzedzam z góry, że zaczyna się żałobnym tonem, zdecydowanie odmiennym od tego, do którego ta obyczajowa komedia o napalonych i bogatych przyzwyczaiła widzów. Żałoba jest jak najbardziej uzasadniona – trwają przygotowania do pogrzebu lady Moniki Baddingham (Claire Rushbrook), żony sir Tony'ego (David Tennant), jednego z dwóch tytułowych rywali.

Monica zmarła po tym, jak na jej samochód zwaliło się podczas burzy potężne drzewo. Osobą, która trzymała umierającą za rękę, był jej sąsiad i przyjaciel Rupert Campbell-Black (Alex Hassell), drugi z rywali.

Czy „Rywale" mają sumienie?

Z Baddinghamem spędzili półtora sezonu, walcząc o koncesję telewizyjną. Ten pierwszy nie wahał się używać brudnych chwytów, w tym szantażu, by wygrać. Mimo to Campbell-Black proponuje mu rozejm. Ale Tony Baddingham nie zamierza przyjąć wyciągniętej dłoni. Jest wściekły i uważa, że teraz nie ma nic do stracenia. Jak mało jeszcze o tym wie...

Ale nie tylko pogrzeb sprawia, że ton tej części serialu się zmienia. Beztroska, jaka w nim panowała, ulatnia się.

Romanse wszystkich ze wszystkimi, małżeńskie (i nie tylko) zdrady, seks w eleganckich rezydencjach czy wśród przyrody będącego kwintesencją angielskości Cotswolds trwają (no może ten drugi, ze względu na porę roku, przenosi się do samochodów). Bohaterów zaczynają jednak doganiać konsekwencje ich czynów i decyzji.

Na jaw wychodzi, że żona dziennikarza Declana O'Hary (Aidan Turner), który z Campbell-Blackiem założył konkurencyjną wobec telewizji Baddinghama stację, zdradzała go właśnie z Tonym. Ich córka Taggie, zakochana po uszy w Campbell-Blacku, odepchnięta zaczyna spotykać się z przyrodnim bratem Baddinghama, Basilem (Luke Pasqualino).

Nawet para, której nie sposób było nie kibicować, choć oboje zdradzali swoich małżonków – zakochani po uszy milioner Freddie Jones (Danny Dyer) i lekceważona przez męża pisarka Lizzie Vereker (Katherine Parkinson) – ma poważne moralne dylematy. Bo choć ich miłość jest czysta i prawdziwa, może zranić ich najbliższych.

Konsekwencje pewnych wesel

Dramatycznych wydarzeń i zwrotów akcji w sześciu nowych odcinkach „Rywali" nie zabraknie. Ale też, na szczęście, nie zabraknie humoru.

Ten wróci po pogrzebie. Czy to na brzemiennym w skutki przyjęciu z okazji Dnia Guya Fawkesa, z maleńkim, bardzo mnie cieszącym epizodem spalenia pewnej kukły, czy to na dwóch weselach.

Na pierwszym będzie można się przekonać, że brytyjska arystokracja to naprawdę specyficzna grupa. Na drugim, odbywającym się w Argentynie na ranczu miejscowej legendy polo, na które Campbell-Black pojechał, próbując uciec przed miłością do Taggie, zacznie kiełkować zupełnie nowa intryga.

Brzmi intensywnie? A to tylko drobna część wydarzeń, jakie czekają widzów „Rywali". Wszystko doprawione jest jak zwykle nadmiarem – czy to w modzie, fryzurach, wąsach, czy makijażach. I muzyką lat 80., z „Last Christmas" Wham! i „The Power of Love" Frankie Goes to Hollywood na czele.

Jednocześnie w tym fantastycznie zagranym serialu nie brakuje całkiem poważnych refleksji nad ludzką naturą. To także doskonałe lustro, w którym widać, jak wiele zmieniło się w naszej codzienności i obyczajowości, na co już nie pozwalamy, a na co pozwalać nie powinniśmy.

Maja Staniszewska

RYWALE
Serial dramatyczny, Wielka Brytania 2024-, wyk. David Tennant, Aidan Turner, Danny Dyer, Bella Maclean, Alex Hassell, Nafessa Williams, Katherine Parkinson, Victoria Smurfit

Sezon 2, część 2, w Disney+. Ostatni odcinek 2.12

„WYBORCZA TV". Redakcja: Magdalena Birska; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Graficzka:** Agata Łuszcz;
Wydawca: Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl
Naświetlanie i druk: Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** Disney+; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.**
Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl e26bd0d53e

PIĄTEK 27.11

KOSZYKÓWKA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA MĘŻCZYZN
Polska – Chorwacja
20:35 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
SV Werder Brema – Borussia Mönchengladbach
20:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LALIGA EA SPORTS
Levante UD – Racing Santander
20:55 | CANAL+ SPORT2 HD

• PKO BP EKSTRAKLASA
Raków Częstochowa – Piast Gliwice
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Górnik Zabrze – Wisła Płock
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Nottingham Forest – Chelsea FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Venezia FC – Bologna FC 1909
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
ITA TOOLS Stal Mielec – Netland MKS Kalisz
17:20 | POLSAT SPORT 1

TENIS

• FINAŁY PUCHARU DAVISA
1. półfinał
16:00 | 18:00 | 20:00 | POLSAT SPORT 2

SOBOTA 28.11

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W KILLINGTON
Gigant – 2. przejazd
18:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W COPPER MOUNTAIN
Supergigant
19:30 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Arka Gdynia – Ruch Chorzów
16:55 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
Hamburger SV – Bayern Monachium
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
VfB Stuttgart – Eintracht Frankfurt
18:20 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Widzew Łódź – KGHM Zagłębie Lubin
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Śląsk Wrocław – GKS Katowice
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Wisła Kraków – Motor Lublin
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Leeds United – Coventry City
15:55 | CANAL+ EXTRA 2
Manchester United – Brentford FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Ipswich Town – Aston Villa
18:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Frosinone Calcio – Parma Calcio 1913
14:55 | ELEVEN SPORTS 4
Torino FC – SS Lazio
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
Inter Mediolan – Genoa CFC
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Ślepsk Malow Suwałki – PGE GiEK Skra Bełchatów
11:50 | POLSAT SPORT 1
Neonet Norwid Częstochowa – ZAKSA Kędzierzyn-Koźle
14:45 | POLSAT SPORT 1
Stilon Gorzów – Energa Indykpol AZS Olsztyn
17:50 | POLSAT SPORT 1
Jastrzębie Barkom – BOGDANKA LUK Lublin
20:20 | POLSAT SPORT 1

SKOKI NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W RUCE
1. konkurs indywidualny na skoczni HS 142
16:30 | EUROSPORT 1

TENIS

• FINAŁY PUCHARU DAVISA
2. półfinał
12:00 | 14:00 | 16:00 | POLSAT SPORT 3

NIEDZIELA 29.11

FORMUŁA 1

• GRAND PRIX KATARU
Wyścig
16:55 | ELEVEN SPORTS 1

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W KILLINGTON
Slalom – 2. przejazd
19:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W COPPER MOUNTAIN
Gigant – 1. przejazd
17:45 | EUROSPORT 1
Gigant – 2. przejazd
20:45 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO ALPEJSKIE. Inauguracja sezonu zjazdowego PŚ odbędzie się na słynnej trasie Birds of Prey w Beaver Creek. Na zdjęciu: Marco Odermatt
· FOT. PAP/EPA/GIAN EHRENZELLER;

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
ŁKS Łódź – Lechia Gdańsk
14:25 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
SC Freiburg – RB Lipsk
15:20 | ELEVEN SPORTS 4
TSG 1899 Hoffenheim – FC Augsburg
17:20 | ELEVEN SPORTS 4
Borussia Dortmund – Bayer 04 Leverkusen
19:20 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Lech Poznań – Pogoń Szczecin
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Legia Warszawa – Wieczysta Kraków
17:25 | TVP SPORT
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
Jagiellonia Białystok – Radomiak Radom
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Everton FC – Liverpool FC
12:55 | CANAL+ EXTRA 1
Brighton & Hove Albion – Newcastle United
14:55 | CANAL+ EXTRA 3
Arsenal FC – Manchester City
17:25 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Udinese Calcio – ACF Fiorentina
12:25 | ELEVEN SPORTS 2
US Sassuolo Calcio – SSC Napoli
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
AS Roma – AC Monza
17:55 | ELEVEN SPORTS 2
Como 1907 – Juventus FC
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Podziemia Kredowe ChKS Chełm – Aluron CMC Warta Zawiercie
14:45 | POLSAT SPORT 1

SKOKI NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W RUCE
2. konkurs indywidualny na skoczni HS 142
14:20 | EUROSPORT 1

TENIS

• FINAŁY PUCHARU DAVISA
Finał
15:00 | 17:00 | 19:00 | POLSAT SPORT 3

PONIEDZIAŁEK 30.11

KOSZYKÓWKA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA MĘŻCZYZN
Niemcy – Polska
19:20 | 20:30 | TVP SPORT

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Miedź Legnica – Polonia Bytom
17:10 | 18:15 | TVP SPORT

• PKO BP EKSTRAKLASA
Korona Kielce – Cracovia
18:55 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Arsenal FC – Manchester City
20:50 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
US Lecce – Atalanta BC
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Cagliari Calcio – AC Milan
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Asseco Resovia Rzeszów – GKS Katowice
17:20 | POLSAT SPORT 1
PGE Projekt Warszawa – Energa Trefl Gdańsk
20:20 | POLSAT SPORT 1

WTOREK 1.12

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE
Coventry City – Ipswich Town
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• STS PUCHAR POLSKI
Avia Świdnik – Górnik Zabrze
11:55 | TVP SPORT

PIŁKA RĘCZNA

• LIGA EUROPEJSKA EHF
PGE Wybrzeże Gdańsk – VfL Gummersbach
18:35 | POLSAT SPORT 1

ŚRODA 2.12

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE
Brentford FC – Arsenal FC
21:10 | CANAL+ EXTRA 4
Liverpool FC – Sunderland AFC
21:10 | CANAL+ EXTRA 3
Newcastle United – Manchester United
21:10 | CANAL+ EXTRA 1

• STS PUCHAR POLSKI
Siarka Tarnobrzeg – Stal Rzeszów
11:55 | 13:00 | TVP SPORT
GKS Tychy – Chrobry Głogów
14:55 | TVP SPORT
Odra Opole – Ruch Chorzów
17:55 | TVP SPORT
Polonia Warszawa – Raków Częstochowa
20:55 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
ZAKSA Kędzierzyn-Koźle – Podziemia Kredowe ChKS Chełm
17:20 | POLSAT SPORT 1
PGE GiEK Skra Bełchatów – Stilon Gorzów
20:20 | POLSAT SPORT 1

CZWARTEK 3.12

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W BEAVER CREEK
1. zjazd
18:45 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• PREMIER LEAGUE
Tottenham Hotspur – Fulham FC
21:10 | CANAL+ EXTRA 1

• STS PUCHAR POLSKI
Górnik Łęczna – Wisła Płock
11:55 | TVP SPORT
Bruk-Bet Termalica Nieciecza – Jagiellonia Białystok
16:55 | TVP SPORT

SIATKÓWKA

• TAURON LIGA
Energa Indykpol AZS Olsztyn – Ślepsk Malow Suwałki
17:00 | POLSAT SPORT 1

eprasa.pl e26bd0d53e

Od A do Z

CHORA ★★★
thriller, Kazachstan 2025, reż. Aitore Zholdaskali, wyk. Ayan Utepbergen, Dilnaz Kurmangali, Azat Zhumadil
20:00 | cinemax
Biedacy z Ałmaty wpadają na pomysł zaradzenia problemom finansowych. Symulują śmiertelną chorobę i ogłaszają w internecie zbiórkę na leczenie. Odnoszą sukces, a wtedy otaczają ich różne podejrzane typy.

CJ7 ★★★
komedia, Hongkong/Chiny 2008, reż. Stephen Chow, wyk. Stephen Chow, Jiao Xu, Lei Huang
23:15 | cinemax
Robotnik, który klepie biedę, by posyłać synka do prywatnej szkoły, znajduje dziecku nową zabawkę, która w pewnej chwili okazuje się bardzo nieznośnym kosmitą. Wbrew wszystkiemu krzepi.

CZARNY PIES ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1998, reż. Kevin Hooks, wyk. Patrick Swayze, Meat Loaf, Randy Travis
20:00 | tv puls
Patrick Swayze szuka swego miejsca w kinie, udając uczciwego gangstera po przejściach, któremu przyszło wieźć transport nielegalnej broni. Szkoda oczu i Patricka.

DESPERAT ★★★
thriller, USA 2025, reż. Gus Van Sant, wyk. Bill Skarsgård, Dacre Montgomery, Cary Elwes
21:55 | canal+ premium
Gus Van Sant o prawdziwej historii z lat 70. XX wieku w stylu ówczesnego kina. Aby przyspieszyć decyzję o kredycie, zdesperowany przedsiębiorca bierze zakładnika, którego traktuje jak żywą tarczę.

GRAN TORINO ★★★
dramat obycz., USA 2008, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Christopher Carley, Bee Vang
21:30 | hbo
Clint Eastwood jako ksenofobiczny zgorzkniały starzec, który choć nienawidzi obcych, nieoczekiwanie dla samego siebie zastępuje ojca nastolatkowi z rodziny koreańskich emigrantów z sąsiedztwa.

Normal

20:00 | hbo
★★★

FOT. MAGNOLIA PICTURES

Odcinając kupony po sukcesie dyptyku „Nikt": Bob Odenkirk jako nowy szeryf w miasteczku, którego bank okazuje się tajną skarbonką japońskich gangsterów. Jak uwolnić się od niechcianych gości?

FILM SENSACYJNY
KANADA/USA 2025, REŻ. BEN WHEATLEY, WYK. BOB ODENKIRK, RYAN ALLEN, BILLY MACLELLAN

HOBBIT: BITWA PIĘCIU ARMII ★★★★
film przyg., USA/Nowa Zelandia 2014, reż. Peter Jackson, wyk. Martin Freeman, Ian McKellen, Richard Armitage
21:00 | polsat
Finałowa część adaptacji powieści J.R.R. Tolkiena: wolne ludy Śródziemia jednoczą się przeciwko armii orków, wysłanych przez Saurona dążącego do przejęcia skarbu Erboru. Majstersztyk.

ŁOWCA ANDROIDÓW ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott, wyk. Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young
20:05 | tvp kultura
Porywająca ekranizacja prozy Philipa K. Dicka w ujęciu Ridleya Scotta: przygnębiająca wizja Los Angeles XXI stulecia a na jej tle zmęczony policjant Harrison Ford ściga bandę zbuntowanych androidów, na której czele stoi osobnik o wyglądzie Rutgera Hauera. Budzi kontrowersje, ale pozostawia pod wrażeniem.

MŁODE WILKI ★★
film sens., Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes
20:05 | kino polska
Maturzyści wobec przemian zachodzących w Polsce: spryt, charakter w nogach i łatwy szmal nie muszą być jedyną receptą na sukces. Gładka narracja, ale i zaproszenie do refleksji.

MROCZNY RYCERZ POWSTAJE ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2012, reż. Christopher Nolan, wyk. Christian Bale, Tom Hardy, Gary Oldman
23:25 | hbo
Christopher Nolan i Christian Bale efektownie zamykają swoją trylogię Batmana: po kilkuletnim milczeniu owiany złą sławą Batman powraca, by bronić mieszkańców Gotham przed niebezpiecznym psychopatą.

NA BANK SIĘ UDA ★★
komedia kryminalna, Polska 2019, reż. Szymon Jakubowski, wyk. Marian Dziędziel, Lech Dyblik, Adam Ferency
22:15 | tvn 7
Trzech starszych panów włamało się do banku, posługując się algorytmem opracowanym kiedyś przez młodego policyjnego informatyka. No i teraz młody musi walczyć o swoje dobre imię i zawodową karierę.

SPECTRE ★★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Sam Mendes, wyk. Daniel Craig, Christoph Waltz, Léa Seydoux
20:00 | tvn
"Bond" po raz 24: 007 zbliża się do mrocznej organizacji Spectre, w której istnienie nikt nie wierzy, zaś Bond odkrywa niepokojące powiązanie między sobą i przywódcą wrogiej struktury. Na ekranie Daniel Craig.

TRAMWAJ ZWANY POŻĄDANIEM ★★★★★
dramat, USA 1951, reż. Elia Kazan, wyk. Vivien Leigh, Marlon Brando, Kim Hunter
23:20 | tvp kultura
Pierwsza i nagradzana przez Akademię (cztery Oscary) i na festiwalu w Wenecji adaptacja sztuki Tennessee Williamsa, dokonana przez Elię Kazana: Vivien Leigh, Kim Hunter, Karl Malden i przede wszystkim Marlon Brando w roli, która uczyniła zeń idola seksu.

UKOJENIE ★★★
thriller, USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins, Jeffrey Dean Morgan, Abbie Cornish
22:15 | ale kino+ hd
Powtórka z „Milczenia owiec"? Chory psychicznie lekarz pomaga FBI w zdemaskowaniu seryjnego mordercy – psychopaty odpowiedzialnego za śmierć kilku młodych kobiet. Na ekranie Anthony Hopkins.

WIERNY OGRODNIK ★★★★
thriller, Wlk. Brytania/Niemcy/Kenia/Francja/USA/Szwajcaria 2005, reż. Fernando Meirelles, wyk. Ralph Fiennes, Rachel Weisz, Hubert Koundé
23:45 | canal+ premium
Czytając Johna Le Carré: brytyjski dyplomata, wyjaśniając okoliczności zamordowania swojej żony (Oscar dla Rachel Weisz!) ujawnia praktyki koncernów farmaceutycznych w krajach Trzeciego Świata.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

TVP1

06:10 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Okrasa łamie przepisy
09:05 Ranczo VI (3/13)
10:00 Komisarz Alex II (8)
11:00 Ojciec Mateusz XXVI (4)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (821)
12:55 Zwierzęta III (9/10)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info, pogoda
15:10 Reporterzy (665)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6028)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Pociąg widmo** (4/6) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2024
21:25 **Powrót na „Ranczo”** (5) - serial dok.
22:00 **Różyczka 2** - film ★★★ historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński (115 min)
23:55 **10 minut do północy (10 to Midnight)** HD - film kryminalny USA 1983 (110 min)
01:45 **Skazany na bluesa** ★★★ - film biograficzny Polska 2005 (105 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (457) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7750) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7750) - mag. Polska 2026
11:45 Operacja zdrowie (94)
12:30 Koło fortuny (2145)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1124)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2146)
16:35 Familiada (3101)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1125)
18:50 Jeden z dziesięciu (18)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (21)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kocham Cię, Polsko!** (12) - quiz Polska 2026
22:15 **Gabi Drzewiecka zaprasza** (11) - talk-show
23:15 **COMA RE – START wywiad** - rozmowa
00:00 **To jest grane** (113)
00:35 **Syn** (3,4/10) - western USA 2017
02:15 **Książę z innej bajki (Why Can't My Life Be a Rom Com?)** ★★ - komedia romantyczna USA/Kanada 2023 (90 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3174)
08:00 Halo tu Polsat (3385)
11:40 Na ratunek 112 XV (9)
12:20 Gliniarze Śląsk (62) - serial krym. Polska 2026
13:20 Gliniarze XVIII (44,45)
15:30 Wydarzenia (1127)
15:55 Gliniarze XXI (63) - serial fab.-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (63) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (126) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Mateusz Kościukiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:17 Gość „Wydarzeń” (1127) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **LEGO Masters. W drodze** (3) - program rozrywkowy
21:00 **Hobbit: Bitwa Pięciu Armii (The Hobbit: The Battle of the Five Armies)** ★★★★ - film przyg. USA/Nowa Zelandia 2014, reż. Peter Jackson (220 min)
00:40 **Uprowadzona III (Taken 3)** ★★★ - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton, wyk. Liam Neeson (135 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8139) - mag.
05:55 Ukryta prawda (23/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Zielona Góra – Kuchnia na Górce 29 (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5849)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja-pizzeria „Irlandia”, Czechowice-Dziedzice XXV (1) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Zajazd „Dwa Koguty”, Przędzel XXVII (2) - reality show
13:40 Ukryta prawda (34,35/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny II (39)
16:50 Szpital św. Anny III (21/53) - serial obyczajowy
17:55 Detektywi IV (6/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
19:50 Uwaga! (8140) - mag.

20:00 **Spectre** - film sens. ★★★★ Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Sam Mendes, wyk. Daniel Craig, Christoph Waltz, Léa Seydoux, Naomie Harris (195 min)
23:15 **Wdowy (Widows)** ★★★ - thriller Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Steve McQueen, wyk. Viola Davis, Michelle Rodriguez (150 min)
01:45 **Kuba Wojewódzki** (13) - talk-show Polska 26
03:00 **Uwaga!** (8140) - mag.

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (14,15/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (14,8/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (20/23) - serial fantasy USA 09
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (19/110)
13:00 Wspaniałe stulecie IV (55) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes (48)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (12,13)
17:00 Rodzinny interes (49) - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (33,34) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Czarny pies (Black Dog)** ★★ - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1998 (115 min)
21:55 **Rambo III** ★★ - film sens. USA 88, reż. Peter MacDonald, wyk. Sylvester Stallone (125 min)
00:00 **Piekielna pułapka (On Fire)** ★★ - thriller USA 2023, reż. Peter Facinelli, Nick Lyon (90 min)
01:30 **Lombard. Życie pod zastaw XIX** (59)
02:25 **Menu na miarę** (4)

TVN7

05:15 Ten moment (26/40)
05:50 Żony Podlasia (9/10)
06:45 Szkoła (36,37/68)
08:40 Ukryta prawda (36,21,22/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:50 Detektywi VII (50) - serial fab.-dok. Polska 2026
14:55 Szpital św. Anny IV (54) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Ukryta prawda (26/73) - serial fab.-dok. Polska 2021
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (3) - serial fabularno-dok. Polska 2011
19:00 Ukryta prawda (19/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Nigdy w życiu!** ★★ - komedia romant. Polska 2004, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Danuta Stenka (135 min)
22:15 **Na bank się uda** ★★ - komedia krym. Polska 2019, reż. Szymon Jakubowski, wyk. Marian Dziędziel (130 min)
00:25 **Blade – wieczny łowca (Blade)** ★★ HD - horror USA 1998, reż. Stephen Norrington, wyk. Wesley Snipes, Stephen Dorff (145 min)

MEZZO

09:20 Intermezzo
10:00 Patricia Guerrero: Katedra - taniec Francja 2023
11:10 Orchestre des Champs-Elysées, Philippe Herreweghe - muzyka klas.
12:35 Intermezzo
13:00 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klas.
15:10 Falla: El amor brujo – Ljubljana Festival
16:30 Falla: Oeuvres pour piano – Javier Perianes
17:30 Intermezzo
18:15 Chick Corea i Steve Kujala – Monachium, 1984
19:25 Chick Corea Piano Solo
20:30 Karajan-Akademie der Berliner Philharmoniker, Jordi Savalll - muzyka klasyczna
22:00 Iván Fischer, Vilde Frang i Budapest Festival Orchestra - muzyka klasyczna

PULS 2

10:35 Basia II (25,26)
11:10 Gus. Mały (38,39/52)
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (12,8/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (4)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI (19,20)
16:00 Koci domek Gabi
17:00 Fineasz i Ferb
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (27,28/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (53) - serial obycz.
21:00 Wasabi - komedia sensacyjna Japonia/Francja 2001
23:00 Taxi V - film sens. Francja 18, reż. F. Gastambide
01:05 Piekielna noc - thriller USA 2007, reż. Bo Webb

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIV (17-19/31) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XV (27,28) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVIII (24-26/40) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2019
16:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (443, 494) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXV (64,65) - serial obycz.
20:05 A na obiad... (12) - mag.
20:20 Gwiazdy kabaretu (194, 193) - kabaret i satyra
22:30 Lot 93 z Newark - film sensacyjny Kanada/USA 2006, reż. Peter Markle, wyk. Brennan Elliott, Kendall Cross
00:20 Opowiem ci o zbrodni II (4,5,7,6) - serial dok. Polska 19
02:20 Love Island VI (9/41)

METRO

07:25 Szpital (34,35,36/87)
10:25 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:25 Szkoła (54/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
13:25 Brzydula - serial obycz.
14:35 Damy i wieśniaczki. Za granicą (9) - program rozrywk.
15:35 Druga szansa III (11)
16:45 The Floor (3, 4)
18:05 Złomowisko PL VIII (3)
19:05 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
20:10 Akademia policyjna III – Ponowne szkolenie - komedia USA/Kanada 1986
22:00 Jack Reacher: Jednym strzałem - film sens. USA 12, reż. Christopher McQuarrie
00:30 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (3/12)
01:30 Szpital (32/68)
02:30 Szkoła (61/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

PIĄTEK 27.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (145, 150) - magazyn
09:50 Komisarz Rex V (10,11/13) - serial sens. Austria/Niemcy 1999
11:55 Vera: Ciemna Droga VI (1/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2016
13:55 Katastrofy w przestworzach XV (3,3,3,3/10) - serial dok.
18:05 Wojny magazynowe: Kanada II (5,6/12) - serial dok. Kanada 2014
19:10 Aukcja w ciemno III (5,6/26) - serial dok.
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna, Bogusława Pawelec (160 min)
22:40 Człowiek mafii (Heist) - film sens. USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan, Morris Chestnut (115 min)
00:35 Boże Ciało - dramat obycz. Polska/Francja 2019, reż. Jan Komasa, wyk. Bartosz Bielenia, Aleksandra Konieczna, Eliza Rycembel (145 min)

ALE KINO+

08:50 Nadzieja (Hope) - dramat obycz. Niemcy/Polska 07, reż. Stanisław Mucha (125 min)
10:55 The Office PL (3,4/12)
12:05 Niezwykłe miejsce na śmierć (3/4) - serial kryminalny Nowa Zelandia/Niemcy 2024
14:10 Bestia III (3,4/6) - serial obycz. Kanada 2025
16:15 Ocalona (Survivor) - film sens. USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue, wyk. Milla Jovovich (120 min)
18:15 Niezwykłe miejsce na śmierć (4/4) - serial kryminalny Nowa Zelandia/Niemcy 2024
20:15 Largo Winch 3: Cena pieniądza - film sens. Francja/Belgia 2024, reż. Olivier Masset-Depasse, wyk. Tomer Sisley, James Franco (120 min)
22:15 Ukojenie (Solace) - thriller USA 2015, reż. Afonso Poyart, wyk. Anthony Hopkins, Jeffrey Dean Morgan (125 min)
00:20 Dom Glassów (The Glass House) - thriller USA 2001, reż. Daniel Sackheim (140 min)

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Rodzina Kanderów (12/12) - serial obycz.
10:15 Jutrzenka (Cela s'appelle l'aurore) - melodramat Francja/Włochy 1956, reż. Luis Buñuel (115 min)
12:10 Isaac Asimov. List do przyszłości - film dok.
13:15 Pejzaż bez Ciebie
14:35 Chce się żyć - dramat obyczajowy Polska 2013, reż. Maciej Pieprzyca (120 min)
16:35 Daleko od szosy (1)
18:05 Tygodnik kulturalny
18:50 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (6/6)
20:00 Wstęp do filmu (618)
20:05 Łowca androidów (Blade Runner) - film sens. USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott, wyk. Harrison Ford, Rutger Hauer (130 min)
22:15 Pitbull (7) - serial sens.
23:15 Wstęp do filmu (625)
23:20 Tramwaj zwany pożądaniem (A Streetcar Named Desire) - dramat USA 1951, reż. Elia Kazan (130 min)
01:30 Bestie wokół nas - film anim. Polska 21 (10 min)

HBO

08:20 Dotyk - dramat obyczajowy Islandia/Wlk. Brytania 2024 (120 min)
10:20 A potem się zobaczy - komedia Włochy 2025, reż. Giovanni Calvaruso (95 min)
11:55 Na planie (48) - mag.
12:25 Sypiając z innymi - komedia romantyczna USA 2015, reż. Leslye Headland (100 min)
14:05 All American VIII (13)
14:50 Wolfgang - dramat obyczajowy Hiszpania 2025 (110 min)
16:40 Hacks V (7,8/10)
17:55 Kaskader - film sensacyjny USA/Kanada/Australia 2024, reż. David Leitch (125 min)
20:00 Normal - film sens. Kanada/USA 2025, reż. Ben Wheatley, wyk. Bob Odenkirk (90 min)
21:30 Gran Torino - dramat obycz. USA 2008, reż. Clint Eastwood (115 min)
23:25 Mroczny Rycerz powstaje - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA 2012 (160 min)
02:05 Abigail - horror USA/Irlandia/Kanada 2024 (110 min)

CANAL+ PREMIUM

09:00 Kiler-ów 2-óch - komedia kryminalna Polska 1998 (115 min)
10:55 Arco - film anim. Francja/USA/Wlk. Brytania 2025 (90 min)
12:25 Premierowa jazda
12:40 Długi weekend - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min)
13:55 Naturalna dzikość serca - film dok.
15:20 Bałtyk - film dok.
16:25 Kiedy nadchodzi jesień - dramat obycz. Francja 2024 (100 min)
18:05 Łapu-Capu (284)
18:10 Trzej muszkieterowie - film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011 (110 min)
20:00 Yellowjackets IV (1/10) - serial przyg. USA 2026
21:00 The Office PL VI (7,8/12) - serial kom.
21:55 Desperat - thriller USA 2025, reż. Gus Van Sant (110 min)
23:45 Wierny ogrodnik - thriller Wlk. Brytania/Niemcy/Kenia/Francja/USA/Szwajc. 05 (125 min)
01:50 Bałkańska vendetta II - film sensacyjny USA/Włochy 2024 (85 min)

KINO POLSKA

07:30 Bolek i Lolek (5/13)
07:40 Polska Kronika Filmowa
07:50 Polska z góry. Nad wodą II (1,2) - serial dok.
08:50 Moja - film krótkometrażowy Polska 2024
09:20 Ada, to nie wypada - komedia Polska 1936
11:00 Potop Redivivus - film historyczny Polska 1974/2014, reż. Jerzy Hoffman
15:05 Diabeł - film krótkometrażowy Polska 2022
15:40 Co lubią tygrysy - komedia Polska 1989, reż. Krzysztof Nowak-Tyszowiecki, wyk. Wojciech Pokora
17:20 Pogranicze w ogniu (17,18) - serial sens. Polska 91
20:05 Młode wilki - film sensacyjny Polska 1995, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Michelle Cleo Godsey, Jarosław Jakimowicz, Piotr Szwedes
22:05 Młode wilki 1/2 - komedia Polska 1998, reż. Jarosław Żamojda, wyk. Anna Mucha, Krzysztof Antkowiak
00:05 Trick - film sens. Polska 2010, reż. Jan Hryniak, wyk. Piotr Adamczyk, Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
02:15 Pokaż, kotku, co masz w środku - komedia Polska 2011, reż. Sławomir Kryński, wyk. Jacek Borusiński

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XII (7,8/12)
10:30 Świat według Kiepskich
14:40 Dlaczego nie! - komedia romantyczna Polska 2007
16:45 S.W.A.T.: Miasto w ogniu - film sens. USA 11, reż. Benny Boom, wyk. Gabriel Macht
18:35 Kowboje i obcy - western USA/Indie 2011, reż. Jon Favreau, wyk. Daniel Craig
21:00 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn
23:55 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995, reż. Michael Bay, wyk. Will Smith

WARNER TV

08:25 Prawo Agaty VI (11)
09:25 Tropiciele (3/10)
09:55 Cudotwórcy III (10/10)
10:25 Teraz albo nigdy! III
14:20 Tropiciele (5/10)
14:50 Cudotwórcy III (10/10)
15:20 Prawo Agaty VI (4,5,6)
18:15 Kopciuszek. W rytmie miłości - komedia USA 2011
20:00 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia krym. Hongkong 1998
21:55 Powrót Batmana - film fantasy USA/Wlk. Brytania 92
00:25 Poltergeist (Duch) - horror USA 1982

CINEMAX

11:20 Serce to mięsień - dramat kryminalny RPA/Arabia Saudyjska 2025
12:50 Nieśmiertelne - dramat obycz. Francja/Kanada 2025
14:20 Made in EU - dramat obycz. Bułg./Czechy/Niemcy 25
16:05 Vitrival - komedia B 25
18:00 Rzeka życia - dramat obyczajowy USA 1992
20:00 Chora - thriller Kazachstan 2025
21:45 Rocky IV - film sens. USA 1985, reż. S. Stallone
23:15 CJ7 - komedia Hongkong/Chiny 2008

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny II (10)
10:55 Magda M. II (15)
11:55 Prawo Agaty III (7,8)
13:55 Młode gliny II (11)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Top 100: filmy wszech czasów (6) - mag. filmowy
17:50 Seriaale Top 5 (26)
17:55 OSS 117: Kair, gniazdo szpiegów - komedia sensacyjna Francja 2006
20:00 Odważna - dramat krym. USA/Australia 2007
22:45 Godzilla i Kong: Nowe imperium - film s.f. USA 2024

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X (2/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester VII (4/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (12) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu IX (11,12/24) - serial sens.
17:05 Vera X (3/4)
18:55 Zbrodnie w Grantchester VII (5/6)
20:00 Nieśmiertelny - film fantasy Wlk. Brytania/USA 86
22:35 Nieśmiertelny II: Nowe życie - film fantasy Wlk. Bryt./Francja/Argentyna/USA 1991

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VIII
09:25 Policyjna grupa pościgowa XVI (10) - serial dok.
10:35 Gliniarz z Beverly Hills III - komedia sens. USA 1994
13:00 Czarodziejki VIII
14:50 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
17:25 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
20:00 Szeregowiec Ryan - film wojenny USA 1998, reż. Steven Spielberg, wyk. Tom Hanks
23:30 Wiking - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Chiny 2022

ROMANCE TV

09:40 Kryminalne zagadki Mazur (7) - serial krym.
11:30 Nieważkość z tobą - romans Kanada/USA 2024
13:20 Käthe i ja (4/10) - serial obyczajowy Niemcy 2020
15:15 Inga Lindström: Skok w szczęście - romans Niemcy 2005, reż. Heidi Kranz
17:00 Lena Lorenz (1/4)
18:55 Śledztwo prowadzi Watzmann (8/8) - serial krym.
20:00 Statek marzeń
21:55 Toni – akuszer: Władza i ciąża - komedia Niemcy 2023
23:50 Śledztwo prowadzi Watzmann (8/8) - serial krym.

AMC

10:15 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luks./Wlk. Brytania 2004
13:05 Uciec, ale dokąd? - film sensacyjny USA 1993
15:05 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przyg. USA 2012
17:05 Nic nie widziałem, nic nie słyszałem - komedia kryminalna USA 1989
19:15 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
22:00 Ong Bak 3 - film sensacyjny Tajlandia 2010
23:55 Angielska robota - film sensacyjny Wlk. Brytania/USA/Australia 2008

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:25 Agenci NCIS XIII (23/24)
09:20 Castle IV (8,9/23)
11:15 Detektyw Monk II (1,2/16) - serial krym.
13:10 Agenci NCIS XIII (24,1/24) - serial krym.
15:10 Zabójcza broń (4,5/18)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (20,21/22)
19:05 Castle IV (10,11/23)
21:05 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu, wyk. Jesse Eisenberg
23:35 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013

BBC FIRST

08:45 Z pamiętnika położnej
09:55 Ojciec Brown XII (8,9/10)
11:55 London Kills (3/5)
12:55 Shakespeare i Hathaway (8,9/10) - serial kryminalny
15:00 Śledztwa siostry Bonifacji III (6/8) - serial krym.
16:00 Tajemnice Brokenwood
17:55 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (2/8) - serial kryminalny
21:00 Zaginiona (3/6)
22:00 Detektyw z Chelsea IV
23:00 Luther II (1/4)
00:10 Happy Valley III (2/6)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (6/16)
08:50 The Office PL (11,12/12)
09:55 Przyjaciele (11-14/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IX (11-16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XII (7-10/16)
16:30 Przyjaciele (15-18/24)
18:25 The Office PL II (1,2/12)
19:35 Duchy II (1,2/22)
20:35 Teoria wielkiego podrywu VIII (7,8,9/24) - serial kom.
22:00 Miasteczko South Park
22:30 The Office PL IV (5/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park

PLANETE+

12:30 Niezwykłe podróże koleją IX (2/7) - serial dok.
13:40 Afryka z góry (10/10)
14:45 360° – świat bez granic
15:50 Na targach świata II
17:00 Premiera: Włochy z góry (4) - serial dok. USA 23
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (2,3)
18:40 Wytwórz i wyślij (4/4)
19:45 Zaginiona świątynia Artemidy - film dok.
20:50 My, budowniczowie nowej Czechosłowacji
22:00 Premiera: Prost (5,6/6)
23:10 Planeta Seks (6/6)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Starożytne konstrukcje
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny IV
16:00 Najdziwniejsze przedmioty III (2/10) - serial dok.
17:00 Burzliwa historia Tudorów (5/6) - serial dok.
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (3/10)
19:05 Hitler i jego świta
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (5) - serial dok.
21:00 Premiera: W obliczu zagłady (3,4) - serial dok.
23:00 Krwawa wojna w Korei

EPIC DRAMA

08:00 Detektyw Murdoch XIII
08:55 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (7) - serial obycz.
10:05 Lekarze na start
11:35 Panna Scarlet V (4/6)
12:40 Morderstwo w małym mieście (1/8) - serial krym.
14:00 Agenci NCIS XVIII (15/16)
15:00 Panna Marple (2/4)
17:00 Poirot XII (2/4)
18:55 Agenci NCIS XVIII (16/16)
19:55 Poirot III (8/11)
21:00 Tajemnica Bladego Konia (3/3) - miniserial
22:00 I nie było już nikogo
23:55 Poirot III (8/11)
01:00 Agenci NCIS XVIII (16/16)

FX

09:00 FBI V (13/23)
10:00 Agenci NCIS II (23/23)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (18/18)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (23,24/24)
13:45 Castle III (11/24)
14:40 Lucyfer III (14/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (1,2/24)
17:25 Z Archiwum X VI (4,5/22)
19:15 FBI V (14/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (7/25)
21:05 Zabójcze umysły XII (8/22)
22:00 CIA (8/12) - serial krym.
22:55 Z Archiwum X VI (5/22)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XIV
09:25 Rodzinka.pl X (10)
10:00 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (8/13)
11:30 Rodzinka.pl XIX (10,11)
12:35 Na sygnale
13:10 Rodzinka.pl XVII (5)
13:50 Ojciec Mateusz
15:40 Komisarz Alex XIV (4)
16:30 Na sygnale
17:40 Ranczo VI (10,11/13)
19:25 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (14) - mag.
19:35 Ojciec Mateusz (13,3/14)
21:30 Ranczo VI (12,13/13)
23:20 Ojciec Mateusz IV
00:20 Gra z Cieniem II (12)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata
11:00 Klan z Alaski III (22/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji II (3/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (2/8)
15:00 Złomowisko PL (2)
16:00 Poszukiwacze przeklętego złota V (6/8) - serial dok.
17:00 Gwiezdne bitwy (6/6)
18:00 Porty - serial dok.
19:00 Złomowisko PL (1)
20:00 W oku cyklonu (1/6)
21:00 Przystanek Bieszczady
22:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII - serial dok.
23:00 Alaska w budowie (3/8)

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Poszukiwacze historii XI
13:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy III (6,5/6) - serial dok.
15:00 Przygody poszukiwaczy złota (6) - serial dokumentalny
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Celtowie – historia nieznana (1/3) - serial dok.
21:00 Tajemnice piramid
22:00 Pearl Harbor
00:00 Czy twój smartfon cię szpieguje? - film dokumentalny

TVN STYLE

11:25 Bitwa o gości (6)
12:25 Ugotowani (4)
13:30 Kuchenne rewolucje (3, 9) - reality show Polska 18
15:35 Dziewczyny z wypiekami
16:05 Japonia na talerzu
17:10 Teraz one (9)
17:45 Kuchenne rewolucje (5, 10, 11) - reality show
20:50 Love the Look (9) - program rozrywkowy Polska 2026
21:50 Jestem z Polski XVIII (9,17/14) - serial dok. Polska 26
23:50 EuroPOLKI studentki (10)
00:45 Down the road. Zespół w trasie IV (4/12) - serial dok.

HGTV

08:55 Moje miasto, mój dom: wspólny projekt - serial dok.
09:55 Letnia chata na lata XI
11:55 Włoszki wymiatają! (7)
12:35 Uratuj swój ogród (20)
13:35 Patent na dom (4)
14:35 Mieszkanie na miarę
16:30 Polowanie na ogród VIII
18:15 Poukładani (6) - lifestyle
19:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
21:05 Zgłoś remont (9)
22:05 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8) - serial dok.
23:00 House Hunters
01:05 Kupujemy dom na plaży

CANAL+ KUCHNIA

15:10 ABC gotowania (1)
15:45 Dzień dobry, śniadanie
16:15 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
16:30 Ekoporady z Julią Oleś
16:32 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (4)
16:40 Ekoporady z Julią Oleś
16:45 Jamie Oliver
17:45 Jamie: święta z wyprzedzeniem (2) - mag. kulinarny
18:40 Eva Longoria
19:45 m jak mięso (5)
20:20 Jamie: dania w 20 minut
21:15 Anthony Bourdain VI
23:40 Planeta słodyczy (4, 5)

TVP HISTORIA

09:10 Encyklopedia II wojny światowej (82)
09:35 Polskie 100 lat (9)
10:05 Saga prastarej puszczy
11:10 Wszystkie kolory świata
12:05 Triest - film dok.
13:00 Kennedy, Sinatra i mafia
14:00 Zmiennicy (3)
15:00 Sensacje XX wieku
17:25 Wojenne dziewczyny V
18:15 Wojownicy czasu
18:55 Zipser - film dok.
20:00 Ferrari - film biograficzny Wlk. Brytania/Włochy/Arabia Saudyjska 2023
22:15 Sensacje XX wieku

BBC EARTH

11:25 Skarby przeszłości i ich tajemnice VII (2/6) - serial dok.
12:25 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
13:25 Mroźna planeta (3)
14:30 W okowach mrozu X
15:35 Życie na pustkowiu (4/4)
16:30 Attenborough i największy dinozaur świata - film dok.
17:40 Mroźna planeta (4)
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (4/8) - serial dok.
19:45 Dziki połów: nieznane wody (4) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu II
22:55 Zabójcza pogoda V (5)

TVN TURBO

09:05 Fani czterech kółek
10:00 Raport Turbo (5118)
10:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (5) - mag. motoryzacyjny
11:15 Wojny samochodowe (7)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5119)
18:15 Mobilni mechanicy (5, 6)
19:45 Naprawy nie do naprawy (8) - mag. motoryzacyjny
20:30 Z drugiej ręki (8, 12)
22:00 Raport Turbo (5119)
22:15 Zawodowi handlarze (12)
23:00 Polski supersamochód

BBC LIFESTYLE

09:40 Zapraszam do stołu (6)
10:15 Bake off: zawodowcy (3)
11:20 Wielkie projekty
12:30 Mistrzowie ceramiki (1)
13:40 10 lat mniej w 10 dni II
14:40 Wielkie australijskie wypieki VII (4) - serial dok.
15:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (1) - real tv Kanada 17
16:45 Zapraszam do stołu: profesjonaliści (11)
17:45 Masterchef: Australia
19:50 Wielkie australijskie wypieki VII (5) - serial dok.
21:00 Bad Boyfriends (6)
22:00 Oblicza seksu (3/3)
23:00 Ratunek dla skóry III

CANAL+ DOMO

09:00 Rośliny Karoliny (7, 8)
10:00 Gardeners' World (21)
11:10 Ucieczka na wieś XXIV
12:10 Wielkie projekty IX (6)
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok. Wlk. Bryt. 22
15:00 Najlepszy dom w okolicy
16:00 Daleko od miasta XVII
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia IX - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Najlepszy dom w okolicy
22:00 Wielkie projekty: transformacje (1) - reality show

HISTORY

14:00 Polskie UFO (2,1)
14:50 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka II (10)
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (3/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (9) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XII
21:00 Putin: ojciec chrzestny Rosji (2/2) - serial dok.
22:00 Tajemnice skute lodem V (6) - serial dok.
23:00 Jak to wyjaśnić? IV (18/20)

POLSAT VIASAT HISTORY

09:15 II wojna światowa: ostatnie miesiące (2/2)
10:10 Adolf Hitler: zrozumieć dyktatora (6/6) - serial dok.
11:15 Pompeje: nowe wykopaliska (1,2,3,4) - serial dok.
16:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej (1)
17:35 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
18:35 Wielkie metropolie starożytności (2) - cykl reportaży
19:50 Kleopatra - serial dok.
21:00 Zakazana historia VII
22:05 Ramzes: władca Egiptu
23:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.

eprasa.pl e26bd0d53e

SOBOTA 28.11

Od A do Z

BORG/MCENROE. MIĘDZY ODWAGĄ A SZALEŃSTWEM ★★★
film biograficzny, Szwecja/Dania/Finlandia/Czechy 2017, reż. Janus Metz, wyk. Sverrir Gudnason, Shia LaBeouf, Stellan Skarsgård
20:00 | hbo
Z legend tenisa: w finale turnieju w Wimbledonie w 1980 roku stają naprzeciw siebie Björn Borg i John McEnroe. Wygrywa Borg, ale to jego ostatnie zwycięstwo w pojedynku tych dwóch ikon.

DZIEŃ PRÓBY ★★★★
film sens., USA 2001, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington, Ethan Hawke
23:50 | tvn 7
Policyjny wyga uczy nowicjusza zawodu i wprowadza go w świat, gdzie nic nie wydaje się takie, jak być powinno. Plus Denzel Washington jako glina balansujący na granicy prawa w kreacji na miarę Oscara.

GRAWITACJA ★★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Alfonso Cuarón, wyk. Sandra Bullock, George Clooney, Ed Harris
21:55 | cinemax
Science fiction awansuje do poziomu realistycznego dokumentu: para astronautów traci statek i szuka szansy ocalenia w kosmosie. Siedem Oscarów (w tym za film roku i reżyserię).

HARRY POTTER I KAMIEŃ FILOZOFICZNY ★★★★
film fantasy, Wlk. Brytania/USA 2001, reż. Chris Columbus, wyk. Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson
19:45 | tvn
Pierwszy tom cyklu J.K. Rowling na ekranie: jedenastolatek rozpoczyna naukę w szkole magii. Staranna ekranizacja, wytyczająca na lata kierunek rozwoju kina dla dzieci i młodzieży.

JOHN RAMBO ★★
film sens., Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone, wyk. Sylvester Stallone, Julie Benz, Paul Schulze
20:00 | tv puls
Sylvester Stallone po 25 latach powraca do postaci Johna Rambo – samotnego komandosa biorącego odwet za przegraną w Wietnamie, tym razem w starciu z reżimem birmańskich siepaczy. Dla wytrwałych.

Pomoc domowa

20:00 | canal+ premium
★★★

FOT. LIONSGATE

Dziewczyna po przejściach zatrudnia się w bogatym domu jako gospodyni. Wkrótce okrywa, że panujące tu wewnętrzne napięcia nie pomogą jej w odzyskaniu stabilności. Chyba że sięgnie do własnych doświadczeń.

THRILLER
USA 2025, REŻ. PAUL FEIG, WYK. SYDNEY SWEENEY, AMANDA SEYFRIED, BRANDON SKLENAR

ŁOWCA ANDROIDÓW ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 1982, reż. Ridley Scott, wyk. Harrison Ford, Rutger Hauer, Sean Young
23:40 | tvp kultura
Porywająca ekranizacja prozy Philipa K. Dicka w ujęciu Ridleya Scotta: przygnębiająca wizja Los Angeles XXI stulecia a na jej tle zmęczony policjant Harrison Ford ściga bandę zbuntowanych androidów, na której czele stoi osobnik o wyglądzie Rutgera Hauera. Budzi kontrowersje, ale pozostawia pod wrażeniem.

MARATOŃCZYK ★★★
film krym., USA 1976, reż. John Schlesinger, wyk. Dustin Hoffman, Laurence Olivier, Roy Scheider
23:30 | tvp 1
Polowanie na hitlerowskiego zbrodniarza wojennego, który ukrywa się w Nowym Jorku. Plus Dustin Hoffman i Laurence Olivier, a za kamerą John Schlesinger.

MORDERSTWO NA 3. PIĘTRZE ★★★
komediodramat, Francja 2026, reż. Rémi Bezançon, wyk. Gilles Lellouche, Laetitia Casta, Guillaume Gallienne
22:25 | ale kino+ hd
Pastisz w stylu Allena: małżonkowie – pisarz oraz filmoznawczyni na Sorbonie – uchodzą za specjalistów od Hitchcocka. W pewnej chwili pani zaczyna podejrzewać nowego sąsiada o zamordowanie żony.

NOVEMBER MAN ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey
22:40 | stopklatka
Pierce Brosnan jako agent CIA, który wraca z emerytury, by wspomóc swoją dawną protegowaną, a w rezultacie wpada na trop amerykańskich powiązań najwyższego szczebla z działaniami Rosjan w Czeczenii.

OFICER I SZPIEG ★★★★
thriller, Francja/Włochy 2019, reż. Roman Polański, wyk. Jean Dujardin, Louis Garrel, Melvil Poupaud
20:00 | kino polska
Roman Polański wraca do sprawy Dreyfusa – francuskiego oficera niesłusznie skazanego za zdradę – i próby jego rehabilitacji, by w historycznej anegdocie odnaleźć uniwersalne – i nadal aktualne – wątki.

RED II ★★★
komedia kryminalna, USA/Francja/Kanada 2013, reż. Dean Parisot, wyk. Bruce Willis, John Malkovich, Mary-Louise Parker
21:25 | tvp 1
Agent specjalny Bruce Willis nie rezygnuje ze zbawiania świata i wraca z emerytury, by odnaleźć broń jądrową nowej generacji wykradzioną przez terrorystów. Na szczęście z lekkim przymrużeniem oka.

SZCZĘKI ★★★★★
thriller, USA 1975, reż. Steven Spielberg, wyk. Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss
20:00 | stopklatka
Egzamin z kina akcji dla młodego Stevena Spielberga: rekin ludojad atakuje plaże wziętego kurortu – kto go powstrzyma? Zaliczony na trzy Oscary i miejsce na liście przebojów wszech czasów.

WROGOWIE PUBLICZNI ★★★
dramat krym., USA/Japonia 2009, reż. Michael Mann, wyk. Christian Bale, Johnny Depp, Marion Cotillard
22:15 | canal+ premium
Mit Johna Dillingera, gangstera zastrzelonego po wyjściu z kina, w ujęciu Michaela Manna: jako aktorski pojedynek Johna Deppa i Christiana Bale'a w nawiązaniu do klasyki kina gangsterskiego.

WYWIAD Z WAMPIREM ★★★
horror, USA 1994, reż. Neil Jordan, wyk. Tom Cruise, Brad Pitt, Kirsten Dunst
21:40 | warner tv
Oryginalne spojrzenie na zagadnienie wampiryzmu według powieści Anne Rice: młody dziennikarz przeprowadza wywiad z liczącym sobie 200 lat wampirem. Parada gwiazd: przewrotne i wciągające!

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

SOBOTA 28.11

TVP1

07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1193)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
09:05 Ranczo VI (4/13)
10:00 Komisarz Alex II (9/13)
10:55 Dobre strony (17)
11:20 Ojciec Mateusz XXVI (5)
12:05 Domowe patenty (21)
12:15 Między pokoleniami (4)
12:45 Ostatnia walka Apacza (Apache) - western USA 1954, reż. Robert Aldrich (90 min)
14:15 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (15)
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Rolnik szuka żony (11)
16:00 Zaraz wracam (45,46)
17:00 Teleexpress, pogoda
17:30 Ojciec Mateusz 36 (3)
18:40 Jaka to melodia? (6016)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Komisarz Alex XXVI** (12) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Red II** - komedia kryminalna USA/Francja/Kanada 2013, reż. Dean Parisot (125 min)
23:30 **Maratończyk (Marathon Man)** - film kryminalny USA 1976, reż. John Schlesinger (130 min)
01:40 **Różyczka 2** - film historyczny Polska 2023, reż. Jan Kidawa-Błoński (110 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7751) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7751) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (16) - mag. kulinarny
12:05 W poszukiwaniu dobrego filmu (59) - mag. kulturalny
12:40 Informacje kulturalne
13:05 Panna młoda
14:00 Familiada (3159)
14:35 Koło fortuny (2147)
15:10 Szansa na sukces. Opole 2027 (12, 12) - show
17:15 Panna młoda
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (62) - teleturniej
19:10 Słowo na niedzielę (1191) - program religijny
19:25 Rodzinka.pl XIX (11,12) - serial kom. Polska 2026

20:30 **The Voice of Poland: Live** (17) - program rozrywkowy Polska 26
23:30 **Postaw na milion** (402) - teleturniej
00:30 **Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5** - komedia Polska 2024, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny, Marian Opania (95 min)
02:05 **Kanał tajemnic (Le Canal des secrets)** - film kryminalny Francja/Belgia 2020, reż. Julien Zidi (105 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3182)
08:00 Halo tu Polsat (3392)
09:55 Nasz nowy dom (385)
11:05 Pokochaj lub sprzedaj (3) - reality show Polska 2026
12:20 Pingwiny z Madagaskaru (Penguins of Madagascar) - film anim. USA 2014 (110 min)
14:10 Piksele (Pixels) - komedia USA/Chiny 2015, reż. Chris Columbus (140 min)
16:30 Awantura o kasę (309) - teleturniej Polska 2026
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (16) - program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (477) - program publicyst.
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 **Kabaret na żywo. Młodzi i moralni. Nad mętną rzeką** (185) - kabaret i satyra Polska 2026
22:00 **Koncert Jimek / Orkiestra / Goście – Historia polskiego hip-hopu. Rozdział III. Ostatni** - koncert
00:35 **Bez skrupułów Toma Clancy'ego (Without Remorse)** - film sens. Niemcy/USA 2021, reż. Stefano Sollima, wyk. Jamie Bell (135 min)

TVN

05:40 Uwaga! (8140) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (24/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Podkowa Leśna – Suliko 29 (9) - reality show Polska 2024
07:45 Dzień Dobry TVN (5850) - magazyn Polska 2026
11:30 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026, wyk. Renata Dancewicz
14:05 MasterChef (11) - show Polska 2026
16:00 Studio Pucharu Świata
16:30 Skoki narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Ruce: 1. seria
17:30 Studio Pucharu Świata
17:40 Skoki narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Ruce: 2. seria
18:35 Studio Pucharu Świata
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **Harry Potter i kamień filozoficzny (Harry Potter and the Sorcerer's Stone)** - film fantasy Wlk. Brytania/USA 2001 (200 min)
23:05 **Blade – wieczny łowca II (Blade II)** - horror USA/Niemcy 2002 (145 min)
01:30 **Smętarz dla zwierzaków. Początki (Pet Sematary: Bloodlines)** - horror USA/Kanada 2023 (100 min)

TV PULS

06:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (11,13,12/15)
09:00 Taki jest świat (47)
09:25 Boso przez świat (87)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XII (7,9,11,13,30,31, 32,33,34) - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski, Michał Chorosiński, Jerzy Górski. Klara rozstała się z przystojnym menedżerem Oliwierem. Teraz jest z przeciętnej urody hydraulikiem. Oliwier uważa, że związek Klary to jedynie fanaberia i postanawia ją odzyskać. Porywacze żądają od Anki wykonania pewnego zadania.
20:00 **John Rambo (Rambo)** - film sensacyjny Niemcy/USA/Tajlandia 2008, reż. Sylvester Stallone (110 min)
21:50 **Świat w ogniu (Angel Has Fallen)** - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019 (135 min)
00:05 **Wykonać wyrok** - film sensacyjny USA/Kanada 1990, reż. Deran Sarafian, James Wan (115 min)
02:00 **Dyżur III** (39)

TVN7

05:20 Szkoła (38/68)
06:15 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV - serial dok.
07:15 New Looney Tunes III
07:45 Footloose - komedio-dramat USA 2011, reż. Craig Brewer, wyk. Kenny Wormald
10:00 Unboxing – Wielkie otwarcie (5) - teleturniej
10:35 Ukryta prawda (13/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
11:35 Mówię Wam (15) - mag.
12:50 Ukryta prawda (14,15/48) - serial fab.-dok.
14:55 Szpital św. Anny IV (11,12) - serial obycz. Polska 26
17:00 Detektywi VII (5,6,7) - serial fabularno-dok. Polska 2026, wyk. Anna Potaczek
20:00 **Zabójcza broń II (Lethal Weapon 2)** - film sens. USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover (145 min)
22:25 **Władca Pierścieni. Pierścienie władzy II** (4/8) - serial przyg.
23:50 **Dzień próby (Training Day)** - film sens. USA 2001, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington (155 min)
02:25 **Zbliżenie. Mówię Wam podcast** (10)

MEZZO

10:00 Giuseppe Verdi: Ernani - opera Hiszpania 2023
12:05 Stan Getz: The Last Recording - koncert
13:50 Israel Fernández – Festiwal w Grenadzie
14:35 Robert Glasper Trio – Fondation Louis Vuitton, Paris
16:15 Mozart: VI koncert fortepianowy – Christian Zacharias - muzyka klasyczna
17:15 Joyce DiDonato, Il Pomo d'Oro, Maxim Emelyanychev: Eden
18:50 Orkiestra Opery Paryskiej, Gustavo Dudamel: Mahler - muzyka klasyczna
20:30 Wolfgang Amadeus Mozart: Don Giovanni - opera Włochy 2025
23:25 Orchestre National de Lille, Joshua Weilerstein: Pépin, Dutilleux, Franck

PULS 2

08:00 Pingwiny z Madagaskaru II (14/39)
08:40 Futrzaki ruszają na ratunek - film anim. Rosja 18
10:05 Dwanaście prac Asteriksa - film anim. F 1976
11:55 Wojciech Cejrowski. Boso – Karaiby (6, 7, 8)
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (2, 3)
15:45 Dwie siostry i pies - film fantasy Niemcy 2022
17:15 Roszpunka i powrót sokołów - film fantasy Niemcy/Czechy 2023
19:00 Przygody Gala Asterixa - film anim. Francja/Belgia 67
20:35 Wielkie kino - komedia USA 2007, reż. Jason Friedberg, Aaron Seltzer, wyk. Kal Penn
22:10 Rycerz króla Artura - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 95
01:00 Dzielnica strachu (9)

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (354) - mag. Polska 2026
09:30 A na obiad... (12) - mag. kulinarny Polska 2026
09:35 Galileo - program popularnonaukowy Polska 26
12:45 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica - dramat obycz. USA 1994, reż. Christopher Cain, wyk. Hilary Swank, Pat Morita, Michael Ironside
14:55 Policjantki i policjanci XXV (51-55) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 A na deser... (22) - mag. kulinarny Polska 2026
20:10 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (49-52) - serial krym. Polska 2026
00:20 Gwiazdy kabaretu (192, 191) - kabaret i satyra
02:20 STOP Drogówka (386)

METRO

07:50 Gorączka złota XIV (3/23) - serial dok. USA 2023
08:45 Klan z Alaski V (8,9,10/15) - serial dok. USA 20
11:55 Złomowisko PL VI
13:55 Makłowicz w drodze (5, 1) - mag. kulinarny
15:15 Farma Clarksona III (2/8) - cykl reportaży
16:15 Azja Express (12)
17:55 Kryminalni IV (13,1) - serial krym. Polska 2006
20:10 Król życia - komedia Polska 15, reż. Jerzy Zieliński, wyk. Robert Więckiewicz, Magdalena Popławska
22:15 Detektywi. Na zlecenie II - serial fabularno-dok.
23:00 Koszykówka: NBA: Orlando Magic – Washington Wizards
01:20 Kuba Wojewódzki (13)
02:25 Szkoła (62/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

SOBOTA 28.11

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XII (7,8/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex VII (4,5/8) - serial kryminalny
12:00 Vera VI (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2016
14:00 Beethoven. ** **Świąteczna przygoda (Beethoven's Christmas Adventure)** - komedia USA/Kanada 2011 (115 min)
15:55 Alfa (Alpha) - film *** przyg. USA/Chiny/Kanada 2018, reż. Albert Hughes (120 min)
17:55 Stawka większa niż życie (17) - serial wojenny Polska 1967
20:00 Szczęki (Jaws) - thriller ***** USA 1975, reż. Steven Spielberg, wyk. Roy Scheider, Robert Shaw, Richard Dreyfuss, Lorraine Gary (160 min)
22:40 November Man *** - thriller USA/Wlk. Brytania 2014, reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan (130 min)
00:50 Drogówka - film kryminalny **** Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa (160 min)

KINO POLSKA

07:50 Polska Kronika Filmowa: 43A/73 - program dok.
08:00 Końce i początki - film krótkometrażowy Polska 2024
08:25 Wagary - film krótkometrażowy Polska 2024
09:00 Sportowiec mimo woli - komedia Polska 1939, reż. Mieczysław Krawicz
10:35 Za duży na bajki - komedia Polska 2022, reż. Kristoffer Rus, wyk. Maciej Karaś
12:50 Szatan z 7–ej klasy - film przygodowy Polska 1960, reż. Maria Kaniewska
15:25 Kogel-mogel - komedia Polska 1988, reż. Roman Załuski, wyk. Grażyna Błęcka-Kolska, Ewa Kasprzyk
17:40 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Bronisław Pawlik
20:00 Oficer i szpieg - thriller Francja/Włochy 2019, reż. Roman Polański, wyk. Jean Dujardin, Louis Garrel, Melvil Poupaud, Grégory Gadebois
22:50 Ekstradycja II (1,2) - serial sens. Polska 1995, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Renata Dancewicz
01:20 Legiony - film wojenny Polska 2019, reż. Dariusz Gajewski, wyk. Bartosz Gelner, Wiktoria Wolańska

ALE KINO+

09:10 Bracia ze stali **** **(The Iron Claw)** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023 (160 min)
11:50 Sprawa nierozwiązana (1-4/10) - serial kryminalny Kanada 2021
14:20 Ocalona (Survivor) ** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2015, reż. James McTeigue, wyk. Milla Jovovich (120 min)
16:20 Terapia dla par *** **(Bajo terapia)** - komediodramat Hiszpania 2023, reż. Gerardo Herrero (110 min)
18:10 Grantchester XI (7,8)
20:10 Plan ucieczki *** **(Escape Plan)** - film sens. USA 2013, reż. Mikael Håfström, wyk. Sylvester Stallone, Jim Caviezel (135 min)
22:25 Morderstwo na 3. piętrze (Le crime du 3e étage) *** - komediodramat F 2026, reż. Rémi Bezançon, wyk. Gilles Lellouche (135 min)
00:40 Pokusa (The Paperboy) *** - thriller USA 2012, reż. Lee Daniels, wyk. Matthew McConaughey (135 min)

POLSAT FILM

10:20 Babe – świnka z klasą - komedia Australia/USA/Wlk. Brytania 1995
12:15 Moja dziewczyna II - komedia USA 1994
14:20 Hidalgo – Ocean ognia - film przyg. USA/Maroko 2004
16:55 Epoka lodowcowa - film animowany USA 2002
18:40 Więzień labiryntu - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2014
21:00 Najmro - komedia sensacyjna Polska 2021
23:00 Wszystkie stare noże - thriller USA/Kanada 2022
01:10 Ślad (3/48) - serial krym.

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu IX (5,6,7/24) - serial sensacyjny
10:55 Vera IX (2/4)
12:55 Quigley na antypodach - western USA/Australia 1990
15:35 BFG: Bardzo fajny gigant - film fantasy USA/Indie/Wlk. Brytania 2016
18:05 Flintstonowie: Niech żyje Rock Vegas - komedia USA 2000, reż. Brian Levant
20:00 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
22:35 American Beauty - dramat obycz. USA 1999
01:00 Hellboy - film fantasy USA 04, reż. Guillermo del Toro

TVP KULTURA

08:55 Szatan z siódmej klasy ** - film dla młodzieży Polska 2006, reż. Kazimierz Tarnas (115 min)
10:50 Pan wzywał, Milordzie? (3/5)
11:55 Wydarzenie aktualne
12:30 Nasze marzenia
14:15 Dzień z życia artysty
14:55 Niespotykanie spokojny człowiek *** - komedia Polska 75, reż. Stanisław Bareja (75 min)
16:10 Czterdziestolatek (2) - serial kom. Polska 1976
17:25 Tamte lata, tamte dni
18:05 Jutrzenka (Cela s'appelle l'aurore) *** - melodramat Francja/Włochy 1956 (115 min)
20:00 Happy–Go–Lucky, czyli co nas uszczęśliwia (Happy-Go-Lucky) **** - komediodramat Wlk. Brytania 2008, reż. Mike Leigh, wyk. Sally Hawkins (130 min)
22:10 Polskie Evergreeny. Ladies' Jazz Festival Gdynia 2024 - koncert
23:30 Wstęp do filmu (618)
23:40 Łowca androidów **** - film sens. USA/Wlk. Brytania 1982 (120 min)
01:40 Wydarzenie aktualne

WARNER TV

09:15 Rodzinne rewolucje - komedia romant. USA 2014
11:40 Raport Pelikana - thriller USA 1993
14:35 Superman II: wersja reżyserska Richarda Donnera - film s.f. Wlk. Bryt./USA 1980/2006, reż. Richard Donner
17:35 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
19:40 Święta w Connecticut - komedia USA 1992, reż. Arnold Schwarzenegger
21:40 Wywiad z wampirem - horror USA 1994
00:00 Hannibal III (1,2/13)

PARAMOUNT

09:05 Guru miłości - komedia Wlk. Brytania/Niemcy/USA 08
11:00 BFG: Bardzo fajny gigant - film fantasy USA/Indie/Wlk. Bryt. 16, reż. Steven Spielberg
13:30 Mali agenci - komedia sensacyjna USA 2001
15:30 Marzyciel - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2004
17:50 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
20:00 Zaginione miasto - komedia sensacyjna USA 22
22:25 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski
00:00 Na fali - film sensacyjny Japonia/USA 1991

HBO

08:55 Bezmiar - dramat *** obyczajowy Francja/Włochy 2022 (95 min)
10:30 Well Done! - komedia *** Francja/Luksemburg 2023, reż. Gilles Legardinier (110 min)
12:20 Duża ryba - film przygodowy **** USA 2003, reż. Tim Burton (125 min)
14:25 Ostatnia sesja w Paryżu *** - thriller Francja 25, reż. Rebecca Zlotowski (105 min)
16:10 Uncharted - film przyg. *** USA 2022, reż. Ruben Fleischer (115 min)
18:05 Jack pogromca olbrzymów *** - film fantasy USA 2013, reż. Bryan Singer (115 min)
20:00 Borg/McEnroe. *** **Między odwagą a szaleństwem** - film biograficzny Szwecja/Dania/Finlandia/Czechy 2017, reż. Janus Metz (105 min)
21:45 Wybryk - komedia sensacyjna USA 2025, reż. Luke Greenfield (90 min) **
23:15 Wcielenie - horror Wlk. Brytania 2024 (95 min) **
00:50 MaXXXine - horror *** USA/Wlk. Brytania/Nowa Zelandia 2024 (100 min)

CINEMAX

11:40 Ósma klasa - komediodramat USA 2018
13:15 Rocky IV - film sens. USA 1985, reż. S. Stallone
14:45 Jaśniejsza od gwiazd - melodramat Wlk. Brytania/Francja/Australia 2009
16:45 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
18:15 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012, wyk. Will Smith
20:00 Pamięć absolutna - film s.f. USA/Kanada 2012
21:55 Grawitacja - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2013
23:25 2012 - film katas. USA 09

ROMANCE TV

10:20 Rosamunde Pilcher: Miłość to najlepsza terapia - romans Niemcy 2023
12:15 Rosamunde Pilcher: Lato nad morzem - film obyczajowy Niemcy 1995
14:05 Statek marzeń
16:05 Twój idealny rok - komedia romant. Niemcy 24
18:00 Krawcowa z Madrytu (7,8/17) - serial obyczajowy
20:00 Weiss & Morales (4/4)
21:55 Wydział zabójstw Stambuł (4/21) - serial krym.
23:50 Rzeka życia: Ponowne spotkanie nad Dunajem - dramat obyczajowy Niemcy 2014

CANAL+ PREMIUM

09:00 Kawałek po kawałku *** - film anim. USA/Dania/Australia/Hongkong 2024 (95 min)
10:35 Łapu-Capu (285)
10:50 Niania w Nowym Jorku *** - komedia romantyczna USA 2007 (105 min)
12:35 Pod gwiaździstym niebem ** - komedia romantyczna USA 2025 (100 min)
14:15 Piękna łąka kwietna - film krótkom. Polska 2022 (30 min)
14:45 Ocaleni - thriller USA/Kanada 2008 (90 min) **
16:15 Saga „Zmierzch": Przed świtem, cz. 1 ** - film przygodowy USA 2011 (115 min)
18:10 Niemożliwe - film **** katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (110 min)
20:00 Pomoc domowa *** - thriller USA 2025, reż. Paul Feig, wyk. Sydney Sweeney (135 min)
22:15 Wrogowie publiczni *** - dramat krym. USA/Japonia 2009, reż. Michael Mann (135 min)
00:30 7 snajperów - film ** sens. Aus. 2026 (90 min)

TVN FABUŁA

07:45 Magda M. III (2,3,4)
10:45 Narodziny - dramat obyczajowy USA 2006
12:55 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2016
15:45 Lassie. Nowe przygody - film przyg. Niemcy 2023
17:45 Godzilla vs. Kong - film s.f. USA 21, reż. Adam Wingard
20:00 Teściowie - komedia Polska 2021
21:45 Mortal Kombat - film s.f. USA/Australia 2021
00:15 Na własną rękę - film sens. USA/Meksyk 2002

AMC

08:05 Robin Hood – faceci w rajtuzach - komedia USA/Francja 1993, reż. Mel Brooks
10:10 W 80 dni dookoła świata (1,3/3) - serial przygodowy
16:10 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA/Polska 2004
17:50 Porwanie - thriller USA 2011, reż. John Singleton
20:00 Strażnik czasu - film s.f. USA/Japonia 1994, reż. Peter Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Mia Sara
22:00 Krocząc wśród cieni - film sens. USA 2014
00:30 Porachunki - komedia kryminalna Wlk. Brytania 1999

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:05 Rekrut: Feds (18/22)
09:05 FBI: Most Wanted V (13/13) - serial kryminalny
10:05 Detektyw Monk (6,7,8,9,10/13) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (1-5/24)
20:00 Olimp w ogniu - film sensacyjny USA 2013
22:25 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Brytania/Bułgaria 2016, reż. B. Najafi
00:15 Sahara - film przyg. USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Hiszpania 2005

EPIC DRAMA

08:30 Panna Scarlet V (2,3,4/6) - serial krym.
12:00 Agenci NCIS XVIII (13,14,15/16) - serial krym.
14:45 Robin Hood
16:00 Panna Marple IV (1/4)
18:00 Agenci NCIS XVIII (16/16) - serial kryminalny
18:55 Rodzina Hardacre'ów II (5/6) - serial obyczajowy
19:55 Sprawy pana Booka II (3/6) - serial kryminalny
21:00 Dalgliesh II (3/6)
23:00 Królowa węży (5/8)
00:10 Robin Hood
01:20 Panna Scarlet i komisarz IV (6/6) - serial krym.

TVN STYLE

11:25 Kuchenne rewolucje (4)
12:25 Jestem z Polski XVIII (9,9/14) - serial dok.
14:25 Ostre cięcie (9, 6)
16:00 Nowa Szelągowska (1)
17:00 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (6/8) - serial dok.
18:00 Poukładani (7)
19:00 Kuchenne rewolucje (4, 5) - reality show Polska 18
21:05 Teraz one (9)
21:40 Top Model (13)
23:15 Love the Look (9) - program rozrywkowy Polska 2026
00:15 Seks bez tajemnic
01:15 Zagadki seksualności III

TVN TURBO

10:15 Naprawy nie do naprawy
11:00 Ciężarówką przez Malezję (3) - serial dok.
12:00 Po raz trzeci. Sprzedane! (5/6) - serial dok.
12:45 Kupione, zrobione, sprzedane (8/9) - serial dok.
13:45 Wojny samochodowe
15:45 Polski supersamochód
16:30 Z drugiej ręki (12)
17:15 Jeździć, obserwować VIII
18:00 Zawodowi handlarze (12)
18:45 Co tu się odjechało? (8)
19:15 Mobilni mechanicy (7, 8)
20:40 Zawodowi handlarze
22:10 Jeździć, obserwować V
23:40 The Grand Tour (4)

BBC FIRST

08:30 Co ludzie powiedzą?
10:30 Morderstwa w Midsomer
12:35 Ojciec Brown V
15:35 Shakespeare i Hathaway IV (7,8/10)
17:35 Z pamiętnika położnej
18:45 Śmierć z dala od palm IV (5/6) - serial kryminalny
19:55 Śmierć pod palmami IV (3/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie na Szetlandach II (1/6)
22:20 Milczący świadek XXVII (1,2/10) - serial kryminalny
00:40 Zaginiona (3/6)

FX

08:55 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (3,4/25)
10:45 Z Archiwum X VI (1-3/22)
13:30 CIA (8/12) - serial krym.
14:25 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012
16:35 Królestwo niebieskie - dramat hist. Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005
19:35 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
22:00 Rambo: Pierwsza krew - film sensacyjny USA 1982
00:00 Resident Evil: Zagłada - horror USA/Niemcy/Meksyk/Kan. 2007, reż. Russell Mulcahy

HGTV

08:15 Ekstremalnie wymagający kupujący (1/8) - serial dok.
09:10 Nowa Maja w ogrodzie
10:45 Uratuj swój ogród (35)
11:45 Uchwycić dom II (5,6/12)
12:45 Zgłoś remont (9)
13:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8)
14:40 Poukładani (6)
15:40 Polowanie na ogród VIII
17:20 House Hunters (7, 8, 2)
19:00 Weekendowa metamorfoza (1, 2, 3) - reality show
21:50 Mieszkanie na miarę
23:45 Wymarzona wiejska posiadłość (7, 8) - reality show

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu (8)
10:55 Najdroższe brytyjskie domy III - serial dok.
11:55 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (4/8) - serial dok.
13:05 Mistrzowie szycia (7, 8)
15:25 Zapraszam do stołu: wielka porcja (9) - reality show
17:25 Bake off: zawodowcy
19:30 Majorka: śródziemnomorskie smaki (7) - magazyn
20:00 10 lat mniej w 10 dni II
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood III - serial dok.
22:00 Seks i miłość dookoła świata – Christiane Amanpour
23:00 Ratunek dla skóry V

COMEDY CENTRAL

08:30 Teoria wielkiego podrywu IV (13-22/24) - serial kom.
12:50 Teoria wielkiego podrywu IV (23,24/24)
13:40 Przyjaciele X (17,1,2/18)
15:40 The Office PL V (1,2/12)
16:45 Krokodyl Dundee - komedia Australia 1986
18:50 Jaś Fasola (7,8/14)
20:00 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
22:15 The Office PL IV (6/12)
22:55 Comedy Club (6, 7)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:20 Ranczo VI (6/13)
11:15 Na dobre i na złe
12:15 Rodzinka.pl XIX (10,11)
13:35 Ojciec Mateusz (5,6/14)
15:30 Komisarz Alex XXVI (11)
16:30 Ranczo VI (7/13)
17:30 Zmiennicy (6) - serial komediowy Polska 1986
18:35 Stawka większa niż życie - serial wojenny
19:45 Ojciec Mateusz (7,8,9/14) - serial krym.
22:30 Ranczo VI (8,9/13) - serial kom. Polska 2012
00:15 Komisarz Alex XXVI (11)
01:10 Ojciec Mateusz 36 (2)

CANAL+ KUCHNIA

14:00 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (3, 4)
15:00 m jak mięso (5, 6)
16:00 Jamie: dania w 20 minut
17:05 Jamie Oliver (4)
18:05 Wyjątkowe smaki miast III (5/6) - serial dok.
19:05 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3)
19:20 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (4) - magazyn
19:50 Poza Bali (2) - serial dok.
20:50 Włoska uczta (25,26)
21:55 James Martin: hiszpańska przygoda II - serial dok.
22:45 m jak mięso (6) - mag.

CANAL+ DOMO

13:15 Cudotwórcy – pod presją
14:10 Wielkie projekty: transformacje (2) - reality show
15:20 Gardeners' World (2)
16:30 Tomasz Pągowski (7, 1)
17:30 Room service. Hotele od kuchni II (4) - serial dok.
18:00 Kuchenna demolka Marty Czerkies (3) - mag.
18:30 Daleko od miasta XVII
19:00 Dom w miesiąc (4, 4)
20:00 Generalna odbudowa
21:00 Wielkie projekty XXIV
22:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
23:05 Wielkie amerykańskie rancza (15) - serial dok.

PLANETE+

13:35 Krajobrazy świata (4/12)
14:45 W obronie rodziny
15:50 Bucket – historia pewnego lwiątka - film dok.
17:00 Premiera: Lamparty z Parku Yala na Sri Lance
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (4,5)
18:40 Polska z góry. Naj... w Polsce II (4) - serial dok.
19:40 Céline Dion. Tak rodzi się gwiazda - film dok.
20:50 Johnny Depp - film dok.
22:00 Premiera: Karl Lagerfeld. Objawienie (4/4)
23:05 Opowiedz nam Iggy

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Alaska w budowie VIII
09:00 Gorączka złota XVII (5)
11:00 Celnicy na straży Danii
12:00 Kroniki policyjne
13:00 Złomowisko PL VI
15:00 Celnicy na straży Niemiec
16:00 Przystanek Bieszczady
17:00 Wyzwanie: przetrwanie II - serial dok. Niemcy 2026
18:00 Człowiek kontra niedźwiedź (8/8) - serial dok.
19:00 Fani czterech kółek: w trasie III (2,3) - serial dok.
21:00 Najniebezpieczniejszy zawód świata XXII - serial dok.
22:00 Alaska w budowie VIII
23:00 Akta ekspedycji II (11/13)

TVP HISTORIA

11:50 Świat w filiżance herbaty (4) - serial dok.
12:55 Era przyrody (3/3)
14:00 Ex libris - magazyn
14:30 U Pana Boga za miedzą - komedia Polska 2009
16:35 Jeden dzień w Warszawie. ABBA w Polsce
17:30 Daleko od szosy (3)
18:55 Obłoki śmierci - film dok.
20:10 Zbrodnie sprzed lat
21:05 Zaklinacz deszczu - dramat obycz. USA 1997
23:25 Ferrari - film biograficzny Wlk. Brytania/Włochy/Arabia Saudyjska 2023

HISTORY

10:10 Wojny magazynowe XVII
13:00 Starożytni kosmici XIV
14:00 Tajemnice skute lodem V (6) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata (9/26) - serial dok.
15:50 Polskie UFO (2)
16:15 Największe tajemnice świata VII (4) - serial dok.
17:10 Putin: ojciec chrzestny Rosji (2/2) - serial dok.
18:10 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (2/2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVIII
21:00 Starożytni kosmici
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (6,8/11)

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Katastrofa w przestworzach XXV (1,6,2,9,10,6)
16:00 Premiera: Najniebezpieczniejsze drogi Europy: chaos VIII (3,4) - serial dok.
18:00 Najdziwniejsze przedmioty III (1/10) - serial dok.
19:00 Ukryte pod miastami
20:00 David Blaine (4/6)
21:00 Procesy czarownic: prawdziwe historie
22:00 Szlakiem przeklętych miejsc (2/5) - serial dok.
23:00 Miłość w sieci oszustów
00:20 Strzegąc granic IX

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII (19)
09:00 Epoka lodowcowa – mroźna planeta (1,2/3)
11:00 Niezwykłe pociągi
13:00 Rolnicy. Podlasie II
16:00 Najpiękniejsze domy na wsi (4) - serial dok.
17:00 Nowe tajemnice Trójkąta Bermudzkiego
18:00 Pompeje: Życie w rzymskim mieście (3/4)
19:00 Jak to wyjaśnić? III
20:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
22:00 Pogromcy mafii (7,8)
00:00 Najgorsze więzienia świata (6,10/12) - serial dok.

BBC EARTH

10:15 Attenborough i największy dinozaur świata - film dok.
11:25 Amerykańskie Południe
12:30 W okowach mrozu VI
15:35 Planeta Ziemia III III (8)
17:40 Dziki połów: nieznane wody (3) - serial dokumentalny
18:35 Pewnego razu w kosmosie (3/4) - serial dokumentalny
19:45 Układ Słoneczny (2/5)
20:55 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reevem (2/4)
22:10 W okowach mrozu II (1/8) - serial dok. USA 2014
23:10 Attenborough i największy dinozaur świata - film dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

08:10 Tajne bazy nazistów III (6/6) - serial dok. Kanada 2023
09:00 Naziści: korzenie zła - serial dok. Kanada 2025
11:50 Geografia wojny: II wojna światowa (2) - serial dok.
14:00 Norymberga: proces stulecia (1,2) - serial dok.
16:05 Wojny faraonów (3,4/4)
18:35 Kleopatra: tajemnicza władczyni - serial dok.
21:00 Geografia wojny: II wojna światowa (2)
23:15 Naziści, U-booty i bitwa o Atlantyk - serial dok.
00:30 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.

eprasa.pl e26bd0d53e

Od A do Z

BATMAN ★★★★
film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
22:15 | hbo
Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

CO SIĘ WYDARZYŁO W MADISON COUNTY ★★★★
melodramat, USA 1995, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Meryl Streep, Annie Corley
21:40 | warner tv
Clint Eastwood (także za kamerą) i Meryl Streep jako para dojrzałych kochanków w najbardziej wzruszającej opowieści o miłości z amerykańskiej prowincji. Ściska gardło i twardzielom.

DIABLO ★★
film sens., USA 20255, reż. Ernesto Díaz Espinoza, wyk. Marko Zaror, Scott Adkins, Alanna De La Rossa
20:00 | tv puls
Scott Adkins odcina kupony od zdobytej popularności: niedawny skazaniec porywa córkę wpływowego gangstera, czym naraża ją na knowania psychopaty, szukającego zemsty na jej ojcu. Rutyna jak się patrzy.

DZIEŃ ŚWIRA ★★★★
komediodramat, Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski
23:30 | kino polska
Grand Prix w Gdyni: Marek Kondrat (owacja!) jako uosobienie kompleksów polskiego inteligenta niepotrafiącego odnaleźć się na przełomie tysiącleci: celna, jakkolwiek gorzka wizja Marka Koterskiego.

HARRY POTTER I KOMNATA TAJEMNIC ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 2002, reż. Chris Columbus, wyk. Daniel Radcliffe, Rupert Grint, Emma Watson
21:35 | tvn
Ciąg dalszy perypetii bohatera cyklu J.K. Rowling: Harry Potter kontra siły Zła próbujące opanować szkołę magii Hogwarts.

Po polowaniu

20:00 | hbo
★★

FOT. AMAZON MGM STUDIOS

Julia Roberts jako wykładowczyni filozofii w Yale, której studentka skarży się, że dokonano na niej napaści seksualnej. Obwiniony jest znajomym i dawnym kochankiem filozofki: komu więc uwierzyć?

THRILLER
USA/WŁOCHY 2025, REŻ. LUCA GUADAGNINO, WYK. JULIA ROBERTS, AYO EDEBIRI, ANDREW GARFIELD

JACK REACHER: NIGDY NIE WRACAJ ★★
film krym., USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick, wyk. Tom Cruise, Cobie Smulders, Aldis Hodge
20:00 | tvn 7
Tom Cruise jeszcze raz jako bohater cyklu powieści Lee Childa: superdetektyw i były oficer żandarmerii na tropie rządowego spisku, mającego tuszować nielegalny handel bronią. Znowu nieznośne.

KINGSMAN: ZŁOTY KRĄG ★★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Matthew Vaughn, wyk. Taron Egerton, Colin Firth, Mark Strong
21:40 | cinemax
Wyszukanej zabawy z komiksem ciąg dalszy. Po ataku na londyńską siedzibę służb specjalnych agenci przenoszą się do USA, by wspólnie z bliźniaczą organizacją stawić czoło nieznanemu wrogowi.

MIASTO ZŁODZIEI ★★★
dramat krym., USA 2010, reż. Ben Affleck, wyk. Ben Affleck, Rebecca Hall, Jon Hamm
22:40 | tvn 7
Ben Affleck po obu stronach kamery: złodziej idealista, ścigany przez FBI za skoki na banki, zakochuje się w dyrektorce banku, którą kilka dni wcześniej przetrzymywał jako zakładniczkę.

NA NOŻE ★★★★
komedia kryminalna, USA 2019, reż. Rian Johnson, wyk. Daniel Craig, Chris Evans, Michael Shannon
20:45 | tvp 2
Kiedy nestor ekscentrycznego rodu zostaje znaleziony martwy po przyjęciu z okazji jego 85. urodzin, do akcji wkracza prywatny detektyw. Kto z licznego grona oryginałów jest odpowiedzialny za zbrodnię?

NIEPOKONANI ★★★
dramat obycz., USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell, Ed Harris
20:00 | kino polska
Z syberyjskiego gułagu do Indii: dzieje dramatycznej ucieczki więźniów w latach II wojny światowej. Ucieczka – z polskim udziałem – prawdziwa, relacja niezupełnie, ale i tak uwiodła Petera Weira.

PREZENT POD CHOINKĘ ★★
komedia, USA/Kanada 2012, reż. Brian Levant, wyk. Daniel Stern, Braeden Lemasters, Stacey Travis
20:00 | warner tv
Według sprawdzonego sfilmowanego parokrotnie schematu: jak przekonać dorastającego nastolatka, że samochód nie jest odpowiednim prezentem pod choinkę? Inspirujące.

SAMOTNIK ★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Jason Statham, Bodhi Rae Breathnach, Bill Nighy
21:25 | canal+ premium
Uciekający przed przeszłością agent specjalny zostaje zdemaskowany, więc musi stawić czoło swoim dawnym przełożonym, a jednocześnie bronić oddanej mu dziewczyny. Plus Jason Statham.

SPADKOBIERCY ★★★★
komediodramat, USA 2011, reż. Alexander Payne, wyk. George Clooney, Patricia Hastie, Shailene Woodley
22:55 | polsat
Alexander Payne (Oscar za scenariusz) prowadzi George'a Clooneya przez rajskie Hawaje, które przestają być rajem, kiedy okazuje się, że oddana - wydawałoby się - żona miała romans i planowała rozwód.

ZŁE MAMUŚKI 2: JAK PRZETRWAĆ ŚWIĘTA ★★
komedia, USA/Chiny 2017, reż. Jon Lucas, Scott Moore, wyk. Mila Kunis, Kristen Bell, Kathryn Hahn
20:00 | stopklatka
Ciąg dalszy praktycznego poradnika dla pań łączących pracę zawodową i macierzyństwo i pragnących na dodatek pozostać sobą. Jak sobie poradzić z wyzwaniami okołobożonarodzeniowymi?

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

TVP1

08:30 Polskie parki narodowe
09:00 U Pana Boga w ogródku
09:55 Ojciec Mateusz XXVI (6)
10:55 Komisarz Alex XXVI (12)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Taize – Dom serca (9)
13:10 Dzika Skandynawia
14:05 Opowieści o niedźwiedziu: Dieta (4) - cykl reportaży
14:25 Rolnik szuka żony. Odwiedziny (11) - serial dok.
14:45 Alternatywy 4 (4/9)
16:00 Zaraz wracam (47,48)
17:00 Teleexpress, pogoda
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (51) - talk-show
18:25 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (16)
18:40 Jaka to melodia? (6008)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 **Rolnik szuka żony** (12) - reality show Polska 26
21:25 **Rolnik szuka żony. Odwiedziny** (12)
21:50 **Miłość w Nowym Jorku (Autumn in New York)** (***) - dramat miłosny USA 2000, reż. Joan Chen (115 min)
23:45 **Red II** (***) - komedia kryminalna USA/Francja/Kanada 2013 (120 min)
01:45 **Ostatnia walka Apacza (Apache)** (**) - western USA 54, reż. Robert Aldrich (90 min)

TVP2

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7752) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7752) - mag. Polska 2026
10:30 Domowe patenty (21)
10:35 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:10 The Voice of Poland (17)
14:00 Familiada (3102)
14:35 Koło fortuny (2148) - teleturniej Polska 2026
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (5) - show
16:10 Europa da się lubić – nowe pokolenie (12)
17:15 Tak to leciało! (96) - teleturniej Polska 2026
18:15 Omnibus – szybcy i mądrzy (63) - teleturniej
19:10 Kocham Cię, Polsko! (12) - quiz Polska 2026

20:45 **Na noże (Knives Out)** (****) - komedia kryminalna USA 2019, reż. Rian Johnson, wyk. Daniel Craig, Chris Evans, Ana de Armas (135 min)
23:00 **Kwiatki polskie duże** (20) - mag. Polska 2026
00:00 **Dzień z życia artysty** (18) - mag. kulturalny
00:40 **Matylda** (7) - serial kostiumowy Polska 2024, wyk. Maria Kowalska
01:35 **Syn** (3,4/10) - western USA 2017, wyk. Pierce Brosnan, Jacob Lofland

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3191)
08:00 Halo tu Polsat (3396)
10:45 Ewa gotuje (588) - mag. kulinarny Polska 2026
11:25 Rybki z ferajny - film animowany USA/Francja/Korea Północna 2004
13:05 Jak wytresować smoka 3 (How to Train Your Dragon: The Hidden World) - film animowany USA/Japonia 2019, reż. Dean DeBlois (140 min)
15:25 LEGO Masters. W drodze (3) - program rozrywkowy
16:30 Awantura o kasę (310)
17:40 Hitster. Muzyczna gra przebojów (17) - program muzyczny Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Być gwiazdą (13) - cykl reportaży Polska 2026

19:55 **Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami** (195) - program rozrywkowy Polska 26
22:55 **Spadkobiercy (The Descendants)** (****) - komediodramat USA 2011, reż. Alexander Payne, wyk. George Clooney (160 min)
01:35 **Ted** - komedia (****) USA 2012, reż. Seth MacFarlane, wyk. Mark Wahlberg, Mila Kunis, Seth MacFarlane, Joel McHale (135 min)

TVN

06:10 Kuchenne rewolucje: Żnin, bar „Chicken Go" 28 (7)
07:10 Magda gotuje Internet (4) - talk-show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5851)
11:30 Unboxing – Wielkie otwarcie (6) - teleturniej
12:05 Co za tydzień (1270)
12:50 Kuchenne rewolucje: Żerczyce – Kukuryykuu 33 (13) - reality show Polska 2026
14:00 Studio Pucharu Świata
14:20 Skoki narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Ruce
16:20 Studio Pucharu Świata
16:45 Asterix podbija Amerykę - film anim. Niemcy/Francja/Hiszpania/USA/Wlk. Brytania/Kanada/Dania/Japonia 1994 (105 min)
18:30 Niezwykłe Stany Prokopa VI (1/8) - serial dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda

19:45 **MasterChef** (12) - show Polska 2026
21:35 **Harry Potter i komnata tajemnic (Harry Potter and the Chamber of Secrets)** (***) - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2002, reż. Chris Columbus (210 min)
01:05 **Robin Hood: Początek (Robin Hood: Origins)** (**) - film przyg. USA 2018, reż. Otto Bathurst, wyk. Taron Egerton, Jamie Foxx, Eve Hewson (145 min)

TV PULS

06:00 Taki jest świat (47)
06:35 Kobra – oddział specjalny XVIII (8/15) - serial sens.
07:35 Don Matteo XIII (17)
09:40 Rodzinny interes (45,46) - serial obyczajowy
11:35 Szklanką po łapkach - komedia USA 1996
13:25 Need For Speed (Need for Speed) - film sens. USA/Indie 2014, reż. Scott Waugh, wyk. Aaron Paul (150 min)
15:55 Blondynka w koszarach (Major Movie Star) - komedia USA 2008 (120 min)
17:55 Niemożliwe (The Impossible) - film katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012, reż. J.A. Bayona (125 min)
20:00 **Diablo** - film sens. (**) USA 2025, reż. Ernesto Díaz Espinoza, wyk. Marko Zaror, Scott Adkins, Alanna De La Rossa (120 min)
22:00 **Terminator II – Dzień sądu (Terminator 2: Judgment Day)** (***) - film s.f. USA 1991, reż. James Cameron (175 min)
00:55 **Syberia (Siberia)** (**) - film krym. Niemcy 2018, reż. Matthew Ross, wyk. Keanu Reeves, Ana Ularu (125 min)

TVN7

05:55 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie IV - serial dok.
06:50 New Looney Tunes III (10,11/52) - serial anim.
07:20 Gremliny II - film s.f. USA 1990, reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates
09:25 Top Model (13) - reality show Polska 2026
11:05 Ukryta prawda (16-19/48) - serial fabularno-dokumentalny Polska 2024
15:10 Szpital św. Anny IV (13,14) - serial obyczajowy
17:10 Detektywi VII (8)
18:10 Akademia Policyjna IV – Patrol obywatelski (Police Academy 4: Citizens on Patrol) - komedia USA 1987 (110 min)
20:00 **Jack Reacher: Nigdy nie wracaj (Jack Reacher : Never Go Back)** (**) - film krym. USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick (160 min)
22:40 **Miasto złodziei (The Town)** (***) - dramat krym. USA 2010, reż. Ben Affleck, wyk. Ben Affleck (145 min)
01:05 **Dziewczyna moich koszmarów (The Heartbreak Kid)** (**) - komedia romant. USA/Meksyk 2007 (145 min)

MEZZO

12:10 Brahms: Sonaty wiolonczelowe – Miklós Perényi, Zoltán Kocsis - muzyka klas.
13:00 Intermezzo
13:30 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
15:00 Young Euro Classic 2025: Joven Orquesta Nacional de España
16:50 Mozart: VIII koncert fortepianowy – Christian Zacharias - muzyka klasyczna
17:45 Giuseppe Verdi: Otello - opera Hiszpania 2025
20:30 Lisa Batiashvili, Budapest Festival Orchestra, Iván Fischer - muzyka klas.
22:00 Budapest Festival Orchestra, Iván Fischer, Nicolas Namoradze: Brahms
23:50 Koncert Sylwestrowy Staatskapelle Dresden

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno III (18,19/26) - serial dok.
08:55 Wojciech Cejrowski. Boso: Meksyk/Paragwaj (1, 2, 3)
10:35 Hibernatus - komedia Francja/Włochy 1969
12:20 Gamoń - komedia Hiszpania/Francja/Włochy 1964, reż. Gérard Oury
14:40 Kapryśny książę - film fantasy Czechy 2022
16:40 Zaczarowany nos - film fantasy Niemcy/Czechy 2021
18:45 Duch w butelce - film fantasy Niemcy 2021
20:00 Akt odwagi - film sensacyjny USA 2011, reż. Mike McCoy, Scott Waugh
22:05 Wojna Harta - dramat wojenny USA 02, reż. Gregory Hoblit, wyk. Bruce Willis
00:30 Dzielnica strachu IV (19,20) - serial kryminalny

TV4

08:00 Największy pies świata
09:00 A na deser... (22)
09:15 Galileo
11:15 Mini Galileo
11:55 Powrót do przyszłości II - film przyg. USA 1989, reż. Robert Zemeckis, wyk. Michael J. Fox, Christopher Lloyd
14:20 Godzilla - film sens. USA/Japonia 1998, reż. Roland Emmerich, wyk. Matthew Broderick, Jean Reno
17:05 Lot 93 z Newark - film sensacyjny Kanada/USA 2006, reż. Peter Markle, wyk. Brennan Elliott, Kendall Cross
19:00 Uroczysko V (27,28)
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (49-52) - serial kryminalny Polska 2026
00:00 STOP Drogówka (387)
01:00 Hitler: mroczny urok dyktatora (3,4/4) - serial dok.

METRO

07:40 Klan z Alaski V (11,12/15) - serial dok.
09:45 Ekspres polarny - film anim. USA/Australia 2004
11:50 Narodziny - dramat obycz. USA 2006, reż. Catherine Hardwicke, wyk. Keisha Castle-Hughes
14:00 Makłowicz w drodze (2)
14:35 39 i pół II (8,9) - serial komediowy Polska 2009
16:45 Kryminalni VI (2,3,1/10) - serial krym. Polska 2007
20:00 Wallander (13/13) - serial kryminalny Szwecja/Niemcy/Dania/Norwegia/Finlandia 2006
22:05 Chyłka – Inwigilacja IV (5,6/6) - serial krym. Polska 21
23:55 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (5/12)
00:55 Szpital (34/68)
01:55 Szkoła (63/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

NIEDZIELA 29.11

STOPKLATKA

08:00 Komisarz Rex XII (10,11/12) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex VII (6,7,8/8) - serial krym.
13:00 Komisarz Montalbano
15:35 Ucieczka z Pretorii
*** **(Escape From Pretoria)** - thriller Australia/RPA/Wlk. Brytania/USA/Niemcy 2020 (125 min)
17:40 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny
20:00 Złe mamuśki 2: Jak
** **przetrwać święta (A Bad Moms Christmas)** - komedia USA/Chiny 2017, reż. Jon Lucas, Scott Moore, wyk. Mila Kunis, Kristen Bell, Kathryn Hahn (125 min)
22:05 Na układy nie ma rady
* - komedia Polska 2017, reż. Christoph Rurka, wyk. Grzegorz Małecki (110 min)
23:55 Komedia małżeńska
*** - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk (130 min)
02:05 Prywatne śledztwo
** - film sensacyjny Polska 1986, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Roman Wilhelmi (145 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa: 12B/73 - program dok.
08:00 Milion za Laurę - komedia Polska 1971, reż. Hieronim Przybył, wyk. Bogdan Baer
10:00 Dziewczyna szuka miłości - film obycz. Polska 1938, reż. Romuald Gantkowski
11:40 Poszukiwany, poszukiwana - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja
13:35 Rozmowy kontrolowane - komedia Polska 1991, reż. Sylwester Chęciński, wyk. Stanisław Tym, Jerzy Turek
15:40 Tam i z powrotem - film sensacyjny Polska 2001, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Janusz Gajos, Jan Frycz
17:50 Orzeł. Ostatni patrol - dramat historyczny Polska 2022, reż. Jacek Bławut, wyk. Tomasz Ziętek, Adam Woronowicz, Antoni Pawlicki
20:00 Niepokonani - dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell
22:50 Tama - film krótkometrażowy Polska 2024
23:30 Dzień świra - komediodramat Polska 2002, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Janina Traczykówna, Andrzej Grabowski

ALE KINO+

08:25 Grantchester XI (8)
09:30 Storm - dramat obycz.
*** Norwegia 2022, reż. Erika Calmeyer, wyk. Tamina Ali (110 min)
11:20 Sprawa nierozwiązana (7) - serial krym.
13:50 Pies przed sądem
*** **(Le procès du chien)** - komedia Szwajcaria/Francja 2024, reż. Laetitia Dosch (100 min)
15:30 Pęknięte lustro
*** **(The Mirror Crack'd)** - komedia krym. Wlk. Brytania 1980, reż. Guy Hamilton, wyk. Angela Lansbury, Elizabeth Taylor (130 min)
17:40 PS Kocham Cię (P.S.
*** **I Love You)** - melodramat USA 2007, reż. Richard LaGravenese, wyk. Hilary Swank, Gerard Butler (150 min)
20:10 Crá. Torfowiska (1-6/6) - serial krym. Wlk. Brytania/Irlandia 2024, wyk. Dónall Ó Héalai, Hannah Mae Brady, Alex Murphy
02:15 Król (5/8) - serial krym. Polska 2020, wyk. Michał Żurawski, Arkadiusz Jakubik, Borys Szyc

POLSAT FILM

10:55 Kung Fu Panda: Święta, święta i Po - film anim. USA 10
11:30 Pada Shrek - film animowany USA 2007
12:00 Epoka lodowcowa - film animowany USA 2002
13:40 Ace Ventura: Zew natury - komedia USA 1995
15:40 Kowboje i obcy - western USA/Indie 2011
18:00 Robin Hood, książę złodziei - film przyg. USA 1991
21:00 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995
23:30 Futro z misia - komedia Polska 2019

FILMBOX+ ONE

08:00 Strażnik Teksasu IX (10,11,12/24) - serial sens.
10:55 Vera IX (3/4)
12:55 Seksmisja - komedia Polska 1984
15:35 Bridget Jones III - komedia Wlk. Brytania/Francja/USA 2016, reż. Sharon Maguire
18:05 Jumper - film s.f. USA/Kanada 2008, reż. Doug Liman
20:00 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves
23:35 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
02:05 Ucieczka z Alcatraz - film sensacyjny USA 1979

TVP KULTURA

08:00 Nabożeństwo luterańskie w Warszawie
09:00 Cykl adwentowy: Nadzieja (1)
09:15 Wspólny dom (43)
09:55 Pamiętniki Sherlocka Holmesa (6/6)
11:00 Pan wzywał, Milordzie? (4/5)
12:05 Dziób w dziób - spektakl teatralny Polska 19
13:05 Cyd - film przyg. USA/
*** Włochy 61, reż. Anthony Mann, wyk. Charlton Heston (185 min)
16:10 Czterdziestolatek (3)
17:15 Studio Kultura (714)
18:10 Violetta – taka jestem – Koncert Violetty Villas - koncert
19:15 Violetta Villas śpiewa dla zakochanych - reportaż Polska 1993
20:00 Lucie Aubrac - dramat
*** wojenny Francja 1997, reż. Claude Berri, wyk. Carole Bouquet, Daniel Auteuil (130 min)
22:10 Porozmawiajmy szczerze (33)
22:50 Niebezpieczne życie Paula Gauguina - film dok. Wlk. Brytania 2019
00:00 Bestie wokół nas - film anim. Polska 21 (10 min)

WARNER TV

10:35 Niezwykłe Święta Dolly Parton - film obycz. USA 2016
12:25 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
14:25 Raport Pelikana - thriller USA 1993, reż. Alan J. Pakula
17:20 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Brytania/Kanada 80
20:00 Prezent pod choinkę - komedia USA/Kan. 12, reż. Brian Levant, wyk. Daniel Stern
21:40 Co się wydarzyło w Madison County - melodramat USA 1995
00:20 Tecumseh – ostatni wojownik - western USA 1995

PARAMOUNT

07:40 Pingwiny z Madagaskaru (8/26)
08:00 Mali agenci - komedia sensacyjna USA 2001
09:55 Marzyciel - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2004
12:05 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
14:25 Zaginione miasto - komedia sens. USA 2022
16:50 Wielki Gatsby - dramat USA 2013, reż. Jack Clayton
20:00 Dungeons & Dragons: Złodziejski honor - film fantasy USA 2023, wyk. Chris Pine
23:00 Ciche miejsce 2 - horror USA 2020, reż. John Krasinski

HBO

08:45 PS Kocham Cię
*** - melodramat USA 2007, reż. Richard LaGravenese (125 min)
10:50 Eleanor Wspaniała
*** - dramat obycz. USA 2025, reż. Scarlett Johansson (100 min)
12:30 Fantastyczny Pan
*** **Lis** - film anim. Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Wes Anderson (85 min)
13:55 Żywiciel rodziny
** - komedia USA 2026, reż. Eric Appel (100 min)
15:35 La Grazia - dramat
**** obycz. Włochy 2025, reż. Paolo Sorrentino, wyk. Toni Servillo (130 min)
17:45 Bohemian Rhapsody
*** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2018, reż. Bryan Singer (135 min)
20:00 Po polowaniu - thriller
** USA/Włochy 2025, reż. Luca Guadagnino, wyk. Julia Roberts (135 min)
22:15 Batman - film sens. USA
**** 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz (170 min)
01:05 Dotyk - dramat obycz.
**** Islandia/Wlk. Brytania 2024, reż. Baltasar Kormákur (115 min)

CINEMAX

11:30 Nade mną niebo, w dolinie ja - dramat obycz. Słowacja/Czechy 2024
13:05 Znajomy dotyk - dramat obyczajowy USA 2024
14:35 Nic do oclenia - komedia Francja/Belgia 2010
16:20 Porwanie Arabelli - dramat obycz. Włochy 2025
18:10 Barry Seal: Król przemytu - film sens. USA 2017
20:00 Rocky V - dramat obyczajowy USA 1990
21:40 Kingsman: Złoty krąg - film sens. Wlk. Bryt./USA 17
00:00 Prawo ulicy II (5,6/12)

ROMANCE TV

08:05 Śledztwo prowadzi Watzmann (5-8/8)
12:15 Lato na Lazurowym Wybrzeżu - dramat obyczajowy Niemcy 2024
14:05 Weiss & Morales (3/4)
16:00 Lilly Schönauer: A potem była miłość - film obycz. Niemcy/Austria 2008
17:55 Zwierzyniec doktor Mertens (5,6/13) - serial obycz.
20:00 Romans w powietrzu - film obyczajowy USA 2020
21:55 Świąteczny azyl - komedia romant. Kanada 22
23:45 Käthe i ja (3/10) - serial obyczajowy Niemcy 2020

CANAL+ PREMIUM

09:00 Zmiennokształtni 2
** - film fantasy Niemcy 2026 (100 min)
10:40 To był zwykły przypa-
***** **dek** - thriller Francja/Luksemburg/Iran/USA 2025 (105 min)
12:25 Listy do Julii - komedia
*** romantyczna USA 2010, reż. Gary Winick (105 min)
14:10 The Office PL VI (7,8/12) - serial kom.
15:10 Kopnięci w czasie
** - komedia Francja/Belgia 2025, reż. Vinciane Millereau (105 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Legia Warszawa – Wieczysta Kraków (na żywo)
19:35 Liga+ Extra (na żywo)
21:25 Samotnik - film sens.
** USA/Wlk. Brytania 2026, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Jason Statham, Bodhi Rae Breathnach, Bill Nighy (105 min)
23:10 Przyjmij / Odrzuć
** - thriller USA/Irlandia 2025, reż. Christopher Landon (95 min)
00:45 Protector - film sens.
** USA 2025, reż. Adrian Grunberg (95 min)

TVN FABUŁA

08:15 Magda M. III (6,7)
10:20 Bella i Sebastian III - film przyg. Francja 2017
12:05 Stowarzyszenie Wędrujących Dżinsów - komedia USA 2005, reż. Ken Kwapis
14:40 Złoto dla zuchwałych - film woj. USA/Jugosławia 70
17:45 Godzilla i Kong: Nowe imperium - film s.f. USA 2024
20:00 Teściowie II - komedia Polska 2023
22:00 Jak przeżyć święta - komedia romant. USA 2004
00:15 Wojna światów - film s.f. USA 05, reż. Steven Spielberg

AMC

10:10 Błękitna laguna: Przebudzenie - film przyg. USA 2012, wyk. Indiana Evans
12:10 Kobiety - komediodramat USA 08, reż. Diane English
14:40 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
17:30 Piękne istoty - film fantasy USA 2013
20:00 Underworld - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Węgry 2003, reż. Len Wiseman
22:30 Wrota do piekieł - horror USA 2009, reż. Sam Raimi, wyk. Alison Lohman
00:30 Wściekłe psy - dramat kryminalny USA 1992

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:10 Agenci NCIS XX (10/22)
09:10 Walker: Strażnik Teksasu III (14/18)
10:05 Detektyw Monk (11,12,13,1,2/13) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VII (6-10/24)
20:00 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułgaria 2016, reż. Babak Najafi
22:00 Świat w ogniu - thriller USA/Wlk. Brytania/Portugalia/Kanada/Bułgaria 2019
00:15 Adrenalina - film sens. USA 2006, wyk. Jason Statham

EPIC DRAMA

08:55 Poirot III (5,6,7,8/11)
13:20 Sprawy pana Booka II (3/6) - serial kryminalny
14:35 Panna Marple IV (2/4)
16:35 Poirot XI (1/4)
18:35 Robin Hood - serial przyg. USA/Serbia 2025
20:00 Rodzina Hardacre'ów II (6/6) - serial obyczajowy
21:00 Świadek oskarżenia (1) - miniserial Wlk. Bryt./USA 16
22:00 Marlow: klub zbrodni (1/4) - serial kryminalny
23:00 Rodzina Hardacre'ów II (6/6) - serial obyczajowy
00:00 Detektyw Murdoch XII (15,16/18) - serial kryminalny

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (10)
12:30 Jestem z Polski XVIII (10,33,1,2/14) - serial dok.
16:40 Bitwa o gości (7)
17:45 Nowa Szelągowska (2) - reality show Polska 2026
18:45 Kuchenne rewolucje (12, 13) - reality show Polska 18
20:45 Ostre cięcie (10) - reality show Polska 2026
21:50 Szalone Tokio - film dok.
23:05 Jestem z Polski IV (1/3) - serial dok. Polska 2020
00:10 Niezwykłe Stany Prokopa V (3/8) - serial dok.
01:10 Zagadki seksualności III

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe
11:45 Z drugiej ręki (13)
12:30 Jeździć, obserwować VIII
13:15 Naprawy nie do naprawy
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Po raz trzeci. Sprzedane! (6/6) - serial dok.
16:15 Kupione, zrobione, sprzedane (9/9) - serial dok.
17:15 Ciężarówką przez Malezję (4/9) - serial dok.
18:15 Raport końcowy (846)
18:40 Mobilni mechanicy (1)
19:25 Wojny samochodowe
21:25 Zawodowi handlarze (1)
22:10 Kupione, zrobione, sprzedane (9/9) - serial dok.

BBC FIRST

08:25 Śmierć z dala od palm IV (5/6) - serial kryminalny
09:35 Sanditon (8,1/8)
11:40 Co ludzie powiedzą? II (3,1,2/11) - serial komediowy
13:35 Morderstwa w Midsomer
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Ulica nadziei (5/10)
19:55 Śmierć pod palmami IV (4/8) - serial kryminalny
21:00 Śledztwa siostry Bonifacji IV (5/9) - serial krym.
22:00 Dobijasz mnie (4,5,6) - serial krym. USA/Kanada 26
01:00 Happy Valley III (2/6)

FX

08:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (20,21/24)
09:50 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (5,6,7/25)
12:35 Z Archiwum X VI (4,5/22)
14:25 Królestwo niebieskie - dramat hist. Wlk. Brytania/Niemcy/Hiszpania/Maroko/USA/Włochy/Francja 2005
17:25 Faceci w czerni III - film s.f. USA 2012
19:35 xXx - film sens. USA 02
22:00 Rambo II - film sensacyjny USA/Meksyk 1985
00:00 Tulsa King II (6/10)
00:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XV (17/18)

HGTV

08:05 Uratuj swój ogród (35)
09:05 Nowa Maja w ogrodzie
11:05 Polowanie na ogród V
12:40 Uchwycić dom II (5,6/12)
13:40 Letnia chata na lata XI
15:45 Zgłoś remont (9)
16:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8) - serial dok.
17:40 Weekendowa metamorfoza (3, 4) - reality show
19:40 House Hunters (3, 4, 5)
21:20 Dorota inspiruje (8)
22:20 Poukładani (6)
23:20 Podzieleni projektami (9,2/9) - serial dok. USA 2024
01:20 Nowa Maja w ogrodzie

BBC LIFESTYLE

13:05 Rezydencje na Mauritiusie (6) - serial dok.
14:10 Majorka (8, 9) - mag.
15:10 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (2)
15:45 W świecie luksusu
16:50 Kurorty sławnych i bogatych (6/6) - serial dok.
17:50 Klasa pierwsza czy ekonomiczna? - film dok.
18:50 Niezwykłe hotele bez tajemnic VI (5/8) - serial dok.
20:00 Hilton przy Park Lane (3)
21:00 Najdroższa szamanka świata - serial dokumentalny
22:15 Tajlandia: mroczne oblicze raju - serial dokumentalny

COMEDY CENTRAL

08:30 Teoria wielkiego podrywu V (1-10/24) - serial kom.
12:45 Teoria wielkiego podrywu V (11,12/24) - serial kom.
13:30 Przyjaciele (7-12/24) - serial kom. USA 1994
16:35 Krokodyl Dundee II - komedia Australia/USA 1988
18:50 Jaś Fasola (8,10/14)
20:00 Ilu miałaś facetów? - komedia romantyczna USA 2011, reż. Mark Mylod
22:10 The Office PL V (1,2/12)
23:25 Comedy Club (8, 9)
00:30 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:30 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
09:10 Stawka większa niż życie (12/18) - serial wojenny
11:25 07 zgłoś się (2,3)
13:35 Ojciec Mateusz (8,9/14)
15:25 Komisarz Alex XXVI (12)
16:30 Ranczo VI (10/13)
17:30 07 zgłoś się (4,1) - serial kryminalny Polska 1976
19:45 Ojciec Mateusz 36 (3,10,11) - serial krym. Polska 2026, wyk. Artur Żmijewski
22:30 Ranczo VI (11,12/13)
00:20 Rodzinka.pl XIX (11,12)
01:30 Korona królów. Jagiellonowie (50) - serial obycz.

CANAL+ KUCHNIA

13:30 Hongkong od kuchni z Jeremym Pangiem (3)
14:30 Proste smaki (6)
14:55 Dzień dobry, obiad (1)
15:20 Bosacka rusza w Polskę
15:50 m jak mięso (1)
16:25 Włoska uczta (25,26)
17:35 Gotuj taniej z Jamiem (1)
18:30 Jamie Oliver (2)
18:55 Pyszne dania w 10 minut z Julią Oleś (3, 4) - mag.
19:25 Gotuj sprytnie ze Strzelczykiem (3, 4) - mag.
20:15 m jak mięso (5, 6) - mag.
21:15 Anthony Bourdain XI
23:45 Świat szefów kuchni

CANAL+ DOMO

09:25 Twój kawałek ogrodu
10:25 Pokochaj swój ogród (1)
11:20 Room service. Hotele od kuchni II (3,4) - serial dok.
12:20 Ucieczka na wieś XXV
14:15 Wielkie projekty XXIV
15:15 Kuchenna demolka Marty Czerkies (2, 3) - mag.
16:15 W mieście czy na wsi
17:15 Adres: rezydencje marzeń (2) - reality show
18:10 Tomasz Pągowski (1)
18:35 Daleko od miasta XVII
19:05 Ucieczka na wieś XXIII
21:00 Kupiliśmy sobie zamek
22:00 Cudotwórcy: zakochaj się w swoim domu na nowo (5)

PLANETE+

13:05 Polska z góry. Nad wodą III (2) - serial dok.
13:35 Krajobrazy świata (5/12)
14:40 Łaty i pręgi
15:45 Lamparty z Parku Yala na Sri Lance - film dok.
16:50 Ratując gepardy
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (6,7)
18:40 Polska z góry. Naj... w Polsce II (6,7) - serial dok.
19:45 Karl Lagerfeld. Objawienie (4/4) - serial dok.
20:45 Prost (5,6/6) - serial dok.
22:00 Clint Eastwood
23:10 Ctrl+Seks+Śmierć (3/3)

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Sekrety Houdiniego
09:00 Złomowisko PL VI
11:00 Lotnisko (3/8)
12:00 Przystanek Bieszczady
13:00 Wyzwanie: przetrwanie
14:00 Gorączka złota XVII (5)
15:00 Alaska w budowie VIII
16:00 Budowa na końcu świata
17:00 Celnicy na straży Niemiec
18:00 Celnicy na straży Danii
19:00 Kroniki policyjne:
20:00 Gorączka złota XVI (5)
22:00 Alaska w budowie VIII
23:00 Kroniki policyjne: Szwecja II - serial dok.
00:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (5/6) - serial dok. USA 26

TVP HISTORIA

10:55 Wszystkie kolory świata
11:55 Saga prastarej puszczy
13:00 Dziewicze zakątki Ziemi
14:00 Flesz historii (789)
14:30 Ranczo Wilkowyje - komedia Polska 2007
16:05 Tajemnice kultowych seriali (3) - mag. filmowy
16:50 Starożytne mocarstwa
17:45 Daleko od szosy (4)
19:10 Kennedy, Sinatra i mafia
20:15 W kręgu Hitlera
21:15 Polskie 100 lat (7)
21:45 Król (3/8) - serial krym.
22:55 Zaklinacz deszczu - dramat obycz. USA 1997

HISTORY

12:00 Absurdy przeszłości II
13:00 Niewyjaśnione tajemnice świata IV (10/11)
14:00 Polskie UFO (2)
14:25 Putin: ojciec chrzestny Rosji (2/2) - serial dok.
15:20 Starożytni kosmici XIV
16:10 Sekrety widziane z góry III (5/10) - serial dok.
17:10 II wojna światowa: planeta w ogniu (4) - serial dok.
18:10 II wojna światowa: walka o Europę (1/8) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Za kulisami zimnej wojny
22:00 Absurdy przeszłości II (2)
23:00 Starożytni kosmici XVIII

NATIONAL GEOGRAPHIC

11:00 Kosmiczne horyzonty
12:00 Ikony lotnictwa (7/10)
13:00 Superfabryki (6/8)
14:00 Górnicy z Chile: wyścig z czasem (3/3) - serial dok.
15:00 Premiera: Egipt: miejsce pełne tajemnic VII (2)
16:00 Megażywioły (3/8)
17:00 Hitler i jego świta (2)
18:00 Odkopać historię
20:00 Potwory: prawda i mity
21:00 Premiera: Megażywioły
22:00 Ostatni lot: anatomia katastrofy II (5) - serial dok.
23:00 Operacja transport III

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie VIII
09:00 Z klimatem i z pasją
10:00 Świat z góry. Izrael
11:00 Świat z góry. Jedwabny Szlak - serial dokumentalny
12:00 Wojny magazynowe X
14:00 Gwiazdy lombardu XXV
15:00 Poszukiwacze złota w Australii IX (3,4/20)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Podglądacze przyrody
22:00 Trumpowie. Pozłacana dynastia - film dokumentalny
23:00 Poza kontrolą
00:00 Kataklizmy, które wstrząsnęły światem (8/8)
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (44)

BBC EARTH

08:40 W okowach mrozu VIII
09:40 Dzikie zakątki Ziemi z Simonem Reevem (2/4)
11:00 Attenborough i morski smok - film dok. Wlk. Bryt. 18
12:10 W okowach mrozu VII
13:15 Dziki połów: nieznane wody (4) - serial dok.
14:20 Dzika Wielka Brytania
16:35 Życie na pustkowiu VI
18:40 Szlakiem wulkanów
19:45 Zielona planeta (4/5)
20:55 Attenborough i morski smok - film dok. Wlk. Bryt. 18
22:05 W okowach mrozu II
23:05 Na krawędzi katastrofy

POLSAT VIASAT HISTORY

05:00 Zakazana historia VII (9)
06:15 Wyprawa po skarby z Bettany Hughes IV
07:05 Faraonowie: nie tylko piramidy - serial dok.
09:10 Ramzes: władca Egiptu (1,2,3,4,5,6/6) - serial dok.
15:15 Przywódcy III Rzeszy (1,2,3,4/4) - serial dok.
19:55 Berlin 1936: olimpiada Hitlera w kolorze - film dok.
21:00 Prawdziwa historia Drakuli - film dok. Francja 26
22:10 Poszukiwacze zaginionych faraonów (3,4)
00:05 1945: dni, które zmieniły świat (1,2) - serial dok.

eprasa.pl e26bd0d53e

Od A do Z

AJLAWJU ★★
komedia, Polska 1999, reż. Marek Koterski, wyk. Katarzyna Figura, Cezary Pazura, Eugenia Herman
23:40 | stopklatka
Katarzyna Figura i Cezary Pazura jako kobieta z przeszłością i mężczyzna po przejściach, czyli śmieszno–gorzka miłość inteligentów po polsku. W istocie: autoterapia reżysera Marka Koterskiego nagrodzona w Gdyni za kreację kobiecą.

ANIOŁY WOJNY ★★
film sens., USA 2024, reż. Martin Campbell, wyk. Eva Green, Maria Bakalova, Ruby Rose
23:30 | canal+ premium
Martin Campbell („Casino Royale") rozmienia się na drobne, opowiadając o misji, prowadzonej przez oddział weteranek, wysłany do Pakistanu, by ratować uprowadzone przez ISIS uczennice.

BÓG ZEMSTY ★★★
film sens., USA 2011, reż. Roger Donaldson, wyk. Nicolas Cage, Guy Pearce, January Jones
20:00 | tv puls
Kiedy Nicolas Cage zleca tajemniczej organizacji dokonanie zemsty na sprawcach brutalnego napadu na jego żonę, wkrótce sam zostaje poproszony o podobną przysługę: ma wyeliminować pedofila.

ERIN BROCKOVICH ★★★
film biograficzny, USA 2000, reż. Steven Soderbergh, wyk. Julia Roberts, Albert Finney, Aaron Eckhart
20:00 | cinemax
Samotna matka z trójką dzieci wymusza dla siebie pracę w kancelarii prawnej, by z czasem doprowadzić do procesu o największe odszkodowanie za zanieczyszczenie środowiska. Plus Oscar dla Julii Roberts.

HOTEL MUMBAJ ★★★★
dramat obycz., Australia/USA/Indie/Wlk. Brytania/Singapur 2018, reż. Anthony Maras, wyk. Dev Patel, Armie Hammer, Nazanin Boniadi
23:30 | tvp 2
Na faktach: 26 listopada 2008 roku grupa islamskich terrorystów opanowała na trzy doby luksusowy hotel Taj Mahal Palace w Mumbaju, biorąc około 500 gości i członków obsługi za zakładników.

RoboCop

22:10 | cinemax
★★★★

FOT.MATERIAŁY PRASOWE

Historia policjanta-cyborga wypowiadającego wojnę skorumpowanym władzom miasta przeżartego rdzą zbrodni. Koniecznie, choćby dla przypomnienia sobie, jakiej klasy reżyserem bywał Paul Verhoeven.

FILM SENS., USA 1987, REŻ. PAUL VERHOEVEN, WYK. PETER WELLER, NANCY ALLEN, DAN O'HERLIHY

INSTYNKT PRZETRWANIA ★★
thriller, USA/Kenia 2021, reż. M.J. Bassett, wyk. Rebecca Romijn, Philip Winchester, Jerry O'Connell
20:50 | tvn
Amerykańska rodzina wyrusza na wymarzony urlop do kenijskiej dziczy. Kiedy rozwścieczony nosorożec atakuje ich samochód, wakacje marzeń zamieniają się w ekstremalną szkołę przetrwania.

KONIEC ULICY DĘBOWEJ ★★★
horror, USA 2026, reż. David Robert Mitchell, wyk. Anne Hathaway, Ewan McGregor, Maisy Stella
21:50 | hbo
W wyniku kosmicznego incydentu część ulicy zostaje przeniesiona w czasie i przestrzeni, co wymaga od zdradzającej dysfunkcjonalność rodziny przewartościowania priorytetów i wspólnego działania.

MEXICALI. ZIEMIA BEZPRAWIA ★★
film sens., USA 2026, reż. Luke LaFontaine, wyk. Bren Foster, Kris Van Damme, Tania Raymonde
20:50 | canal+ premium
Były zawodnik MMA prowadzi ranczo swojej partnerki. Gdy brakuje pieniędzy na płace, staje do nielegalnego turnieju walki wręcz. Miejscowa mafia gotowa jest na wszystko, by go pozyskać dla siebie.

OCALENI ★★
film sens., Tajlandia/Irlandia 2019, reż. Tom Waller, wyk. Jim Warny, James Edward Holley, Ekawat Niratvorapanya
20:00 | tvn 7
Przypomnienie głośnych wydarzeń z 2018 roku w jaskini Tham Luang w Tajlandii. Kiedy woda odcina grupie młodych sportowców drogę do wyjścia, na pomoc zostają wezwani nurkowie głębinowi z całego świata.

SPOSÓB NA ŚWIĘTEGO ★★
komedia sensacyjna, USA/Kanada/Wlk. Brytania 2020, reż. Eshom Nelms, Ian Nelms, wyk. Mel Gibson, Marianne Jean-Baptiste, Chance Hurstfield
23:55 | tv puls
O gwiazdkowym świętym nie dla dzieci: rozczarowany prezentem zepsuty i bogaty dwunastolatek wynajmuje płatnego mordercę, by zabił Mikołaja, który – czego nie podejrzewa – jest nieśmiertelny.

SUPERMAN II ★★★
film s.f., USA/Wlk. Brytania/Kanada 1980, reż. Richard Lester, Robert Lynn, David Tomblin, wyk. Christopher Reeve, Gene Hackman, Margot Kidder
19:20 | warner tv
Druga część przygód przybysza z planety Krypton, ale zrealizowana przez Richarda Lestera z materiałów niewykorzystanych w części pierwszej: Superman broni Ziemi przed najazdem swoich trzech ziomków.

SZPIEG ★★★★★
thriller, Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson, wyk. Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong
20:10 | ale kino+ hd
Czytając Johna Le Carré: emerytowany agent brytyjskiego wywiadu wraca do służby, by odszukać wśród kierownictwa sekcji radzieckiego szpiega, który doprowadził do spektakularnej klęski Brytyjczyków.

ŚCIGANE ★★
film sens., Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Vicky Jewson, wyk. Noomi Rapace, Eoin Macken, Indira Varma
23:05 | tvn
Rozpieszczona dziedziczka górniczej fortuny trafia pod opiekę byłej żołnierki, która w sytuacji ekstremalnej musi chronić dziewczynę przed zamachowcami nasłanymi – jak się okaże - przez złą macochę.

VALMONT ★★★
melodramat, USA/Francja/Wlk. Brytania 1989, reż. Miloš Forman, wyk. Colin Firth, Annette Bening, Meg Tilly
20:00 | tvp kultura
„Niebezpieczne związki" w ujęciu Milosa Formana: intrygujące, zwłaszcza pod kątem młodej obsady. Realizowane równocześnie z wersją Stephena Frearsa i przez nią skutecznie stłumione. Niesłusznie!

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

PONIEDZIAŁEK 30.11

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (451)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:35 Zaraz wracam (45)
09:10 Ranczo VI (5/13)
10:05 Komisarz Alex II (10/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXVI (7)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:55 Dzika Skandynawia
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (666)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6029)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38 - serial obyczajowy Hiszpania 2018
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Słoneczna. Poza ciszą** (6) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Barbara Liberek
20:55 **Wojna peloponeska** - spektakl teatralny
22:25 **Postscriptum** (66) - mag. kulturalny
22:55 **Wolne sądy** - film dok.
00:10 **Balans bieli** (151)
00:50 **Maratończyk (Marathon Man)** ★★★ - film krym. USA 1976, reż. John Schlesinger, wyk. Dustin Hoffman, Laurence Olivier (125 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7753) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7753) - mag. Polska 2026
11:50 Okrasa łamie przepisy (436) - magazyn kulinarny
12:30 Koło fortuny (2148)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1125)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (530) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2149)
16:35 Familiada (3103)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1015)
18:50 Jeden z dziesięciu (19)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (22)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1694)
20:50 **M jak miłość**
21:50 **Na sygnale**
22:55 **Hotel Mumbaj** ★★★★ - dramat obycz. Australia/USA/Indie/Wlk. Bryt./Singapur 18 (130 min)
01:05 **Francuska ruletka** (1/4) - serial krym.
02:00 **Na noże (Knives Out)** ★★★★ - komedia kryminalna USA 2019, reż. Rian Johnson (135 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3200)
08:20 Trudne sprawy XXIII - serial fab.-dok. Polska 2022
09:20 Dlaczego ja? XIX (9,10,11/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze XVIII (46,47,48) - serial fab.-dok.
15:30 Wydarzenia (1130)
15:55 Gliniarze XX (1) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (1) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (127) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1130) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (171)

20:35 **Konklawe (Conclave)** ★★★ - film fabularny Wlk. Brytania/USA 2024, reż. Edward Berger, wyk. Ralph Fiennes, Stanley Tucci (150 min)
23:05 **Szakal (The Jackal)** ★★ - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1997 (165 min)
01:50 **Old** ★★ - thriller USA/Japonia/Chiny 2021, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Gael García Bernal (145 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży VI (9/14) - serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (7762)
05:55 Ukryta prawda (25/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Rawicz – Głodny Polak 29 (10)
07:45 Dzień Dobry TVN (5852)
11:20 Doradca smaku (3)
11:30 Kuchenne rewolucje: Żerczyce – Kukuryykuu 33 (13) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Warszawa – bar mleczny XXVII (3) - reality show
13:40 Ukryta prawda (36-38/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (22/53) - serial obycz.
17:55 Detektywi IV (7/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:40 Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich
19:55 Uwaga! (8141)

20:15 **Na Wspólnej** - serial obycz. Polska 2026
20:50 **Instynkt przetrwania (Endangered Species)** ★★ - thriller USA/Kenia 2021, reż. M.J. Bassett (135 min)
23:05 **Ścigane (Close)** ★★ - film sens. Wlk. Brytania/USA 2019, reż. Vicky Jewson (115 min)
01:00 **Freestyle** HD ★★ - film sensacyjny Polska 2023, reż. Maciej Bochniak, wyk. Maciej Musiałowski (110 min)

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (15,16/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (8,15/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (21/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (20/110) - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (56) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes (49)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (16) - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes (50)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (34,35) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Bóg zemsty (Seeking Justice)** ★★★ - film sens. USA 2011, reż. Roger Donaldson, wyk. Nicolas Cage (125 min)
22:05 **Czarny pies (Black Dog)** ★★ - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Francja/Niemcy/Japonia 1998 (110 min)
23:55 **Sposób na świętego (Fatman)** ★★ - komedia sensacyjna USA/Kanada/Wlk. Brytania 2020 (125 min)
02:00 **Dzielnica strachu** (3)

TVN7

05:15 Ten moment (27/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (40,41,42/68) - serial fab. -dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (37,23,24/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (16/64) - serial fab.-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (55) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
15:55 Ukryta prawda (27/73) - serial fabularno-dok.
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (4,5)
19:00 Ukryta prawda (20/60) - serial fab.-dok. Polska 2023
20:00 **Ocaleni (Miracle in the Cave)** ★★ - film sensacyjny Tajlandia/Irlandia 2019, reż. Tom Waller (145 min)
22:25 **Harry Potter i kamień filozoficzny (Harry Potter and the Sorcerer's Stone)** ★★★★ - film fantasy Wlk. Bryt./USA 01 (175 min)
01:20 **Annabelle** ★★ - horror USA 2014, reż. John R. Leonetti, Erik Thomson, wyk. Annabelle Wallis (125 min)

MEZZO

09:35 Richard Wagner i Żydzi
10:25 Alexandre Kantorow, Daniel Lozakovich, Gautier Capuçon - muzyka klasyczna
11:55 Young Euro Classic 2025: Joven Orquesta Nacional de España
14:00 Charles Gounod: Faust - opera Francja 2025
17:10 Intermezzo
17:35 Festiwal w Grenadzie: W hołdzie Manuelowi de Falli
19:00 Javier Perianes w pałacu Alcázar w Sewilli - muzyka klas. Niemcy/Hiszpania 2024
20:30 Jascha Heifetz – Boski skrzypek - film dok.
21:55 Orchestre National du Capitole, González-Monjas, Stéphane Degout: Respighi, Chausson, Ropartz
23:30 La Bella Otero - taniec Hiszpania 2023

PULS 2

09:45 Bing (8,9/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (1,2)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (39,40/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (13,9/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (5)
13:35 Smerfy (15/27)
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi
17:00 Fineasz i Ferb
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (31,32/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (54) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby VI
01:00 Dzielnica strachu IV (19)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIV (20-22/31) - serial obycz.
11:55 Na ratunek 112 XV (29,30) - serial fabularno-dok.
12:55 Trudne sprawy XVIII (27,29,30/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (444, 495) - reality show
17:55 Policjantki i policjanci XXV (65,1) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (1,2) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (1) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (1)
23:05 7 sekund - film akcji USA/Szwajcaria/Rumunia/Wlk. Brytania 2005
01:10 Opowiem ci o zbrodni (1)
01:35 Love Island VI (10/41)

METRO

07:00 Detektywi. Na zlecenie II - serial fabularno-dok.
07:40 Szpital (37,38,39/87)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (57/67)
13:40 Fachowcy (1)
14:25 Brzydula - serial obycz.
15:35 Druga szansa III (12)
16:45 The Floor (5, 6)
18:00 Złomowisko PL VIII - serial dok. Polska 2019
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (2,3) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 Spartakus: Krew i piach II (7/10) - serial sens. USA/Nowa Zel./Australia 2012
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (11/12)
01:25 Szpital (35/68)
02:25 Szkoła (64/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

PONIEDZIAŁEK 30.11

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (144, 160) - magazyn
09:50 Vera V (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
11:55 MacGyver (20,21/22) - serial sensacyjny
14:00 Katastrofy w przestworzach XIII (4,3,10,1/11) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12)
19:05 Aukcja w ciemno II
20:00 Kuloodporni (Bulletproof) ** - komedia kryminalna USA 1996, reż. Ernest R. Dickerson, wyk. Damon Wayans, Adam Sandler (110 min)
21:50 Incydent (Breakdown) *** - thriller USA 1997, reż. Jonathan Mostow, wyk. Kurt Russell, J. T. Walsh, Kathleen Quinlan, M.C. Gainey (110 min)
23:40 Ajlawju - komedia ** Polska 1999, reż. Marek Koterski, wyk. Katarzyna Figura, Cezary Pazura, Eugenia Herman, Michał Koterski (120 min)
01:40 PitBull - film sens. *** Polska 2005, reż. Patryk Vega, wyk. Marcin Dorociński, Janusz Gajos, Rafał Mohr (130 min)

KINO POLSKA

07:30 Bolek i Lolek (6/13)
07:40 Polska Kronika Filmowa: 8A/72 - program dok.
07:50 Polska z góry. Nad wodą II (2,3) - serial dok.
08:50 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
09:00 Ostatnie dni - film wojenny Polska 1969
10:50 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
12:55 Pieczone gołąbki - komedia Polska 1966, reż. Tadeusz Chmielewski
15:00 Kingsajz - komedia Polska 1988, reż. Juliusz Machulski, wyk. Jacek Chmielnik, Jerzy Stuhr
17:20 Pogranicze w ogniu (18,19) - serial sens. Polska 91
20:00 Ekstradycja II (3,4/9) - serial sens. Polska 1996, wyk. Marek Kondrat, Małgorzata Pieczyńska, Maria Pakulnis
22:30 Wymyk - film sens. Polska 2011, reż. Greg Zgliński, wyk. Robert Więckiewicz
00:25 Zgorszenie publiczne - komedia romantyczna Polska 2009, reż. Maciej Prykowski
02:10 Bo we mnie jest seks - film biograf. Polska 2021, reż. Katarzyna Klimkiewicz, wyk. Maria Dębska, Leszek Lichota

ALE KINO+

09:45 Przybieżeli - film krótkom. Polska 24 (35 min)
10:20 The Office PL (5,6/12) - serial kom. Polska 2021
11:35 Niezwykłe miejsce na śmierć (4/4) - serial kryminalny Nowa Zelandia/Niemcy 2024
13:30 Bestia III (5,6/6) - serial obycz. Kanada 2025
15:30 Bracia ze stali (The Iron Claw) **** - film biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Sean Durkin, wyk. Zac Efron, Harris Dickinson, Jeremy Allen White (155 min)
18:05 Detektyw Foyle: Niemiecka żona (1/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2002, wyk. Michael Kitchen
20:10 Szpieg (Tinker Tailor Soldier Spy) ***** - thriller Wlk. Brytania/Francja/Niemcy 2011, reż. Tomas Alfredson, wyk. Gary Oldman, Colin Firth, Mark Strong (150 min)
22:40 Paryż w ogniu. Paris Has Fallen (7,8/8) - serial sens. Francja/Wlk. Brytania/USA 2024
00:45 Ciepło - film krótkom. Polska 2023 (15 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot II (10/10)
08:35 Przyjaciółki XII (9,10/12)
10:30 Świat według Kiepskich
13:45 Hidalgo – Ocean ognia - film przyg. USA/Maroko 2004
16:35 Więzień labiryntu - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2014
18:55 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Jaden Smith
21:00 Wszystkie stare noże - thriller USA/Kanada 2022, reż. Janus Metz, wyk. Chris Pine
23:05 Looper – Pętla czasu - film sens. USA/Chiny 2012
01:35 Ślad (7/48) - serial krym.

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X (3/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester VII (5/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (13) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu IX
17:05 Vera X (4/4)
18:55 Zbrodnie w Grantchester VII (6/6)
20:00 Sierżant Bilko - komedia USA 1996
22:00 Walkiria - dramat wojenny USA/Niemcy 2008
00:40 Ucieczka gangstera - film sens. USA/Japonia 1994

TVP KULTURA

08:25 Tamte lata, tamte dni
09:00 Daleko od szosy (1)
10:20 Niespotykanie spokojny człowiek *** - komedia Polska 75, reż. Stanisław Bareja, wyk. Janusz Kłosiński (70 min)
11:30 Nasze marzenia
13:10 Kramarz - film obycz. *** Polska 1990, reż. Andrzej Barański, wyk. Roman Kłosowski (95 min)
14:45 Pan wzywał, Milordzie? (3/5)
15:45 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy **** - film obycz. Polska 1973, reż. Jerzy Gruza (65 min)
16:50 Daleko od szosy (2)
18:20 Dobry tytuł (63)
18:55 Rawhide IV (22)
20:00 Valmont - melodramat *** USA/Francja/Wlk. Brytania 1989, reż. Miloš Forman, wyk. Colin Firth (145 min)
22:25 Lucie Aubrac - dramat *** wojenny Francja 1997, reż. Claude Berri, wyk. Carole Bouquet, Daniel Auteuil (120 min)
00:25 Ukryta sieć - thriller *** Polska 2023, reż. Piotr Adamski, wyk. Andrzej Seweryn (110 min)

WARNER TV

08:05 Prawo Agaty VI (13)
09:05 Tropiciele (5/10)
09:35 Teraz albo nigdy! III (4,5,6,7) - serial obycz.
13:25 Cudotwórcy III (10/10)
13:55 Tropiciele (3/10) - serial komediowy USA 2016
14:25 Prawo Agaty VI (5,6,7)
17:20 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
19:20 Superman II - film s.f. USA/Wlk. Bryt./Kanada 1980
22:00 W sieci kłamstw - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008
00:25 Wywiad z wampirem - horror USA 1994

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VIII
09:20 Policyjna grupa pościgowa XVI (11) - serial dok.
10:25 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
13:00 Czarodziejki VIII
15:00 Pingwiny z Madagaskaru
15:30 Dirty Dancing - film muzyczny USA 1987
17:45 Ostatnie wakacje - komedia USA 2006
20:00 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
22:10 Pakt z diabłem - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2015
00:30 Pretty Thing - thriller USA 2025, reż. Justin Kelly

HBO

09:35 Witajcie w Marwen *** - komediodramat USA/Japonia/Chiny 18 (115 min)
11:30 Pierwsza sprawa ** - dramat obyczajowy Francja 2023 (100 min)
13:10 W skrócie - komediodramat *** Niemcy 2024, reż. David Dietl (105 min)
14:55 Za duży na bajki II *** - film przygodowy Polska 2024 (95 min)
16:30 Piotruś Pan - film przyg. ** Wlk. Brytania/USA/Australia/Nowa Zelandia 2003 (110 min)
18:20 Tak się poznaliśmy ** - komedia romantyczna USA 2023, reż. Peter Hutchings (100 min)
20:00 Pozłacany wiek IV (5/8) - serial obycz. USA 2026, wyk. Ben Ahlers
21:00 Amerykański zakładnik (5) - serial krym.
21:50 Koniec ulicy Dębowej *** - horror USA 2026, reż. David Robert Mitchell (100 min)
23:30 Normal - film sens. *** Kanada/USA 2025, reż. Ben Wheatley (90 min)
01:00 Life - horror USA/Wlk. *** Brytania 17, reż. Daniel Espinosa (100 min)

CINEMAX

11:25 Rocky V - dramat obycz. USA 1990, reż. John G. Avildsen
13:10 BlackBerry - film biograf. Kanada/Finlandia 2023
15:10 Najdzielniejsza - dramat obyczajowy Francja 2025
16:50 Requiem - thriller Niemcy 2006, reż. Hans-Christian Schmid, wyk. Sandra Hüller
18:20 Krótkie lato - dramat obycz. Niemcy/F/Serbia 2025
20:00 Erin Brockovich - film biograficzny USA 2000
22:10 RoboCop - film sens. USA 1987, reż. Paul Verhoeven
23:55 Siedem - thriller USA 95

ROMANCE TV

09:20 Pokój ze stajnią: Ucieczka - komedia Niemcy 22
11:15 Zwierzyniec doktor Mertens (5,6/13) - serial obycz.
13:20 Inga Lindström: Weekend w Söderholm - film obyczajowy Niemcy 2007
15:15 Światła, kamera, romans - komedia romant. USA 2020
17:05 Lena Lorenz (2/4)
19:00 Górscy ratownicy - serial akcji Niemcy/Austria 22
20:00 Gniazdowanie - komedia Niemcy 2021
21:55 Przepisy na miłość i zbrodnię (9,10/10)
23:50 Górscy ratownicy

CANAL+ PREMIUM

09:05 Królowa chmur ** - komedia Polska 03, reż. R. Piwowarski (80 min)
10:25 Łapu-Capu (285)
10:40 Kiedy nadchodzi jesień *** - dramat obycz. Francja 2024, reż. François Ozon (100 min)
12:20 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
14:05 Larger Than Life: Złota era boysbandów
15:40 Nowa fala - film **** biograficzny Francja/USA 2025 (105 min)
17:25 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (30 min)
17:55 Łapu-Capu (286)
18:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010 (120 min)
20:00 S.W.A.T. Exiles (5/10) - serial sens. USA 2026
20:50 Mexicali. Ziemia bezprawia ** - film sens. USA 2026, reż. Luke LaFontaine (100 min)
22:30 Yellowjackets IV (1)
23:30 Anioły wojny - film ** sens. USA 24, reż. Martin Campbell (100 min)
01:10 Fanatyczka - horror ** Kanada 2024, reż. Sheldon Wilson (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny II (11)
10:55 Magda M. III (1)
11:55 Prawo Agaty III (9,10)
13:55 Młode gliny II (12)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Seriaale: Rozmowy (6)
18:05 Bella i Sebastian III - film przyg. Francja 2017
20:00 Starcie tytanów - film przyg. Wlk. Brytania/Australia/USA 2010, reż. Louis Leterrier
22:30 Gniew tytanów - film przyg. USA/Hiszpania 2012
00:30 Kolekcjoner - dramat kryminalny USA 1997

AMC

08:55 Supernova, cz. 1 - film s.f. USA/RPA 2005
10:50 Supernova, cz. 2 - film s.f. RPA/USA 2005
12:45 Kupiec wenecki - dramat obycz. USA/Włochy/Luksemburg/Wlk. Brytania 04
15:25 Strażnik czasu - film s.f. USA/Japonia 1994
17:20 Supergliny z Miami - komedia sensacyjna Włochy 1985, reż. Bruno Corbucci
19:30 Dzielnica Lakeview - thriller USA 2008
22:00 The Audacity (6)
23:00 Thirst - horror USA 2015, reż. Greg Kiefer

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:20 Agenci NCIS XIV (1/24)
09:10 Castle IV (10,11/23)
11:10 Detektyw Monk II (3,4/16)
13:10 Agenci NCIS XIV (2,3/24)
15:05 Zabójcza broń (6,7/18) - serial krym. USA 2016
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (22,1/22)
19:05 Castle IV (12,13/23) - serial krym. USA 2012
21:05 FBI: International (16,17/21) - serial akcji USA 22
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (22,1/22)
00:45 Castle IV (12/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XIII
09:35 Wszystkie stworzenia duże i małe V (1/6)
10:35 Lekarze na start
12:05 Panna Scarlet V (5/6)
13:15 Morderstwo w małym mieście (2/8) - serial krym.
14:10 Agenci NCIS XVIII (16/16)
15:05 Panna Marple (3/4)
17:10 Poirot XII (3/4)
19:00 Agenci NCIS XVI (1/24)
19:55 Poirot III (9/11)
21:00 Próba niewinności (4/4)
22:00 Sprawy pana Booka II (3/6) - serial kryminalny
23:10 Poirot III (9/11)
00:15 Agenci NCIS XVI (1/24)

TVN STYLE

11:20 Jestem z Polski XIV (5/18) - serial dok. Polska 2024
12:20 Ugotowani (5)
13:25 Kuchenne rewolucje (6, 10) - reality show Polska 18
15:35 Ugotowani (10)
16:40 Poukładani (7) - lifestyle Polska 2026
17:40 Kuchenne rewolucje (6, 14, 1) - reality show
20:50 Jestem z Polski XVIII (10,9/14) - serial dok. Polska 26
22:50 Hotel Paradise (4)
23:45 EuroPOLKI studentki
00:40 Pojedynek na podróże (4) - program rozrywkowy

TVN TURBO

09:05 Fani czterech kółek
10:00 Raport Turbo (5119)
10:15 Samochód marzeń (6)
11:15 Wojny samochodowe (9)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5120)
18:15 Wojny samochodowe
19:15 Kupione, zrobione, sprzedane (9/9) - serial dok.
20:15 Ciężarówką przez Malezję (4/9) - serial dok.
21:15 Zawodowi handlarze (1)
22:00 Raport Turbo (5120)
22:15 Jeździć, obserwować VII

BBC FIRST

08:40 Z pamiętnika położnej
09:50 Ojciec Brown XII
11:50 London Kills (4/5)
12:50 Shakespeare i Hathaway
13:50 Śledztwa siostry Bonifacji III (7,8/8) - serial krym.
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:55 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre II
22:00 Zbrodnie na Szetlandach II - serial kryminalny
23:20 Agatha Christie: Tommy i Tuppence (1/6) - serial krym.
00:20 Tajemnice Majorki (8/10)

FX

09:00 FBI V (14/23)
09:55 Agenci NCIS III (1/24)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XVI
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (1,2/24)
13:45 Castle III (12/24)
14:40 Lucyfer III (15/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (3,4/24)
17:25 Z Archiwum X VI (5,6/22)
19:15 FBI V (15/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (8/25)
21:05 Zabójcze umysły XII (9/22)
22:00 Tulsa King II (7/10)
22:55 Z Archiwum X VI (6/22)

HGTV

09:00 Dom w zgodzie z naturą
10:55 Moje miasto, mój dom VII (8) - serial dok.
11:55 Włoszki wymiatają! (4)
12:40 Uratuj swój ogród (21)
13:35 Patent na dom (5)
14:35 Mieszkanie na miarę II
16:30 Polowanie na ogród IX
18:10 Uchwycić dom II
19:15 Weekendowa metamorfoza (4) - reality show
20:15 Zgłoś remont (9)
21:10 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8) - serial dok.
22:10 Polowanie na kuchnie
22:55 House Hunters

BBC LIFESTYLE

12:05 Mistrzowie ceramiki (2)
13:15 Włoski remont Amandy i Alana (5, 6) - reality show
14:30 Wielkie australijskie wypieki VII (5) - serial dok.
15:40 Wielkie kanadyjskie wypieki (2) - real tv
16:40 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (1/6) - serial dok.
17:50 Zapraszam do stołu: wielka porcja (1) - reality show
19:50 Wielkie australijskie wypieki VII (6) - serial dok.
21:00 W świecie luksusu (4)
22:00 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
23:00 Ratunek dla skóry III (4)

COMEDY CENTRAL

08:22 Dwóch i pół XII (10/16)
08:50 The Office PL II (1,2/12)
09:55 Przyjaciele (15-18/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IX (17-22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XII (11-14/16)
16:30 Przyjaciele (19-22/24)
18:30 The Office PL II (3,4/12)
19:35 Duchy II (4,3/22)
20:35 Teoria wielkiego podrywu VIII (10,11/24) - serial kom.
21:30 The Office PL V (3,4/12)
22:30 Comedy Club (9, 10, 11)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (2/13)

TVP SERIALE

08:25 Komisarz Alex XIV (4)
09:15 Rodzinka.pl X (11)
09:45 Klan - telenowela
10:10 Ranczo VI (8,9/13)
11:45 M jak miłość
12:35 Komisarz Alex XXVI (12)
13:25 Ojciec Mateusz
15:40 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (15)
15:50 Komisarz Alex XIV (5/13)
16:40 Na sygnale
17:40 Ranczo VI (11,12/13)
19:25 Minuta dla Twojego bezpieczeństwa (16)
19:35 Ojciec Mateusz IV
21:30 Ranczo VI (13,1/13)
23:15 Ojciec Mateusz IV

CANAL+ KUCHNIA

11:40 Jamie Oliver (12, 13)
12:45 Proste smaki (5, 6)
13:45 Jakubiak rozgryza Polskę (8, 9) - mag. kulinarny
14:40 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (1, 2) - mag.
15:45 Dzień dobry, śniadanie
16:45 Jamie Oliver (8)
18:40 Jelita vs. mózg (5)
19:05 Pasta i basta (1, 2)
19:15 Jelita vs. mózg (6)
19:45 m jak mięso (6)
20:20 Klejnoty Morza Śródziemnego (12) - serial dok.
21:15 Anthony Bourdain VI
23:50 Javier Peña zjada świat

CANAL+ DOMO

10:00 Gardeners' World (22)
11:10 Ucieczka na wieś XXIV
12:10 Wielkie projekty IX (7,8)
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:00 Najlepszy dom w okolicy (27, 28) - reality show
16:00 Kuchenna demolka Marty Czerkies (2, 3) - mag.
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty X
20:00 Daleko od miasta XI (7,8)
21:00 Najlepszy dom w okolicy
21:55 Wielkie projekty XXIV
22:50 W mieście czy na wsi

PLANETE+

14:45 360° – świat bez granic
15:50 Średniowieczne serce Czech (1,2) - serial dok.
16:55 Mongolia - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (8)
18:15 Polska z góry. Naj... w Polsce III (5) - serial dok.
18:40 Premiera: Polska z góry. Naj... w Polsce III (6) - serial dok.
19:05 Ekskluzywna szkoła dla lokajów (4) - serial dok.
19:40 Ostatni neandertalczyk
20:50 Byblo - film dok.
22:00 Ewangelia dobrobytu. Historia kapitalizmu (1/3)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata VI (4/4) - serial dok.
11:00 Klan z Alaski III (23/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji II - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (3/8)
15:00 Złomowisko PL (3)
16:00 Kroniki policyjne
17:00 Celnicy na straży Danii
18:00 Porty - serial dok.
19:00 Złomowisko PL (2)
20:00 W oku cyklonu (3/6)
21:00 Celnicy na straży Niemiec - real tv Niemcy 2025
22:00 Celnicy na straży Danii
23:00 Kroniki policyjne II

TVP HISTORIA

09:40 Polskie 100 lat (10)
10:10 Narodziny chirurgii
11:05 Wszystkie kolory świata
12:00 Era przyrody (3/3)
13:00 Obłoki śmierci
14:15 Zmiennicy (4)
15:20 Sensacje XX wieku
17:10 Czas honoru (1/13)
18:10 Polskie bitwy (1)
20:00 Pitbull (3/12) - serial sensacyjny Polska 2007
20:50 Upadek nazizmu III (1/3)
21:45 W kręgu Hitlera
22:45 Sensacje XX wieku
00:30 Encyklopedia II wojny światowej (4) - program hist.

HISTORY

11:10 Absurdy przeszłości II (2)
12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (10/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (17) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Ranczo kosmitów VII
17:10 II wojna światowa w kolorze (4/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (12) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
22:00 Polskie UFO (3,2)
23:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (7/8)

NATIONAL GEOGRAPHIC

10:00 Śladami tajemnic: Jerozolima - film dok.
11:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny
13:00 Katastrofa w przestworzach XVI (9,5/10) - serial dok.
15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
16:00 Katastrofa w przestworzach XIX (7,2,8,9,6/10)
21:00 Premiera: Ostatni lot: anatomia katastrofy II (6)
22:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
23:00 Osatni lot - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy IV (1,2/6) - serial dok.
15:00 Przygody poszukiwaczy złota II (1) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Militarny top 10 (8/10)
22:00 Dziwne oblicza wojny III (5,6/8) - serial dokumentalny
00:00 Starożytni kosmici IX
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (48)

BBC EARTH

12:20 Najpiękniejsze trasy spacerowe (4/8) - serial dok.
13:20 Mroźna planeta (4)
14:25 W okowach mrozu X (12)
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Dziki połów: nieznane wody (3) - serial dok.
17:30 Mroźna planeta (5)
18:35 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Fenomeny współczesnego życia (4/6) - serial dok.
20:55 W okowach mrozu II (9,10/13) - serial dok. USA 2014
22:55 Dziki połów: nieznane wody (4) - serial dokumentalny

POLSAT VIASAT HISTORY

10:00 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
11:00 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
12:05 1776: niepodległość USA
14:05 Rewolucje, które zmieniły historię (1,2/6) - serial dok.
16:20 Czołg - serial dok.
17:30 Hiroszima: za kulisami
18:40 Wielkie metropolie starożytności (3) - cykl reportaży
19:50 Tajemnica grobowca Kleopatry (1/4) - serial dok.
21:00 Berlin 1936 - film dok.
22:05 Ramzes: władca Egiptu
23:05 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2)

eprasa.pl e26bd0d53e

WTOREK 1.12

Od A do Z

80 MILIONÓW ★★★★
film przyg., Polska 2011, reż. Waldemar Krzystek, wyk. Wojciech Solarz, Krzysztof Czeczot
23:05 | tvp 2
Na faktach, choć w konwencji komedii sensacyjnej: w przeddzień ogłoszenia stanu wojennego działacze wrocławskiej „Solidarności" wycofują z banku depozyt o wartości 80 mln zł. Polski kandydat do Oscara.

ACCIDENT MAN: WAKACJE ZABÓJCY ★★
komedia sensacyjna, Wlk. Brytania/USA 2022, reż. George Kirby, Harry Kirby, wyk. Scott Adkins, Ray Stevenson, Perry Benson
23:05 | polsat
Płatny zabójca, znany z pozorowania śmiertelnych wypadków swych ofiar, zostaje zmuszony do ochrony dorosłego, acz niedojrzałego syna królowej zbrodni, co oznacza krwawą konfrontację z kolegami po fachu.

BODYGUARD ZAWODOWIEC ★★★
film akcji, USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017, reż. Patrick Hughes, wyk. Ryan Reynolds, Samuel L. Jackson
22:05 | tv puls
Agent specjalny wysokiej klasy ma szansę odzyskania utraconej reputacji, jeśli uda mu się bez uszczerbku przewieźć ściganego przez wszystkich płatnego zabójcę z Manchesteru do Hagi.

CZŁOWIEK MAFII ★★
film sens., USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan
23:55 | stopklatka
Kiedy szef kasyna odmawia pracownikowi pieniędzy na leczenie córki, ten organizuje skok na firmę, po czym ucieka autobusem, którego pasażerów bierze za zakładników.

HOLLAND ★★
thriller, USA 2025, reż. Mimi Cave, wyk. Nicole Kidman, Matthew Macfadyen, Jude Hill
22:20 | hbo
Nicole Kidman jako przykładna pani domu, zona i matka, która zaczyna podejrzewać męża o zdradę. Przyjaciel, z którym dzieli się tym podejrzeniem, i odkrywa znacznie bardziej poruszająca prawdę.

Młode matki

20:00 | canal+ premium
★★★★

FOT. DIAPHANA DISTRIBUTION

Kino braci Jeanne-Pierre'a i Luca Dardenne w stanie czystym: zróżnicowane losy pięciu młodych kobiet oczekujących rozwiązania w jednym z domów samotnej matki. Nagroda za scenariusz w Cannes.

DRAMAT OBYCZAJOWY
BELGIA/FRANCJA 2025, REŻ. JEAN-PIERRE DARDENNE, LUC DARDENNE, WYK. BABETTE VERBEEK, ELSA HOUBEN

MAŁA WIELKA MIŁOŚĆ ★★
komedia romantyczna, Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard, Agnieszka Pilaszewska
22:30 | kino polska
Na wiadomość, że przelotny romans zakończył się ciążą, spryciarz z Kalifornii ląduje w Warszawie, by dogadać się z dziewczyną, ale w wyniku piętrowego splotu okoliczności zostanie tu na zawsze.

MARTWYCH NIE BOLI ★★★
western, Kanada/Dania/Meksyk/Wlk. Brytania/USA 2023, reż. Viggo Mortensen, wyk. Vicky Krieps, Viggo Mortensen, Solly McLeod
22:35 | ale kino+ hd
Gdy wybucha wojna secesyjna, para pionierów, budujących wspólne życie, rozdziela się: on walczy po stronie Unii, ona zostaje w Nevadzie, stawiając czoło nieprzyjaznemu otoczeniu. Czy ich uczucie przetrwa?

NAJLEPSI Z NAJLEPSZYCH ★★
film sens., USA 1989, reż. Hark Tsui, Robert Radler, wyk. Eric Roberts, Phillip Rhee, James Earl Jones
20:00 | stopklatka
„Rocky" w wydaniu zbiorowym: amerykańska kadra taekwondo staje do turnieju z Koreańczykami.

POETA ★★★★
komedia, Kolumbia/Niemcy/Szwecja 2025, reż. Simón Mesa Soto, wyk. Ubeimar Rios, Rebeca Andrade, Guillermo Cardona
23:45 | cinemax
Starzejący się poeta nie odniósł sukcesu. Kiedy spotyka utalentowaną nastolatkę, udziela jej wielu cennych rad, ale jednocześnie powstrzymuje go obawa przed powieleniem przez nią jego losu.

POSEJDON ★★
film katas., USA 2006, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Josh Lucas, Kurt Russell, Jacinda Barrett
20:00 | tvn 7
Przebój sprzed lat po renowacji: w czasie sylwestrowej zabawy luksusowy transatlantyk przewraca się do góry dnem, a grupka ocalałych pasażerów szuka ratunku, przedzierając się na powierzchnię wody.

PROSTA PRZYJAŹŃ ★★★
komedia, Francja 2022, reż. Eric Besnard, wyk. Lambert Wilson, Grégory Gadebois, Marie Gillain
21:15 | tvp kultura
Awaria zatrzymuje przebojowego przedsiębiorcę w górach. Pomocy udziela mu mieszkający tam samotnik, całkowite jego przeciwieństwo. Wspólny czas przynosi refleksję: czy każdy żyje życiem, jakiego pragnie?

PRZEPRAWA ★★★
dramat obycz., USA 2009, reż. Wayne Kramer, wyk. Harrison Ford, Ray Liotta, Ashley Judd
20:10 | ale kino+ hd
Zbiorowisko imigrantów z różnych stron świata, legalnych i nielegalnych, reprezentujących różne kultury i religie, a także różny status społeczny, puka do biura imigracyjnego po zieloną kartę.

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
21:45 | cinemax
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

ZŁOTO PUSTYNI ★★★★
dramat wojenny, USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube
22:10 | tvp 1
Między „Złotem dla zuchwałych" i „Paragrafem 22": awanturnicza wyprawa po irackie złoto w ramach operacji „Pustynna burza" nabiera nieoczekiwanie innego sensu – podobnie jak sama wojna dla widzów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

TVP1

07:00 Msza święta
07:30 Kościół z bliska (746)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:25 Zaraz wracam (46)
09:05 Ranczo VI (6/13)
10:00 Komisarz Alex II (11/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXVI (8)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (798)
13:05 Dzikie korytarze (1/4)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (667)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6030)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Słoneczna. Poza ciszą** (7) - serial obyczajowy Polska 2026
21:05 **Sekielski wieczorową porą** (45) - magazyn
22:10 **Złoto pustyni (Three Kings)** ★★★★ - dramat wojenny USA/Australia 1999 (120 min)
00:10 **Miłość w Nowym Jorku (Autumn in New York)** ★★★ - dramat miłosny USA 2000 (110 min)
02:00 **Spona** ★ - komedia Polska 1998, reż. Waldemar Szarek (95 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Post filipowy - reportaż
06:55 Barwy szczęścia
07:55 Pytanie na śniadanie (7754) - mag. Polska 2026
11:50 Rosół polski (37)
12:30 Koło fortuny (2149)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1015)
14:35 Na sygnale - serial obyczajowy Polska 2026
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2149)
16:35 Familiada (3104) - teleturniej Polska 2025
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1016)
18:50 Jeden z dziesięciu (20) - teleturniej Polska 2026
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (22)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Kulisy serialu „M jak miłość"** (1695)
20:50 **M jak miłość**
21:50 **SOR** (7) - serial lekarski Polska 2026
22:30 **Na sygnale**
23:05 **80 milionów** - film ★★★★ przygodowy Polska 2011, reż. Waldemar Krzystek (110 min)
00:55 **Hotel Mumbaj** - dramat obycz. ★★★★ Australia/USA/Indie/Wlk. Bryt./Singapur 18 (130 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3209)
08:20 Trudne sprawy XXIII
09:20 Dlaczego ja? XIX (12,13,14/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze XVIII (49,50,51) - serial fab.-dok.
15:30 Wydarzenia (1201)
15:55 Gliniarze XX (2) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (2) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (128) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (1201) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (172) - teleturniej Polska 2026

20:35 **Bez litości II (The Equalizer 2)** ★★★ - film kryminalny USA 2018, reż. Antoine Fuqua, wyk. Denzel Washington (150 min)
23:05 **Accident Man: Wakacje zabójcy** ★★ - komedia sens. Wlk. Bryt./USA 22, reż. George Kirby, Harry Kirby (125 min)
01:10 **21** - dramat obycz. ★★★ USA 2008, reż. Robert Luketic, wyk. Jim Sturgess, Kate Bosworth, Kevin Spacey (165 min)

TVN

05:15 Zamieszkać na plaży VI (14/14) - serial dok. USA 2020
05:40 Uwaga! (8141) - mag.
05:55 Ukryta prawda (26/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bistro Rozmaryn 29 (11) - reality show Polska 24
07:45 Dzień Dobry TVN (5853)
11:20 Doradca smaku (23)
11:30 Kuchenne rewolucje: Szczecin – „Cafe Elegancko" XXV (2) - reality show Polska 22
12:35 Kuchenne rewolucje: Górki Wielkie – Dziupla u Wuja XXVII (4) - reality show
13:40 Ukryta prawda (39-41/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (23/53) - serial obyczajowy
17:55 Detektywi IV (8/48) - serial fabularno-dok.
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8142) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obycz. Polska 26
20:50 **Kuba Wojewódzki** (14) - talk-show Polska 26
22:05 **Spectre** - film sens. ★★★★ Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Sam Mendes, wyk. Daniel Craig, Christoph Waltz, Léa Seydoux (180 min)
01:05 **Superwizjer** (1359) - mag. reporterów
01:45 **Uwaga!** (8142)
02:05 **Młode gliny II** (17) - serial krym. Polska 2026, wyk. Jacek Cholewa

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (16,17/23) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (15,1/15)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (22/23) - serial fantasy
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (21/110) - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (57) - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes (50)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw VII - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes II (51)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (35,36) - serial obyczajowy Polska 2026

20:00 **Droga bez przebaczenia (Bring Him to Me)** ★★ - thriller Australia 23, reż. Luke Sparke, wyk. Barry Pepper (125 min)
22:05 **Bodyguard zawodowiec** ★★★ - film akcji USA/Holandia/Bułgaria/Hongkong/Kanada/Wlk. Brytania/Francja 2017 (150 min)
00:35 **Revolt** - film s.f. USA ★★ 2017, reż. Joe Miale, wyk. Lee Pace, Bérénice Marlohe (105 min)
02:20 **Dzielnica strachu** (4)

TVN7

05:15 Ten moment (28/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (43,44,45/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (38,25,26/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (17) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (56) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Szpital (2/72) - serial fab.-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (6,7)
19:00 Ukryta prawda (21/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska

20:00 **Posejdon (Poseidon)** ★★ - film katastroficzny USA 2006, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Josh Lucas (130 min)
22:10 **Harry Potter i komnata tajemnic (Harry Potter and the Chamber of Secrets)** ★★★ - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2002, reż. Chris Columbus (200 min)
01:30 **Mother!** 18 - horror ★★★ USA 2017, reż. Darren Aronofsky, wyk. Jennifer Lawrence (145 min)

MEZZO

12:30 Brahms: Kwintet klarnetowy h-moll, opus 115 – Berliner Solisten
13:10 Intermezzo
14:00 Festiwal w Grenadzie: W hołdzie Manuelowi de Falli
15:25 Iván Fischer, Vilde Frang i Budapest Festival Orchestra - muzyka klasyczna
17:00 Intermezzo
17:20 Alexandre Kantorow, Utopia, Teodor Currentzis
19:05 Falla: Oeuvres pour piano – Javier Perianes - muzyka klas. Hiszpania 2026
20:30 Rocío Molina, Trylogia gitarowa III: Vuelta a uno - taniec Hiszpania 2023
21:50 Hespèrion XXI: Folias anciennes et criollas de l'Ancien au Nouveau Monde
23:25 Giuseppe Verdi: Bal maskowy - opera Hiszpania 24

PULS 2

09:45 Bing (10,11/78)
10:00 Jeżyk i przyjaciele
10:35 Basia (3,4)
11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (40,50/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (14,10/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (6)
13:35 Smerfy
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi
17:00 Fineasz i Ferb
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (33,34/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (55) - serial obycz.
21:00 Dzielnica strachu IV
23:00 Wstydliwe choroby VI
01:00 Dzielnica strachu IV (20)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIV (23-25/31) - serial obycz.
11:55 Uroczysko (1,2/52)
13:00 Trudne sprawy XVIII (31,40,32/40) - serial fab.-dok.
16:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (445, 496) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci
20:00 Uroczysko V (3,4) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (2) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (2)
23:05 Con air – Lot skazańców - film sensacyjny USA 1997, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, John Cusack
01:40 Opowiem ci o zbrodni (2) - serial dok. Polska 2018
02:00 Love Island VI (11/41)

METRO

07:00 Detektywi. Na zlecenie II - serial fabularno-dok.
07:40 Szpital (40,41,42/87)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (58/67)
13:40 Fachowcy (2)
14:25 Brzydula - serial obycz.
15:35 Druga szansa III (13)
16:45 The Floor (7, 8)
18:00 Złomowisko PL VIII - serial dok. Polska 2019
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (4,5) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 Spartakus: Krew i piach II (8/10) - serial sens. USA/Nowa Zel./Australia 2012
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (5/12)
01:25 Szpital (36/68)
02:25 Szkoła (65/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

WTOREK 1.12

STOPKLATKA DVB T

08:00 **Robert Makłowicz** (142, 152) - magazyn
09:50 **Vera V** (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
12:00 **MacGyver** (21,22/22)
14:00 **Katastrofy w przestworzach XIII** (5,4,1,2/11) - serial dok.
18:00 **Wojny magazynowe: Kanada** (6,7/12)
19:10 **Aukcja w ciemno II** - serial dok. USA 2012
20:00 **Najlepsi z najlepszych (Best of the Best)** ** - film sensacyjny USA 1989, reż. Hark Tsui, Robert Radler, wyk. Eric Roberts, Phillip Rhee (120 min)
22:00 **Zlecenie na śmierć (Icarus)** ** - thriller Kanada 2010, reż. Dolph Lundgren, wyk. Dolph Lundgren, Stefanie von Pfetten (115 min)
23:55 **Człowiek mafii (Heist)** ** - film sens. USA 2015, reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan (120 min)
01:55 **Konopielka** - komedia **** Polska 1982, reż. Witold Leszczyński, wyk. Krzysztof Majchrzak, Anna Seniuk (125 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa: 18B/69 - film dok. Polska 1969
08:00 Stawiam na Tolka Banana (1,2/7)
09:35 Szaleństwa panny Ewy - film dla młodzieży Polska 1984, reż. Kazimierz Tarnas
11:40 Nad Niemnem, cz. 1 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Iwona Katarzyna Pawlak
13:35 Nad Niemnem, cz. 2 - film obycz. Polska 1986, reż. Zbigniew Kuźmiński, wyk. Iwona Katarzyna Pawlak
15:45 Papierowe małżeństwo - komedia romant. Polska/Wlk. Brytania 1991, reż. Krzysztof Lang, wyk. Gary Kemp
17:40 Pogranicze w ogniu (19,20) - serial sens. Polska 91
20:00 Carte blanche - dramat obycz. Polska 2015, reż. Jacek Lusiński, wyk. Andrzej Chyra, Urszula Grabowska, Arkadiusz Jakubik, Eliza Rycembel
22:30 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard, Agnieszka Pilaszewska
00:50 Chemia - dramat obycz. Polska 2015, reż. Bartosz Prokopowicz, wyk. Agnieszka Żulewska, Tomasz Schuchardt

ALE KINO+

08:25 **Wszyscy Święci** ** - dramat obyczajowy Polska 2002 (95 min)
10:00 **The Office PL** (7,8/12)
11:20 **Detektyw Foyle** (1/4) - serial kryminalny
13:35 **Van der Valk III** (1/3)
15:40 **W 80 dni dookoła świata (Around the World in 80 Days)** ** - film przyg. USA/Niemcy/Irlandia/Wlk. Brytania 2004, reż. Frank Coraci (145 min)
18:05 **Detektyw Foyle** (2/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2002
20:10 **Przeprawa (Crossing Over)** *** - dramat obycz. USA 2009, reż. Wayne Kramer, wyk. Harrison Ford, Ray Liotta, Ashley Judd (145 min)
22:35 **Martwych nie boli (The Dead Don't Hurt)** *** - western Kanada/Dania/Meksyk/Wlk. Brytania/USA 2023, reż. Viggo Mortensen, wyk. Vicky Krieps (160 min)
01:15 **Ból i blask (Dolor y gloria)** **** - dramat obycz. Hiszpania/Francja 2019, reż. Pedro Almodóvar (145 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot III (2/11)
08:35 Przyjaciółki XII (11,12/12)
10:30 Świat według Kiepskich
13:50 Jak rozpętałem II wojnę światową: Ucieczka - komedia Polska 1970
15:40 Robin Hood, książę złodziei - film przyg. USA 1991
18:35 Jumanji: Przygoda w dżungli - film przygodowy USA 2017, reż. Jake Kasdan
21:00 Futro z misia - komedia Polska 2019, reż. Kacper Anuszewski, Michał Milowicz
23:05 Parkingowy - komedia USA 2022, reż. Richard Wong

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera X (4/4)
11:50 Zbrodnie w Grantchester VII (6/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (14) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu IX (15,16/24) - serial sens.
17:05 Vera XI (1/6)
18:55 Zbrodnie w Grantchester V (1/6)
20:00 Suma wszystkich strachów - film sensacyjny USA/Niemcy/Kanada 2002
22:45 Strefa zrzutu - film sensacyjny USA 1994

TVP KULTURA DVB T

08:20 **Porozmawiajmy szczerze** - rozmowa
09:00 **Daleko od szosy** (2)
10:25 **Hipoteza** - film krótkom. Polska 72 (40 min)
11:05 **Kuba** - film dok.
12:35 **Pan wzywał, Milordzie?** (4/5)
13:40 **Cyd (El Cid)** - film przyg. *** USA/Włochy 1961, reż. Anthony Mann (185 min)
16:45 **Daleko od szosy** (3) - serial obyczajowy
18:15 **W poszukiwaniu dobrego filmu**
18:55 **Rawhide IV** (23)
20:00 **Nic nie wiemy na pewno – jubileuszowy spektakl Teatru Ósmego Dnia** - spektakl teatralny Polska 2026
21:15 **Prosta przyjaźń (Les choses simples)** *** - komedia Francja 2022, reż. Eric Besnard, wyk. Lambert Wilson, Grégory Gadebois (110 min)
23:05 **Valmont** - melodramat *** USA/Francja/Wlk. Brytania 1989, reż. Miloš Forman, wyk. Colin Firth, Annette Bening, Meg Tilly (140 min)
01:25 **Chick Corea – w służbie muzyki** - film dok.

WARNER TV

07:35 Prawo Agaty VII (1,2)
09:35 Tropiciele (3,5/10)
10:40 Teraz albo nigdy! III
14:25 Tropiciele (3,5/10)
15:25 Prawo Agaty VI (6,7,8)
18:30 Głupi i głupszy II: Kiedy Harry poznał Lloyda - komedia USA 2003, reż. Troy Miller
20:10 Święta w Connecticut - komedia USA 1992
22:00 4 Blocks III (1,2/6)
00:05 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia kryminalna Hongkong 1998
01:55 Tecumseh – ostatni wojownik - western USA 1995

PARAMOUNT

07:30 Czarodziejki VIII
09:20 Policyjna grupa pościgowa XVI (12) - serial dok.
10:20 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
13:00 Czarodziejki VIII
14:55 Pingwiny z Madagaskaru
15:55 Zmowa pierwszych żon - komedia USA 1996
18:05 Jeszcze pięć minut - film obycz. Kanada/USA 2021
20:00 Wojna światów - film s.f. USA 2005, reż. S. Spielberg
22:30 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski
00:15 Zrodzony w ogniu - thriller USA/Wlk. Bryt. 2013

HBO

08:30 **Harry Potter i komnata tajemnic** *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2002 (155 min)
11:05 **Lato w grudniu** ** - dramat obyczajowy Hiszpania 2024 (95 min)
12:40 **Horton słyszy Ktosia!** **** - film anim. USA/Wlk. Brytania 2008 (85 min)
14:05 **Kolejna zwyczajna przysługa** ** - thriller USA 2025 (120 min)
16:05 **Wielka mała koza** *** - film anim. USA 2026, reż. Tyree Dillihay, Adam Rosette (100 min)
17:45 **Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw** *** - film sens. USA 2019, reż. David Leitch (135 min)
20:00 **Hacks V** (9,10/10) - serial kom. USA 2026
21:20 **Outlander: Krew z krwi II** (8) - serial obycz.
22:20 **Holland** - thriller ** USA 2025, reż. Mimi Cave (105 min)
00:05 **Martwe zło: Przebudzenie** *** - horror USA/Nowa Zelandia/Irlandia 2022 (95 min)
01:40 **Klika** - dramat obycz. ** USA 2026, reż. Michael Greene (85 min)

CINEMAX

11:05 Corina - komediodramat Meksyk 2024
12:45 Bar dobrych ludzi - dramat obycz. USA 2021
14:30 Żona na niby - komedia USA 2011, reż. Dennis Dugan
16:25 Trudny zakład (Zakład) - komedia Francja 1997
18:05 Hamlet - dramat obyczajowy Wlk. Brytania 2024
20:00 Rocky V - dramat obyczajowy USA 1990
21:45 Przymierze - film sens. USA/Wlk. Brytania 2023
23:45 Poeta - komedia Kolumbia/Niemcy/Szwecja 25

ROMANCE TV

09:25 Käthe i ja (2/10)
11:20 Pokój ze stajnią: Co za cyrk! - komedia Niemcy 2022
13:15 Rosamunde Pilcher: Pani Szczęście - film obycz. Niemcy 2026, reż. K. Meeder
15:05 Dziewczyna na rowerze - komedia romantyczna Niemcy/Francja/USA 2013
17:05 Górski lekarz (1,2/8)
19:00 Górscy ratownicy (9)
20:00 Rosamunde Pilcher: Złamane serce - film obyczajowy Niemcy/Austria 2010
21:55 Dora Heldt: Ucieczka ciotki Inge - komedia Niemcy 11
23:50 Górscy ratownicy (9)

CANAL+ PREMIUM

09:20 **Benek** - komediodramat ** Polska/Austria 2007 (100 min)
11:00 **Łapu-Capu** (286)
11:05 **Koncert Elton John & Brandi Carlie** - koncert
12:00 **Nadzieja** - dramat ** obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min)
13:40 **Ekstremalne opady: niszczycielski żywioł** - film dok. USA 2026
14:30 **Peacock** - dramat *** obycz. USA 2010, reż. Michael Lander (90 min)
16:00 **Pod gwiaździstym niebem** ** - komedia romantyczna USA 2025 (100 min)
17:40 **Łapu-Capu** (287)
17:45 **Holiday** - komedia *** romantyczna USA 2006 (135 min)
20:00 **Młode matki** - dramat **** obycz. B/F 2025, reż. Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne (105 min)
21:45 **I Follow Rivers. Mam rzekę we krwi**
23:20 **Eksperyment: Odsiadka II** (5/6)
00:10 **Amerykański gangster** *** - dramat krym. USA/Wlk. Brytania 2007 (155 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny II (12)
10:55 Magda M. III (2)
11:55 Prawo Agaty III (11,12)
13:55 Młode gliny II (13)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Grażyna Torbicka zaprasza (5) - mag. filmowy
17:50 Jack Frost - komedia USA 1998, reż. Troy Miller
20:00 Snake Eyes: Geneza G.I. Joe - film akcji USA 2021
22:40 Jedyna miłość razy dwa - komediodramat USA 2023
00:35 Jak przeżyć święta - komedia romant. USA 2004

AMC

10:55 Hercules II - film przyg. USA/Włochy/Holandia 1985
12:50 Twarda laska - komedia USA/Australia 2001
14:50 Atlas Chmur - film s.f. Chiny/Niemcy/USA/Hongkong/Singapur/Wlk. Brytania/Hiszpania 2012
18:20 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA/Polska 2004
19:55 Bibliotekarz – tajemnica włóczni - film przygodowy USA/Niemcy 2004
22:00 Wolf Creek - horror Australia 2005, reż. Greg McLean, wyk. John Jarratt
00:00 The Audacity (6)

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:20 Agenci NCIS XIV (3/24)
09:15 Castle IV (12,13/23)
11:10 Detektyw Monk II (5,6/16) - serial krym.
13:10 Agenci NCIS XIV (4,5/24)
15:05 Zabójcza broń (8,9/18)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (2,3/22)
19:05 Castle IV (14,15/23) - serial krym. USA 2012
21:05 FBI: International (18,19/21) - serial akcji USA 22
22:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (2,3/22)
00:45 Castle IV (14/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XIII
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe V (2/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet V (6/6)
13:10 Morderstwo w małym mieście (3/8) - serial krym.
14:10 Agenci NCIS XVI (1/24)
15:05 Panna Marple (4/4)
17:00 Poirot XII (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2009
19:00 Agenci NCIS XVI (2/24)
19:55 Poirot III (10/11)
21:00 Królowa węży (6/8)
22:00 Niebezpieczne związki
23:15 Poirot III (10/11)
00:25 Agenci NCIS XVI (2/24)

TVN STYLE

11:20 Jestem z Polski XV (9/20)
12:20 Ugotowani (6)
13:25 Kuchenne rewolucje (7, 11) - reality show Polska 18
15:35 Ugotowani (11)
16:40 Kochaj albo wróć (6/11)
17:40 Kuchenne rewolucje (2, 3, 4) - reality show
20:50 Ostre cięcie (10)
21:50 Teraz one (10) - program rozrywkowy Polska 2026
22:20 Love the Look (10)
23:20 Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie (5) - real tv
00:15 EuroPOLKI studentki (12)
01:15 Do zobaczenia (1/10)

TVN TURBO

10:00 Raport Turbo (5120)
10:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (7) - magazyn
11:15 Wojny samochodowe (1)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (5121)
18:15 Z drugiej ręki (13, 5)
19:45 Duda kontra Szafrański X (3/10)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (13/17)
21:00 Wojny samochodowe
22:00 Raport Turbo (5121)
22:15 Naprawy nie do naprawy

BBC FIRST

08:25 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown XIII
12:40 London Kills (5/5)
13:40 Tajemnice Majorki (1/10)
14:30 Morderstwa w Midsomer
15:20 Detektyw z Chelsea
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV
21:00 Agatha Christie: Tommy i Tuppence - serial kryminalny
22:00 Tajemnice Majorki
23:00 Detektyw z Chelsea IV
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre II

FX

08:00 Kości VI (11/23)
09:00 FBI V (15/23)
09:55 Agenci NCIS III (2/24)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XVI
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (3,4/24)
13:45 Castle III (13/24)
14:40 Lucyfer III (16/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (5,6/24)
17:25 Z Archiwum X VI (6,7/22)
19:15 FBI V (16/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (9/25)
21:05 Zabójcze umysły XII
23:00 Z Archiwum X VI (7/22)

HGTV

08:10 Na dobrych fundamentach IV (1,2/14) - serial dok.
10:00 Polowanie na remont
11:00 Remont do poprawy (1)
12:00 Jak mogliśmy kupić ten dom? II (1,2/8) - serial dok.
14:00 Mieszkanie na miarę II
15:55 Polowanie na ogród IX
18:10 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8)
19:05 Zgłoś remont (9)
20:00 Dorota was urządzi
20:35 Nowa Szelągowska (1)
21:35 Poukładani (6)
22:35 House Hunters (1-4)
00:40 Remonty Christiny IV

BBC LIFESTYLE

11:20 Domy gwiazd z Abbey Clancy (1) - reality show
12:20 Mistrzowie ceramiki (3)
13:40 Najpiękniejsze domy
14:40 Wielkie australijskie wypieki VII (6) - serial dok.
15:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (3) - real tv Kanada 17
16:50 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (2/6) - serial dok.
17:50 Zapraszam do stołu (2)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VII (7) - serial dok.
21:00 Ibiza (1/4) - serial dok.
22:00 Matthew Perry i Ketaminowa Królowa - film dok.
23:05 Ratunek dla skóry III (5)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół XII (14/16)
08:55 The Office PL II (3,4/12)
09:55 Przyjaciele (19-22/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (5-10/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół XII (15,16,1,2/16) - serial kom.
16:30 Przyjaciele (23,24,1,2/24) - serial kom.
18:30 The Office PL II (5,6/12)
19:35 Duchy II (5,6/22)
20:35 Teoria wielkiego podrywu VIII (12-14/24) - serial kom.
22:00 The Office PL IV (7,8)
23:05 Comedy Club (12, 1)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XIV (5/13)
09:25 Rodzinka.pl X (12)
10:00 Klan - telenowela
11:00 Ranczo VI (10/13)
11:45 M jak miłość
12:45 Zaraz wracam (43,44)
13:50 Ojciec Mateusz (13,14/14) - serial krym.
15:45 Komisarz Alex XIV (6/13)
16:30 Na sygnale
17:40 Ranczo VI (12,13/13)
19:35 Ojciec Mateusz IV (5) - serial krym. Polska 2010
21:30 Ranczo VII (1,2/13)
23:25 Ojciec Mateusz IV (3)
00:20 Na dobre i na złe
01:20 Czas honoru (8)

CANAL+ KUCHNIA

12:45 Proste smaki (6) - mag.
13:15 Jelita vs. mózg
13:45 Jakubiak rozgryza Polskę (9, 10) - mag. kulinarny
14:40 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (2, 3) - mag.
15:45 Dzień dobry, śniadanie
16:45 Jamie: święta z wyprzedzeniem (1) - mag. kulinarny
17:45 Jamie Oliver (9)
18:40 Kolacja z wrogiem (1)
19:45 m jak mięso (7)
20:15 Bosacka rusza w Polskę
20:45 Proste smaki (1)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:50 Javier Peña zjada świat

CANAL+ DOMO

12:10 Wielkie projekty IX (8)
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:00 Najlepszy dom w okolicy (29, 30) - reality show
16:00 Daleko od miasta XVII
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia X (2) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XI
21:00 Najlepszy dom w okolicy
21:55 Cudotwórcy – pod presją - serial dok. USA 2026
22:50 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (1/12)

PLANETE+

11:25 Motyle (1/3) - serial dok.
12:35 Niezwykłe podróże koleją IX (5/7) - serial dok.
13:40 Podróż do wnętrza chmur (2) - serial dok.
14:50 360° – świat bez granic
15:50 Średniowieczne serce Czech (3,4) - serial dok.
16:55 Mongolia - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (9,10)
18:40 Zaginiony lot MH370 (1)
19:45 Wielka rewolucja RNA
20:50 Operacja Barbarossa (1)
22:00 Jak oligarchowie korumpują Zachód (1) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata VI (1/8) - serial dok.
11:00 Klan z Alaski III (24/32)
12:00 Celnicy na straży Szwecji II (5/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (4/8)
15:00 Złomowisko PL (4)
16:00 Poszukiwacze przeklętego złota V (7/8) - serial dok.
17:00 Nic do zgłoszenia (1/8)
18:00 Porty - serial dok.
19:00 Złomowisko PL (3,4)
21:00 Wyzwanie: przetrwanie II - serial dok. Niemcy 2026
22:00 Alaska w budowie VIII
23:00 Bimbrownicy XV (1/14)

TVP HISTORIA

11:15 Szalenie odważna hrabina - film dok. Polska 2024
12:15 Dziewicze zakątki Ziemi
13:10 Upadek nazizmu III (1/3)
14:10 Zmiennicy (5)
15:15 Sensacje XX wieku
17:05 Prasa donosi (11)
17:20 Czas honoru (2/13)
18:20 Odnaleźć zaginione (27)
18:55 Tunka - film dok.
20:00 Pitbull (4) - serial sens.
20:50 Lądowanie w Normandii, nieznane taśmy (1/3)
22:00 Druga wojna światowa w kolorze. Droga do zwycięstwa (4/10) - serial dok.

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (11/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (18) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (5/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (13) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Starcie tytanów: okręty wojenne (1/4) - serial dok.
22:00 Auschwitz: historie nieznane (2) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
16:00 Najdziwniejsze przedmioty III (2/10) - serial dok.
17:00 Burzliwa historia Tudorów (6/6) - serial dok.
18:00 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (4/10)
19:05 Hitler i jego świta (2)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (2) - serial dok.
21:00 II wojna światowa: historia przed trybunałem (3/6)
22:00 Premiera: Wojna widziana z powietrza IV (3/6)

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy IV (3,4/6) - serial dok.
15:00 Przygody poszukiwaczy złota II (2) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka III (1)
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Militarny top 10 (9/10)
22:00 Dziwne oblicza wojny II (1,2/8) - serial dokumentalny
00:00 Starożytni kosmici IX
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (1)

BBC EARTH

12:25 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
13:25 Mroźna planeta (5)
14:30 W okowach mrozu X
15:30 Życie na pustkowiu II
16:30 Cywilizacje: rozkwit i upadek (4/4) - serial dok.
17:45 Mroźna planeta (6)
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Attenborough i morski smok - film dok. Wlk. Bryt. 18
20:55 W okowach mrozu II
22:55 Chirurdzy: kwestia życia i śmierci III (5/6) - serial dok.
00:25 Sekrety długowieczności

POLSAT VIASAT HISTORY

09:55 Hiroszima: za kulisami
11:10 Tajemnice machiny wojennej nazistów (2)
12:05 1776: niepodległość USA
14:10 Rewolucje, które zmieniły historię (3,4/6) - serial dok.
16:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
17:35 Hiroszima: za kulisami
18:50 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
19:50 Tajemnica grobowca Kleopatry (2/4) - serial dok.
21:00 Tatuażysta z Auschwitz: historia prawdziwa - film dok.
22:05 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (1/2)

eprasa.pl e26bd0d53e

ŚRODA 2.12

Od A do Z

ANATOMIA ZBRODNI ★★
komedia kryminalna, USA 2013, reż. Daniel Schechter, wyk. Jennifer Aniston, Mos Def
22:35 | ale kino+ hd
Dziwnie znajome: dwaj panowie porywają dla okupu żonę bogacza, a mężowi to porwanie jest bardzo na rękę, bowiem ma nowszy model do lokowania uczuć i nadmiaru pieniędzy. Jako porwana - Jennifer Aniston.

BABY BOOM, CZYLI KOGEL MOGEL 5 ★★
komedia, Polska 2024, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny, Katarzyna Skrzynecka
20:35 | polsat
Panie z wielopokoleniowej patchworkowej (ale i nowobogackiej) rodziny szykują się na narodziny dziecka, co staje się okazją do satyrycznego wejrzenia we współczesne obyczaje nie tylko tego środowiska.

BYŁYŚMY NIEBEZPIECZNE ★★★
dramat obycz., Nowa Zelandia 2024, reż. Josephine Stewart-Tewhiu, wyk. Erana James, Rima Te Wiata, Manaia Hall
20:00 | cinemax
W 1954 r. dwie dziewczyny za próbę ucieczki z poprawczaka zostają wysłane do ośrodka o zaostrzonym rygorze. Tam zyskują równie zbuntowaną sojuszniczkę, ale kiedy próbują ucieczki, dochodzi do rozłamu.

EVEREST ★★★★
thriller, USA/Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur, wyk. Jason Clarke, Josh Brolin
20:00 | canal+ premium
Poruszająca kronika komercyjnej wyprawy na Mount Everest w maju 1996 roku, która – mimo udziału profesjonalnych przewodników i doświadczonych opiekunów – zakończyła się śmiercią 8 osób.

KLIENT ★★★
film sens., USA 1994, reż. Joel Schumacher, wyk. Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Brad Renfro
22:05 | stopklatka
Jedenastolatek, który poznał jedną z tajemnic mafii, pod presją gangsterów i prokuratora. Kto mu pomoże? Przebojowa adaptacja powieści Johna Grishama – światła na Susan Sarandon.

Igrzyska Śmierci: W pierścieniu ognia

22:00 | tv puls
★★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE.

Lektury Suzanne Collins ciąg dalszy: triumfalne tournee zwycięzców gry o przetrwanie staje się zarzewiem zamieszek prowadzących do powszechnego buntu przeciwko władzy. Kto stanie na jego czele?

FILM PRZYG.
USA 2013, REŻ. FRANCIS LAWRENCE, WYK. JENNIFER LAWRENCE, LIAM HEMSWORTH, JOSH HUTCHERSON

NA BANK SIĘ UDA ★★
komedia kryminalna, Polska 2019, reż. Szymon Jakubowski, wyk. Marian Dziędziel, Lech Dyblik, Adam Ferency
20:00 | tvn 7
Trzech starszych panów włamało się do banku, posługując się algorytmem opracowanym kiedyś przez młodego policyjnego informatyka. No i teraz młody musi walczyć o swoje dobre imię i zawodową karierę.

NIEPOKONANI ★★★
dramat obycz., USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell, Ed Harris
21:50 | kino polska
Z syberyjskiego gułagu do Indii: dzieje dramatycznej ucieczki więźniów w latach II wojny światowej. Ucieczka – z polskim udziałem – prawdziwa, relacja niezupełnie, ale i tak uwiodła Petera Weira.

NOCNY ŁOWCA ★★
film akcji, Kanada 2018, reż. David Raymond, wyk. Henry Cavill, Ben Kingsley, Alexandra Daddario
20:00 | tv puls
Ponury wyścig z czasem o życie młodej kobiety, uprowadzonej przez seryjnego gwałciciela i mordercę, ściganego przez policje i byłego sędziego, mającego własne – skuteczne, lecz nielegalne – metody.

PANNA MŁODA! ★★★
horror, USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal, wyk. Jessie Buckley, Christian Bale, Jake Gyllenhaal
22:15 | hbo
Chicago lat 30. XX w.: Frankenstein (Christian Bale!) prosi szaloną badaczkę o stworzenie partnerki – leku na samotność. Ale wskrzeszenie zamordowanej młodej kobiety niesie nieprzewidywalne konsekwencje.

PIEP*ZYĆ MICKIEWICZA III ★★
komediodramat, Polska 2026, reż. Sara Bustamante-Drozdek, wyk. Dawid Ogrodnik, Weronika Książkiewicz, Hugo Tarres
22:50 | canal+ premium
Bohaterowie cyklu z liceum im. Stanisława Barei zbliżają się do matury nie podejrzewając nawet, że ten prawdziwy – życiowy – egzamin dojrzałości przyjdzie im zdawać wcześniej – w trakcie przygotowań do studniówki.

SALLI ★★★
dramat obycz., Tajwan 2023, reż. Chien-Hung Lien, wyk. Esther Liu, Yung-Hsu Tang, Ying-Hung Lee
21:25 | cinemax
Tajwanka, prowadząca kurzą fermę, jedzie do Paryża, na spotkanie z poznanym w internecie marszandem. Wprawdzie internetowa miłość okazuje się fejkiem, ale sama podróż daje kobiecie poczucie niezależności.

SŁABY PUNKT ★★★
thriller, USA/Niemcy 2007, reż. Gregory Hoblit, wyk. Anthony Hopkins, Ryan Gosling, David Strathairn
22:00 | warner tv
Anthony Hopkins (oklaski!) jako przebiegły gracz, który zaplanował morderstwo niewiernej żony. Przed sądem, mając za przeciwnika aroganckiego prokuratora, wprawdzie broni się sam, ale wcale nie jest bez szans.

W UKRYCIU ★★★
dramat obycz., USA/Wlk. Brytania 1990, reż. Carmen Emmi, wyk. Tom Blyth, Maria Dizzia, Russell Tovey
23:10 | cinemax
Ameryka, lata 90. XX wieku. Policjant, ukrywający swoje skłonności homoseksualne, zostaje przydzielony do działającej pod przykrywką jednostki, ścigającej gejów przekraczających normy obyczajowe.

WSZYSTKO ALBO NIC ★★
komedia romantyczna, Słowacja/Czechy/Polska 2016, reż. Marta Ferencová, wyk. Tatiana Pauhofová, Klára Issová, Michał Żebrowski
23:20 | tvp 2
Słowacki „Dziennik Bridget Jones" z polskim wkładem (Żebrowski, Deląg, Tyniec): przyjaźń dwóch pań i geja zostaje wystawiona na próbę, gdy wokół trójki kręci się czterech atrakcyjnych panów.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

TVP1

06:10 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info, pogoda
08:35 Zaraz wracam (47)
09:10 Ranczo VI (7/13)
10:10 Komisarz Alex II (12/13)
11:05 Ojciec Mateusz XXVI (9)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (796)
13:00 Dzikie korytarze (3/4)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (668)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6031)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Słoneczna. Poza ciszą** (8) - serial obyczajowy Polska 2026
21:05 **Rocky 3** - film sens. ★ USA 92, reż. Sylvester Stallone (110 min)
22:55 **Sztafeta zmiany. Tour the Konstytucja**
00:00 **Fin del Mundo?** ★★★ - komediodramat Polska 2023, reż. Piotr Dumała (90 min)
01:30 **Morderstwa w Chartres** ★★★ - film krym. F 2024, reż. Sandrine Cohen (100 min)

TVP2

05:35 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (390)
06:50 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7755) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7755) - mag. Polska 2026
11:50 Gwiazdorska kuchnia Ani (58) - mag. kulinarny
12:30 Koło fortuny (2149)
13:15 Panna młoda
14:10 Va banque (1016)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Domowe patenty (22)
16:00 Koło fortuny (2150)
16:35 Familiada (3105)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1017)
18:50 Jeden z dziesięciu (21)
19:25 Barwy szczęścia

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Przepis dnia**
20:50 **Na dobre i na złe**
21:50 **Na sygnale**
22:20 **Magazyn Ekspresu Reporterów**
23:20 **Wszystko albo nic (Všetko alebo nič)** ★★ - komedia romantyczna Słowacja/Czechy/Polska 2016 (120 min)
01:20 **Peaky Blinders V** (1/6) - serial gangsterski Wlk. Brytania 2019
02:25 **Sen o Warszawie**

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3218)
08:20 Trudne sprawy XXIII
09:20 Dlaczego ja? XIX (15,16,17/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze XVIII (52-54) - serial fabularno-dok.
15:30 Wydarzenia (1202)
15:55 Gliniarze XX (3) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (3) - serial krym. Polska 2026, wyk. Agnieszka Wagner
18:00 Pierwsza miłość 50 (129) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1202) - program publicystyczny Polska 2026
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (173)

20:35 **Baby Boom, czyli Kogel Mogel 5** ★★ - komedia Polska 2024, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Maciej Zakościelny (105 min)
22:20 **Ted II** - komedia ★★★ USA 2015, reż. Seth MacFarlane, wyk. Mark Wahlberg, Seth MacFarlane (155 min)
00:55 **Gorący towar (The Heat)** ★★★ - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania 2013, reż. Paul Feig (155 min)

TVN

05:00 Kto was tak urządził?
05:40 Uwaga! (8142) - mag.
05:55 Ukryta prawda (27/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Konin – Czarny Domek 29 (12)
07:45 Dzień Dobry TVN (5854)
11:20 Doradca smaku (36)
11:30 Kuchenne rewolucje XXV (3) - reality show Polska 22
12:35 Kuchenne rewolucje: Gdańsk – „Mio Gastro" XXVII (5) - reality show Polska 2023
13:40 Ukryta prawda (42-44/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (24/53) - serial obycz. Polska 26
17:55 Detektywi IV (10/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:35 Top Model – przed finałem (1/2) - reportaż Polska 26
19:55 Uwaga! (8143) - mag.
20:10 Top Model – przed finałem (2) - reportaż Polska 26

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obycz. Polska 26
20:50 **Top Model** (14) - reality show Polska 2026
22:35 **Jestem legendą (I Am Legend)** ★★★ - film s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Francis Lawrence, wyk. Will Smith, Alice Braga, Charlie Tahan (135 min)
00:50 **Szpital św. Anny IV** (1,2/59) - serial obyczajowy Polska 2026
02:45 **Uwaga!** (8143) - mag. reporterów Polska 26

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (17,18/22) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (1/14)
10:00 Zaklinaczka duchów IV (23/23) - serial fantasy USA 09
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (22)
13:00 Wspaniałe stulecie IV - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes II (51)
15:00 Lombard. Życie pod zastaw VII - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes II (52) - serial obycz. Polska 2019
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (36,1) - serial obyczajowy Polska 2026
20:00 **Nocny łowca (Night Hunter)** ★★ - film akcji Kanada 2018, reż. David Raymond (120 min)
22:00 **Igrzyska Śmierci: W pierścieniu ognia (The Hunger Games: Catching Fire)** ★★★★ - film przygodowy USA 2013, reż. Francis Lawrence (180 min)
01:00 **Dorwać gringo (Get the Gringo)** ★★ - dramat obycz. USA/Meksyk 2012, reż. Adrian Grunberg (120 min)

TVN7

05:15 Ten moment (29/40) - serial fab.-dok. Polska 2021
05:50 Szkoła (46,47,48/68) - serial fabularno-dok.
08:40 Ukryta prawda (39,27,28/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
13:50 Detektywi V (18) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (57) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Szpital (3/72) - serial fabularno-dok. Polska 2018
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (8,9)
19:00 Ukryta prawda (22/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Na bank się uda** ★★ - komedia krym. Polska 2019, reż. Szymon Jakubowski, wyk. Marian Dziędziel (140 min)
22:20 **Jack Reacher: Nigdy nie wracaj (Jack Reacher : Never Go Back)** ★★ - film krym. USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick (145 min)
00:45 **Głupcy** 16 ★★★ - dramat obyczajowy Polska/Rumunia/Niemcy 2022, reż. Tomasz Wasilewski (140 min)

MEZZO

13:30 Rafael Riqueni, ser flamenco - koncert Francja 2022
14:40 Falla: El amor brujo – Ljubljana Festival
16:00 Brahms: Kwintet smyczkowy F-dur nr 1, opus 88 – Takács Quartet, Nabuko Imai - muzyka klasyczna
16:30 Brahms: Sonaty wiolonczelowe – Miklós Perényi, Zoltán Kocsis - muzyka klas.
17:20 Intermezzo
18:00 Rocío Molina, Trylogia gitarowa II: Al fondo riela - taniec Hiszpania 2023
19:15 „El retablo de Maese Pedro" de Falli na Festiwalu w Grenadzie - muzyka klas.
20:30 Bartók: Le Château de Barbe-Bleue – Concerto Budapest, András Keller
22:25 Barnabás Kelemen: Czajkowski, Bartók - Węgry 26

PULS 2

11:10 Gus. Mały – wielki rycerz (50,41/52) - serial anim.
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (15,11/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (7)
13:35 Smerfy (17/27)
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi
17:00 Fineasz i Ferb
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (35,36/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (56) - serial obycz.
21:00 Pociąg strachu (Pasażer) - film sens. USA/Aruba 02, reż. Bob Misiorowski
22:55 Zabójca - film sens. USA/Korea Południowa 2022
01:00 Lombard III

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIV (26-28/31) - serial obycz.
11:55 Uroczysko (3,4/52)
13:00 Trudne sprawy XVIII (33,34,35/40) - serial fab.-dok.
16:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (446, 497) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (4,5/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (5,6) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (3) - serial krym.
22:05 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (3)
23:05 Hanna - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2011, reż. Joe Wright
01:35 Opowiem ci o zbrodni (3) - serial dok. Polska 2018
02:00 Love Island VI (12/41)

METRO

07:00 Detektywi. Na zlecenie II - serial fabularno-dok.
07:40 Szpital (43,44,45/87)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (59/67)
13:40 Fachowcy (3)
14:25 Brzydula - serial obycz.
15:35 Druga szansa IV (1) - serial obycz. Polska 2017
16:45 The Floor (9, 10)
18:00 Złomowisko PL VIII - serial dok. Polska 2019
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (6,7) - serial kryminalny Polska 2004
23:15 Spartakus: Krew i piach II (9/10) - serial sens.
00:15 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (7/12)
01:20 Szpital (37/68)
02:20 Szkoła (66/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

ŚRODA 2.12

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (136, 145) - magazyn
09:50 Vera V (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
12:00 MacGyver (22,1/22) - serial sensacyjny USA/Kanada 1986
14:00 Katastrofy w przestworzach XIII (6,5,2,3/11) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12) - serial dok. Kanada 2014
19:10 Aukcja w ciemno II (10) - serial dok. USA 2012
20:00 Snajper (Sniper) *** - thriller USA/Peru 1993, reż. Luis Llosa, wyk. Tom Berenger, Billy Zane, J. T. Walsh, Aden Young, Kenneth Radley (125 min)
22:05 Klient (The Client) *** - film sens. USA 1994, reż. Joel Schumacher, wyk. Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Brad Renfro (155 min)
00:40 Nieśmiertelny III: Czarnoksiężnik (Highlander III: The Sorcerer) * - film fantasy Kanada/F/Wlk. Bryt. 95, reż. Andrew Morahan, wyk. Christopher Lambert (130 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa
07:55 Stawiam na Tolka Banana (2,3/7)
09:35 Syn szczęścia - film krótkom. Polska 2024
09:50 Gdzie jest generał - komedia Polska 1964, reż. Tadeusz Chmielewski
11:55 Quo vadis - film hist. Polska/USA 2001, reż. Jerzy Kawalerowicz, wyk. Paweł Deląg, Magdalena Mielcarz
15:45 Ostatnie dni - film wojenny Polska 1969, reż. Jerzy Passendorfer, wyk. Wojciech Siemion
17:20 Pogranicze w ogniu (20,21) - serial sens. Polska 91
20:00 Wróg doskonały - film sensacyjny Hiszpania/Niemcy/Francja 2020, reż. Kiké Maíllo, wyk. Tomasz Kot, Athena Strates, Marta Nieto
21:50 Niepokonani - dramat obycz. USA/Emiraty Arabskie/Polska/Indie/Arabia Saudyjska 2010, reż. Peter Weir, wyk. Dragoş Bucur, Colin Farrell
00:45 Milioner - film obycz. Polska 1977, reż. Sylwester Szyszko, wyk. Janusz Gajos, Jadwiga Andrzejewska
02:55 Co lubią tygrysy - komedia Polska 1989, reż. Krzysztof Nowak-Tyszowiecki, wyk. Wojciech Pokora

ALE KINO+

09:00 Długi weekend - film *** obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (90 min)
10:30 The Office PL (9,10/12) - serial kom. Polska 2021
11:45 Detektyw Foyle (2/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2002
13:55 Van der Valk III (2/3) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2023
16:00 Był sobie chłopiec (About a Boy) **** - komedia Wlk. Brytania/USA/Francja/Niemcy 2002, reż. Paul Weitz, Chris Weitz, wyk. Hugh Grant, Nicholas Hoult (125 min)
18:05 Detektyw Foyle: Lekcja zabijania (3/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2002
20:10 Blizna (1,2/8) - serial sens. Hiszpania 2024, wyk. Juanlu González, Luis Fernández
22:35 Anatomia zbrodni (Life of Crime) ** - komedia kryminalna USA 2013, reż. Daniel Schechter, wyk. Jennifer Aniston (130 min)
00:45 Koniec lata (1,2/6) - serial obycz. Szwecja 23, wyk. Julia Ragnarsson

POLSAT FILM

08:35 Przyjaciółki XIII (1,2/12)
10:30 Świat według Kiepskich
13:25 Ogniem i mieczem - dramat hist. Polska 99, reż. Michał Żebrowski, Jerzy Hoffman
17:00 1000 lat po Ziemi - film s.f. USA 2013, wyk. Jaden Smith
19:20 Opancerzony - film sensacyjny USA 2009
21:00 Looper – Pętla czasu - film sens. USA/Chiny 2012
23:20 Przykładny obywatel - film sens. USA/Wlk. Bryt./Norwegia/Kanada/Francja 2019, reż. Hans Petter Moland
01:55 48 h. Zaginieni II (26)

FILMBOX+ ONE

09:50 Vera XI (1/6)
11:50 Zbrodnie w Grantchester V (1/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (15) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu IX (17,18/24) - serial sens.
17:05 Vera XI (2/6)
18:55 Zbrodnie w Grantchester V (2/6)
20:00 Czułe słówka - komediodramat USA 1983, reż. James L. Brooks
22:50 Niewygodny świadek - thriller USA 1990

TVP KULTURA

08:20 Tamte lata, tamte dni
09:00 Daleko od szosy (3)
10:25 Pograbek - dramat *** obycz. Polska 1992, reż. Jan Jakub Kolski (90 min)
11:55 Chick Corea – w służbie muzyki - film dok.
13:40 Czterdziestolatek (2)
15:00 Braciszek - film biograficzny *** Polska 2007, reż. Andrzej Barański, wyk. Artur Barciś (110 min)
16:50 Daleko od szosy (4)
18:15 Kolekcja - magazyn
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Rawhide IV (24) - western USA 1962
20:00 Zupa nic - komedia *** Polska 2021, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Adam Woronowicz, Ewa Wiśniewska, Barbara Papis (100 min)
21:40 Wstęp do spektakli tanecznych
21:50 Boa - taniec Polska 26
22:55 Zniknąć bez śladu - film dokumentalny Niemcy/Japonia 2024
00:25 Prosta przyjaźń (Les choses simples) *** - komedia Francja 2022, reż. Eric Besnard, wyk. Lambert Wilson, Grégory Gadebois (100 min)

WARNER TV

07:50 Prawo Agaty VII (3,4)
09:50 Poniedziałki na chirurgii (1/10) - serial obycz. USA 2013
10:50 Teraz albo nigdy! III (8,9,10,11) - serial obycz.
14:35 Poniedziałki na chirurgii (1/10) - serial obycz. USA 2013
15:30 Prawo Agaty VI (7,8,9)
18:35 Prezent pod choinkę - komedia USA/Kanada 2012
20:15 Rewolwer i melonik - film sens. USA 1998
22:00 Słaby punkt - thriller USA/Niemcy 2007
00:10 Powrót Batmana - film fantasy USA/Wlk. Brytania 92

PARAMOUNT

09:20 Policyjna grupa pościgowa XVI (13) - serial dok.
10:25 Star Trek: W nieznane - film s.f. USA/Chiny/Emiraty Arabskie/Kanada 2016
13:00 Czarodziejki VIII
15:00 Pingwiny z Madagaskaru (12,13/26) - serial anim.
16:00 Świąteczne spotkanie klasowe - komedia romantyczna USA/Kanada 2022
18:00 Czarodziejki (1,2/22)
20:00 Bogowie Egiptu - film fantasy USA/Australia/Chiny/Hongkong 2016
22:35 Ciche miejsce 2 - horror USA 2020, reż. John Krasinski

HBO

08:20 Harry Potter i Czara Ognia *** - film przyg. USA/Wlk. Bryt. 2005 (155 min)
10:55 Szybcy i wściekli: Hobbs i Shaw *** - film sens. USA 2019, reż. David Leitch (135 min)
13:10 Happy Feet: Tupot małych stóp **** - film animowany USA/Australia 2006 (105 min)
14:55 Happy Feet: Tupot małych stóp II *** - film animowany Australia/USA/Nowa Zelandia 2011 (100 min)
16:35 Makbet - dramat *** wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015 (110 min)
18:25 Karate Kid: Legendy *** - komedia USA/Kanada 2025 (95 min)
20:00 Po polowaniu - thriller ** USA/Włochy 2025, reż. Luca Guadagnino, wyk. Julia Roberts (135 min)
22:15 Panna młoda! - horror *** USA 2026, reż. Maggie Gyllenhaal (125 min)
00:20 Ciche miejsce - horror **** USA 2018, reż. John Krasinski (90 min)
01:50 W dzikim galopie *** - dramat obyczajowy USA 2024 (115 min)

CINEMAX

11:50 Rocky V - dramat obycz. USA 1990, reż. John G. Avildsen
13:35 Bez wiatru - dramat obycz. Bułgaria/Włochy 2024
15:10 Pod szarym niebem - film biograficzny Polska 2024
16:35 Na ringu z rodziną - komediodramat Wlk. Brytania/USA/Meksyk 2019
18:20 Sępy - thriller F 2025
20:00 Byłyśmy niebezpieczne - dramat obycz. Nowa Zel. 24
21:25 Salli - dramat obycz. Tajwan 2023, wyk. Esther Liu
23:10 W ukryciu - dramat obycz. USA/Wlk. Brytania 1990

ROMANCE TV

08:25 Górscy ratownicy (9)
09:20 Zakonnica i komisarz - komedia Niemcy 2006
11:15 Toni – akuszer: Ucieczka z gniazda - komedia Niemcy 21
13:05 Rosamunde Pilcher: Kiedy cię odnajdę - romans Niemcy 2023, reż. Marc Prill
15:00 Omamamia - komedia Niemcy 12, reż. Tomy Wigand
17:05 Górski lekarz (3,4/8)
19:00 Górscy ratownicy (1/6)
20:00 Kryminał z Bolzano
21:55 Przepisy na miłość i zbrodnię (9,10/10)
23:50 Górscy ratownicy (1/6)
00:50 Kryminał z Bolzano

CANAL+ PREMIUM

08:40 Miss mokrego podkoszulka **** - komedia Polska 2002 (60 min)
09:40 Imagine Dragons: Live at the Hollywood Bowl
11:50 Królowa chmur ** - komedia Polska 2003 (80 min)
13:10 Co ukrywa Elon Musk?
14:40 Juno - komediodramat **** USA/Kanada 2007, reż. Jason Reitman (95 min)
16:15 Miss Potter - film *** biograficzny Wlk. Brytania/USA 2006, reż. Chris Noonan (90 min)
17:45 Call me lala - film krótkom. Polska 24 (25 min)
18:10 Łapu-Capu (288)
18:15 Pompeje - film ** katastroficzny USA/Niemcy 2014 (105 min)
20:00 Everest - thriller USA/**** Islandia/Wlk. Brytania 2015, reż. Baltasar Kormákur (120 min)
22:00 Eksperyment: Odsiadka II (6/6)
22:50 Piep*zyć Mickiewicza III ** - komediodramat Polska 2026 (95 min)
00:25 Barry Seal: Król przemytu *** - film sens. USA 2017, reż. Doug Liman, wyk. Tom Cruise (110 min)

TVN FABUŁA

10:55 Magda M. III (3)
11:55 Prawo Agaty III (13,1)
13:55 Młode gliny II (14)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Magia kina (6)
17:35 Motywy filmowe (6)
17:50 Starcie tytanów - film przyg. Wlk. Brytania/Australia/USA 2010, reż. Louis Leterrier
20:00 Godziny szczytu - film sensacyjny USA 1998
22:10 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
00:00 Złoto dla zuchwałych - film woj. USA/Jugosławia 70

AMC

07:45 Piękne istoty - film fantasy USA 2013
10:15 K–19 - film sens. USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Kanada 02
13:05 Porwanie - thriller USA 2011, reż. John Singleton
15:15 Kobiety - komediodramat USA 08, reż. Diane English
17:35 Cesarzowa - dramat obycz. Hongkong/Chiny 2006
20:00 Obsesja namiętności - thriller USA/Japonia 1992, reż. Jonathan Kaplan
22:20 Komenda: zabij - horror Wlk. Brytania 2016
00:20 Wrota do piekieł - horror USA 2009, reż. Sam Raimi

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:25 Agenci NCIS XIV (5/24)
09:20 Castle IV (14,15/23)
11:10 Detektyw Monk II (7,8/16) - serial kryminalny
13:10 Agenci NCIS XIV (6,7/24)
15:05 Zabójcza broń (10,11/18)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (4,5/22)
19:05 Castle IV (16,17/23) - serial krym. USA 2012
21:05 FBI: International (20,21/21) - serial akcji USA 22
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (4,5/22)
00:45 Castle IV (16/23)

EPIC DRAMA

08:45 Detektyw Murdoch XIII
09:40 Wszystkie stworzenia duże i małe V (3/6)
10:40 Lekarze na start
12:10 Panna Scarlet VI (1/6)
13:20 Morderstwo w małym mieście (4/8) - serial krym.
14:10 Agenci NCIS XVI (2/24)
15:05 Panna Marple II (1/4)
17:05 Poirot XIII (1/5)
19:00 Agenci NCIS XVI (3/24)
19:55 Poirot III (11/11)
21:00 Sprawy pana Booka II (4/6) - serial kryminalny
22:05 Próba niewinności (4/4)
23:10 Poirot III (11/11)
00:20 Agenci NCIS XVI (3/24)

TVN STYLE

11:20 Jestem z Polski XIV (1/18) - serial dok. Polska 2024
12:20 Ugotowani (7)
13:25 Kuchenne rewolucje (8, 12) - reality show Polska 18
15:35 Ugotowani (12)
16:40 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (6/8) - serial dok.
17:40 Kuchenne rewolucje (5, 6, 7) - reality show
20:50 Nowa Szelągowska (2)
21:50 Jestem z Polski XIV (2/18) - serial dok. Polska 2024
22:50 Hotel Paradise (6)
23:45 EuroPOLKI studentki (1)
00:45 Do zobaczenia (2, 3/10)

TVN TURBO

09:05 Fani czterech kółek
10:00 Raport Turbo (5121)
10:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (8) - magazyn
11:15 Wojny samochodowe (3)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5122)
18:15 Zawodowi handlarze (1)
19:00 Naprawy nie do naprawy
19:45 Co tu się odjechało? (9)
20:15 Jeździć, obserwować VIII
21:00 Wojny samochodowe (5)
22:00 Raport Turbo (5122)
22:15 Z drugiej ręki (13)

BBC FIRST

08:25 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown XIII (4,5)
12:40 London Kills II (1/5)
13:40 Tajemnice Majorki
14:30 Morderstwa w Midsomer
15:20 Detektyw z Chelsea
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (7/8) - serial kryminalny
21:00 Morderstwa w Midsomer
22:45 Agatha Christie: Tommy i Tuppence - serial krym.
23:45 Ludwig (2/6) - miniserial

FX

09:00 FBI V (16/23)
09:55 Agenci NCIS III (3/24)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (1/22)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (5,6/24)
13:45 Castle III (14/24)
14:40 Lucyfer III (17/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (7,8/24)
17:25 Z Archiwum X VI (7,8/22)
19:15 FBI V (17/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (10/25)
21:05 Zabójcze umysły XII
22:00 Matlock II (15/16)
22:55 Z Archiwum X VI (8/22)

HGTV

08:00 Na dobrych fundamentach IV (3,4/14) - serial dok.
09:55 Wymarzona wiejska posiadłość (1, 2) - reality show
11:55 Mieszkaj bez kredytu II
13:55 Mieszkanie na miarę III
15:55 Polowanie na ogród (1,2,3,4/4) - serial dok.
18:15 Zgłoś remont (9)
19:10 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (5/8) - serial dok.
20:10 Poukładani (6)
21:10 Nowa Szelągowska (1)
22:10 Artyści od remontów (1)
22:40 House Hunters (5-8)
00:45 Remonty Christiny IV

BBC LIFESTYLE

11:20 Domy gwiazd z Abbey Clancy (2) - reality show
12:40 Mistrzowie ceramiki (4)
13:45 W świecie luksusu
14:45 Wielkie australijskie wypieki VII (7) - serial dok.
15:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (4) - real tv
16:50 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (3/6) - serial dok.
17:50 Zapraszam do stołu (3)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VII (8) - serial dok.
21:00 Bake off: zawodowcy (9)
22:00 Winnice Australii i Gary Barlow (3) - serial dok.
23:00 Ratunek dla skóry III (6)

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (2/24)
08:55 The Office PL II (5,6/12)
09:55 Przyjaciele (23,24,1,2/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (11-16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (3-6/24)
16:30 Przyjaciele II (3-6/24)
18:30 The Office PL II (7,8/12)
19:35 Duchy II (7,8/22)
20:35 Teoria wielkiego podrywu VIII (15-17/24) - serial kom.
22:00 The Office PL IV (9,10)
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (6/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex XIV (6/13)
09:20 Rodzinka.pl X (13)
09:55 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (11/13)
11:30 Na dobre i na złe
12:30 Zaraz wracam (45,46)
13:40 Ojciec Mateusz IV (14/14)
15:40 Komisarz Alex XIV (7)
16:30 Na sygnale
17:35 Ranczo VI (13,1/13)
19:30 Ojciec Mateusz IV (3,6) - serial krym. Polska 2010
21:30 Ranczo VII (2,3/13)
23:25 Ojciec Mateusz IV (3,3/12) - serial kryminalny
01:20 Krucjata. Znak bliźniąt II (2) - serial krym. Polska 2024

CANAL+ KUCHNIA

10:40 Bosacka rusza w Polskę
11:40 Jamie Oliver (16, 17)
12:45 Jelita vs. mózg
13:45 Jakubiak rozgryza Polskę (10, 1) - mag. kulinarny
14:40 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (3, 4) - mag.
15:45 Dzień dobry, śniadanie
16:45 Jamie: święta z wyprzedzeniem (2) - mag. kulinarny
17:45 Jamie Oliver (10)
18:40 Kolacja z wrogiem (2)
19:45 m jak mięso (8)
20:15 Top Chef (6)
21:15 Anthony Bourdain VI
23:50 Javier Peña zjada świat

CANAL+ DOMO

12:10 Cudotwórcy VIII (1/19)
13:05 Wielkie projekty X (2)
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
15:00 Najlepszy dom w okolicy
16:00 Room service. Hotele od kuchni II (3,4) - serial dok.
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok.
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia X (3) - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (2)
21:00 Najlepszy dom w okolicy
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (1) - mag.
22:30 Daleko od miasta XVII (6)

PLANETE+

13:40 Podróż do wnętrza chmur (3) - serial dok. F 2025
14:50 360° – świat bez granic
15:50 Średniowieczne serce Czech (5,6) - serial dok.
16:55 Mongolia - serial dok.
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (11,12)
18:40 Zaginiony lot MH370 (2)
19:45 O wolny Tybet. Głosy wygnanych - film dok. F 2024
20:50 Operacja Barbarossa (2)
22:00 Jak oligarchowie korumpują Zachód (2) - serial dok.
23:10 Jak wygrać z Ku Klux Klanem (2/4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata VI (7/8) - serial dok.
11:00 Złoto drwali (1/9)
12:00 Celnicy na straży Szwecji II (6/14) - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (5/8)
15:00 Złomowisko PL II (1)
16:00 Poszukiwacze przeklętego złota V (8/8) - serial dok.
17:00 Nic do zgłoszenia (2/8)
18:00 Porty - serial dok.
19:00 Złomowisko PL VI
22:00 W oku cyklonu: Łowcy burz (6/6) - serial dok.
23:00 Sekretne życie kasyna w Las Vegas - serial dok.

TVP HISTORIA

11:15 Tajemnice samolotów prezydenckich - film dok.
12:15 Wszystkie kolory świata
13:15 Największe mity historii USA - serial dok. Wlk. Bryt. 19
14:10 Zmiennicy (6)
15:10 Sensacje XX wieku
17:20 Czas honoru (3/13)
18:25 Fake czy historia?
19:15 Pod znakiem orła, pod znakiem Gryfa - film dok.
20:00 Pitbull (5) - serial sens.
20:55 Nieznana wojna na Północy (4/6) - serial dok.
21:55 Wojny Rosji (1/3)
23:00 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (12/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (19) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (6/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (16) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Sekrety widziane z góry III (6/10) - serial dok.
22:00 Ranczo kosmitów VII
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata II (22/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:55 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
15:55 Najdziwniejsze przedmioty III (3) - serial dok.
16:55 Burzliwa historia Tudorów (1/6) - serial dok.
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (5/10)
19:00 Normandia '44: inwazja
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (9) - serial dok.
21:00 Premiera: Operacja transport III (1) - serial dok.
22:05 Megażywioły
23:00 Uwaga, katastrofa! (5/6)

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy IV (5,6/6) - serial dok.
15:00 Przygody poszukiwaczy złota II (3) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Militarny top 10 (10/10)
22:00 Dziwne oblicza wojny II
00:00 Starożytni kosmici IX (6/16) - serial dok. USA 2016
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (5)

BBC EARTH

11:25 Skarby przeszłości i ich tajemnice VII (5/6) - serial dok.
12:25 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
13:25 Mroźna planeta (6)
14:30 W okowach mrozu X (14)
15:30 Życie na pustkowiu II
16:35 Pociągiem przez starożytny Egipt (3/4) - serial dok.
17:35 Mroźna planeta II II (1/6)
18:45 Najpiękniejsze trasy spacerowe (7) - serial dok.
19:45 Imperium brytyjskie
20:55 W okowach mrozu II
22:55 Pociągiem przez starożytny Egipt (4/4) - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:15 Tajemnice machiny wojennej nazistów (3/4)
12:20 1776: niepodległość USA
14:20 Rewolucje, które zmieniły historię (5,6/6) - serial dok.
16:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
17:40 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
18:50 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
19:50 Tajemnica grobowca Kleopatry (3/4) - serial dok.
21:00 Informator z Oświęcimia - film dok.
22:10 Grobowce Egiptu: Imhotep, twórca piramid (2/2)

eprasa.pl e26bd0d53e

CZWARTEK 3.12

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
22:35 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

ANIOŁY I DEMONY ★★★
thriller, USA/Włochy 2009, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Ewan McGregor, Stellan Skarsgård
21:50 | polsat
Ron Howard czyta Dana Browna w nadziei na powtórzenie sukcesu „Kodu da Vinci": Tom Hanks na tropie tajemnic Kościoła, których rozszyfrowanie udaremni zamach terrorystyczny na Watykan.

BYŁA SOBIE DZIEWCZYNA ★★★★
film obycz., Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Lone Scherfig, wyk. Carey Mulligan, Peter Sarsgaard, Olivia Williams
20:10 | ale kino+ hd
Lone Scherfig, autorka „Włoskiego dla początkujących", przygląda się swingującemu Londynowi lat 60. XX wieku z perspektywy inteligentnej nastolatki śmiało wchodzącej w świat dorosłych. Fascynujące.

INFILTRATOR ★★★
thriller, USA 2013, reż. Ric Roman Waugh, wyk. Dwayne Johnson, Barry Pepper, Jon Bernthal
20:00 | tv puls
Aby wyciągnąć z więzienia syna zamieszanego w narkotykowy biznes, ojciec idzie na współpracę z organami ścigania i przenika do struktur narkotykowego gangu. Dwayne Johnson bez subtelności.

MAD MAX ★★★★
film sens., Australia 1979, reż. George Miller, wyk. Mel Gibson, Joanne Samuel, Hugh Keays-Byrne
22:00 | warner tv
Klasyk współczesnego kina akcji: w zdziczałym świecie po zagładzie atomowej dzielny policjant próbuje zaprowadzić dawny porządek. Mela Gibsona pociąg do Hollywood.

Carte blanche

22:15 | ale kino+ hd
★★★★

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Na faktach: lubelski nauczyciel traci wzrok, ale nie zamierza rezygnować z nauczania w liceum. Ciekawy Andrzej Chyra i krzepiąca – mimo problemów - relacja między nauczycielem i jego uczniami.

DRAMAT OBYCZ.
POLSKA 2015, REŻ. JACEK LUSIŃSKI, WYK. ANDRZEJ CHYRA, URSZULA GRABOWSKA, ARKADIUSZ JAKUBIK

MIŚ ★★★★
komedia, Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Christine Paul-Podlasky
20:00 | kino polska
Polska schyłku gierkowskich lat 70. XX wieku w obiektywie Stanisława Barei według scenariusza Stanisława Tyma. Gryząca ironia, ale prawdziwe aż do bólu. Wręcz obiekt kultu – wstyd nie znać.

ONI CIĘ ZABIJĄ ★★★
horror, USA 2026, reż. Kirill Sokolov, wyk. Zazie Beetz, Myha'la, Paterson Joseph
23:20 | hbo
Młoda kobieta podejmują pracę w ekskluzywnym nowojorskim apartamentowcu, który okazuje się świątynią szatana, zamieszkaną przez grono bogaczy, zyskującym nieśmiertelność dzięki składaniu ofiar z ludzi.

TAJNY INFORMATOR ★★
thriller, Kanada/USA 2023, reż. Michael Oblowitz, wyk. Mel Gibson, Dominic Purcell, Nick Stahl
22:10 | tv puls
Zmagający się z depresją nowojorski policjant szuka sposobu na śmierć w trakcie służby, co zapewni jego zonie sowitą zapomogę z funduszu dla wdów i środki na ratowanie syna, cierpiącego na raka żołądka.

W SIECI KŁAMSTW ★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Ridley Scott, wyk. Leonardo DiCaprio, Russell Crowe, Mark Strong
23:55 | warner tv
Ridley Scott bierze pod lupę CIA: Rezydujący w Jordanii agent ma wyeliminować groźnego terrorystę Al–Kaidy, co okazuje się zadaniem szczególnie trudnym ze względu na sytuację osobistą agenta.

WIECZNIE MŁODY ★★★
film s.f., USA 1992, reż. Steve Miner, wyk. Mel Gibson, Jamie Lee Curtis, Elijah Wood
19:55 | warner tv
Eksperymentalnie hibernowany w latach 30. XX wieku pilot Daniel McCormick (Mel Gibson) budzi się po półwieczu, by rekompensując sobie utratę bliskich, naprawić życie dwunastolatka i jego samotnej matki. Wciąga.

WIELKI GATSBY ★★★
dramat obycz., USA/Australia 2013, reż. Baz Luhrmann, wyk. Leonardo DiCaprio, Tobey Maguire, Carey Mulligan
20:00 | hbo
Baz Luhrmann czyta F. Scotta Fitzgeralda ze wszelkimi konsekwencjami: spojrzenie na amerykańskie lata 20. XX wieku przez losy nuworysza, który nie zapanował nad miłosną obsesją. W roli tytułowej Leonardo DiCaprio.

ZARAZ WRACAM ★★
thriller, USA/Kanada/Niemcy 2008, reż. Susan Montford, wyk. Kim Basinger, Lukas Haas, Craig Sheffer
20:00 | stopklatka
Kim Basinger jako gospodyni domowa, która przypadkiem ściąga na siebie agresję czwórki młodych bandytów w wigilijny wieczór. Ku przestrodze.

ZUPA NIC ★★★
komedia, Polska 2021, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Adam Woronowicz, Ewa Wiśniewska
23:15 | tvp kultura
Prequel filmu „Moje córki krowy": przeciętna polska rodzina z blokowiska szuka swojej drogi do godnego życia w trudnym początku lat 80. XX wieku. Realia jakby nadto pastelowe, ale aktorsko znakomite.

ŻYCZENIE ŚMIERCI ★★★
film sens., USA/Kanada 2018, reż. Eli Roth, wyk. Bruce Willis, Vincent D'Onofrio, Elisabeth Shue
21:55 | cinemax
Bruce Willis zastępuje Charlesa Bronsona w kultowym schemacie: lekarz, którego żona i córka stały się ofiarami brutalnego ataku, postanawia sam wymierzyć sprawiedliwość bandytom, który tego dokonali.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl e26bd0d53e

CZWARTEK 3.12

TVP1

06:10 Akacjowa 38
07:00 Msza święta
07:30 Pełnia wiary (128)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:35 Zaraz wracam (48)
09:10 Ranczo VI (8/13)
10:05 Komisarz Alex II (13/13)
11:00 Ojciec Mateusz XXVI (11)
12:00 Serwis Info - magazyn
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:35 Magazyn rolniczy (800)
13:00 Dzikie korytarze (2/4)
14:00 Splątane losy
15:00 Serwis Info
15:10 Reporterzy (669)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:00 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (6032)
18:05 Klan - telenowela
18:40 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:30 **Ojciec Mateusz 36** (4) - serial kryminalny Polska 2026
21:25 **Sprawa dla reportera** (1604) - cykl reportaży
22:30 **Klangor** (4,5/8) - serial krym. Polska 2021
00:20 **Złoto pustyni (Three Kings)** ★★★★ - dramat wojenny USA/Australia 1999, reż. David O. Russell, wyk. George Clooney, Mark Wahlberg, Ice Cube (115 min)
02:15 **Magazyn Ekspresu Reporterów** (1096)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (94)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7756) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7756) - mag. Polska 2026
11:50 Jedzenie ma znaczenie, nauka na talerzu
12:30 Koło fortuny (2150)
13:15 Panna młoda
14:05 Va banque (1017)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
16:00 Koło fortuny (2151)
16:35 Familiada (3106)
17:20 Panna młoda - serial obyczajowy Turcja 2024
18:15 Va banque (1018)
18:50 Jeden z dziesięciu (1)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Domowe patenty (22)

20:05 **Barwy szczęścia** - serial obycz. Polska 2026
20:40 **Postaw na milion** (403) - teleturniej
21:40 **Super Gary. Gotuj z Bosacką!** (17) - mag.
22:20 **SOR** (7) - serial lekarski
23:00 **Rodzinka.pl XIX** (12)
23:30 **Europa da się lubić – nowe pokolenie** (12)
00:30 **Peaky Blinders V** (2/6) - serial gangsterski
01:40 **80 milionów** - film ★★★★ przygodowy Polska 2011, reż. Waldemar Krzystek (110 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (3227)
08:20 Trudne sprawy XXIII
09:20 Dlaczego ja? XIX (18-20/40) - serial fab.-dok.
12:20 Gliniarze XVIII (55,56,57) - serial fab.-dok.
15:30 Wydarzenia (1203)
15:55 Gliniarze XX (4) - serial fabularno-dok. Polska 2026
16:55 Gliniarze Śląsk (4) - serial krym. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (130) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (1203) - program publicystyczny Polska 2026
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (174) - teleturniej Polska 2026

20:30 **Nasz nowy dom** (386) - reality show Polska 26
21:50 **Anioły i Demony (Angels & Demons)** ★★★ - thriller USA/Włochy 2009, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Ewan McGregor (180 min)
00:50 **Siostry (In Her Shoes)** ★★★ - komediodramat USA/Niemcy/Wlk. Brytania 2005, reż. Curtis Hanson, wyk. Cameron Diaz (170 min)
03:40 **Kabaretowa Ekstraklasa** (112)

TVN

05:05 Jak to jest zrobione? XVI - serial dok. Kanada 2010
05:40 Uwaga! (8143) - mag. reporterów Polska 2026
05:55 Ukryta prawda (28/60)
06:50 Kuchenne rewolucje: Borysławice 30 (1)
07:45 Dzień Dobry TVN (5855)
11:20 Doradca smaku (26)
11:30 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cudnie", Puławy XXV (4) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Bytom – Restauracja „Pod Orzechem" XXVII (6) - reality show Polska 2023
13:40 Ukryta prawda (45-47/60) - serial fab.-dok.
16:50 Szpital św. Anny III (25) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi IV (11/48)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (8144) - mag.

20:15 **Na Wspólnej XXIV** - serial obycz. Polska 26
20:50 **Kuchenne rewolucje 33** (14) - reality show
22:00 **Dwa tygodnie na miłość (Two Weeks Notice)** ★★ - komedia romantyczna USA/Australia 2002 (120 min)
00:00 **Zbliżenie. Mówię Wam podcast** (8)
01:00 **Szpital św. Anny IV** (3/59) - serial obycz.
02:10 **Uwaga!** (8144) - mag.
02:30 **Młode gliny II** (21) - serial krym. Polska 2026

TV PULS

06:00 Policjanci z Miami II (18,19/23) - serial krym. USA 1986, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (3) - serial sens.
10:00 Zaklinaczka duchów V (1/22) - serial fantasy USA 09
11:00 Kotka - serial obycz.
12:00 Mój grzech (23) - telenowela Meksyk 2009
13:00 Wspaniałe stulecie IV (59) - serial obycz. Turcja 2014
14:00 Rodzinny interes II (52) - serial obycz. Polska 2019
15:00 Lombard. Życie pod zastaw VII (5) - serial obycz.
17:00 Rodzinny interes II (53)
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (1,2) - serial obycz.
20:00 **Infiltrator (Snitch)** ★★★ - thriller USA/Emiraty Arabskie/Wlk. Brytania 2013, reż. Ric Roman Waugh (130 min)
22:10 **Tajny informator (Confidential Informant)** ★★ - thriller Kanada/USA 23, reż. Michael Oblowitz (110 min)
00:00 **Wykonać wyrok (Death Warrant)** ★★ - film sensacyjny USA/Kanada 1990 (120 min)
02:00 **Lombard. Życie pod zastaw XIX** (33)

TVN7

05:15 Ten moment (30) - serial fabularno-dok.
05:50 Szkoła (49,50,51/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:40 Ukryta prawda (40,29,30/60) - serial fab.-dok.
11:45 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
13:50 Detektywi V (19) - serial fabularno-dok. Polska 2025
14:55 Szpital św. Anny IV (58) - serial obycz. Polska 2026
15:55 Szpital (4/72)
17:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska VI (10,11) - serial fabularno-dok. Polska 2019
19:00 Ukryta prawda (23/60) - serial fab.-dok. Polska 2023, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 **Och, Karol!** ★★ - komedia Polska 1985, reż. Roman Załuski, wyk. Jan Piechociński, Dorota Kamińska (135 min)
22:15 **Nigdy w życiu!** ★★ - komedia romant. Polska 2004, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Danuta Stenka (125 min)
00:20 **Zabójcza broń II (Lethal Weapon 2)** ★★★ - film sens. USA 1989, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover (140 min)

MEZZO

12:05 L'Ensemble Intercontemporain gra utwory Roberta Negro - Francja 2022
13:05 Intermezzo
13:30 Rocío Molina, Trylogia gitarowa I: Inicio (Uno) - taniec Hiszpania 2023
14:35 Orchestre National du Capitole, González-Monjas, Stéphane Degout - Francja 26
16:10 Joaquín Achúcarro: Chopin, Grieg, Brahms, Rachmaninow, Skriabin, Liszt
17:40 Mozart: XXXI symfonia – Orkiestra Mozarteum z Salzburga, Jeffrey Tate
18:00 Intermezzo
18:20 Giacomo Puccini: Puccini: La bohème - opera Wlk. Brytania 2022
20:30 Monty Alexander: D Day
22:05 Pianomania w paryskim Bouffes du Nord - F 2022

PULS 2

10:00 Jeżyk i przyjaciele (4)
10:35 Basia (7,8)
11:10 Gus. Mały (41,42/52)
11:35 Tomek i przyjaciele
12:00 Lwia straż (16,12/26)
13:00 Nowe przygody Kubusia Puchatka (8)
13:35 Smerfy - serial anim.
14:00 Baranek Shaun VI
14:35 Marta mówi! II
15:00 Miraculous VI
16:00 Koci domek Gabi
17:00 Fineasz i Ferb
18:00 Pingwiny z Madagaskaru II (37,38/39)
19:00 Kacze opowieści
20:00 Lombard. Życie pod zastaw XIX (57) - serial obycz.
21:00 Champion - dramat krym. USA/Niemcy/Japonia 02
23:00 Piekielna noc - thriller USA 2007, reż. Bo Webb
00:30 Dzielnica strachu IV

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIV (8) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci XIV (29-31/31) - serial obycz.
11:55 Uroczysko (5,6/52) - serial krym. Polska 2023
12:55 Trudne sprawy XVIII (36,37,38/40) - serial fab.-dok.
16:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej (447, 498) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (6,7/65) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (7,8) - serial krym. Polska 2026
21:05 Sprawiedliwi. Trójmiasto IV (4) - serial krym.
22:10 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XXI (4) - serial kryminalny Polska 2026
23:10 Glass - thriller USA/Chiny 2019, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Bruce Willis
01:55 Love Island VI (13/41)

METRO

07:00 Detektywi. Na zlecenie II - serial fabularno-dok.
07:40 Szpital (46,47,48/87)
10:40 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:40 Szkoła (60/67) - serial fabularno-dok. Polska 2019
13:40 Fachowcy (4)
14:25 Brzydula - serial obycz.
15:35 Druga szansa IV (2) - serial obycz. Polska 2017
16:45 The Floor (11, 12)
18:00 Złomowisko PL VIII - serial dok. Polska 2019
19:00 Kartoteka X - serial fabularno-dok. Polska 2016
21:05 Kryminalni (8,9/13) - serial krym. Polska 2004
23:15 Kuba Wojewódzki (14)
00:20 Zbrodnie z pierwszych stron gazet IV (8/12)
01:20 Szpital (38/68)
02:20 Szkoła (67/67)

eprasa.pl e26bd0d53e

CZWARTEK 3.12

STOPKLATKA

08:00 Robert Makłowicz (150, 161) - magazyn
09:50 Vera V (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2015
12:00 MacGyver II (1,2/22) - serial sensacyjny
14:00 Katastrofy w przestworzach XIII (7,6,3,4/11) - serial dok.
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (10,11/12)
19:10 Aukcja w ciemno II (12/26) - serial dok.
20:00 Zaraz wracam (While She Was Out) ★★ - thriller USA/Kanada/Niemcy 2008, reż. Susan Montford, wyk. Kim Basinger (110 min)
21:50 Seksmisja - komedia ★★★★ Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (160 min)
00:30 Kamienie na szaniec ★★ - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat (140 min)
02:50 Wałęsa. Człowiek z nadziei ★★★★ - film biograf. Polska 2013, reż. Andrzej Wajda, wyk. Robert Więckiewicz (175 min)

KINO POLSKA

07:45 Polska Kronika Filmowa: 21/49 - program dok.
07:55 Stawiam na Tolka Banana (3,4/7)
09:30 Nibylandex - film krótkom. Polska 2026
09:55 Pieczone gołąbki - komedia Polska 1966, reż. Tadeusz Chmielewski
11:55 Ada, to nie wypada - komedia Polska 1936, reż. Konrad Tom, wyk. Antoni Fertner, Loda Niemirzanka
13:55 Pan Wołodyjowski - film hist. Polska 68, reż. Jerzy Hoffman, wyk. Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka
17:15 Pogranicze w ogniu (21,22) - serial sens. Polska 91
20:00 Miś - komedia Polska 1981, reż. Stanisław Bareja, wyk. Stanisław Tym, Barbara Burska, Bronisław Pawlik
22:35 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
00:55 Wyjazd integracyjny - komedia Polska 2011, reż. Przemysław Angerman, wyk. Jan Frycz, Tomasz Karolak
02:55 Obcy musi fruwać - komediodramat Polska/Niemcy 1993, reż. Wiesław Saniewski

ALE KINO+

08:25 Królowa chmur ★★ - komedia Polska 2003, reż. Radosław Piwowarski, wyk. Danuta Szaflarska (95 min)
10:00 The Office PL (11,12/12) - serial kom. Polska 2021
11:20 Detektyw Foyle (3/4) - serial kryminalny
13:30 Van der Valk III (3/3) - serial kryminalny
15:35 Stan gry (State of Play) ★★★ - thriller USA/Wlk. Brytania/Francja 2009, reż. Kevin Macdonald, wyk. Russell Crowe, Ben Affleck (150 min)
18:05 Detektyw Foyle (4/4)
20:10 Była sobie dziewczyna (An Education) ★★★★ - film obyczajowy Wlk. Brytania/USA 2009, reż. Lone Scherfig, wyk. Carey Mulligan, Peter Sarsgaard (125 min)
22:15 Carte blanche - dramat ★★★★ obycz. Polska 2015, reż. Jacek Lusiński, wyk. Andrzej Chyra, Urszula Grabowska (140 min)
00:35 Igrając z ogniem (Un coup de dés) ★★ - thriller Francja/Belgia 2023, reż. Yvan Attal, wyk. Yvan Attal, Maïwenn (105 min)

POLSAT FILM

07:30 Poirot III (4/11) - serial krym. Wlk. Brytania 1991
08:35 Przyjaciółki XIII (3,4/12)
10:30 Świat według Kiepskich
14:20 Dawid i elfy - komedia USA/Polska 2021
16:30 Jumanji: Przygoda w dżungli - film przyg. USA 17
18:50 Nie kłam, kochanie - komedia romantyczna Polska 2008, reż. Piotr Wereśniak
21:00 Parkingowy - komedia USA 2022, reż. Richard Wong, wyk. Eugenio Derbez
23:40 Napad - dramat obycz. Polska 2024, reż. Michał Gazda

FILMBOX+ ONE

11:50 Zbrodnie w Grantchester V (2/6)
12:50 Agatha Christie: Kryminalne zagadki II (16) - film kryminalny Francja/Szwajcaria 2009
15:00 Strażnik Teksasu IX
17:05 Vera XI (3/6)
18:55 Zbrodnie w Grantchester V (3/6)
20:00 Gentleman z rewolwerem - komedia kryminalna USA/Wlk. Brytania 2018
22:00 Czarny deszcz - film sensacyjny USA 1989
00:45 Łowca błyskawic - film sensacyjny USA 1999

TVP KULTURA

08:30 Dzień z życia artysty
09:00 Daleko od szosy (4)
10:30 Braciszek - film biograf. ★★★ Polska 2007, reż. Andrzej Barański (110 min)
12:20 Reżyserzy (3/10)
13:20 Czterdziestolatek (3)
14:25 Stan posiadania - film ★★★ obycz. Polska/Niemcy 1989, reż. Krzysztof Zanussi, wyk. Krystyna Janda (115 min)
16:20 Daleko od szosy (5/7)
17:40 Którędy po sztukę
17:45 Tuż obok. O rzeźbie w przestrzeni publicznej (5) - cykl reportaży
18:05 Kulturalni (47)
18:55 Rawhide IV (25)
20:00 Wstęp do filmu (626)
20:05 Książę i aktoreczka (The Prince and the Showgirl) ★★★ - komedia Wlk. Bryt./USA 1957, reż. Laurence Olivier (130 min)
22:15 Hala odlotów (211)
23:15 Zupa nic - komedia ★★★ Polska 2021, reż. Kinga Dębska, wyk. Kinga Preis, Adam Woronowicz, Rafał Rutkowski (100 min)
00:55 Wino truskawkowe ★★ - komediodramat Polska/Słowacja 08, reż. Dariusz Jabłoński (115 min)

WARNER TV

07:40 Prawo Agaty VII (5,6)
09:35 Poniedziałki na chirurgii (2/10) - serial obycz. USA 2013
10:30 Teraz albo nigdy! III (10,11,1,2) - serial obycz.
14:20 Poniedziałki na chirurgii (2/10) - serial obycz. USA 2013
15:15 Prawo Agaty VI (8,9,10)
18:15 Psy i koty III: Łapa w łapę - film przyg. USA 2020
19:55 Wiecznie młody - film s.f. USA 1992, reż. Steve Miner
22:00 Mad Max - film sens. Aus. 1979, reż. George Miller
23:55 W sieci kłamstw - film sens. USA/Wlk. Brytania 2008

PARAMOUNT

07:35 Czarodziejki VIII
09:20 Pingwiny z Madagaskaru (14/26) - serial anim. USA 2009
09:50 Wielki Gatsby - dramat USA 2013, reż. Jack Clayton
13:00 Czarodziejki (1,2/22)
15:00 Pingwiny z Madagaskaru (15/26) - serial anim. USA 2009
15:30 Oto święta - komediodramat Wlk. Brytania 2022
18:00 Czarodziejki (3,4/22)
20:00 Tomb Raider - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2018
22:30 American Psycho - horror USA/Kanada 2000
00:25 Grindhouse vol. 1 Death Proof - thriller USA 2007

HBO

08:15 Harry Potter i Książę Półkrwi ★★★★ - film fantasy Wlk. Brytania 2009, reż. David Yates (150 min)
10:45 Karate Kid: Legendy ★★★ - komedia USA/Kanada 2025 (95 min)
12:20 Noc przed świętami w Krainie Czarów ★★★ - film anim. Wlk. Brytania 2024 (85 min)
13:45 Po prostu uwierz ★★ - film obycz. USA 2024, reż. Ty Roberts (105 min)
15:30 Horton słyszy Ktosia! ★★★★ - film anim. USA/Wlk. Brytania 2008 (85 min)
16:55 Blue Moon - film ★★★ biograficzny USA/Irlandia 2025 (100 min)
18:35 A Royal Christmas Holiday ★★ - komedia romant. USA 2023, reż. Fred Olen Ray (85 min)
20:00 Wielki Gatsby - dramat ★★★ obyczajowy USA/Australia 2013, reż. Baz Luhrmann (140 min)
22:20 Najlżejszy dotyk
23:20 Oni cię zabiją - horror ★★★ USA 2026, reż. Kirill Sokolov (95 min)
00:55 Przepiękne ★★★ - komediodramat Polska 2025 (120 min)

CINEMAX

09:20 Sępy - thriller F 2025
11:05 Byłyśmy niebezpieczne - dramat obycz. Nowa Zel. 24
12:30 Tenet - film akcji USA/Wlk. Brytania 2020
15:00 Napięta struna - komedia USA 25, reż. Isabel Hagen
16:20 Miasto kłamstw - dramat krym. Wlk. Bryt./USA 2018
18:10 Negocjator - dramat obyczajowy Włochy 2025
20:00 Prawo ulicy II (7,8/12)
21:55 Życzenie śmierci - film sensacyjny USA/Kanada 2018
23:40 Ujęcie - thriller Rumunia 23, reż. Adrian Voicu

ROMANCE TV

08:40 Górscy ratownicy (1/6)
09:30 Statek marzeń
11:25 Lato w Amsterdamie - film obycz. Niemcy 2014
13:20 Kryminał z Bolzano
15:15 Lato we Włoszech - romans Niemcy 2024
17:05 Górski lekarz (5,6/8)
19:00 Górscy ratownicy (1/6)
20:00 Inga Lindström: Decyzja podjęta nad rzeką - romans Niemcy 2005
21:50 Dr Nice (3/4)
23:45 Górscy ratownicy (1/6)
00:45 Inga Lindström: Decyzja podjęta nad rzeką - romans Niemcy 2005

CANAL+ PREMIUM

09:05 Moje pieczone kurczaki ★★★ - film obycz. Polska 2002 (65 min)
10:10 Łapu-Capu (288)
10:15 Arco - film anim. F/USA/★★★★ Wlk. Bryt. 2025 (90 min)
11:45 Pan Tadeusz - film ★★★★ kostiumowy Polska/Francja 1999 (150 min)
14:15 Balony - film krótkom. Polska 2024 (30 min)
14:45 Niemożliwe - film ★★★★ katas. USA/Hiszpania/Tajlandia 2012 (110 min)
16:35 Hollywood Buzz (27)
17:05 Łapu-Capu (289)
17:10 Trzej muszkieterowie ★★ - film przyg. USA/Niemcy/Francja/Wlk. Brytania 2011 (110 min)
19:00 The Office PL VI (7,8/12) - serial kom.
20:00 Mężczyzna bez pamięci ★★ - film sens. USA/Meksyk 2022, reż. Sam Maccarone (80 min)
21:20 Ekspedycja XD - komedia Polska 2026 (55 min)
22:15 S.W.A.T. Exiles (5/10)
23:05 Piła III - horror USA/★★ Kanada 2006 (105 min)
00:50 Klucz do koszmaru ★★★ - horror USA/Niemcy 2005 (105 min)

TVN FABUŁA

09:50 Młode gliny II (14)
10:55 Magda M. III (4)
11:55 Prawo Agaty IV (2,3)
13:55 Młode gliny II (15)
14:55 Detektywi - serial dok.
16:05 Na Wspólnej
17:10 Grażyna Torbicka zaprasza (1) - mag. filmowy
17:55 Gniew tytanów - film przyg. USA/Hiszpania 2012
20:00 Diuna - film s.f. USA/Kanada 2021, reż. D. Villeneuve
23:15 Odważna - dramat krym. USA/Australia 2007
01:45 Jak boss - komedia USA 2020, reż. Miguel Arteta

AMC

11:45 Supernova, cz. 1 - film s.f. USA/RPA 2005
13:40 Supernova, cz. 2 - film s.f. RPA/USA 2005
15:25 Nic nie widziałem, nic nie słyszałem - komedia kryminalna USA 1989
17:35 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
20:15 Aligator – Lake Placid - horror USA/Kanada 99, reż. Steve Miner, wyk. Bill Pullman
22:00 Potrójne zagrożenie - film sens. Tajlandia/Chiny/USA 2019, reż. Jesse V. Johnson
00:00 Ong Bak 3 - film sens. Tajlandia 2010, wyk. Tony Jaa

eprasa.pl e26bd0d53e

AXN

08:20 Agenci NCIS XIV (7/24)
09:15 Castle IV (16,17/23)
11:10 Detektyw Monk II (9,10/16) - serial kryminalny
13:10 Agenci NCIS XIV (8,9/24)
15:10 Zabójcza broń (12,13/18)
17:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (6,7/22)
19:05 Castle IV (18,19/23) - serial krym. USA 2012
21:05 FBI: International II (1,2/22) - serial akcji USA 2022
23:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (6,7/22)
00:45 Castle IV (18/23)

EPIC DRAMA

08:35 Detektyw Murdoch XIII (6/18) - serial kryminalny
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe V (4/6)
10:30 Lekarze na start
12:00 Panna Scarlet VI (2/6)
13:10 Morderstwo w małym mieście (5/8) - serial krym.
14:05 Agenci NCIS XVI (3/24)
15:00 Panna Marple II (2/4)
17:00 Poirot XIII (2/5)
18:55 Agenci NCIS XVI (4/24)
19:55 Poirot V (1/8)
21:00 Panna Marple VI (1/3)
22:55 Rodzina Hardacre'ów II (6/6) - serial obyczajowy
23:55 Poirot V (1/8)

TVN STYLE

11:20 Jestem z Polski XIV (2/18) - serial dok. Polska 2024
12:20 Ugotowani (8)
13:25 Kuchenne rewolucje (9, 13) - reality show Polska 18
15:35 Ugotowani (1)
16:40 Ostre cięcie (10)
17:40 Kuchenne rewolucje (8, 9, 10) - reality show
20:50 Zgłoś remont – spełniamy marzenia (6/8) - serial dok.
21:50 Jestem z Polski XIV (1/18) - serial dok. Polska 2024
22:50 Hotel Paradise (7)
23:45 Kochaj albo wróć (7/11)
00:45 Do zobaczenia (4, 5/10)

TVN TURBO

10:15 Samochód marzeń (9)
11:15 Wojny samochodowe (5)
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować II
18:00 Raport Turbo (5123)
18:15 Po raz trzeci. Sprzedane! (6/6) - serial dok.
19:00 Ciężarówką przez Malezję (4/9) - serial dok.
20:00 Co tu się odjechało? (9)
20:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia II (13/17)
21:00 Kupione, zrobione, sprzedane (9/9) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (5123)

BBC FIRST

08:25 Zagadki doktora Blake'a
09:40 Z pamiętnika położnej
10:40 Ojciec Brown XIII
12:40 London Kills II (2/5)
13:40 Tajemnice Majorki
14:30 Morderstwa w Midsomer
15:20 Detektyw z Chelsea
16:15 Tajemnice Brokenwood
18:00 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami IV (8/8) - serial kryminalny
21:00 Na niebieskich światłach (5,6/6) - serial krym.
23:10 Zaginiona (3/6)
00:15 Koroner II (10/10)

FX

09:00 FBI V (17/23)
09:55 Agenci NCIS III (4/24)
10:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (2/22)
11:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (7,8/24)
13:45 Castle III (15/24)
14:40 Lucyfer III (18/26)
15:35 CSI: Kryminalne zagadki Miami III (9,10/24)
17:25 Z Archiwum X VI (8,9/22)
19:15 FBI V (18/23)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku V (11/25)
21:05 Zabójcze umysły XII
22:00 Rywale (4/8)
23:10 Z Archiwum X VI (9/22)

HGTV

08:05 Na dobrych fundamentach IV (5/14) - serial dok.
08:55 Polowanie na remont
09:55 Jak mogliśmy kupić ten dom? II (1,2/8) - serial dok.
11:55 Wymarzona wiejska posiadłość (1, 2) - reality show
13:55 Mieszkanie na miarę III
15:50 Polowanie na ogród II
18:10 Szybki dom - serial dok.
19:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
21:00 Dorota was urządzi
21:35 Poukładani (7)
22:30 House Hunters
00:35 Remonty Christiny

BBC LIFESTYLE

11:20 Domy gwiazd z Abbey Clancy (3) - reality show
12:20 Mistrzowie ceramiki (5)
13:30 Bake off: zawodowcy (9)
14:30 Wielkie australijskie wypieki VII (8) - serial dok.
15:50 Wielkie kanadyjskie wypieki (5) - real tv Kanada 17
16:50 Niezwykłe hotele bez tajemnic IV (4/6) - serial dok.
17:50 Zapraszam do stołu (4)
19:50 Wielkie australijskie wypieki VII (9) - serial dok.
21:00 Cena idealnego ciała z Olivią Attwood (2/5)
22:00 Wstydliwe choroby: otyłość II - serial dok.

COMEDY CENTRAL

08:25 Dwóch i pół (6/24)
08:55 The Office PL II (7,8/12)
09:55 Przyjaciele II (3-6/24)
11:55 Teoria wielkiego podrywu IV (17-22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół (7-10/24)
16:30 Przyjaciele II (7-10/24)
18:30 The Office PL II (9,10/12)
19:35 Duchy II (9,10/22)
20:35 Teoria wielkiego podrywu VIII (18-20/24) - serial kom.
22:00 The Office PL IV (11,12/12) - serial kom.
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex XIV (7)
09:25 Rodzinka.pl XI (1/17)
09:55 Klan - telenowela
10:40 Ranczo VI (12/13)
11:25 Ojciec Mateusz 36 (3)
12:25 Na sygnale
13:00 Rodzinka.pl XVII (6)
13:35 Ojciec Mateusz IV (3)
15:35 Komisarz Alex XIV
16:25 Na sygnale
17:35 Ranczo VII (1,2/13)
19:30 Ojciec Mateusz IV (3/12)
20:25 Komisarz Alex XXVI (12) - serial krym. Polska 2026
21:30 Ranczo VII (3,4/13)
23:25 Ojciec Mateusz IV (4/12)
00:15 SOR (6,7/12)

CANAL+ KUCHNIA

10:40 Bosacka rusza w Polskę
11:40 Jamie Oliver (18, 3)
12:45 Jelita vs. mózg (3)
13:45 Jakubiak rozgryza Polskę (1, 2) - mag. kulinarny
14:40 ABC gotowania – kuchnia hiszpańska (4, 5) - mag.
15:45 Dzień dobry, śniadanie
16:45 Jamie Oliver (8, 11)
18:40 Kolacja z wrogiem (3)
19:45 Kucharskiego pomysł na kuchnię (1) - magazyn
20:15 Jamie Oliver (4) - mag.
21:15 Anthony Bourdain VI
23:50 Javier Peña zjada świat
00:55 m jak mięso (1, 2) - mag.

CANAL+ DOMO

12:10 Cudotwórcy VIII (2/19)
13:05 Wielkie projekty: Nowa Zelandia X (3) - serial dok.
14:05 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok. Wlk. Bryt. 22
15:00 Najlepszy dom w okolicy
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (7, 1) - mag.
17:00 Pomocy! Kupiliśmy wioskę - serial dok. Wlk. Bryt. 22
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Nowa Zelandia X - serial dok.
20:00 Daleko od miasta XII (3)
21:00 Najlepszy dom w okolicy
21:55 Gardeners' World (5)
23:05 Pokochaj swój ogród

PLANETE+

13:40 Podróż do wnętrza chmur (4) - serial dok.
14:50 360° – świat bez granic
15:50 Średniowieczne serce Czech (7,8) - serial dok.
16:55 Zaginiona świątynia Artemidy - film dok. Francja 24
18:00 Dokąd dzisiaj? IV (13,14)
18:40 Zaginiony lot MH370 (3)
19:40 Odpowiedzialny biznes. Czyli jaki? - film dok. F 2024
20:50 System przedszkolny NRD. Wstęp do piekła
22:00 Jak oligarchowie korumpują Zachód (3)

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Budowa na końcu świata VI (3/8) - serial dok.
11:00 Złoto drwali (2/9)
12:00 Celnicy na straży Szwecji II - serial dok.
13:00 Nagi instynkt przetrwania: tajemnicza wyspa (6/8)
15:00 Złomowisko PL II (2)
16:00 Fani czterech kółek: w trasie III (1) - serial dok.
17:00 Nic do zgłoszenia (3/8)
18:00 Porty - serial dok.
19:00 Złomowisko PL VIII
20:00 W oku cyklonu (4/6)
21:00 Gorączka złota XVII (6)
22:00 Łowcy opali IX
23:00 Akta ekspedycji II (12/13)

TVP HISTORIA

09:55 Polskie 100 lat (13)
10:30 Wszystkie kolory świata
11:30 Ex libris - magazyn
11:55 Świat w filiżance herbaty
12:50 Nieznana wojna na Północy (4/6) - serial dok.
14:10 Zmiennicy (7)
15:15 Sensacje XX wieku
17:20 Czas honoru (4/13)
18:30 Gdańsk 1939 - film dok.
19:30 Flesz historii (790)
20:00 Pitbull (6) - serial sensacyjny Polska 2007
20:50 Zbrodnie sprzed lat (4/6)
21:40 To był lipiec 1945
22:40 Sensacje XX wieku

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu XXII
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (13/26)
14:50 Największe tajemnice świata VII (20) - serial dok.
15:45 Gwiazdy lombardu XIII
17:10 II wojna światowa w kolorze – przełomowe momenty (7/10) - serial dok.
18:10 Największe tajemnice świata VII (17) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XIV
21:00 Jak to wyjaśnić? VI (8)
22:00 Tajemnicze przedmioty
23:00 Gwiazdy lombardu XXV
23:55 Jak to wyjaśnić? (5/20)

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:55 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny III
15:55 Najdziwniejsze przedmioty III (4) - serial dok.
16:55 Ukryte pod miastami
17:55 Otchłań: powstanie i upadek nazizmu (6/10)
19:00 Normandia '44: inwazja
20:00 Katastrofa w przestworzach XXV (10) - serial dok.
21:00 Premiera: Morskie megamaszyny III - serial dok.
22:00 Makro inżynieria IV (5)
23:05 Największe katastrofy budowlane III (2/10) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 Był sobie człowiek
08:55 Wehikuł czasu
09:00 Starożytni kosmici XII
11:00 Gwiazdy lombardu XXIII
12:00 Poszukiwacze historii
13:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy: wojna z Ameryką
15:00 Przygody poszukiwaczy złota II (4) - serial dok.
16:00 Dorwać tuńczyka
18:00 Rolnicy. Podlasie VIII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Poszukiwacze historii XI (6,7,9) - serial dok. Polska 2019
23:00 Zakochana w Hitlerze
00:00 Starożytni kosmici IX
01:00 Rolnicy. Podlasie VIII (9)

BBC EARTH

10:30 Życie na pustkowiu II
11:30 Skarby przeszłości i ich tajemnice VII (6/6) - serial dok.
12:30 Najpiękniejsze trasy spacerowe (7) - serial dok.
13:30 Mroźna planeta II II (1/6)
14:35 W okowach mrozu X (15)
15:35 Życie na pustkowiu II
16:35 Fenomeny współczesnego życia (4/6) - serial dok.
17:45 Mroźna planeta II II
18:50 Najpiękniejsze trasy spacerowe - serial dok.
19:45 Na krawędzi katastrofy
20:55 W okowach mrozu II
22:55 Życie z PTSD - film dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

09:50 Projekt Manhattan: w kolorze - film dok.
10:50 Tajemnice machiny wojennej nazistów (4)
11:55 Historia Troi
14:15 Wojny faraonów (1,2/4)
16:35 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
17:45 Naziści: kosmiczny wyścig - film dokumentalny
18:50 Kryminologia starożytności - serial dokumentalny
19:50 Tajemnica grobowca Kleopatry (4/4) - serial dok.
21:00 Ruch oporu: Żydzi przeciwko nazistom - film dok.
23:05 Czarni faraonowie

eprasa.pl e26bd0d53e

szyfropanorama

kosmita		muzułmański dostojnik	szanowani obywatele miasta	ostrożeń polny	najdłuższy bieg	zamontuje piec grzewczy		między koncepcją a budową		trzyma liść	rozgrzewa Japończyków		200 mg dla jubilera		planowanie, koordynacja	Święty …, patron Florencji		olbrzym
rzecz wyjątkowa / roślina zielna								Węgier dla Węgra						płacony Charonowi				5
14	15					gęsta mgła					stopień wojskowy / romb na karcie						5	
Tadeusz Breza na Mierzei Helskiej	5	4						wróg Batmana						144 sztuki / kuty na cztery nogi		10	15	13
6	9	10	3			scena klauna i żonglera						grzeczności z przeszłości			3	16	13	8
	17		2	Tl dla chemika				składnik rogów, paznokci						11	16	3		6
10	8	3	5	imię Szczepkowskiej	15	samochodzik / tamuje krwotok						np. batorówka	nadrzewna małpa z Azji	12	4	2	15	16
rzecz cenna i rzadka	14	5	8	6				miejsce pracy suflera		góry w Azji	odsiaduje wyrok			3	1	3	16	11
	śmiechu co niemiara	17	np. etola		kalumnia, oszczerstwo								zabił Abla		3		7	
2	9	10			powierzchnia gruntu						rośnie na sawannie					6	3	
przynosi zysk	2						rzeźbiona kołatka							równy 3 stopom			10	17
2					potrawa wigilijna z pszenicy i maku						modlitwa z wezwaniami							3
żółty owoc		przerwa w nauce					poseł z obrazu Matejki							zwierzchnik Boreasza				

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	

Rozwiązanie krzyżówki

13	1	14	5	3	16	3				
2	3	5	9	13	7	10	3	17	3	

Rozrywka w „Wyborczej”

Codzienna porcja łamigłówek od poniedziałku do soboty na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”

JAK ROZWIĄZAĆ SZYFROPANORAMĘ?

Część „panoramiczną” należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną.
Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane” litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-17).

Aby odczytać hasło trzeba przepisać je do właściwych kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki”.

Rozwiązanie z wydania 20 listopada: GÓRNICTWO KOSMICZNE

APLIKACJA WYBORCZEJ

Jeszcze więcej rozrywki w aplikacji i na ostatniej stronie „Gazety Wyborczej”